

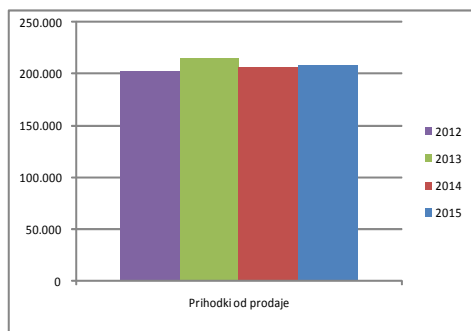
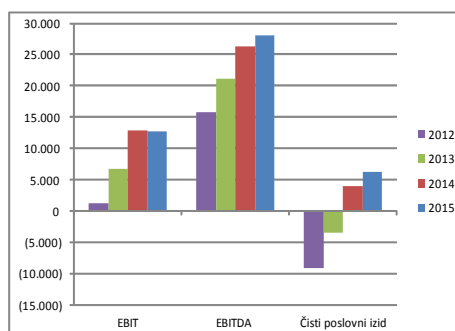
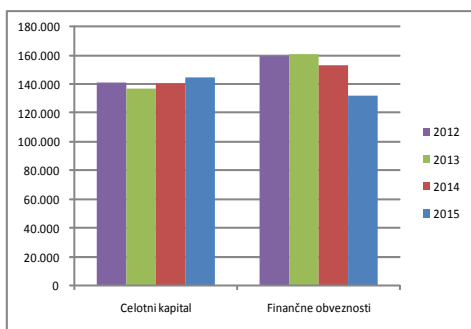
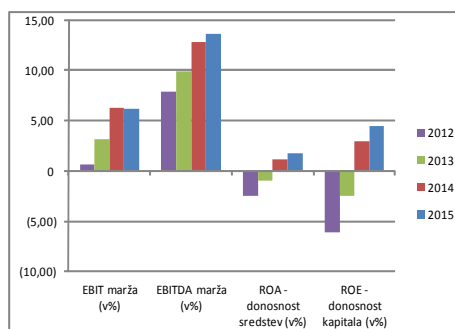
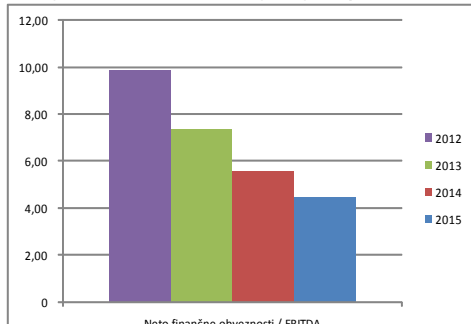
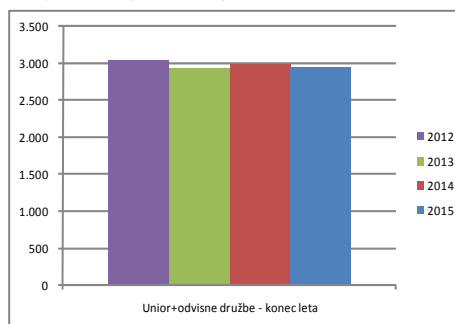

LETNO POROČILO

2015

Ključni podatki o poslovanju Skupine Unior

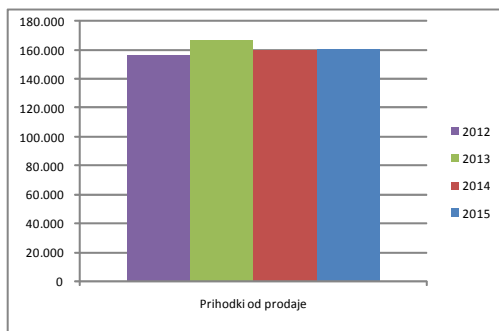
(v tisoč EUR)	2015	2014	2013	2012
Poslovni izid				
Prihodki od prodaje	207.411	205.253	214.758	201.858
EBIT	12.702	12.909	6.804	1.227
EBITDA	28.124	26.342	21.157	15.816
Čisti poslovni izid	6.187	4.053	(3.417)	(9.122)
Finančni položaj				
Celotna sredstva	339.547	353.280	356.097	368.980
Celotni kapital	144.631	140.361	136.826	141.239
Finančne obveznosti	131.812	152.809	160.573	159.038
Poslovne obveznosti	53.582	52.035	50.966	61.119
Kazalniki donosnosti				
EBIT marža (v%)	6,12	6,29	3,17	0,61
EBITDA marža (v%)	13,56	12,83	9,85	7,84
ROA - donosnost sredstev (v%)	1,79	1,14	(0,94)	(2,45)
ROE - donosnost kapitala (v%)	4,44	2,97	(2,43)	(6,13)
Kazalniki finančnega zdravja				
Kapital / Celotna sredstva (v%)	42,60	39,73	38,42	38,28
Neto finančne obveznosti / EBITDA	4,43	5,58	7,32	9,87
Zaposleni				
Unior+odvisne družbe - konec leta	2.952	2.994	2.930	3.050
Unior+odvisne+pridružene družbe	3.751	3.746	3.724	3.917

Prihodki od prodaje (v tisočih EUR)

EBIT, EBITDA in čisti poslovni izid (v tisočih EUR)

Kapital in finančne obveznosti (v tisočih EUR)

Kazalniki donosnosti Skupine Unior

Primerjava EBITDA in neto finančnega dolga Skupine Unior

Gibanje števila zaposlenih Skupine Unior

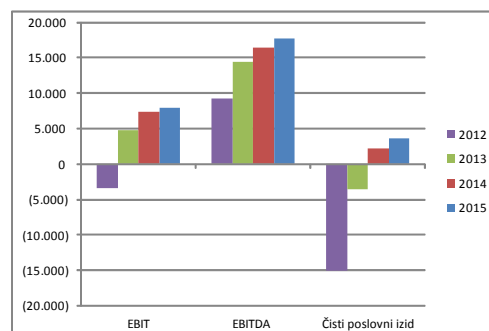
Ključni podatki o poslovanju družbe Unior

(v tisoč EUR)	2015	2014	2013	2012
Poslovni izid				
Prihodki od prodaje	159.819	159.457	166.532	155.874
EBIT	7.902	7.318	4.823	(3.370)
EBITDA	17.647	16.409	14.365	9.229
Čisti poslovni izid	3.612	2.221	(3.543)	(15.082)
Finančni položaj				
Celotna sredstva	278.421	291.604	293.927	306.105
Celotni kapital	108.204	105.793	103.353	107.137
Finančne obveznosti	122.681	140.136	145.696	142.986
Poslovne obveznosti	40.761	39.711	38.656	49.269
Kazalniki donosnosti				
EBIT marža (v%)	4,94	4,59	2,90	(2,16)
EBITDA marža (v%)	11,04	10,29	8,63	5,92
ROA - donosnost sredstev (v%)	1,27	0,76	(1,18)	(4,82)
ROE - donosnost kapitala (v%)	3,43	2,15	(3,31)	(12,37)
Kazalniki finančnega zdravja				
Kapital / Celotna sredstva (v%)	38,86	36,28	35,16	35,00
Neto finančne obveznosti / EBITDA	6,81	8,46	10,02	15,43
Zaposleni				
Zaposleni - konec leta	2.103	2.105	2.122	2.137

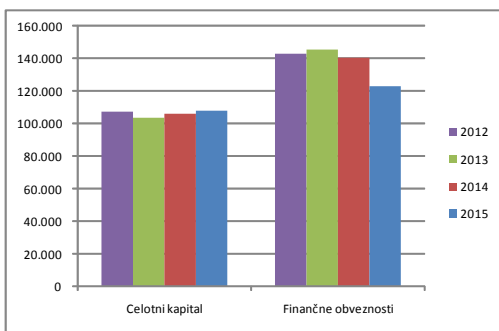
Prihodki od prodaje (v tisočih EUR)

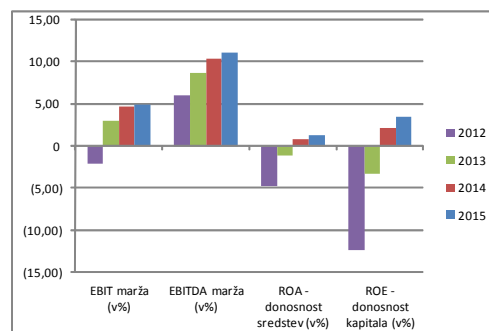
EBIT, EBITDA in čisti poslovni izid (v tisočih EUR)

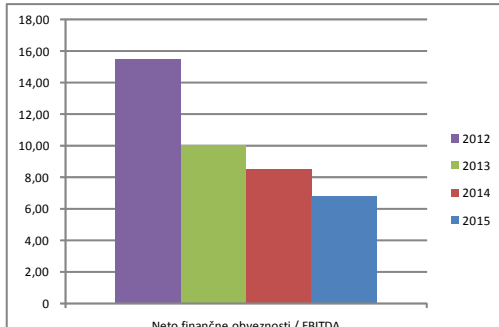
Kapital in finančne obveznosti (v tisočih EUR)

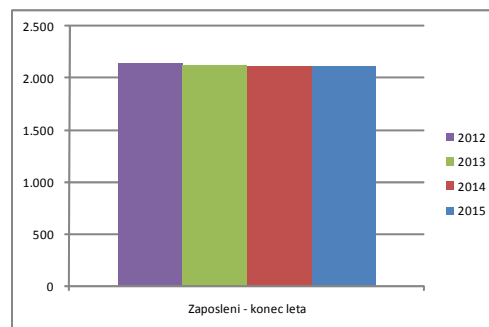
Kazalniki donosnosti družbe Unior

Primerjava EBITDA in finančnega dolga družbe

Gibanje števila zaposlenih družbe

VSEBINA

1	Pismo predsednika uprave	7
2	Poročilo nadzornega sveta	9
3	Predstavitev družbe	14
4	Programi in dejavnost družbe	16
5	Pomembnejši dogodki v letu 2015	24
6	Najpomembnejši trgi in kupci	25
7	Delnice	29
8	Družbena odgovornost	32
8.1	Zaposleni	32
8.2	Družba.....	36
8.3	Varstvo okolja	36
9	Korporacijsko upravljanje	39
9.1	Uprava.....	39
9.2	Kolegij uprave	40
9.3	Nadzorni svet	41
9.4	Skupščina	42
9.5	Plačila upravi in nadzornemu svetu	43
9.6	Trgovanje z delnicami uprave in nadzornega sveta	44
9.7	Izjava o upravljanju družbe in skladnosti upravljanja družbe z določbami Kodeksa upravljanja javnih delniških družb	45
9.8	Poslovna tveganja	48
10	Poslovno poročilo	50
10.1	Razmere v gospodarstvu in avtomobilski industriji	50
10.2	Prodaja	52
10.3	Proizvodnja in storitve	54
10.4	Nabava	55
10.5	Uspešnost poslovanja	57
10.6	Kazalniki poslovanja.....	59
10.7	Ključni kazalniki poslovanja (KPI – Key Performance Indicators)	60
10.8	Finančni položaj	61
10.9	Naložbe	63
10.10	Dogodki po bilanci stanja	64
10.11	Cilji za leto 2016.....	65
11	Računovodski izkazi UNIOR d.d.	70
11.1	Bilanca stanja na dan 31.12.2015	70
11.2	Izkaz poslovnega izida za obdobje od 1.1.2015 do 31.12.2015	72
11.3	Izkaz drugega vseobsegajočega donosa.....	73
11.4	Izkaz denarnih tokov	74
11.5	Izkaz denarnih tokov	75
12	Pojasnila k računovodskim izkazom	76
12.1	Izjava o skladnosti.....	76
12.2	Podlage za sestavitev računovodskih izkazov.....	76
12.2.1	<i>Poštena vrednost</i>	76
12.2.2	<i>Uporabljene računovodske usmeritve</i>	78
12.2.3	<i>Posli v tuji valuti</i>	78
12.2.4	<i>Dobiček/izguba iz poslovanja</i>	78
12.2.5	<i>Pomembne ocene in presoje</i>	78
12.2.6	<i>Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev in razkritja</i>	79

12.2.7	<i>Novi standardi in pojasnila, ki še niso začeli veljati</i>	88
12.3	Pojasnila k bilanci stanja	90
12.3.1	<i>Neopredmetena osnovna sredstva</i>	90
12.3.2	<i>Opredmetena osnovna sredstva</i>	91
12.3.3	<i>Naložbene nepremičnine</i>	92
12.3.4	<i>Dolgoročne finančne naložbe</i>	94
12.3.5	<i>Zaloge</i>	98
12.3.6	<i>Poslovne terjatve</i>	99
12.3.7	<i>Kratkoročne finančne naložbe</i>	100
12.3.8	<i>Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina</i>	100
12.3.9	<i>Kapital</i>	101
12.3.10	<i>Dolgoročne rezervacije in odloženi prihodki</i>	102
12.3.11	<i>Dolgoročne finančne obveznosti</i>	103
12.3.12	<i>Dolgoročne poslovne obveznosti</i>	104
12.3.13	<i>Odložene terjatve in obveznosti za davek</i>	104
12.3.14	<i>Kratkoročne finančne obveznosti</i>	105
12.3.15	<i>Kratkoročne poslovne obveznosti</i>	106
12.3.16	<i>Pasivne časovne razmejitve</i>	107
12.3.17	<i>Pogojne obveznosti</i>	107
12.4	Pojasnila k izkazu poslovnega izida	108
12.4.1	<i>Čisti prihodki od prodaje</i>	108
12.4.2	<i>Usredstveni lastni proizvodi in storitve</i>	108
12.4.3	<i>Drugi poslovni prihodki</i>	109
12.4.4	<i>Stroški in odhodki</i>	109
12.4.5	<i>Finančni prihodki in finančni odhodki</i>	110
12.5	Obračun davka od dohodka pravnih oseb in odloženi davki	112
12.6	Posli s povezanimi podjetji	113
12.6.1	<i>Prodaja povezanim podjetjem</i>	113
12.6.2	<i>Nabava pri povezanih podjetjih</i>	114
12.6.3	<i>Poslovne terjatve do povezanih podjetij</i>	115
12.6.4	<i>Poslovne obveznosti do povezanih podjetij</i>	116
12.6.5	<i>Terjatve in obveznosti iz posojil in obresti do povezanih podjetij</i>	117
12.7	Prejemki uprave in nadzornega sveta.....	117
12.8	Predlog za razporeditev izgube tekočega leta	118
12.9	Upravljanje s tveganji	118
12.10	Izvajanje javne službe	120
13	Izjava o odgovornosti članov uprave	123
14	Poročilo neodvisnega revizorja	124
15	Skupina Unior	126
15.1	Sestava Skupine Unior	126
15.2	Predstavitev družb, vključenih v konsolidacijo.....	128
15.2.1	<i>Odvisna podjetja</i>	128
15.2.2	<i>Pridružena podjetja</i>	132
16	Konsolidirani računovodski izkazi	134
16.1	Konsolidirana bilanca stanja na dan 31.12.2015	134
16.2	Konsolidiran izkaz poslovnega izida za obdobje od 1.1.2015 do 31.12.2015.....	136
16.3	Konsolidiran izkaz drugega vseobsegajočega donosa	137
16.4	Konsolidiran izkaz denarnih tokov	138
16.5	Izkaz gibanja kapitala	139
17	Pojasnila k računovodskim izkazom	140
17.1	Izjava o skladnosti.....	140
17.2	Podlage za sestavitev računovodskih izkazov	140

17.2.1	Poštena vrednost.....	140
17.2.2	Uporabljene računovodske usmeritve.....	142
17.2.3	Posli v tuji valuti	142
17.2.4	Dobiček/izguba iz poslovanja.....	142
17.2.5	Pomembne ocene in presoje.....	142
17.2.6	Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev in razkritja.....	143
17.2.7	Novi standardi in pojasnila, ki še niso začeli veljati.....	152
17.3	Pojasnila k bilanci stanja	154
17.3.1	Bilanca stanja po odsekih.....	154
17.3.2	Neopredmetena osnovna sredstva	156
17.3.3	Opredmetena osnovna sredstva.....	157
17.3.4	Naložbene nepremičnine	158
17.3.5	Dolgoročne finančne naložbe.....	160
17.3.6	Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	162
17.3.7	Zaloge.....	162
17.3.8	Poslovne terjatve.....	163
17.3.9	Kratkoročne finančne naložbe.....	164
17.3.10	Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina.....	164
17.3.11	Kapital	165
17.3.12	Dolgoročne rezervacije in odloženi prihodki	166
17.3.13	Dolgoročne finančne obveznosti.....	167
17.3.14	Dolgoročne poslovne obveznosti.....	168
17.3.15	Odložene terjatve in obveznosti za davek	168
17.3.16	Kratkoročne finančne obveznosti.....	170
17.3.17	Kratkoročne poslovne obveznosti.....	171
17.3.18	Pasivne časovne razmejitev	171
17.3.19	Pogojne obveznosti.....	171
17.4	Pojasnila k izkazu poslovnega izida	172
17.4.1	Konsolidirani izkaz poslovnega izida po odsekih	172
17.4.2	Čisti prihodki od prodaje.....	173
17.4.3	Usredstveni lastni proizvodi in storitve.....	173
17.4.4	Drugi poslovni prihodki.....	173
17.4.5	Stroški in odhodki	174
17.4.6	Finančni prihodki in finančni odhodki.....	175
17.5	Obračun davka od dohodka pravnih oseb in odloženi davki	177
17.6	Posli s povezanimi podjetji	178
17.6.1	Prodaja povezanim podjetjem.....	178
17.6.2	Nabava pri povezanih podjetjih.....	178
17.6.3	Poslovne terjatve do povezanih podjetij	179
17.6.4	Poslovne obveznosti do povezanih podjetij	179
17.6.5	Terjatve in obveznosti iz posojil in obresti do povezanih podjetij.....	179
17.7	Upravljanje s tveganji	180
17.8	Prejemki uprave in nadzornega sveta.....	182
17.9	Dogodki po bilanci stanja	182
18	Izjava o odgovornosti članov uprave.....	183
19	Poročilo neodvisnega revizorja.....	184

1 Pismo predsednika uprave

Spoštovani delničarji, poslovni partnerji in sodelavci!

Poslovanje družbe Unior d.d. v letu 2015 lahko označimo kot pretežno uspešno, saj smo večino pomembnejših kazalnikov poslovanja v primerjavi z letom 2014 izboljšali in se približali ali dosegli ambiciozno planirane rezultate. Tretje leto zapored po letu 2012 izboljšujemo poslovanje. Naj spomnimo, da je družba v letu 2012 beležila izgubo v višini 15,1 milijona evrov, zelo slabo likvidnostno situacijo in da smo med prvimi večjimi podjetji v Sloveniji pristopili k finančnemu prestrukturiranju in v juliju 2013 z bankami upnicami sklenili sporazum o preoblikovanju obveznosti do bank. Lahko rečemo, da nam je poslovni preobrat uspel, kar se med drugim odraža tudi v izboljševanju bonitete podjetja, ki jo redno preverjajo naši kupci v avtomobilski industriji in pa seveda tudi banke.

Napredek v poslovanju leta 2015 je posledica nadaljevanja načrtnega optimiranja poslovnih procesov, projekta, ki smo ga uvedli v letu 2013, optimiranja stroškov, izboljševanja marž in ne nazadnje tudi solidne konjunktore, tako v Sloveniji kot tudi v večini držav v katerih smo z svojimi izdelki prisotni. Sodelavci še naprej zavzeto in motivirano izpolnjujejo svoje naloge, kar je temelj napredka.

Program Odkovki je leta 2014 dosegel rekordno vrednost prodaje v svoji zgodovini. Leta 2015 je svoje prodajne in poslovne rezultate še izboljšal tako na področju prodaje toplo kovanih odkovkov in sinter delov, še posebej pa v segmentu strojno obdelanih odkovkov v Slovenskih Konjicah, kjer sledimo strateški usmeritvi prodaje vedno več obdelanih odkovkov in s tem ustvarjanja višje dodane vrednosti. Prodajni rezultati programa Odkovki bi bili statistično lahko še boljši, če ne bi zaradi nizkih cen jekla za planiranimi zaostajale tudi prodajne cene. Poslovanje programa Odkovki v letu 2015 lahko ocenimo z odliko.

Program Ročno orodje je izpad prodaje na največjem trgu Rusije, do katerega je prišlo v zadnjem kvartalu leta 2014 in ki se je nadaljeval v letu 2015, uspel nadomestiti z novimi kupci in trgi, generalno pa na tem programu beležimo nižje rasti prodaje kot bi si želeli.

Prodaja programa Strojne opreme v letu 2015 je za planirano in doseženo prodajo v letu 2014 zaostala za več kot 5 milijonov evrov, tako da nam kljub dobremu obvladovanju stroškov ni uspelo doseči planiranega rezultata. Vzrokov za manjko naročil v letu 2015 je več, delno izvirajo še iz leta 2013, ko je bila boniteta podjetja slaba, podobno je bilo tega leta z boniteto bank in države. Dodatno težavo je predstavljalo in delno še vedno predstavlja oteženo in časovno predolgo izdajanje bančnih garancij za prejete avanse, česar kupci niso mogli razumeti in nekateri tudi ne sprejeti.

Vreme je v letu 2014 krojilo prodajne in poslovne rezultate programa Turizem, v letu 2015 pa teh težav z izjemo decembra nismo imeli. Prodaja je bila na nivoju planirane in bistveno boljša kot v predhodnem letu, rezultat programa se je glede na predhodno leto precej izboljšal, a ni dosegel planiranih nivojev.

Unior v okviru dovoljenih odstopanj dosega vse z Generalno pogodbo o finančnem prestrukturiranju dogovorjene kazalnike poslovanja in redno poravnava obresti in glavnice prejetih kreditov. Na ta način smo zadolženost Uniorja do bank na 31.12.2015 v primerjavi s predhodnim letom zmanjšali na 122,7 milijona evrov oziroma za 7,5 milijonov in to pretežno iz tekočega poslovanja. Zadolženost, ki se kaže v razmerju med neto finančnimi obveznostmi in EBITDA, je konec leta dosegla 6,8, medtem ko je konec leta 2014 dosegla 8,5. Tudi v letu 2015 so se, podobno kot v letu 2014, prav vsi ključni kazalniki poslovanja izboljšali. Uprava je zadovoljna z napredkom doseženim v letu 2015, vendar so naši cilji ambicioznejši.

V letu 2015 smo dosegli 159,8 milijona evrov čistih prihodkov iz prodaje, kar je za 0,2% več kot smo dosegli v letu 2014 in kar pomeni 5% zaostajanja za planom. V letu 2014 smo z 30.746 evri bruto dodane vrednosti na zaposlenega kot glavnim kazalnikom produktivnosti prvič presegli mejo 30.000 evrov. V letu 2015 pa smo dosegli 31.190 evrov ali 4,7% več kot leto prej in presegli plan za 1,4%. Leta 2014 smo z 7,3 milijona evrov dosegli najvišjo vrednost izida iz poslovanja (EBIT) v zgodovini Uniorja, v 2015 smo bili še boljši in dosegli 7,9 milijona evrov, oziroma 8% več kot v predhodnem letu in zaostali za planom za 11%. Dosežen čisti poslovni izid v višini 3,6 milijona evrov je boljši od doseženega v letu 2014 za 1,4 milijona evrov (tudi na račun odloženih davkov), ali za 63%, zaostaja pa za planiranim za 10,2%, oziroma za 0,4 milijona evrov. Brez dvoma bi dosegli vse zastavljene cilje, vključno z doseganjem čistega dobička, EBITDA in EBIT, če bi imeli v programu Strojna oprema dovolj naročil.

Konec leta 2015 smo imeli 2103 zaposlene, kar je za 7 manj od načrtovanega in za 2 manj kot v letu 2014. Na novo ne zaposluje, razen na področjih, kjer se še vedno srečujemo s pomanjkanjem specifičnega kadra (CNC operaterji, kovači, občasno kuharji in natakarji) in ob večjih mesečnih nihanjih potreb v proizvodnji. Izjema je na novo ustanovljen sektor notranje revizije in nadomeščanje zaposlenih, ki se upokojijo ali zapustijo podjetje.

Tudi leto 2015 je bilo namenjeno ohranjanju in izboljševanju denarnega toka, investicij je bilo izvedenih samo za 6,2 milijona evrov, kar je precej manj kot pred leti, ko je Unior investiral precej več kot 10 milijonov evrov letno. To je tudi manj kot so realne potrebe programov za ohranjanje obstoječega nivoja proizvodnje in za 2,7 milijona evrov manj od stroška amortizacije. Likvidnostno stanje smo ohranjali tudi z boljšim obračanjem zalog in terjatev, slednjih predvsem v programu Strojna oprema.

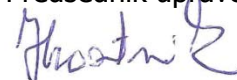
V letu 2015 smo z zunanjim svetovalcem izvedli obširno in vsebinsko bogato benchmarking analizo vseh štirih programov Uniorja, kjer smo se primerjali z najboljšimi v panogah. Zaključki analize so bili med drugim tudi vodilo pri pripravi srednjeročnega poslovnega načrta, ki smo ga izdelali pod okriljem in po metodologiji priznanega zunanjega svetovalca. Prvič v zgodovini Uniorja smo pripravili srednjeročni poslovni načrt za skupino.

Posebno pozornost smo namenili nadaljnjemu izboljševanju poslovanja skupine Unior. Dobra podjetja v skupini so poslovala še bolje, nekoliko slabše poslovanje v nekaterih smo izboljšali, v nekaterih nas sanacija in optimiranje poslovanja še čakata.

Lahko rečemo, da je bilo leto 2015 za Unior dobro, da pa je bilo poslovanje skupine odlično. Na nivoju skupine smo namreč razmerje med finančnim dolgom in EBITDA zmanjšali pod 5, predvsem na račun rasti EBITDA.

Veljavni poslovni načrt Unior d.d. predvideva, da bomo v letu 2016 dosegli za 171 milijonov evrov prodaje, kar je 7% več od doseženega v letu 2015. Vsi programi planirajo rast prodaje. Začeta zimska sezona v januarju in februarju je bila dobra, program Strojna oprema ima podpisanih pogodb za skoraj celotno planirano vrednost v 2016, kar je bistveno bolje kot lani v enakem obdobju leta. Stanje naročil programa Odkovki je odlično, v januarju smo pridobili največje naročilo za po posamezen posel v zgodovini Uniorja. Stanje naročil programa Ročno orodje je v okviru pričakovanj. Cilji za leto 2016 so realni in dosegljivi in bodo glede na zadnja leta pomenili nov pozitiven premik v poslovanju.

Darko Hrastnik
Predsednik uprave

2 Poročilo nadzornega sveta

Nadzorni svet je v poslovnem letu 2015 v okviru pooblastil, določenih z zakoni, statutom družbe ter poslovníkom nadzornega sveta, nadziral poslovanje družbe Unior d. d. ter odvisnih družb.

Nadzorni svet je deloval s šestimi člani: predsednikom mag. Brankom Pavlinom, namestnikom predsednika mag. Francem Doverjem ter člani prof. dr. Markom Pahorjem in Dragom Rabzeljem (vsi predstavniki kapitala) ter mag. Marjanom Adamičem in Darkom Dujmovićem (oba predstavnika zaposlenih).

Delovanje nadzornega sveta

V letu 2015 se je Nadzorni svet sestal na sedmih rednih sejah. O vseh pomembnejših aktivnostih in odločitvah uprave družbe so bile nadzornemu svetu sproti posredovane informacije.

Nadzornemu svetu je uprava mesečno poročala s poročili o poslovanju družbe Unior d. d., četrletno pa tudi s poročili o poslovanju Skupine Unior. Poročanje uprave je nadzornemu svetu omogočalo ustrezno izvrševanje nadzorne vloge. Poročila uprave so bila običajno pripravljena po posameznih področjih in ločeno za vse štiri programe družbe, s strnjanim pregledom vseh poslovnih učinkov. V svojih poročilih je uprava prikazovala vse najpomembnejše kategorije, ki vplivajo na poslovanje delniške družbe. Gre za kategorije bilance stanja, poslovnega izida, prodaje, stroškov, denarnih tokov ter drugih ekonomskih in tehničnih kazalcev. Izkazom za leto 2015 so bili dodani tudi primerjalni izkazi za preteklo leto in izkazi o načrtih za tekoče leto. Skladno s podpisom generalne pogodbe o finančnem prestrukturiranju (GPoFP) je tudi tekoče poročala o izpolnjevanju zavez iz omenjene pogodbe, še zlasti s prikazom šestih ključnih kazalnikov KPI (Key Performens Indicators). V letu 2015 je družba ob soglasju bank podpisala Dodatek št. 1 h Generalni pogodbi o finančnem prestrukturiranju.

Nadzorni svet je vseskozi spremljal tudi razmere na trgu. Še posebej pozorno je spremljal stanja naročil posameznih programov in njihovih hčerinskih družb, gibanja cen materialov, surovin in energentov, zasedenosti kapacitet v programu Turizem ter druge dejavnike, ki vplivajo na poslovanje družbe, vse na podlagi ocen, ki mu jih je posredovala uprava.

Nadzorni svet je na svojih rednih sejah obravnaval poslovna poročila posameznega četrletja leta 2015, bil je seznanjen s tekočim poslovanjem ter oceno poslovanja za naslednja kratkoročna obdobja. Veliko pozornosti je namenjal obvladovanju tekoče likvidnosti in izpolnjevanju zavez zniževanja zadolženosti do bank, podpisnic generalne pogodbe o finančnem prestrukturiranju družbe. V mesecu juniju je nadzorni svet obravnaval in dal soglasje k Srednjeročnemu poslovnemu načrtu Skupine Unior za obdobje 2015 – 2020, konec leta pa je potrdil Poslovni načrt družbe za poslovno leto 2016, s poudarkom na ključnih strateških usmeritvah: dvigovanju donosnosti in zmanjšanju zadolženosti, obvladovanju stroškov in rasti produktivnosti, izkoriščanju sinergij v Skupini, spodbujanju ustvarjalnosti in inoviranja.

V mesecu marcu je nadzorni svet opravil prvo redno sejo v letu 2015. Na tej seji se je Nadzorni svet seznanil s statističnimi podatki za leto 2015 ter prejel informacijo o tekočem poslovanju družbe, v okviru katerega se je seznanil z obsegom prodaje, zalog, terjatev, obveznostmi do dobaviteljev, zaposlenostjo, oceno prihodkov od prodaje v naslednjih obdobjih poslovanja, kakor tudi s poslovanjem hčerinskih podjetij družbe Unior. Uprava je nadzornemu svetu poročala o

izpolnjevanju obveznosti iz generalne pogodbe o finančnem prestrukturiranju ter o postopkih med družbama Unior d.d. in Rhydcon d.o.o., ki sta predmet rednega poročanja na sejah nadzornega sveta vse do zaključitve. Na tej seji je Nadzorni svet obravnaval tudi stališče Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo glede posrednega lastništva RS v Unior d.d. in v zvezi s tem spoštovanje določb Zakona o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti RS in samoupravnih lokalnih skupnosti (ZPPOGD). Seznanil se je tudi o možnosti prodaje lastniškega deleža, ki ga ima Unior v družbi Štore Steel. Nadzorni svet je bil tudi seznanjen o prodajnem postopku programa Turizem.

Na drugi redni seji v mesecu aprilu se je nadzorni svet poleg rednih formalnih točk seznanil s pisnim poročilom Kadrovske komisije o ugotovitvi, da na osnovi dopisa Ministrstva za gospodarstvo, razvoj in tehnologijo z dnem 7.4.2015 prejemki poslovnih oseb po določbah ZPPOGD ostanejo nespremenjeni. Nadzorni svet se je seznanil tudi s poročilom Revizijske komisije o pregledu Revidiranega letnega poročila družbe in revidiranega konsolidiranega letnega poročila skupine Unior za leto 2014. Vse začete aktivnosti in ukrepi, ki so bili v smislu racionalizacije in krepitve stabilnosti poslovanja družbe in skupine Unior izvedeni v letu 2013, so se nadaljevali tudi v letu 2014. Doseženi so bili pomembni premiki pri poslovanju kot posledica nadaljevanja projekta obvladovanja stroškov (CRO) in številnih ostalih izvedenih aktivnosti, kar se je odrazilo na izboljšanih rezultatih poslovanja. V letu 2014 so poslovanje družbe zaznamovale neugodne zimske razmere, geopolitična kriza v Rusiji s padcem vrednosti tečaja rublja ter številni, tako pozitivni kot negativni odmiki, ki so prisotni v vsakodnevnem poslovanju družbe. Razveseljiva je bila dosežena rekordna vrednost kazalnika EBIT v zgodovini Uniorja, vrednost kazalnika EBITDA pa je bila pod načrtom.

Na tej seji je nadzorni svet obravnaval in potrdil predlog dnevnega reda za 19. sejo skupščine družbe, med drugim tudi, da se za revidiranje letnega poročila Unior d. d. za poslovno leto 2015 imenuje revizijsko družbo Deloitte revizija d.o.o. ter predlog spremembe Statuta družbe v tistem delu, ki se nanaša na plačila članom nadzornega sveta. Poleg informacije o tekočem poslovanju, je nadzorni svet s strani uprave prejel informacije o izpolnjevanju tekočih obveznosti iz Generalne pogodbe o finančnem prestrukturiranju, kakor tudi s predlogom glede nekaterih sprememb in dopolnitev te pogodbe s pripravo Dodatka št. 1 h GPoFP. Seznanjen je bil tudi s postopki med družbama Unior d.d. in Rhydcon d.o.o.

Na seji v mesecu maju se je nadzorni svet seznanil s poročilom Kadrovske komisije glede variabilnega prejemka uprave v skladu z Aktom o določitvi kriterijev za izplačilo spremenljivega prejemka uprave za leto 2014, ki ga je nadzorni svet v predlagani obliki sprejel. Sledilo je poročilo o 6. seji Revizijske komisije, v okviru katerega se je Nadzorni svet seznanil s postopki ter oblikovanjem službe notranje revizije, katere osnovna naloga je skrb za transparentno poslovanje in pomoč upravi na tem področju poslovanja. Nadzorni svet se je seznanil tudi z Nerevidiranim poročilom o poslovanju družbe in skupine Unior za obdobje januar – marec 2015 ter informacijo o tekočem poslovanju. Poslovanje povezanih podjetij se je v primerjavi z enakim obdobjem predhodnega leta precej izboljšalo. Vsi ključni kazalniki poslovanja družbe so bili doseženi v okviru dogovorjenih vrednosti in boljši od načrta. Zelo dobro naročilno stanje je bilo prisotno na programu Odkovki, kjer se je zaradi pomanjkanja prostorskih kapacitet pristopilo k novi investiciji izgradnje skladiščno servisnega objekta kovačnice. Na programu Ročno orodje je bilo zaznati nižjo prodajo v Rusiji, s pomanjkanjem naročil in nihanjem obsega poslovanja se je soočal program Strojna oprema, ki je zelo vezan na investicijska gibanja avtomobilske industrije in njihove trende. Zaradi tega je nadzorni svet priporočil intenzivno trženje ter razširitev marketinških dejavnosti na tem programu. Kljub precejšnji racionalizaciji poslovanja in relativno dobri zasedenosti kapacitet tudi rezultat programa Turizem ni na zelenem in pričakovanem nivoju.

Na tej seji je nadzorni svet dal soglasje za prodajo 29,25% deleža, ki ga ima družba Unior d. d. v družbi Štore Steel d.o.o. Uprava družbe je nadzorni svet informirala o sodnih postopkih med družbama Unior in Rhydcon.

Na seji konec meseca junija je nadzorni svet obravnaval in dal soglasje k Srednjeročnemu poslovnemu načrtu (SPN) skupine Unior za obdobje od 2015 – 2020. Z osnovnimi smernicami SPN je uprava seznanila tudi vse poslovne banke, podpisnice Generalne pogodbe o finančnem prestrukturiranju. Pri pripravi dokumenta, ki bazira na previdnih napovedih, se je z vidika ambicioznosti v ospredje postavilo vprašanje vzdržnosti denarnega toka in sposobnost investiranja, kakor tudi krepitev kapitalne ustreznosti, zmanjševanje odvisnosti od upnikov ter zniževanje zadolženosti. Pri tem je bilo kot spodbudno ugotovljeno, da je družba Unior v času finančnega prestrukturiranja dosegla boljše rezultate iz rednega poslovanja brez dezinvestiranja, za kar so potrebne nenehne aktivnosti in izboljšave.

Na tej seji se je nadzorni svet seznanil z vsebino sklepov, sprejetih na 19. seji skupščine družbe, kakor tudi o vsebini razsodbe iz naslova tožbenih postopkov med družbama Unior in Rhydcon.

Konec meseca avgusta je nadzorni svet opravil peto redno sejo tekočega poslovnega leta, na kateri se je seznanil s polletnim poročilom o poslovanju. Ključni kazalniki poslovanja so bili ob polletju ustrezno obvladovani, razen kazalnika EBITDA, ki je pod vrednostjo načrta, še vedno pa znotraj dovoljenega odstopanja po GPoFP in bistveno boljši napram primerljivemu obdobju predhodnega leta. Ob tem je bilo izpostavljeno, da je nadaljnje izboljševanje rezultatov poslovanja nujno povezano z rastjo prodaje, kar je prisotno na programu Odkovki. V zadnjih letih je bil rezultat družbe dosežen z racionalizacijami stroškov in procesov, teh možnosti pa je z leti manj. Na tej seji se je nadzorni svet seznanil tudi s poročili rednih poročanj o izpolnjevanju obveznosti iz generalne pogodbe o finančnem prestrukturiranju ter o postopkih med družbama Unior in Rhydcon.

Ob upoštevanju sprejetja usmeritev SDH o zavezah na strani podjetij, v katerih ima država svoj delež, je nadzorni svet razpravljal o morebitno potrebnem usklajevanju in dopolnitvah Srednjeročnega poslovnega načrta, v zvezi s čimer je naložil upravi proučitev eventualnih usmeritev ter predlaganje nadaljnjih postopkov, upoštevajoč zaveze GPoFP. Nadzorni svet se je seznanil tudi s poročilom o 7. seji Revizijske komisije, na kateri je Služba notranje revizije poročala o svojem delu in ugotovitvah za obdobje maj – julij 2015.

Nadzorni svet je glede na dogodke v družbi Volkswagen naložil upravi, da ga tekoče seznanja z napovedmi gibanja in morebitnega slabšanja konjunktura na področju avtomobilske industrije, predvsem skupine Volkswagen, na katero je program Odkovki močno vezan. S strani uprave je bil tudi informiran, da je postopek prodaje deleža v družbi Štore Steel trenutno v fazi zamrznitve. Sledilo je poročilo o stanju zapadlih terjatev do hčerinskih družb in večjih kupcev. Nadzorni svet je obravnaval predlog likvidacije spin-off podjetij, ustanovljenih iz naslova RC Simit.

Na seji v mesecu novembru je Nadzorni svet ugotavljal, da bo po ocenah obseg prodaje družbe do konca leta dosežen v načrtovanem obsegu. Rezultati iz naslova tekočega poslovanja so ob sicer nižji realizaciji boljši v primerjavi z letom poprej, predvsem zaradi izvajanja ukrepov racionalizacije vseh segmentov poslovanja. Največ skrbi pa je bilo namenjeno zagotavljanju tekoče likvidnosti, zagotavljanju sredstev nujnih investicij, zapolnitvi kapacitet in naročilnemu stanju programa Strojna oprema ter negativnemu poslovanju programa Turizem. Iz tega naslova je nadzorni svet apeliral na skrb nadaljnjega celovitega obvladovanja stroškov poslovanja, kakor tudi skrb za tekočo likvidnost in izpolnjevanje obveznosti iz naslova zniževanja zadolženosti. Podano je bilo poročilo o delovanju službe notranje revizije ter poročilo o nerevidiranem poslovanju družbe in skupine Unior za obdobje januar – september 2015. Poleg informacije o tekočem poslovanju in poročilu o točkah

rednega poročanja, se je nadzorni svet seznanil z nerevidiranim poročilom o poslovanju za devetmesečno obdobje za družbo in skupino Unior, pri čemer je ugotavljal zadovoljivo poslovanje družbe in zelo dobro poslovanje skupine Unior, z izpostavitvijo zelo uspešnega poslovanja programa Odkovki. Na tej seji je uprava nadzornemu svetu predstavila tudi smernice poslovnega načrta za leto 2016, pri čemer je nadzorni svet z vidika gospodarskih in drugih gibanj doma in širše izrazil potrebo po pripravi projekcije ukrepov v primeru upada naročil.

Seja nadzornega sveta v mesecu decembru je bila v pretežni meri namenjena obravnavi poslovnega načrta za leto 2016, ki predvideva 5,2%-tno rast eksterne prodaje, h kateremu je podal soglasje. Tudi v letu 2016 se bodo v smislu zagotavljanja stabilnosti poslovanja izvajali številni ukrepi in aktivnosti nadaljnje optimizacije stroškov, povečanja dobičkonosnosti ter izpolnjevanje zavez iz naslova generalne pogodbe o finančnem prestrukturiranju. Uprava je nadzorni svet seznanila tudi z oceno možnih negativnih učinkov na poslovni načrt v primeru padca prodaje, vezanih na prihodke, stroške materiala, storitev, stroške dela, poslovni rezultat oz. EBITDA. Seznanil se je tudi s tekočim poslovanjem ter oceno pričakovanih finančnih rezultatov za leto 2015. Uprava je nadzorni svet informirala o izpolnjevanju obveznosti iz Generalne pogodbe o finančnem prestrukturiranju ter o razgovorih z bankami glede možnih dopolnitev le te s sklenitvijo Dodatka št. 2. Na osnovi novele ZGD-1 je nadzorni svet uskladiril in sprejel Poslovnik o delu nadzornega sveta ter Politiko korporativnega upravljanja gospodarske družbe Unior d.d. Podana je bila informacija o stanju postopkov med družbama Unior d.d. in Rhydcon.

Nadzorni svet ocenjuje, da je v letu 2015 deloval v razmerju do uprave neodvisno in da pri delu članov nadzornega sveta ni prihajalo do nasprotja interesov.

Na sejah so sodelovali vsi člani nadzornega sveta, razen redkih opravičenih izostankov. Na vse seje nadzornega sveta sta bila vabljeni tudi predsednik in član uprave. Gradivo za seje je bilo izdelano kvalitetno in je zagotavljalo članom nadzornega sveta kakovostne informacije.

Letno poročilo

Revizijska komisija je pregledala letno poročilo družbe Unior d.d. in Skupine Unior ter poročilo revizijske družbe Deloitte Revizija d.o.o. iz Ljubljane ter pripravila predlog poročila o preveritvi za nadzorni svet.

Nadzorni svet na podlagi pregleda letnega poročila in konsolidiranega letnega poročila, poročila revizorjev in poročila revizijske komisije nadzornega svet ugotavlja, da nekonsolidirani in konsolidirani računovodski izkazi podajajo resničen in pošten prikaz finančnega stanja družbe Unior d.d. in Skupine Unior na dan 31.12.2015 ter njunega poslovnega izida, drugega vseobsegajočega donosa in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU. Nadzorni svet na Letno poročilo družbe Unior d.d. in Skupine Unior za poslovno leto 2015 nima pripomb in ga sprejema.

Ugotovitev in predlog pokrivanja izgube

Nadzorni svet se je seznanil s sklepom uprave družbe, da znaša čisti dobiček tekočega leta 2015 3.611.837,57 evrov. Dobiček tekočega leta se nameni za pokrivanje izgube iz preteklih let. Ugotovljena bilančna izguba poslovnega leta 2015 znaša 19.601.340,63 evrov in je sestavljena iz dobička poslovnega leta 2015 v višini 3.611.837,57 evrov in prenesene čiste izgube v višini 23.213.178,20 evrov. Nadzorni svet je obravnaval predlog uprave družbe, da bilančna izguba ostane nepokrita in se prenese v naslednje leto, ter je z njim soglašal.

Nadzorni svet predlaga skupščini delničarjev, da upravi in nadzornemu svetu podeli razrešnico za poslovanje v letu 2015.

Pri oblikovanju predloga sklepa o razporeditvi dobička za tekoče leto 2015 sta uprava in nadzorni svet upoštevala veljavna določila Zakona o gospodarskih družbah in statut družbe Unior d.d.

Poročilo je nadzorni svet izdelal v skladu z določbami 282. člena Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1) in je namenjeno skupščini delničarjev.

Predsednik nadzornega sveta:
mag. Branko Pavlin

3 Predstavitev družbe

Zgodovina

Začetki Uniorja segajo v leto 1919, ko je bila ustanovljena Štajerska železo-industrijska družba, pri čemer ima kovaštvo v Zrečah še mnogo starejše korenine. Leta 1950 se je obrat preimenoval v Tovarno kovanega orodja Zreče (TKO) in prešel v družbeno last. V sedemdesetih letih 20. stoletja je z novimi oblikami razvoja družba dobila tudi novo ime – Unior Tovarna kovanega orodja Zreče. Leta 1997 se družba preoblikuje v delniško družbo.

UNIOR danes

Delniška družba UNIOR je organizirana v štirih programih:

- Odkovki,
- Ročno orodje,
- Strojna oprema in
- Turizem.

Poslanstvo

Smo razvojni partner pri proizvodnji, preoblikovanju in obdelavi kovin ter zaveznik narave in ljudi.

Vrednote

Naše vrednote so: odgovornost, inovativnost, odličnost in podjetnost. Naše osrednje sposobnosti so: široko tehnično in tehnološko znanje, delavnost in prepoznavanje poslovnih priložnosti v naših ključnih poslovnih segmentih. Naše osrednje sposobnosti nam prinašajo naslednje konkurenčne prednosti: globalna prisotnost, nekateri programi ali podjetja v Skupini so med ključnimi igralci na segmentu tržišča ali tržišču, prilagodljivost ter konkurenčnost v ceni in kakovosti.

Vizija družbe UNIOR d.d.

Z vizijo smo si zastavili ambiciozne cilje. V letu 2020 bomo prepoznavni kot napredno mednarodno podjetje v kovinsko-predelovalni in turistični dejavnosti. Z lastnim inovativnim procesom v sodelovanju s kupci, dobavitelji, s sorodnimi podjetji in z raziskovalnimi organizacijami bomo razvijali, proizvajali in tržili rešitve z vse višjo dodano vrednostjo. Naša bruto dodana vrednost na zaposlenega bo znašala 35.500 evrov, čisti prihodki od prodaje pa 198 milijonov evrov. Bomo povezovalni člen v dinamični Skupini UNIOR, ki bo izkoriščala svoje sinergije in skupaj dosegala 255 milijonov evrov prodaje ter skupaj s pridruženimi podjetji zaposlovala 4.195 ljudi.

Skupina UNIOR

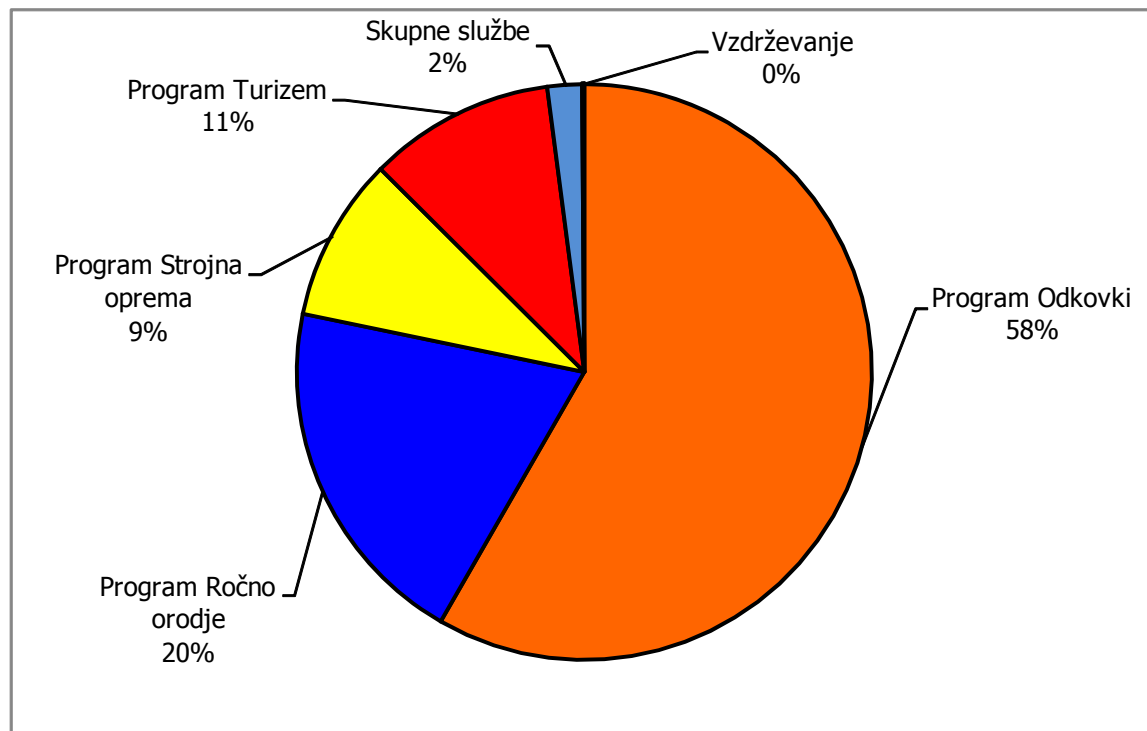
Skupino UNIOR sestavlja enaindvajset odvisnih in devet pridruženih podjetij v devetnajstih državah po svetu.

Podjetje	Država	Celina
RC SIMIT	Slovenija	Evropa
RHYDCON	Slovenija	Evropa
ROGLA INVESTICIJE	Slovenija	Evropa
RTC KRVAVEC	Slovenija	Evropa
ŠTORE STEEL	Slovenija	Evropa
SPITT	Slovenija	Evropa
PREUN	Slovenija	Evropa
CAOK	Slovenija	Evropa
TEKOH	Slovenija	Evropa
USTVARJALEC	Slovenija	Evropa
UNIOR PRODUKTIONS- UND HANDELSGESELLSCHAFT	Avstrija	Evropa
UNIOR BULGARIA	Bolgarija	Evropa
UNIOR TEHNA	Bosna in Hercegovina	Evropa
UNIOR FRANCE	Francija	Evropa
UNIOR HELLAS	Grčija	Evropa
UNIDAL	Hrvaška	Evropa
UNIOR ITALIA	Italija	Evropa
UNIOR KOMERC	Makedonija	Evropa
UNIOR DEUTSCHLAND	Nemčija	Evropa
UNIOR TEPID	Romunija	Evropa
UNIOR PROFESSIONAL TOOLS	Rusija	Evropa
SINTER	Srbija	Evropa
UNIOR COMPONENTS	Srbija	Evropa
UNIOR TEOS ALATI	Srbija	Evropa
UNIOR ESPANA	Španija	Evropa
UNIOR INTERNATIONAL	Velika Britanija	Evropa
UNIOR HUNGARIA	Madžarska	Evropa
NINGBO UNIOR FORGING	Kitajska	Azija
UNIOR SINGAPORE	Singapur	Azija
UNIOR USA CORPORATION	ZDA	Severna Amerika

4 Programi in dejavnost družbe

Prihodki od prodaje družbe UNIOR po programih v letu 2015

Program Odkovki

Program Odkovki razvija, kuje, sintra in obdeluje izdelke ter sklope za avtomobilsko industrijo in druge odjemalce.

Leto 2015 smo zaključili z 93,3 milijonov evrov prodaje, od tega 12,8 milijonov evrov za obdelane odkovke in 5,2 milijona evrov za sinter izdelke. Proizvedli smo 16 milijonov ojníc in 29 milijonov delov za krmilne mehanizme avtomobilov. Bruto dodana vrednost na zaposlenega je znašala 32.378 evrov. Ključne strateške usmeritve so bile: povečanje dodane vrednosti, obvladovanje stroškov in prilagajanje kapacitet aktualnim zahtevam na trgu (novi projekti ojníc, združevanje velikih kupcev ZF in TRW).

Program Odkovki je najstarejši program in osnova, iz katere se je razvil današnji UNIOR. V letu 2015 je prispeval kar osemindeset odstotkov vseh prihodkov od prodaje družbe in v dobaviteljski verigi tudi v evropskem merilu predstavlja enega večjih proizvajalcev odkovkov.

Kupcem s področja avtomobilске industrije (več kot 95 odstotkov izdelkov gre v to panogo) ekskluzivno dobavljamo zahtevne odkovke visokih varnostnih zahtev. To so predvsem deli krmilnega mehanizma osebnih vozil, nosilni deli podvozja, ojnice in drugi odkovki, katerih skupna lastnost je, da niso osno-simetrični. Manjši del proizvodnje predstavljajo odkovki, ki jih dobavljamo v okviru družbe za program Ročno orodje.

Na trgu delujemo kot razvojni dobavitelj, skupaj s kupci pa razvijamo in optimiramo odkovke za lažjo obdelavo in najboljšimi karakteristikami uporabe. Smo dobavitelj direktno do OEM neposredno na montažni trak avtomobilskih proizvajalcev, ter »Tier 1« in »Tier 2« dobavitelj. Kot dobavitelj avtomobilske industrije smo zavezani aktualnim standardom kakovosti. V ta namen smo pridobili ISO standard ISO/TS 16949, kupci pa poleg tega redno spremljajo in preverjajo kakovost naših izdelkov, točnost dobav in splošne konkurenčne sposobnosti.

Vse pomembnejša postajajo tudi naša hčerinska proizvodna podjetja UNIDAL d.o.o. na Hrvaškem in NINGBO UNIOR Ltd. na Kitajskem. Na račun le-teh se že uvrščamo med globalne proizvajalce odkovkov in kot taki ostajamo v trendu svetovnih projektov, ki nam bodo vse bolj krojili prihodnost.

Poslanstvo

Razvijamo, kujemo in obdelujemo odkovke ter sklope za avtomobilsko industrijo in druge odjemalce. Smo zanesljiv partner pri razvoju tehnologije stiskanja kovinskega prahu.

Vizija za leto 2020

Smo globalen, sodoben in uspešen razvojni program, ki svoje mesto uveljavlja v skupini najuspešnejših avtomobilskih proizvajalcev oziroma njihovih sistemskih dobaviteljev. Cilj je 102,5 milijonov evrov prihodkov, od tega je 16 milijonov evrov prodaje obdelanih odkovkov. S proizvodnjo 25 milijonov kosov odkovkov za volanske mehanizme osebnih vozil in nad 20 milijonov kovanih ojnica se uvrščamo na prvo oziroma drugo mesto med kovačnicami naše branže v evropskem prostoru. Bruto dodana vrednost na zaposlenega znaša 35.000 evrov.

Strategija

Strategija razvoja Programa Odkovki bazira na ključnih predpostavkah stroškovno konkurenčne in tehnološke prednosti naše proizvodnje ob kontinuirani rasti povpraševanj po toplo kovanih odkovkih in trenutnem trendu negativne rasti naložb v to branžo. Na evropskem trgu nameravamo obdržati dominanten položaj na področju kovanja toplo kovanih jeklenih odkovkov krmilnih mehanizmov osebnih vozil, na področju ojnica pa nameravamo prehiteti konkurenco in se zavihteti na drugo mesto po količini dobav, po pomembnosti projektov pa nam je cilj preboja v sam vrh. Odkovki so zadnje desetletje skrbno usmerjali ritem investicij v tehnologijo, orodjarstvo in modernizacijo kovaštva, obenem pa nadgrajevali ponudbo z razvojem oddelka obdelave odkovkov.

Obvladujemo kompleten razvoj in tehnologijo izdelave vseh proizvodnih orodij, raznolik strojni park v kovačnici pa nudi možnost konkurenčne izdelave tako maloserijskih kot tudi masovnih pozicij. Kupcem lahko poleg kovanja s kladivi ali prešami nudimo še celotno paleto termičnih obdelav, finalne obdelave in testiranja odkovka, kakor tudi nadgradnjo v obliki mehanske obdelave odkovkov. Tehnično imamo vse potrebne resurse za zagotavljanje zahtevanega nivoja kakovosti najbolj zahtevnih uporabnikov iz vrst avto industrije, poleg tega pa nam naveza na bližnjo jeklarno in lastna strojogradnja dajeta potencial in konkurenčno prednost, ki je druge, sorodne kovačnice še nimajo. Lokacijska razpršenost, ki je podlaga za specializacijo nam gre v prid nižanja stroškov, globalnost, ki jo dosegamo s kovačnico na Kitajskem, pa smo si ustvarili potrebni pogoj za pridobivanje velikih – globalnih projektov. Prav to slednje nas uvršča med globalne igralce in odpira naslutene možnosti rasti in razvoja blagovne znamke Unior – odkovki na tržiščih kot so Mehika/ZDA, Rusija ali latinska Amerika. Vabila za aktivnejši nastop na teh trgih prihajajo iz vrst velikih avtomobilskih koncernov, ki od nas - strateških dobaviteljev to enostavno pričakujejo.

Program Ročno orodje

Uvrščamo se med pet najpomembnejših evropskih proizvajalcev ročnega orodja, naši izdelki pa so prisotni na vseh petih celinah.

Pri proizvodnji ročnega orodja, upoštevamo najnovejša tehnološka dognanja, sledimo zadnjim trendom in se prilagajamo novim potrebam in navadam naših uporabnikov. Uporabljamo vrhunske materiale, kot sta krom in vanadijevo jeklo, ki zagotavljajo dolgo življenjsko dobo naših orodij.

Ročno orodje modeliramo s pomočjo sodobnih računalniških programov in pod budnim nadzorom ekipe izkušenih strokovnjakov za posamezna področja. Izdelujemo ga na najsodobnejših računalniško krmiljenih strojih za termično, mehansko in površinsko obdelavo materialov ter zaščito izdelkov. Smo visoko odzivni in prilagodljivi, kar še dodatno vpliva na zadovoljstvo naših kupcev.

Naše izvirne izvedbene rešitve zagotavljajo izjemno uporabnost, učinkovitost in estetski izgled orodja. Visoka dodana vrednost se odraža v funkcionalnosti, vzdržljivosti in dovršenosti. Ker so naša orodja optimalno konstruirana in ker odlično obvladujemo vse proizvodne procese, nudimo doživljenjsko garancijo za vse napake v materialu. Upoštevamo vidik ergonomičnosti in udobja ter poskrbimo za varnostne elemente, ki preprečujejo poškodbe.

Naš program obsega več kot 5.500 različnih visoko kakovostnih izdelkov, ki olajšajo raznovrstna opravila. Orodja so zasnovana za profesionalne mojstre in povečujejo njihovo storilnost. Delimo jih v več izdelčnih skupin: funkcionalni ključiči, dovršeni nasadni ključiči, učinkovite kleščice, varnoizolirano orodje za delo pod visoko napetostjo, raznovrstne škarje, celovito vodoinštalatersko orodje, vzdržljiva kovinska embalaža, ergonomični izvijači itd.

Razvijamo in proizvajamo tudi ročna orodja za specifične tržne niše, kot so kolesarska in motoristično-avtomobilska orodja. Uporabnikom omogočamo varnost pri delu na višini in (na uporabnikovo zahtevo) radio frekvenčni sistem varovanja orodij.

Poleg razvoja, proizvodnje in trženja ročnega orodja se ukvarjamo tudi z industrijskim trženjem ter razvojem in proizvodnjo hladno kovanih izdelkov. S hladno kovanimi izdelki (rotorji, statorji, gredi itd.) zadovoljujemo potrebe industrijskih kupcev.

Naše ročno orodje je dosegljivo končnim uporabnikom širom sveta. Vključujemo se v evropske in svetovne gospodarske tokove. S svojimi partnerji, kupci tesno sodelujemo ter gradimo dolgoročne poslovne odnose. Večji del prodaje poteka iz matičnega podjetja v Sloveniji prek lastnih distribucijskih podjetij v Italiji, Avstriji, Nemčiji, Franciji, Španiji in Veliki Britaniji. Prodajno mrežo smo razvili tudi v ZDA in Singapurju, kjer imamo tudi hčerinski podjetji. V Vzhodni Evropi imamo lastna distribucijska podjetja v Rusiji, Bolgariji, Romuniji, Madžarski, na jugu Evrope pa v Makedoniji, Bosni in Hercegovini, Srbiji in Grčiji.

Naši izdelki ustrezajo zahtevnim svetovnim standardom kakovosti. Delujemo tudi po modelu poslovne odličnosti EFQM, kar pomeni, da so vsi zaposleni vpeti v procese snovanja izboljšav kakovosti in se učijo drug od drugega. Smo in ostajamo eden največjih Evropskih proizvajalcev visoko kvalitetnega ročnega orodja pod blagovno znamko Unior.

Poslanstvo

Razvoj, proizvodnja in trženje visokokakovostnih ročnih orodij in hladno kovanih izdelkov ter izvajanje storitev industrijskega trženja.

Vizija za leto 2020

Smo vodilni svetovni proizvajalec nekaterih namenskih ročnih orodij, smo med 5 največjimi proizvajalci splošnih orodij in smo eden izmed petih največjih proizvajalcev hladno kovanih asimetričnih izdelkov v Evropi, merjeno po prihodkih od prodaje in po diverzifikaciji asortimaja. Cilj za leto 2020 je 37 milijonov evrov prodaje, od tega bomo s programom hladnega kovanja realizirali 3,5 milijonov evrov. Bruto dodana vrednost bo dosegla 34.000 evrov na zaposlenega.

Strategija

Svetovna profesionalna potrošnja ročnega orodja z vidika nabavnih cen grosistov, asortima enak UNIOR-ju, znaša 4,2 milijarde evrov. Tržni delež UNIOR-ja znaša 1,07 odstotka in je primerljiv s konkurenti. Prihodki od prodaje ročnega orodja bi naj naraščali okrog 3 odstotke na letni ravni, ob predpostavki, da ohranjamo in povečujemo prihodek od prodaje na že obstoječih tradicionalnih trgih vsaj za 2,5 odstotka. V večji meri bo naraščala prodaja namenskega orodja, medtem, ko se bo prodaja klasičnega orodja zmanjševala in se bo nadomeščala z novimi namenskimi orodji (orodja za kolo, orodja za brenkala, orodja za delo na višini, orodja z RFID sistemom, orodja na podlagi zahtev kupcev. Od klasičnih orodij pričakujemo povečanje prodaje na segmentih klešč in škarij. Na področju obstoječih namenskih orodij pričakujemo rast VDE orodja, kovinske embalaže in kolesarskega orodja. Zaradi prevelikega zaostajanja za konkurenco pa pričakujemo padec merilnega in pnevmatskega orodja. Trend lahko obrnemo in zadržimo obstoječo prodajo na podlagi pospešenega razvoja oz. financiranja nabave moment ključev in pnevmatike.

Na področju ročnega orodja vidimo priložnost s povečanjem obsega prodaje, kjer smo že prisotni. Pospešeno moramo iskati tržne priložnosti na novih trgih (Severna in Južna Amerika, Kitajska, Japonska, Skandinavija, Afrika,..). Vstopiti v industrijske platforme in v kataloge mednarodnih podjetij ter zasledovati tenderje (javna naročila). Še naprej delati na reorganizaciji prodajne mreže in vstopati v tržne segmente (niše). V državah Jugovzhodne Evrope moramo zaščititi tržni delež, katerega že imamo. Na področju hladnega kovanja pridobiti znanje z vidika razvoja in osvojiti nove izdelke za obstoječe in potencialne kupce. Investirati v dodatne linije za mehansko obdelavo in pol toplo kovanje ter razviti tehnologijo za kovanje barvnih kovin. Le tako bomo lahko bili konkurenčni na področju hladnega kovanja. V Zahodnoevropskih državah pospeševati prodajo v industrijo in srednje velika podjetja in k velikim obrtnikom.

Program Strojna oprema

V programu Strojna oprema razvijamo, izdelujemo inovativne, tehnološko napredne proizvode, ki kupcem zagotavljajo večjo konkurenčnost. Dejavnost smo podredili proizvodnji namenskih CNC fleksibilnih namenskih strojev za serijsko obdelavo zahtevnih izdelkov. Pri snovanju strojev vključujemo najnovejše tehnološke dosežke iz področja odrezovanja materiala. Različni razvojni koncepti in uporabljene tehnologije nam zagotavljajo visoko konkurenčnost ter mesto med najboljšimi nišnimi strojogradnjami v Evropi.

Zastavili smo si jasno vizijo, ki bi nam zagotovila poslovno primerljivost s tremi največjimi evropskimi konkurenti. Na tržišču želimo biti razpoznavni kot vodilno podjetje na področju globokega vrtanja, v sodelovanju s partnerskimi podjetji na tujih tržiščih pa bi radi dosegli globalno razpoznavnost in s srednjeročnim planom pričakovane poslovne kazalce.

Z več kot dvajsetletno prisotnostjo v avtomobilski industriji smo razvili širok asortiman konceptov strojev, s katerimi nastopam kot nišni dobavitelj investicijske opreme. Vedno večje tehnično- tehnološke zahteve postavljajo tudi nam vedno večje izzive, ki jim lahko sledimo le z intenzivnim vlaganjem v razvoj in usposabljanje strokovnega kadra

Intenzivna vlaganja v razvoj in osvajanje novih tehnologij nam danes daje razpoznavnost na tržišču kot razvojnega dobavitelja. Tesno sodelovanje, zaupanje in dolgoletne izkušnje na obdelavah pomembnih delov motorja kot so npr. kolenčasta in odmična gred, razni elementi perifernih enot, nam zagotavlja kontinuiteto naročil. Sodobne usmeritve glede fleksibilnosti strojev zahtevajo tudi od nas nove prilagoditve ter spremembo načina razmišljanja za jutri.

Poleg popolnega zadovoljevanja potreb, zahtev in pričakovanj naših odjemalcev vpeljujemo v naš program ustvarjalnost, ter s tem izoblikovati zadovoljnega, ustvarjalnega, sodobno razmišljajočega in v napredek usmerjenega sodelavca.

Da bi zagotovili zahtevam in pričakovanju kakovosti ter da bi bili uspešni v obdobju hitrih tehnoloških inovacij in neizprosne konkurence, smo za uskladitev sistema kakovosti s svetovno prakso izbrali standarde kakovosti **ISO 9001** in **VDA 6.4**. Prav tako želimo biti ekološko usmerjeno, okolju prijazno podjetje, zato smo se zavezali, da bomo ravnali v skladu z zahtevami standarda **ISO 14001**. S tem si bomo zagotovili osnovo za zadovoljstvo naših kupcev in zadovoljstvo vseh nas.

Poslanstvo

Razvijamo in izdelujemo inovativne, tehnološko napredne proizvode, ki kupcem zagotavljajo večjo konkurenčnost.

Vizija za leto 2020

S programom Strojna oprema smo poslovno primerljivi s tremi največjimi evropskimi konkurenti. Na tržišču smo globalno prisotni ter se uvrščamo med vodilna podjetja na področju izdelave namenskih strojev za globoko vrtanje. V sodelovanju s partnerskimi podjetji na tujih tržiščih dosegamo globalno razpoznavnost in nadgrajujemo znanje in razvoj ter zagotavljamo obseg poslovanja. Cilj v letu 2020 je letna realizacija 24,5 milijonov evrov in bruto dodana vrednost 45.000 evrov na zaposlenega.

Strategija

Raven zaposlenih, znanj in učenja:

- Kompetentni zaposleni na vseh ravneh (primerno znanje, veščine, stališča, vrednote posameznikov)
- Zavzeti zaposleni (motiviranost, zadovoljstvo, prevzemanje odgovornosti, prispevek k inovativnosti)
- Optimalna struktura zaposlenih
- Komunikacijska učinkovitost (notranja in zunanja) ter udejanjanje naših vrednot, vključujoč način vodenja

Raven strank:

- Zadovoljstvo poslovnih partnerjev (kupci, dobavitelji)
- Globalna razpoznavnost programa
- Prilagodljivost specifičnim potrebam kupca

Raven procesov, organiziranosti:

- Kvalitetno izvajanje projektov (terminsko in tehnično)

- Stroškovna učinkovitost projektov in poslovanja
- Odziven in strokoven servis
- Usposobljena kooperantska mreža
- Optimalno zasedene kapacitete
- Inovativen razvoj novih izdelkov
- Obvladovanje zalog in terjatev
- Učinkovito delovanje in podpora skupnih služb

Finančna raven:

- Večja donosnost
- Rast dodane vrednosti na zaposlenega
- Brez zapadlih terjatev
- Zagotavljanje finančnih sredstev za izvedbo projektov

Ključni strateški cilji:

- Širitev na tuje tržišče (Kitajska, NA)
- Segmentna strategija
- Ohranitev trenutne pozicije na širšem trgu
- Integriranje novih razvojnih produktov
- Zagotavljanje dolgoročnosti

Program Turizem

Življenjski slog delniške družbe Unior se kaže v vitalnosti Programa Turizem, ki se že od sedemdesetih let prejšnjega stoletja razvija na osnovi naravnih danosti in ponuja, ob neponovljivih naravnih lepotah, vrhunske storitve s področja športa, rekreacije, wellnesa in zdravstva. Tako Rogla kot Terme Zreče ponujata nastanitvene zmogljivosti različnih kategorij.

V programu Turizem v svojem poslanstvu približujemo naravno in zdravo življenje in v viziji ohranjamo naravne lepote, z visokokakovostnimi standardiziranimi storitvami krepimo konkurenčno prednost in dvigujemo ugled podjetja. Kakovost, rast in razvoj ter operativna in stroškovna učinkovitost so naše ključne strateške usmeritve.

Hkrati razvijamo visokokakovostno turistično ponudbo usmerjeno v zdravje in dobro počutje, aktivne počitnice, ob tem pa smo tudi reprezentativen ponudnik priprav vrhunskih športnih ekip. Želimo se uvrstiti med najboljše ponudnike v panogi in regiji.

Strateške usmeritve izhajajo iz dejstev, da sta Terme Zreče in Rogla, ki sta skupaj s Krvavcem povezana pod blagovno znamko Unitor, dobro poznana tako doma kot tudi v tujini ter da naravno okolje, trije naravni zdravilni faktorji (akratotermalna voda, pohorska šota in srednjegorska klima), raznolika turistična in športna infrastruktura ter prijazni in gostoljubni ljudje ustvarjajo pestro ponudbo za aktivno preživljanje prostega časa, sprostitev in strokovno zdravstveno rehabilitacijo. Mirno in stimulatивно okolje, primerna infrastruktura in opremljenost, pestra dodatna ponudba in profesionalni zaposleni predstavljajo optimalne pogoje za nadaljnji razvoj na področju poslovnega turizma.

Prav tako nadaljujemo, v poslovnem načrtu začrtano strategijo razvoja štirih produktnih sklopov v posameznem centru:

Terme Zreče

Temeljna produkta:

- Zdravstveni turizem (rehabilitacija, specialistične ambulante z diagnostiko, zdravstvena preventiva) & Medical wellness (razstrupljanje in zmanjševanje telesne teže, burn out, antiaging, estetska kirurgija)
- Termalni & wellness oddih (sprostitvev, razvajanje, počitnice/oddih v toplicah, čas z družino, aktivnosti v naravi, osebno trenerstvo)

Nišna produkta:

- Mice (izobraževanja, poslovna srečanja, protokolarni dogodki)
- Vrhunski šport (Šport paket, športna medicina, športni selfness)

Rogla

Temeljna produkta:

- Aktivne počitnice (aktivnosti v naravi/smučanje, pohodništvo, kolesarjenje,..; družina kot celica, doživetja skozi zgodbe v naravi)
- Vrhunski šport (Šport paket z organizacijo tekem, organizacija kampov, priprave športnikov v sobah s simulirano nadmorsko višino, mednarodna tekmovanja)

Nišna produkta:

- Selfness (dolgoročna skrb za ravnovesje telesa, duha in uma, sprostitvev, gibanje v naravi, prehrana, prepoznavanje, obvladovanje in preprečevanje stresa)
- Mice (izobraževanja, poslovna srečanja, team buildingi, športne igre, alternativne skupine)

Pri izboru zgoraj navedenih produktnih sklopov posebej poudarjamo naše ključne konkurenčne prednosti, kot so odlična lokacija z bližino avtoceste in štirih mednarodnih letališč, kombinacija naravnih zdravilnih faktorjev iz neposrednega okolja (akratotermalna voda, zdravilna klima, pohorska šota), izjemna kombinacija Rogla in Terme Zreče v poletnem in zimskem času, produkti v skladu s strategijo slovenskega turizma (Aktivno. Naravno. Zeleno) ter ne nazadnje prijazni, domačni, dostopni in profesionalni sodelavci.

Poslanstvo

Približujemo naravno in zdravo življenje.

Vizija za leto 2020

Ohranjamo naravne lepote, z visokokakovostnimi standardiziranimi storitvami krepimo konkurenčno prednost in dvigujemo imidž podjetja. Razvijamo visokokakovostno turistično ponudbo usmerjeno v zdravje in dobro počutje, aktivne počitnice, ob tem pa smo tudi reprezentativen ponudnik priprav vrhunskih športnih ekip. Želimo se uvrstiti med najboljše ponudnike v panogi in regiji. Cilj za leto 2020 je 22 milijonov evrov letne realizacije, bruto dodana vrednost na zaposlenega pa bo znašala 34.000 evrov.

Strategija

Nadaljujemo načrtano strategijo razvoja osnovnih turističnih produktnih sklopov.

Strateške usmeritve izhajajo iz dejstev, da sta Terme Zreče in Rogla, ki sta skupaj s Krvavcem povezana pod blagovno znamko Unitur, dobro poznana tako doma kot tudi v tujini ter da naravno okolje, trije naravni zdravilni faktorji (akratotermalna voda, pohorska šota in srednjegorska klima), raznolika turistična in športna infrastruktura ter prijazni in gostoljubni ljudje ustvarjajo pestro ponudbo za aktivno preživljanje prostega časa, sprostitvev in strokovno zdravstveno rehabilitacijo. Mirno in stimulatивно okolje, primerna infrastruktura in opremljenost, pestra dodatna ponudba in profesionalni zaposleni predstavljajo optimalne pogoje za nadaljnji razvoj na področju poslovnega turizma.

Tudi v prihodnje se bo posebna pozornost namenjala vsebini in kakovosti ponudbe. Načrtovane aktivnosti se bodo usmerjale predvsem v razvoj in specializacijo obstoječih in novih produktov. Z dvigom kakovosti in produktno specializacijo želimo postati najboljši ponudnik izbranega produkta tako v panogi kot tudi v regiji, ob tem pa predvsem povečati zadovoljstvo našega kupca. Nestabilni vremenski pogoji skozi vse leto (tudi v času sezon) so primarni razlog za poglobljeno usmerjanje v razvoj produktov, ki so manj odvisni od vremena. Hkrati pa primerni tudi za obdobja t.i. ne sezon, ki so posebej izrazite na Rogli. V času ne sezon bomo z učinkovito organizacijo procesov optimizirali strošek dela med centroma.

Oblikovanje turističnih produktov bo v svoji vsebini prilagojeno sodobnim trendom in življenjskemu slogu (lifestyle). Pri izboru primarnih oz. top produktov bomo posebej izpostavili naše ključne konkurenčne prednosti, kot so odlična lokacija z bližino avtoceste in štirih letališč, kombinacija naravnih zdravilnih faktorjev iz neposrednega okolja (akratotermalna voda, zdravilna klima, pohorska šota), izjemna kombinacija športnega centra Rogla in termalnega zdravilišča Terme Zreče v poletnem in zimskem času, specializacija in razvoj produktov v skladu s strategijo slovenskega turizma (Aktivno. Naravno. Zeleno) ter ne nazadnje prijazno, domačno, dostopno in profesionalno osebje.

Cilji, ki izhajajo iz ključnih strateških in razvojnih usmeritev, se bodo odražali v rasti nočitev tujih gostov in trženju produktov z višjo dodano vrednostjo. Tako načrtujemo rast tržnega deleža nočitev v Sloveniji z 1,95 na 2,3 odstotka v letu 2020. S strateško razvojnimi usmeritvami se bo obstoječi infrastrukturi v obeh centrih dodalo še več vsebine, ki bo prilagojena ciljnim skupinam

5 Pomembnejši dogodki v letu 2015

Objava sklica skupščine

8. maja 2015 je bil na spletni strani Ajpes, SEOnet-u in na spletni strani družbe objavljen sklic 19. seje skupščine delničarjev.

Skupščina družbe

10. junija je bila 19. seja skupščine delničarjev družbe UNIOR d.d., delničarji pa so na njej:

- obravnavali informacijo o letnem poročilu, mnenju revizorja in pisnemu poročilu nadzornega sveta o letnem poročilu,
- odločali o dobičku za poslovno leto 2014, podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu,
- odločali o imenovanju revizijske družbe za leto 2015,
- odločali o spremembah in dopolnitvah Statuta družbe UNIOR d.d. ter
- odločali o plačilu članom nadzornega sveta.

Sprememba pomembnega deleža v lastništvu družbe

21.7.2015 je družba prejela Obvestilo o spremembi pomembnih deležev s strani Slovenskega državnega holdinga, d.d.. Iz obvestila izhaja, da je SDH, d.d. s 1.7.2015 pripojila družbo PDP, Posebna družba za podjetniško svetovanje, d.d. in kot univerzalni pravni naslednik postala imetnica 1.053.418 delnic UKIG. Tako ima družba SDH, d.d. skupaj v lasti 1.119.079 delnic UKIG, kar predstavlja 39,4262% vseh delnic UKIG.

Ukinitev spin-off podjetij

04.11.2015 je družba UNIOR d.d. kot družbenik ukinila štiri v letu 2014 ustanovljena spin-off podjetja za raziskave in razvoj v okviru razvojnega centra RC Simit d.o.o. in sicer gre za podjetja Caok d.o.o., Preun d.o.o., Tekoh d.o.o. in Ustvarjalec d.o.o..

6 Najpomembnejši trgi in kupci

UNIOR je dobavitelj avtomobilske industrije, zato je za naše poslovanje ključnega pomena dogajanje v tej panogi. Naši glavni kupci so vsi najvidnejši proizvajalci: Volkswagen, Audi, BMW, Renault, Dacia, Peugeot, ZF Lemförder & ZF Lenksysteme, Volvo, Bosch Siemens Group, Daimler, Jtekt, GKN, Arvin Meritor in General Motors. Med drugimi panogami, iz katerih prihajajo naši kupci, kaže omeniti še obrtnike, serviserje in končne uporabnike, ki so pomembni predvsem pri programu Ročnega orodja.

Naš najpomembnejši trg je Evropska unija, kamor izvozimo preko 90 odstotkov vseh proizvodov s področja kovinsko-predelovalne dejavnosti oziroma ustvarimo skupaj s prodajo v Sloveniji skoraj 90 odstotkov vseh prihodkov od prodaje družbe. Med preostalimi trgi so za nas najpomembnejši evropski trgi zunaj EU in azijski trgi.

Program Odkovki

Podobno kot pri drugih programih je tudi pri odkovkih za kovačnico v Zrečah in Unidal na Hrvaškem, najpomembnejši trg EU, kjer ustvarimo nad 97 odstotkov vseh prihodkov od prodaje – od tega v Sloveniji le dobre tri odstotke. Izdelki so v večini (z 95-odstotnim deležem) neposredno namenjeni avtomobilski industriji (kupci so VW, Audi, Renault, Dacia, BMW, Volvo, Škoda, Porsche) in njihovim poddobaviteljem (ZF Friedrichshafen, TRW, JTEKT, SEAC, GKN, Mahle).

Svojo prodajno pozicijo smo utrdili na področju ojníc. Pridobili smo nove projekte ojníc pri grupacijah VW, VOLVO in Jaguar Land Rover, kar nam omogoča vzdrževati skupno število ojníc na nivoju preko 16 milijonov v naslednjih nekaj letih. Prisotni smo pri razvojih motorjev, ki so sestavni del hibridnih vozil. Naši največji tekmeci na najpomembnejših trgih so evropski proizvajalci (Mahle-Brockhaus, STP, Kanca, Ateliers des Janves).

Smo vodilni proizvajalec na področju krmilnih mehanizmov za osebna vozila kjer smo uspeli obdržati delež pri grupaciji ZF. Bistveno smo se okrepili pri THK (bivši TRW), kjer smo pridobili strateško pomemben projekt MQB, kar nam omogoča nadaljnjo zdravo rast pri tem kupcu. SEAC ostaja s programom za Toyoto stabilen kupec, ki napoveduje rast. Pomembne nove projekte pa smo zabeležili tudi pri kupcu JTEKT, kjer postaja vse pomembnejši delež obdelave, ki dosega več kot 4 milijone evrov v prodaji.

Na področju krmilnih delov je na naših najpomembnejših trgih zelo prisotna konkurenca iz Azije (predvsem s Kitajske in Indije). Svoje ključne prednosti v boju z njimi vidimo v sodelovanju na področju razvoja materialov z jeklarno Store Steel, sodelovanju s kupci pri razvojnih projektih, visoki produktivnosti, tehnoloških prednostih in fleksibilnosti.

Na področju obdelave napovedujemo širitev na področju obdelanih kosov za ZF, JTEKT, obdelavi vilic, prav tako pa ostajamo prisotni pri tradicionalnih kupcih, kot sta Schaeffler group in Betek.

Naši največji kupci na področju sintra so Robert Bosch Steering Automotive, Mahle, BPW, Audi, Willi Elbe. Na trgih se srečujemo z bistveno močnejšo konkurenco, kot na programu kovačnice in obdelave. Med njimi kaže posebej izpostaviti ameriško podjetje GKN, avstrijsko MibaGroup in francosko FederalMogul.

Med ponudniki sintranih izdelkov obstajajo tako velike multinacionalke kot manjši in prilagodljivi (nišni) proizvajalci.

Večji globalni proizvajalci skušajo obvladovati celotno nabavno verigo, močno je povečana tudi avtomatizacija proizvodnje, kar vse otežuje delovanje manjših, specializiranih proizvajalcev. Vendar so ti še vedno prisotni in uspešni, saj ključni kupci (avtomobilska in vse bolj tudi druge industrije) podpirajo obstoj konkurence in prilagodljivih ponudnikov.

Program Ročno orodje

Tržni delež Uniorja v svetovni profesionalni potrošnji ročnega orodja znaša 1,07% in je primerljiv s konkurenčnimi podjetji. Na trgih Evropske Unije ustvarimo 52% vseh prihodkov od prodaje, 22% pa še v ostalih državah Evrope, ki niso del Evropske Unije. Na področju Afrike ustvarimo 4% vseh prihodkov od prodaje ročnega orodja, na trgih Bližnjega Vzhoda, pa ustvarimo 12% vseh prihodkov od prodaje. Preostala prodaja pa se vrši na druge celine Azije, Avstralije in Amerike.

Možnosti rasti prodaje vidimo v posameznih nišnih in segmentnih skupinah izdelkov. Smo tržni vodje na področju kovinske embalaže, izoliranega in kolesarskega orodja. Največjo konkurenco pri klasičnem orodju nam predstavljajo proizvajalci ročnega orodja iz Nemčije kot so Gedore, Hazet, Knipex, vendar s push strategijami v posameznih državah Zahodne Evrope uspešno prevzemamo njihov tržni delež. Dodatno še izvajamo naslednje strategije:

- »Go to market«: vstopamo na nova tržišča in v industrijske platforme.
- »Pull strategija«: povečujemo obseg prodaje na trgih, kjer smo že prisotni.
- »Segmentacija trga«: povečujemo prodajo namenskih orodij v tržni segment, nišo in pridobivamo nove kupce z reorganizacijo prodajnih poti.

Povečujemo produktivnost zaposlenih v oddelku prodaje z večjo izkoriščenostjo delovnega časa za aktivno prodajo.

Ročno orodje UNIOR je kupcem dosegljivo v 90 državah sveta na vseh kontinentih. 42% vseh prihodkov od prodaje ustvarimo preko lastnih trgovskih predstavništev v tujini, preostalo pa preko ekskluzivnih distributerjev. V lanskem letu smo pridobili za 0,8 milijona evrov naročil pri novih kupcih, ki imajo tendenco rasti, to so kupci iz Egipta, ZDA, Kitajske. Prodaja novo vključenih izdelkov je v lanskem letu znašala 0,7 milijona evrov. Novo pridobljeni kupci od leta 2013 do leta 2015 so v lanskem letu skupno realizirali prodaje v višini 4,2 milijona evrov, s čimer smo uspeli nadomestiti izpad prodaje na določenih trgih. Prav tako smo povečali delež prodaje lastnih proizvodov.

Osnovni kupci Uniorjevega ročnega orodja in hladno kovanih izdelkov so: industrija hidravlike, industrija pnevmatike, industrija za proizvodnjo vodnih črpalk, proizvodnja kmetijskih strojev (traktorji, traktorski priključki, delovni stroji), industrija težke gradbene mehanizacije, motorjev z notranjim izgorevanjem (ladijski, tovorna vozila, avtomobilska industrija, vojaška industrija, naftna in plinska industrija). Z vsemi kupci gradimo partnerski odnos in si prizadevamo, da blagovna znamka Unior postane vodilna pri profesionalnih uporabnikih ročnega orodja.

Program Strojna oprema

Dejavnost gradnje namenskih strojev je vezana na ciklična povpraševanja. Vezana je na razvoj novih tipov motorjev, ki so vezani na svetovne trende (dizel ali bencin, manjši motorji – večje moči, novi ekološki predpisi, zmanjšanje emisij, zmanjšanje teže avtomobila).

Pričakovanja naših kupcev so popolnoma jasna – nabaviti čim bolj zanesljivo-fleksibilno opremo za čim manj investicijskih sredstev. Veliko kupcev ni pripravljeno sprejeti najnovejših dosežkov ali pa se iz vidika nizkih stroškov dela v neevropskem delu odloči za enostavnejšo in hitreje dobavljivo opremo.

Naš trg je segmentiran na področja avtomobilske industrije OEM (VW, AUDI, BMW; Daimler, Škoda), ter dobaviteljski verigi TIER1 (Alfing, SAMAG, LTH).

Za zagotavljanje večjega obsega poslovanja moramo sprejeti razvojne usmeritve naših glavnih kupcev. Evropa bo kot do sedaj glavni pobudnik integriranja novih tehnologij podal večji poudarek dobaviteljem komponent. Z novimi tehnično-tehnološkimi rešitvami bomo razširili naše aktivnosti na ameriško, kitajsko in rusko tržišče, kjer se v naslednjih letih pričakuje gospodarska rast.

Usmeritev bo tudi v posebne niše obdelav, kjer želimo postati sistemski dobavitelj (obdelava kolenčaste gredi, obdelava karosernih delov podvozja avtomobila). Za zagotavljanje večjih tržnih aktivnosti smo predvideli lastna predstavništva v ZDA in Kitajski.

Strateško vidimo nadgradnjo programa z vstopom na pomembne trge z lastno blagovno znamko ali kombinirano z lokalnim proizvajalcem strojev, saj bi s tem poenostavili postservisne dejavnosti, zmanjšali riziko porekla, jezikovne prepreke ter lokalne značilnosti kupca.

Močna koncentracija prodaje strojev v avtomobilsko industrijo povzroča tudi razpršenost naših strank. Predvsem pod vplivom globalizacije sveta poskušamo zadovoljevati potrebe tudi strank v hčerinskih podjetjih velikih koncernov.

Na trgu se srečujemo predvsem z renomirano konkurenco nemških strojogradenj, ki so s tradicijo in maksimalno podporo najboljših razvojnih institutov v tehnološki prednosti, saj jim ta podpora in brežhibnost komunikacije v domačem jeziku zagotavlja strateško prednost kljub praviloma višjim stroškom končnega proizvoda.

Konkurenčnost na trgu zagotavljamo s popolno izvedbo pridobljenih projektov ter prvovrstnim servisom in kvaliteto izdelka. Le takšni izdelki nam zagotavljajo ponovna povpraševanja, uveljavljanju na trgu ter širjenje tržnega potenciala v matičnih, hčerinskih in joint-venture podjetjih.

Z visoko specializacijo na določenem segmentu si lahko pridobimo strateško prednost in pridemo v ožji krog izbrancev (TOP 3). Za povečanje konkurenčnosti moramo prioritarno izpolniti vse zaznane priložnosti in stremeti za odpravo ali minimiziranjem tveganj.

S skrbnim spremljanjem potreb naših kupcev se počasi orientiramo v razvoj še bolj prilagodljivih izdelkov, cenejših in dostopnejših izvedb, krajših dobavnih rokov ter skrbi za dobro servisno dejavnostjo, ki daje kupcu zagotovilo za brežhibno delovanje naših izdelkov – strojev.

Program Turizem

Ključni ciljni trgi, na katere se osredotočamo so slovenski trg ter države bivše Jugoslavije, Madžarska, Italija, Avstrija, Nemčija, Ruska federacija, Benelux, Češka, Poljska, Turčija in arabske države.

Primarna ciljna skupina je družina, pomembne ciljne skupine so še seniorji in pari brez otrok, vrhunski športniki in poslovni gostje. Ciljnim skupinam je skupna težnja k naravnemu, zdravemu in aktivnemu življenjskemu slogu.

Cilji, ki izhajajo iz ključnih strateških in razvojnih usmeritev, se bodo odražali v rasti nočitev tujih gostov in trženju produktov z višjo dodano vrednostjo. S strateško razvojnimi usmeritvami ter z investicijskimi vlaganji v obnovo in razvoj obstoječe infrastrukture v obeh centrih se bo turističnim produktom dodajalo še več vsebine, ki bo prilagojena ciljnim skupinam.

V strategiji do leta 2020 ohranjamo število nočitev ustvarjenih s strani domačega gosta, ob tem pa povečujemo delež nočitev s strani tujega gosta v višini 50%. Pri tem si prizadevamo, v kombinaciji z investicijskimi vlaganji v obnovo obstoječe infrastrukture, dvigniti iztrženo ceno nočitve in s specializiranimi produkti doseči višjo dodano vrednost na trgu. K temu bodo usmerjene tudi trženjske ciljne aktivnosti na tujih trgih.

V obeh centrih smo v precejšnji meri odvisni od nočitev ustvarjenih s strani slovenskega gosta, tako v Termah Zreče beležimo še posebej visok delež ustvarjenih domačih nočitev povezanih z zdraviliškim zdravljenjem. Z novo spletno stranjo in sodobnimi marketinškimi prijemi pa povečujemo število direktnih rezervacij in ob tem dvigujemo tudi iztrženo ceno naših storitev.

V trženju intenziviramo aktivnosti na tujih tržiščih, s poudarkom na naših primarnih trgih (Avstrija, Nemčija, Italija, bivša Jugoslavija in Madžarska), ob tem pa postopoma razvijamo in krepimo prisotnost tudi na trgih BeNeLux, Turčije in arabskih držav. Zastavili pa smo si tudi cilj ohranitve nočitev in prihodkov realiziranih s strani slovenskega gosta.

Z aktivnostmi povezanimi z direktnim trženjem na primarnih tujih tržiščih, zmanjšujemo odvisnost od posameznega trga in večjih touroperatorjev in agencij. S celotno prenovo spletne strani in on line rezervacijskim sistemom (real time) povečujemo delež direktnih rezervacij.

Z ukrepi ZZS in zmanjševanjem cene zdraviliškega zdravljenja oziroma ukinitvijo dodatnih doplačil v Termah Zreče razvijamo nove samoplačniške ambulante, ob tem pa v zdravstveni dejavnosti racionaliziramo tudi poslovanje.

Ob dejstvu, da zajemajo večji delež prihodkov individualni gostje, se na najvišja mesta uvrščajo prihodki zdravstvenih zavarovalnic, povezanih z zdraviliškim zdravljenjem v Termah Zreče. V zadnjem letu ohranjamo prihodke dveh večjih turističnih agencij na slovenskem trgu. Z novo spletno stranjo in sodobnimi marketinškimi prijemi pa povečujemo število direktnih rezervacij in ob tem tudi dvigujemo iztrženo ceno naših storitev. Zaradi specifičnosti panoge turizma imamo namreč več poslovnih partnerjev, ki pa v deležu prihodkov zajemajo manjši del.

Novi produkti, ciljno naravnane tržne aktivnosti, z ekipo sposobnih in uspešnih komercialistov, ki so specialisti za posamezna tržišča, bodo pripomogli k dvigu tujih nočitev v načrtovanem obsegu.

7 Delnice

Ob ustanovitvi delniške družbe UNIOR je bilo izdanih 2.138.200 delnic po nominalni vrednosti 8,35 EUR. Od tedaj je družba izvedla dve dokapitalizaciji. Prvo 1.12.1999, ko je bilo izdanih dodatnih 200.214 delnic, drugo pa 1.2.2010 z izdajo 500.000 novih delnic. Tako ima UNIOR na dan 31.12.2015 skupno 2.838.414 delnic, ki se od leta 2006 vodijo kot kosovne delnice. Te so izdane v nematerializirani obliki in od 21.1.2000 vpisane v centralni register vrednostnih papirjev, ki ga vodi KDD – Centralno klirinško depotna družba, d.d., v Ljubljani.

Pomembni podatki o delnicah

	2015	2014	2013	2012
Skupno število delnic	2.838.414	2.838.414	2.838.414	2.838.414
Število lastnih delnic	3.330	3.330	2.330	2.330
Število delničarjev	1.229	1.279	1.285	1.312
Dividende na delnico	-	-	-	-
Vrednost lastnih delnic v bilanci (v tisočih EUR)	120	120	100	100

Lastne delnice

Skupina Unior ima skupno 3.330 lastnih delnic, kar pomeni 0,12 odstotka celotnega lastništva. Delnice so v lasti družbe Unior Deutschland GmbH, Remseck in družbe SPITT d.o.o., Zreče. Družba UNIOR d.d. v svoji lasti nima lastnih delnic.

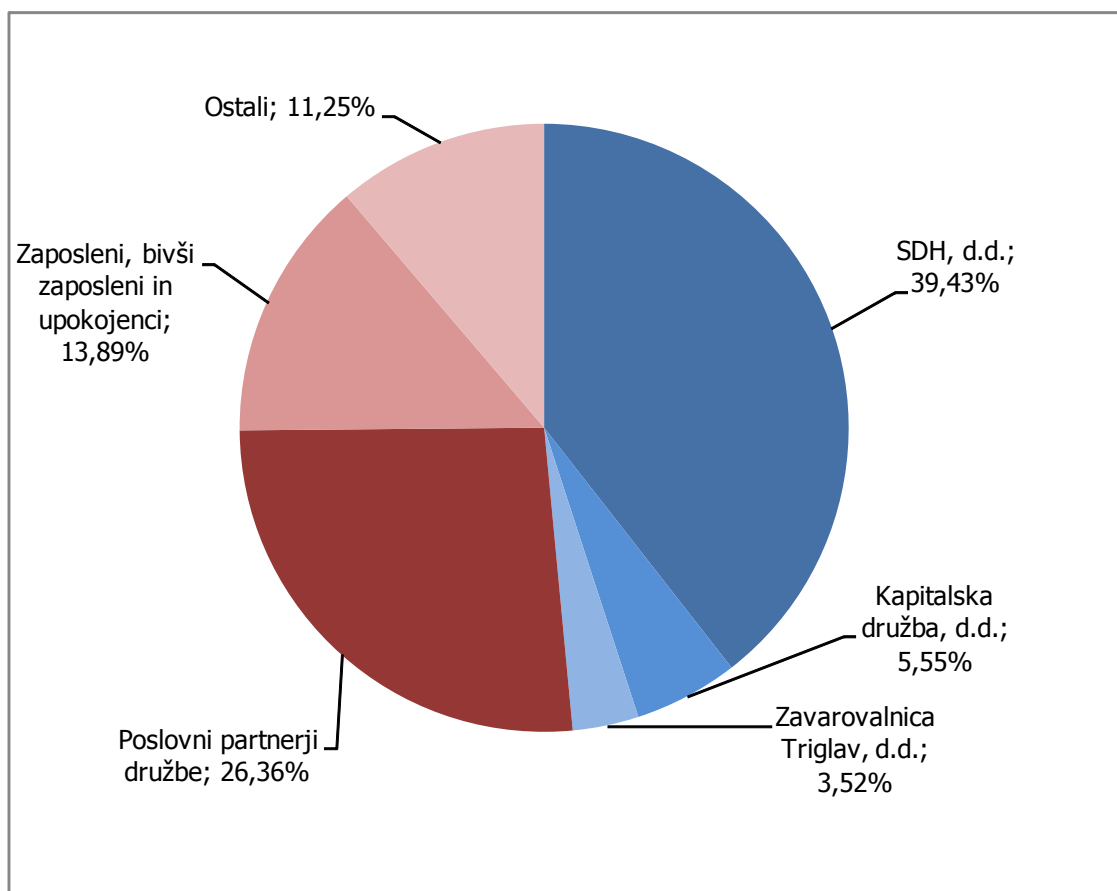
Lastniška struktura

Deset največjih delničarjev na dan 31.12.2015

Delničar	Število delnic	Lastniški delež
SDH, d.d.	1.119.079	39,43%
ŠTORE STEEL d.o.o.	346.182	12,20%
ALPEN.SI mešani fleksibilni podsklad	184.019	6,48%
KAPITALSKA DRUŽBA, d.d.	157.572	5,55%
RHYDCON d.o.o.	141.790	5,00%
ZAVAROVALNICA TRIGLAV, d.d.	100.000	3,52%
ŽELEZAR ŠTORE D.P. d.d.	43.627	1,54%
BTS COMPANY, d.o.o.	29.527	1,04%
DINOS d.d.	24.885	0,88%
KOVINTRADE d.d.	19.650	0,69%
Skupaj deset največjih delničarjev	2.166.331	76,32%
Ostali delničarji	672.083	23,68%
SKUPAJ	2.838.414	100,00%

Lastniška struktura na 31.12.2015

Delničar	Število delnic	Lastniški delež
SDH, d.d.	1.119.079	39,43%
Kapitalska družba, d.d.	157.572	5,55%
Zavarovalnica Triglav, d.d.	100.000	3,52%
Poslovni partnerji družbe	748.333	26,36%
Zaposleni, bivši zaposleni in upokojenci	394.201	13,89%
Ostali	319.229	11,25%
SKUPAJ	2.838.414	100,00%

Uvrstitev delnic na borzo

14. Redna seja skupščine družbe je 21.7.2010 sprejela sklep, da se delnice družbe UNIOR d.d. uvrstijo na organizirani trg vrednostnih papirjev Ljubljanske borze. Družba je 13.7.2011 pridobila odločbo Agencije za trg vrednostnih papirjev z opr. št. 40200-10/2011-6. Prospekt je bil javno objavljen 16.8.2011, delnica pa je bila 18.8.2011 uvrščena na trg Ljubljanske borze vrednostnih papirjev. Prvi trgovalni dan je bil 22.8.2011.

Obveščanje delničarjev

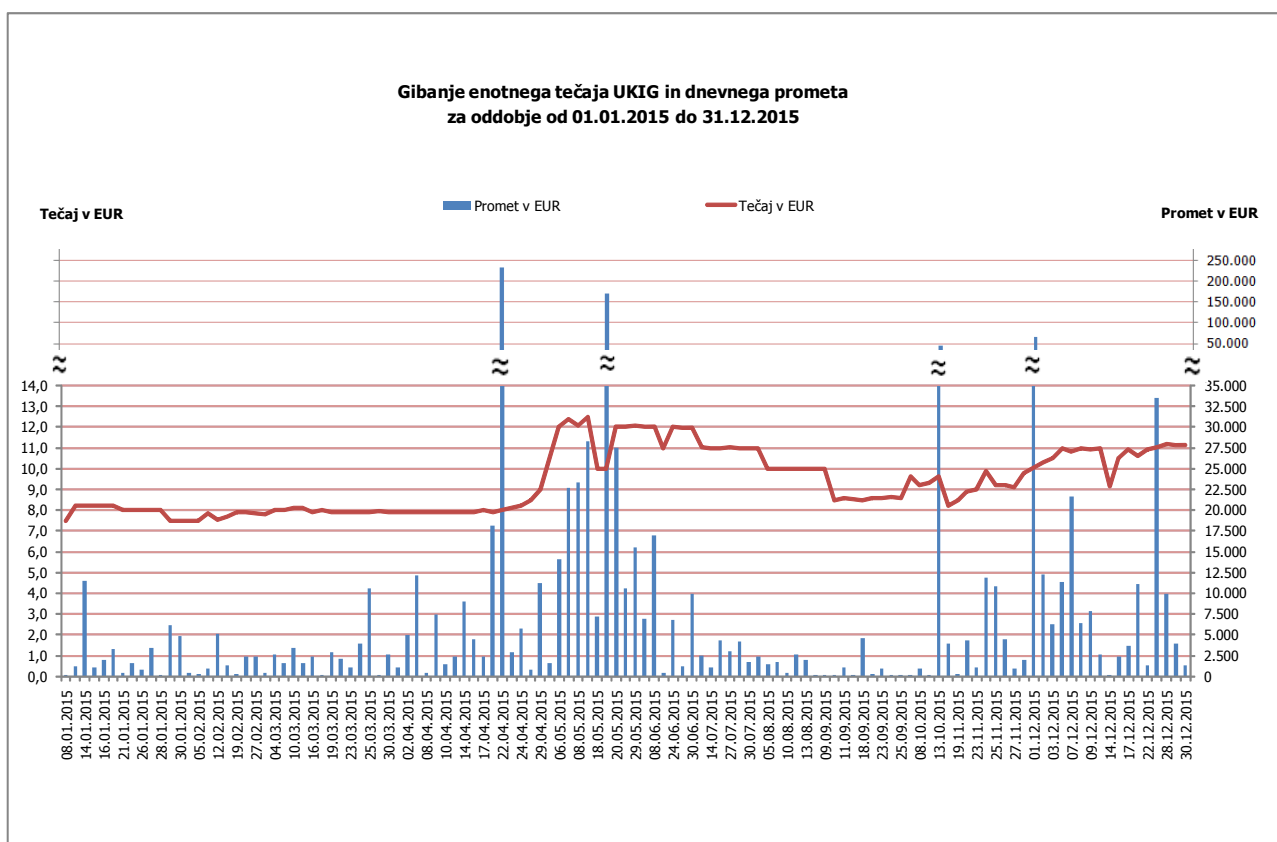
Po uvrstitvi delnic na borzo družba skladno z zakonom in običajno poslovno prakso vse delničarje in nove zainteresirane vlagatelje obvešča preko sistema elektronskega obveščanja Ljubljanske borze vrednostnih papirjev SEOnet in spletne strani družbe.

Kazalniki poslovanja na delnico

	2015	2014	2013	2012
Dobiček na delnico	1,27	0,78	-1,25	-5,31
Knjigovodska vrednost delnice (v EUR)	38,12	37,27	36,41	37,75
Prodaja na delnico (v EUR)	56,31	56,18	58,67	54,92
Denarni tok na delnico (v EUR)	5,92	5,63	4,92	2,14
Pay-out ratio	0%	0%	0%	0%

Trgovanje z delnicami UKIG

Tržna cena delnice UKIG na dan 30.12.2015 (zaključni tečaj leta 2015) je znašala 11,15 EUR. Celoti ustvarjen promet od 08.1.2015 pa do 30.12.2015 je znašal 1,087.837,12 EUR. Razmerje tržne in knjigovodske vrednosti delnice na dan 30.12.2015 znaša 0,29.

8 Družbena odgovornost

Družbena odgovornost je eden od ključnih elementov dolgoročnega razvoja Skupine Unior. Gospodarski, socialni in družbeni razvoj skupaj ustvarjajo večje učinke naše družbe. Družba Unior omogoča delavcem kakovostno in kvalitetno delovno okolje, ki ga zagotavlja s poudarkom in z vlaganjem v znanje zaposlenih in z vlaganjem v varno in zdravo življenje.

Družba Unior ima uvedene in certificirane sisteme, skladne z mednarodnimi standardi in sicer za kakovost (ISO 9001, ISO/TS 16949, VDA 6.4), ravnanje z okoljem (ISO 14001), sistem varnosti in zdravja pri delu po zahtevah standarda OHSAS 18001 pa je v fazi implementacije.

8.1 Zaposleni

Ob koncu leta 2015 je bilo v Uniorju 2.103 zaposlenih, kar pomeni 2 zaposlena manj kot leto prej. Zaradi ugodnega naročilnega stanja se je število zaposlenih najbolj povečalo na programu Ročno orodje. Zaradi kasnejšega začetka zimske sezone se je število zaposlenih zmanjšalo na programu Turizem.

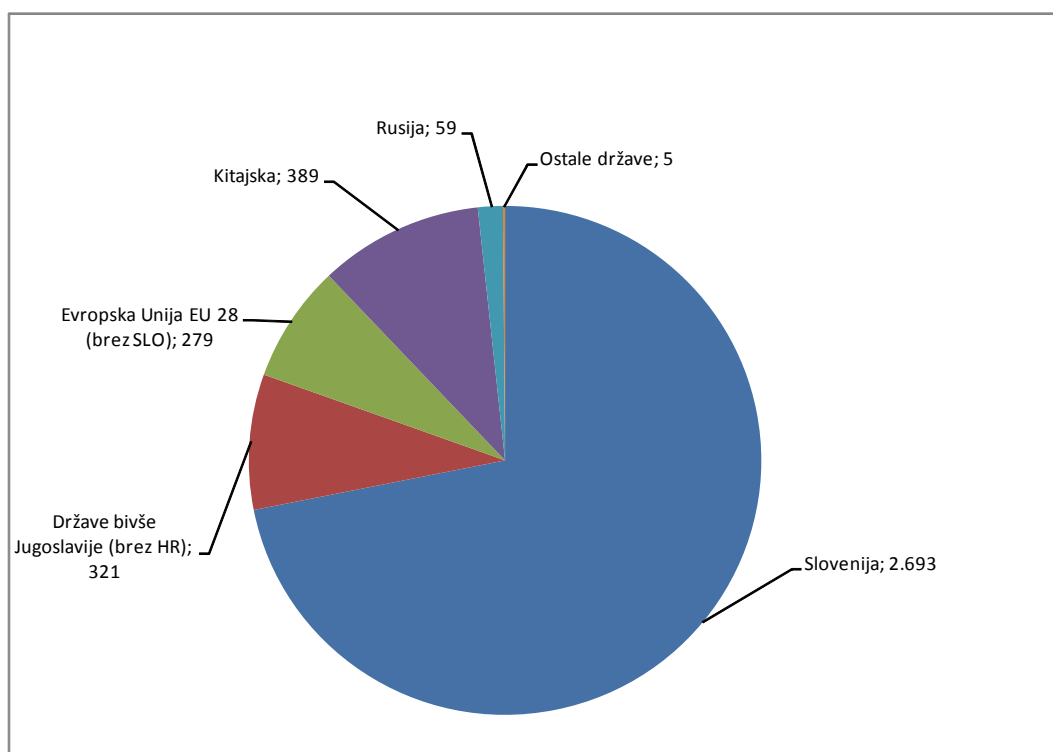
Podatki o zaposlenih

	2015	2014	2013	2012
Skupno število zaposlenih	2.103	2.105	2.122	2.137
- Program Odkovki	948	951	932	901
- Program Ročno orodje	395	388	384	378
- Program Strojna oprema	153	153	176	183
- Program Turizem	371	386	405	452
- Skupne službe	136	132	131	131
- Vzdrževanje	100	95	94	92
Odhodi	201	205	207	243
Novi zaposleni	199	183	192	157
Povprečna doba zaposlitve	17,9	17,6	17,5	17,5
Povprečna starost	41,6	41,5	41,4	40,9
Povprečno število zaposlenih iz ur	2.036	2.008	2.023	2.072
Povprečna odsotnost z dela (v urah)	105,2	105,1	121,1	134,5
Stroški za izobraževanje (v EUR)	163.919	140.824	142.552	309.658
Povprečna plača (v EUR)	1.445	1.401	1.360	1.307

Skupaj je bilo 201 odhodov zaposlenih, od tega največ po preteku določenega časa, sledijo sporazumne prekinitve in prekinitve pogodb o zaposlitvi na lastno željo. Novo zaposlenih je bilo največ na programu Odkovki ter na programu Turizem zaradi zimske sezone. Starostna struktura zaposlenih je zaradi novih zaposlovanj mlajše delovne sile in upokojitev ostala na podobni ravni kot preteklo leto.

Struktura zaposlenih po državah (skupina UNIOR)

	Število zaposlenih
Slovenija	2.693
Države bivše Jugoslavije (brez HR)	321
Evropska Unija EU 28 (brez SLO)	279
Kitajska	389
Rusija	59
Ostale države	5
SKUPAJ	3.746

Bolniške odsotnosti in poškodbe pri delu

Bolniška odsotnost je bila v letu 2014 5,1% vseh zaposlenih in je v letu 2015 ostala na isti ravni. V letu 2015 je predvsem opazno znižanje bolniške odsotnosti nad 30 dni in sicer iz 1,95% na 1,8 % in povišanje bolniške odsotnosti do 30 dni iz 3,12% na 3,30%.

V letu 2015 smo na področju preventive izvajali aktivnosti iz Programa varnosti in zdravja pri delu. Cilji programa so bili zmanjšanje nezgod pri delu, nadzor dosledne uporabe zaščite sluha, zmanjšati bolniško odsotnost, zmanjšanje bolezni mišično kostnih obolenj, zagotavljanje požarne varnosti.

V letu 2015 smo imeli 76 poškodb na delu, kar je enako kot v letu 2014. Izgubljenih je bilo 352 dni več zaradi poškodb na delu kot v letu 2014. Plačilo odškodnin se je v primerjavi z letom 2014 zvišalo za 50%, zaradi vpliva nezgod iz prejšnjih let. Družba Unior, kakor tudi zavarovalnice dajejo

večji poudarek na soudeležbo delavcev, prav tako se je povečal delež zavrženih (neupravičenih) zahtevkov.

Ukrepi na področju varnosti pri delu in varovanja zdravja so bili usmerjeni predvsem v preventivo:

- usposabljanje delavcev o varnem delu na delovnem mestu in obveznostih do varnega dela,
- opravljanje preventivnih zdravniških pregledov zaposlenih,
- kontrola alkoholiziranosti na delovnih mestih,
- sistemski nadzor bolniške odsotnosti,
- pregledi delovne in varnostne opreme in odprave pomanjkljivosti,
- sistematično obravnavanje nezgod in sprotno odpravo pomanjkljivosti,
- izvedba pilotnega projekta »STOP NEZGODAM PRI DELU« v vzdrževanju.
- nadzor varnega dela (uporaba osebne varovalne opreme, urejenost delovnih mest, urejenost naprav) in požarne varnosti,
- preventivno izvajanje evakuacijskih vaj iz objektov za primer požara oziroma drugih izrednih dogodkov,
- izvedba akcij na področju promocije zdravja (delavnica za vodilne in vodstvene o prepoznavanju psihoaktivnih snovi, namestitvev 6 defibrilatorjev, preventivno cepljenje proti sezonski gripi, preventivni program za zaposlene – terapije gibal in pregled osteoporoze, »Teden zdravja, varnosti in mobilnosti« in druge športne aktivnosti,
- izvedba usposabljanja oseb za ergonomijo, ki sodelujejo pri proizvodnem procesu, uvajanje in priprava na certifikacijo sistema vodenja varnosti in zdravja pri delu po zahtevah standarda OHSAS 18001.

Usposabljanje in izobraževanje

V Uniorju zaposlenim omogočamo stalno strokovno usposabljanje. V letu 2015 so se izvedla usposabljanja s področja izboljševanja procesov (novosti na tehničnem, gostinsko hotelirskem in zdravstvenem področju) in s področja vodenja ter komuniciranja (poslovna šola). V okviru internih usposabljanj skrbimo tudi za prenos strokovnih znanj na druge sodelavce.

Nove sodelavce pridobivamo tudi s sistemom štipendiranja, vendar se je število novih pogodb o štipendiranju dijakov in študentov v letu 2015 nekoliko zmanjšalo. V letu 2015 na novo nismo sklepali novih pogodb o sofinanciranju študija ob delu. Za usposabljanja, izobraževanja in študija ob delu smo v letu 2015 skupaj namenili 163.919 tisoč evrov, kar je nekoliko več kot v letu poprej. Kadrovska struktura se je v letu 2015 še nekoliko izboljšala, saj se je povečalo število zaposlenih z visoko stopnjo izobrazbe in magisterijem, število nekvalificiranih in polkvalificiranih zaposlenih pa se je nekoliko znižalo.

Struktura zaposlenih po izobrazbi

Kvalifikacijska stopnja		31.12.2015	31.12.2014
I	Nekvalificirani	396	419
II	Polkvalificirani	150	153
IV	Kvalificirani	702	715
V	Srednja SI	518	491
VI	Višja SI	124	131
VII/1	Visoka SI-dipl.	121	110
VII/2	Visoka SI-univ.	79	75
VIII/1	Magisterij	13	11
VIII/2	Doktorat znanosti	0	0
SKUPAJ		2.103	2.105

Povprečne plače

Povprečna mesečna bruto plača na zaposlenega je v letu 2015 znašala 1.445 EUR in je bila v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta višja za 3,1%. Ob 0,5% padcu cen življenjskih potrebščin pomeni to 3,7% realno povečanje povprečne plače. Neto plača se je v tem času povečala za 2,4% oziroma realno za 3%.

Komuniciranje z zaposlenimi

V letu 2015 smo na področju internega komuniciranja na podlagi merjenja organizacijske klime in ciljno usmerjenih delavnic pripravili načrt izboljšav za izboljšanje komuniciranja zaposlenih, ki se bodo integrirali v letu 2016. Z interno komunikacijo smo s tedenskimi aktivnostmi podprli ozaveščanje vrednote zdravja in vrednote podjetništva podjetja Unior d.d. Na področju internih digitalnih medijev si prizadevamo vedno večjo uporabo interaktivnih portalov. Na področju promocije deficitarnih poklicev smo v sodelovanju s Šolskim centrom Slovenske Konjice izvedli projekt namenjen pridobivanju kadrov. Presojanje učinkovitosti digitalnih medijev v letu 2016 je podlaga za uspešnejše načrtovanje digitalnih vsebin za leto 2016.

Komuniciranje z zaposlenimi v podjetju Unior d.d. je urejeno in sistematično. Zagotavljamo ga mrežno in hierarhično z različnimi orodji: četrtletno z internim časopisom, po potrebi z biltenom, e-novičkami, redno z obvestili na oglasnih deskah in na intranetu. Medosebno komuniciranje poteka mrežno in hierarhično, po vnaprej določenem terminskem načrtu komuniciranja sveta delavcev, sindikatov, uprave, kolegija družbe do zborov delavcev in sektorskih sestankov.

8.2 Družba

Delniška družba Unior ves čas sledi potrebam okolja. Z osveščanjem, moralno podporo in finančnimi sredstvi pomagamo različnim organizacijam in društvom. S sponzorskimi in donatorskimi sredstvi podpiramo aktualne pobude in raznotere enkratne dogodke. Redno, vsakoletno podpiramo številne kulturne, športne in humanitarne projekte in tako udeležujemo družbeno odgovornost in dajemo podporo lokalnemu okolju, spodbujamo mlade vrhunske športnike, podpiramo mlade in nudimo pomoč invalidom.

Ponašamo se z dolgo tradicijo štipendiranja, s čimer smo marsikateri družini v naši regiji olajšali finančno breme med šolanjem njihovih otrok. V sklopu Šolskega centra Slovenske Konjice Zreče v lastni šolski delavnici vzgajamo svoje kadre.

8.3 Varstvo okolja

Družba UNIOR d.d. ima vzpostavljen in certificiran sistem ravnanja z okoljem v skladu s standardom ISO 14001 od leta 2004. V letu 2015 smo opravili kontrolno presojo sistema ravnanja z okoljem s strani certifikacijske hiše Bureau Veritas Certification. Ugotovljena so bile tri neskladnosti, ki smo jo v dogovorjenem roku odpravili in napisala korektivne ukrepe. Priporočila postopoma vpeljujemo v sistem ravnanja z okoljem. Spremljali smo okoljske vidike, kot so emisije v vode, emisije v zrak, poraba energentov, naravnih virov, kemikalij, nastalih in odstranjenih odpadkov, povzročanje hrupa v okolju. Na podlagi ekoloških kazalnikov, prepoznanih okoljskih vidikov, zakonskih in drugih zahtev, rezultatov monitoringov, informacij zaposlenih, zainteresiranih strank, sosedov in kupcev smo si postavili programe in cilje za prihodnja leta.

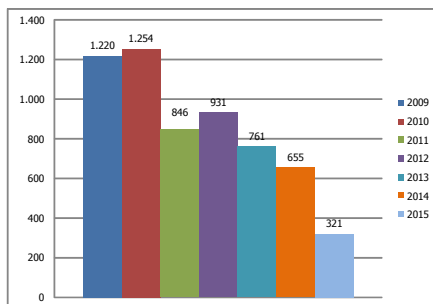
Energijska poraba, energetska učinkovitost

Spremljamo porabo pitne in tehnološke vode ter ustrezno ukrepamo (odprava puščanj, uvajanje rešitev za zmanjševanje porabe). Zaposlene osveščamo o varčni rabi energije – zapiranju ventilov za vodo in zrak, ugašanju luči v času odmorov in podobnem. Spremljamo porabo energije in ukrepamo ob preseganju zadanih ciljnih vrednosti. Na vse večje porabnike energije imamo nameščene števec, ki merijo energente in proizvedeno količino. Ob stalnem spremljanju teh podatkov zaznamo, kdaj je stroj slabo izkoriščen ali potreben večjega popravila. Izrabljamo odpadno toploto iz kalilnih peči ter kompresorjev ter jo uporabimo za ogrevanje prostorov v zimskem času, v poletnem času pa za segrevanje galvanskih kadi. Vgradili smo nov frekvenčno reguliran kompresor za proizvodnjo komprimiranega zraka za potrebe programa odkovki, kompresor uporabljamo za pokrivanje konic porabe, z boljšo regulacijo in boljšim izkoristkom kompresorja smo izboljšali specifično rabo za proizvodnjo komprimiranega zraka za 5%.

Odpadne vode

Na lokacijah družbe Unior d.d. nastajajo predvsem sanitarne in meteorne odpadne vode. Tehnološke in hladilne odpadne vode nastajajo na lokaciji zgornja cona Zreče, kjer smo zaradi le-teh IPPC zavezanci. Glede na količino in vrsto odpadnih vod, se izvajajo interne in eksterne meritve kakovosti odpadnih vod, pred izpustom le-teh v okolje, bodisi v kanalizacijo, v vode oziroma v zemljo. Na osnovi eksternih meritev, pooblaščenemu podjetju izračuna enote obremenitve (EO) vod in izdela napoved za izračun okoljske dajatve za obremenjevanje vode.

Obremenitev z odpadnimi vodami (Enota obremenitve EO)

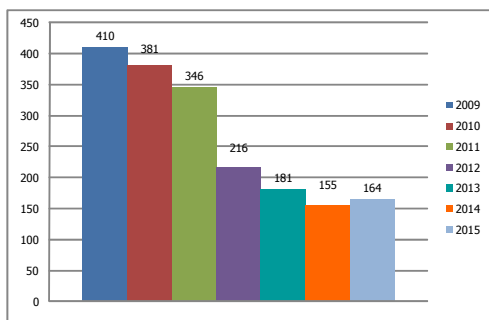

V letu 2015 so se skupne enote obremenitve (EO) odpadnih vod znižale za okoli 50% glede na leto 2014. Do znižanja prihaja zaradi priključitve komunalnih vod na komunalno čistilno napravo Zreče, zaradi znižanja količine bazenskih vod ter zaradi nižje onesnaženosti odpadnih hladilnih odpadnih vod ter odpadnih vod iz KČN Obdelovalnica. Strošek takse za obremenjevanje vode bo v letu 2016 za okoli 50% nižji kot v letu 2015.

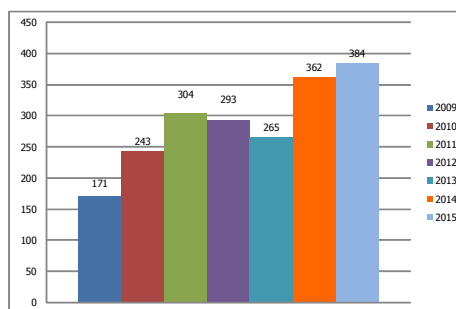
Odpadki

Iz diagramov je vidno, da se je skupna količina odpadkov glede na prejšnja leta znižala za skoraj 4% (tu niso zajeti sekundarni odpadki – odpadne kovine). Prav tako se je znižala skupna količina in količina nenevarnih odpadkov na tono proizvedenih izdelkov. Zaradi vedno strožje zakonodaje na področju ločevanja in odstranjevanja odpadkov, se je količina nevarnih odpadkov zvišala. Zaradi povečanega obsega proizvodnje se je povišala tudi količina sekundarnih odpadkov, vendar se je količina sekundarnih odpadkov na tono proizvedenih izdelkov znižala. Na račun ločevanja odpadkov se količine mešanih komunalnih odpadkov znižujejo.

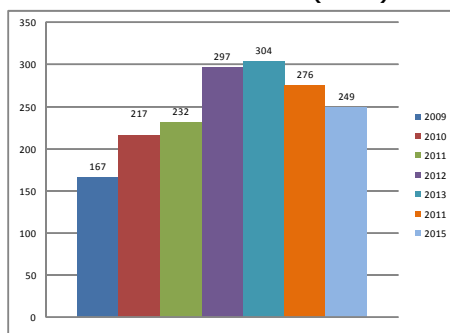
Količina komunalnih odpadkov (tone)

Količina nevarnih odpadkov (tone)

Količina embalaže (tone)

Izpusti v zrak

Izvedenih je bilo 22 zakonsko predpisanih meritev emisij snovi v zrak na lokacijah Ročno orodje Obdelovalnica Zreče, Sinter in Kovačnica Zreče. Pri vseh meritvah in na vseh lokacijah je bilo ugotovljeno, da emisijske koncentracije predpisanih parametrov ne presegajo dopustnih vrednosti emisij snovi v zrak.

Hrup

V letu 2015 meritev hrupa v okolju ni bilo potrebno izvajati.

Kemikalije

V sklopu usposabljanja za varstvo okolja in ločevanje odpadkov, smo zaposlene ter novo zaposlene seznanili o osnovah ravnanja z nevarnimi snovmi. Prav tako smo jim predstavili način dostopa do registra kemikalij. V kolikor nam tehnološki procesi dopuščajo, zamenjujemo bolj nevarne kemikalije z manj nevarnimi.

9 Korporacijsko upravljanje

V UNIOR-ju je prisoten dvotirni sistem upravljanja. Naloge uprave in nadzornega sveta so skladno z zakonodajo in statutom ločene tako, da uprava vodi posle družbe, nadzorni svet pa je odgovoren za nadzor poslovanja. Poleg tega v družbi deluje še kolegij uprave, ki ga sestavljajo direktorji programov, direktorji sektorjev ter predsednik in član uprave. Glavna naloga članov kolegija je, da samostojno v okviru pooblastil vodijo področja za katera so odgovorni.

Kot nejavna delniška družba smo si v preteklosti prizadevali za kar najbolj transparentno poslovanje in korektno obveščanje delničarjev ter drugih deležnikov o dogajanju v podjetju. Z uvrstitvijo naših delnic na borzo v letu 2011 smo v družbi začeli uvajati še strožje standarde korporacijskega upravljanja in s tem prilagodili naše poslovanje na zakonsko regulativo, borzna pravila in visoke standarde, ki veljajo v okolju. Tako sedaj poslujemo kot javna delniška družba.

Že v postopku priprave uvrstitve delnic na borzo smo imenovali osebo, ki je v podjetju odgovorna za odnose z vlagatelji. Vlagatelje in drugo zainteresirano javnost o vseh dogodkih v podjetju obveščamo preko borznega sistema SEOnet in spletne strani izdajatelja. Prenovljena je bila tudi spletna stran za vlagatelje, ki po novem nudi obširne in ažurne informacije o tematiki, ki zanima to ciljno skupino. S tem smo še povečali transparentnost svojega delovanja in vlagateljem omogočili dostop do informacij za kakovostne in preudarne naložbene odločitve.

9.1 Uprava

Družba ima dvočlansko upravo. Njen predsednik je Darko Hrastnik, ki je bil imenovan 31.1.2014, ko mu je nadzorni svet družbe podelil nov petletni mandat za obdobje od 1.6.2014 do 31.5.2019. Funkcijo predsednika uprave opravlja drugič, pred tem je bil dvakrat član uprave. Branko Bračko je bil kot član uprave imenovan 15.11.2012 z mandatom do 14.11.2017. Funkcijo člana uprave opravlja prvič.

Podatki o delovnih in vodstvenih izkušnjah članov uprave

Darko Hrastnik, predsednik uprave

Izobrazba: univerzitetni diplomirani inženir metalurgije

Delovne in vodstvene izkušnje:

2000–	Unior	
	2012–	Predsednik uprave
	2009–2012	član uprave
	2007–2012	izvršilni direktor programa Ročno orodje
	2004–2007	direktor programa Ročno orodje
	2002–2003	član uprave
	2000–2002	pomočnik direktorja programa Odkovki, odgovoren za področja: sinter, obdelava odkovkov v Slovenskih Konjicah, hladno kovanje in zahtevnejše projektne naloge
1999–2008	Višja strokovna šola v Celju, izredni predavatelj za predmet ekonomika in menedžment	
1996–2000	MPP Livarna, d.o.o., Maribor, generalni direktor	
1994–1996	TAM Metalurgija, d.o.o., direktor marketinga	
1994–1994	Livarna Ferralit, d.o.o., Žalec, vodja proizvodnje	

1989–1993 Livarna, d.o.o., Štore
 1992–1993 tehnični direktor
 1989–1992 razvojni oddelek

Branko Bračko, član uprave

Izobrazba: univerzitetni diplomirani inženir strojništva

Delovne in vodstvene izkušnje:

2012– UNIOR d.d., član uprave
 2009–2012 UNIOR Formingtools d.o.o. Kragujevac (Srbija), direktor
 2009–2012 UNIOR d.d., namestnik izvršilnega direktorja programa Strojna oprema
 2008–2009 Weba Maribor d.o.o., prokurist
 2002–2007 UNIOR d.d., pomočnik direktorja programa Strojna oprema
 2001–2002 MPP Tehnološka oprema d.o.o. Maribor, pomočnik direktorja
 1994–2001 Unior d.d., program Strojna oprema, vodja tehnologije, vodja obdelave, vodja montaže, vodja proizvodnje
 1992–1994 Carrera Optyl d.o.o. Ormož, pomočnik vodje proizvodnje

9.2 Kolegij uprave

Kolegij sestavljajo člani uprave, direktorji programov in sektorjev ter ostali člani kolegija, vabljeni s strani uprave. Glavne naloge članov kolegija so samostojno vodenje posameznega programa oziroma službe. Kolegij tesno sodeluje z upravo in izvršuje njene naloge na strateški in operativni ravni, deluje pa tudi kot posvetovalno telo uprave.

Kolegij družbe sestavljajo:

- Darko Hrastnik, univ. dipl. inž. metal. mater., predsednik uprave,
- Branko Bračko, univ. dipl. inž. str., član uprave,
- Robert Ribič, univ. dipl. inž. str., direktor programa Odkovki,
- Danilo Lorgjer, univ. dipl. inž. kem. teh., direktor programa Ročno orodje,
- Andrej Purgaj, univ. dipl. inž. str., direktor programa Strojna oprema,
- Barbara Soršak, univ. dipl. ekon., direktorica programa Turizem,
- Marjan Korošec, dipl. org. menedž. in inž. str., direktor sektorja za splošne zadeve,
- Bogdan Polanec, univ. dipl. ekon., finančni direktor,
- mag. Boštjan Slapnik, direktor nabave,
- Zlatko Zobovič, univ. dipl. ekon., direktor kontrolinga,
- mag. Rok Planinšec, direktor sektorja ITS,
- mag. Andrej Kokol, direktor sektorja za strateški razvoj, množično inoviranje in podjetništvo,
- Ivan Bašič, dipl. org. menedž. in ing. elekt., direktor vzdrževanja,
- Dani Kukovič, univ. dipl. inž. elekt., direktor sektorja energetika.

S 1.5.2015 je bila uvedena Služba notranje revizije.

9.3 Nadzorni svet

Nadzorni svet družbe deluje v okviru pooblastil, kot jih daje 280. člen Zakona o gospodarskih družbah. Njegova glavna naloga v dvotirnem sistemu je nadzor poslov uprave in s tem varovanje interesov deležnikov v podjetju.

Na 17. skupščini družbe je bil 17.7.2013 izvoljen nov šestčlanski nadzorni svet z mandatnim obdobjem štirih let od 13.12.2013 do 12.12.2017.

Predstavniki kapitala v nadzornem svetu so:

- mag. Branko Pavlin (predsednik),
- mag. Franc Dover (namestnik),
- prof. dr. Marko Pahor in
- Drago Rabzelj, univ.dipl.ekon..

Predstavnika zaposlenih pa sta:

- mag. Marjan Adamič in
- Darko Dujmović univ.dipl.inž.str..

Nadzorni svet družbe ima oblikovani dve komisiji in sicer revizijsko komisijo in kadrovska komisijo.

Revizijska komisija deluje v sestavi:

- Drago Rabzelj, univ.dipl.ekon. (predsednik),
- prof. dr. Marko Pahor (namestnik),
- mag. Marjan Adamič in
- Gregor Korošec, univ.dipl.ekon. (zunanji član).

Kadrovska komisija deluje v sestavi:

- mag. Franc Dover (predsednik),
- mag. Branko Pavlin (namestnik) in
- Darko Dujmović, univ.dipl.inž.str..

9.4 Skupščina

Skupščina delničarjev je najvišji organ družbe, kjer se neposredno uveljavlja volja delničarjev in sprejemajo ključne odločitve. Vsaka delnica družbe prinaša en glas, glasovalne pravice pa nimajo lastne delnice. Družba nima izdanih prednostnih delnic ali delnic, ki bi imele omejene glasovalne pravice.

Uprava družbe skliče skupščino delničarjev praviloma enkrat na leto, v juniju ali juliju, z objavo na spletni strani AJPES, SEOnet-u in na spletni strani družbe – vsaj trideset dni pred zasedanjem. Pravico do udeležbe in glasovanja na skupščini imajo vsi delničarji, ki so vpisani v delniško knjigo družbe na presečni dan, ki je objavljen v sklicu ter njihovi zastopniki in pooblaščenici. Celotno gradivo za skupščino je na vpogled na sedežu družbe od sklica do zasedanja.

Uprava delničarjem na skupščini predstavi vse potrebne informacije za presojo posameznih točk dnevnega reda, pri čemer upošteva zakonske in morebitne druge omejitve glede njihovega razkrivanja.

V letu 2015 je bila 19. redna seja skupščine 10. junija 2015 delničarji pa so na njej:

- obravnavali informacijo o letnem poročilu, mnenju revizorja in pisnemu poročilu nadzornega sveta o letnem poročilu,
- odločali o dobičku za poslovno leto 2014, podelitvi razrešnice upravi in nadzornemu svetu,
- odločali o imenovanju revizijske družbe za leto 2015,
- odločali o spremembah in dopolnitvah Statuta družbe UNIOR d.d. ter
- odločali o plačilu članom nadzornega sveta.

Obvestilo o sklepih skupščine je bilo objavljeno 10.6.2015 na SEOnet-u in spletni strani družbe.

V letu 2016 bo redna seja skupščine predvidoma 8. junija 2016. Sklic skupščine delničarjev s predvideno vsebino sklepov, krajem, časom zasedanja ter pogoji za udeležbo in glasovanje bo objavljen na spletni strani AJPES, SEOnet-u in na spletni strani družbe predvidoma 6. maja 2016.

9.5 Plačila upravi in nadzornemu svetu

Plačila upravi in nadzornemu svetu

(v EUR)	Bruto vrednosti		Neto vrednosti	
	2015	2014	2015	2014
Darko Hrastnik	157.721	125.842	69.195	56.254
Branko Bračko	145.468	119.011	63.527	54.773
Uprava skupaj	303.189	244.853	132.722	111.027
Branko Pavlin	9.162	5.957	6.664	4.332
Marko Pahor	7.512	4.277	5.464	3.111
Drago Rabzelj	8.275	4.414	6.019	3.210
Darko Dujmović	6.573	4.218	4.781	3.067
Franc Dover	7.135	4.799	5.189	3.491
Marjan Adamič	6.976	3.866	5.073	2.812
Gregor Korošec *	1.594	1.266	1.159	921
Nadzorni svet skupaj	47.227	28.797	34.349	20.944

* zunanji član komisije nadzornega sveta

Uprava

Oba člana uprave sta v letu 2015 za svoje delo prejemala fiksno plačilo skladno s pogodbo o zaposlitvi, ki sta jo sklenila z nadzornim svetom družbe. Člana sta prejela variabilna plačila skladno s pogodbo, nista pa bila opcijsko nagrajena, kar po pogodbi tudi ni predvideno. Nista prejela niti nobenih sejin, ki bi izhajale iz članstva v nadzornih svetih hčerinskih družb.

Nadzorni svet

Člani nadzornega sveta za svoje delo prejemajo sejnino ter osnovno plačilo za opravljanje funkcije. Člani komisij v nadzornem svetu pa še dodatno sejnino za delo v njih ter doplačilo za opravljanje funkcije. Poleg tega prejmejo tudi dnevnice in potne stroške skladno s predpisi. Sejnine članom nadzornega sveta in članom komisij se izplačujejo dokler njihova višina ne doseže 50% osnovnega plačila za opravljanje funkcije, prav tako se doplačila za opravljanje funkcije izplačujejo dokler njihova višina ne doseže 50% osnovnega plačila za opravljanje funkcije.

9.6 Trgovanje z delnicami uprave in nadzornega sveta

V Uniorju imajo notranji lastniki (zaposleni, uprava in nadzorni svet) skupaj 8,25-odstotni lastniški delež, pri čemer ima uprava skupaj v lasti 0,06 odstotka, nadzorni svet pa 0,21 odstotka delnic družbe. V letu 2015 se število delnic in deleži lastništva delnic v lasti uprave in nadzornega sveta niso spremenili.

Trgovanje z delnicami uprave in nadzornega sveta

	Lastništvo		Neto nakupi v	
	2015	2014	2015	2014
Darko Hrastnik	1.505	1.505	0	0
Branko Bračko	250	250	0	0
Uprava skupaj	1.755	1.755	0	0
mag. Branko Pavlin	0	0	0	0
mag. Franc Dover	0	0	0	0
prof. dr. Marko Pahor	0	0	0	0
Drago Rabzelj	0	0	0	0
mag. Marjan Adamič	5.154	5.154	0	0
Darko Dujmovič	658	658	0	0
Nadzorni svet skupaj	5.812	5.812	0	0
Skupno število izdanih delnic	2.838.414	2.838.414		

Kot javna delniška družba imamo oblikovan seznam oseb, ki so jim dostopne notranje informacije. Te osebe imajo tudi omejitve trgovanja pred javno objavo skladno z zakonodajo in pravili Ljubljanske borze vrednostnih papirjev.

9.7 Izjava o upravljanju družbe in skladnosti upravljanja družbe z določbami Kodeksa upravljanja javnih delniških družb

Uprava in nadzorni svet družbe UNIOR Kovaška industrija d.d. izjavljata, da je bilo v obdobju poslovnega leta 2015, upravljanje družbe skladno z Zakonom o gospodarskih družbah, Zakonom o trgu finančnih instrumentov, Pravili Ljubljanske borze ter drugimi veljavnimi predpisi.

Izjava o upravljanju družbe je sestavni del letnega poročila za leto 2015 in je dostopna tudi na spletni strani družbe www.unior.si najmanj pet let od njene objave.

Sistem vodenja in upravljanja UNIOR d.d., zagotavlja usmerjanje in omogoča nadzor nad družbo in njenimi odvisnimi družbami. Določa razdelitev pravic in odgovornosti med organi upravljanja; postavlja pravila in postopke za odločanje glede korporativnih zadev družbe; zagotavlja okvir za postavljanje, doseganje in spremljanje uresničevanja poslovnih ciljev ter uveljavlja vrednote, načela in standarde poštenega ter odgovornega odločanja in ravnanja v vseh vidikih našega poslovanja.

Sistem vodenja in upravljanja je sredstvo za doseganje dolgoročnih strateških ciljev družbe in način, s katerim uprava in nadzorni svet družbe UNIOR d.d., izvajata odgovornost do delničarjev in drugih deležnikov družbe. Vizija in cilj UNIOR d.d., ter njenih odvisnih družb so uvajanje sodobnih načel vodenja in upravljanja ter kar najpopolnejša skladnost z naprednimi domačimi in tujimi praksami.

Pojasnila v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah

Družba UNIOR d.d., na osnovi 5. odstavka 70. člena Zakona o gospodarskih družbah, ki določa minimalne vsebine izjave o upravljanju, podaja naslednja pojasnila:

1. Opis glavnih značilnosti sistemov notranjih kontrol in upravljanja tveganj v družbi v povezavi s postopkom računovodskega poročanja.

Družba UNIOR d.d., upravlja s tveganji in izvaja postopke notranjih kontrol na vseh ravneh. Namen notranjih kontrol je zagotavljanje točnosti, zanesljivosti, transparentnosti in preglednosti vseh procesov ter obvladovanje tveganj, ki so povezana z računovodskim poročanjem. Obenem sistem notranjih kontrol vzpostavlja mehanizme, ki preprečuje neracionalno rabo premoženja in stroškovno učinkovitost.

Sistem notranjih kontrol vključuje postopke, ki zagotavljajo, da:

- so poslovni dogodki evidentirani na osnovi verodostojnih knjigovodskih listin, na osnovi katerih so poslovni dogodki evidentirani točno in pošteno ter dajejo jamstvo, da družba pošteno razpolaga s svojim premoženjem,
- so poslovni dogodki evidentirani in računovodski izkazi izdelani v skladu z veljavno zakonodajo,
- se prepreči oziroma pravočasno zazna morebitna nepooblaščen pridobitev, uporaba in razpolaganje s premoženjem družbe, ki bi imela pomemben vpliv na računovodske izkaze.

Notranjo kontrolo v družbi izvajata sektorja financ in računovodstva ter kontrolinga, ki sta odgovorna za vodenje poslovnih knjig ter izdelavo računovodskih izkazov v skladu z veljavnimi računovodskimi, davčnimi in drugimi predpisi ter služba notranje revizije. Ustreznost delovanja notranjih kontrol v okviru informacijskega sistema letno preverjajo pooblaščen zunanji revizorji. V letu 2015 je bila organizirana tudi služba notranje revizije, ki je prav tako odgovorna za preverjanje delovanja sistema notranjih kontrol.

2. Pomembno neposredno in posredno lastništvo vrednostnih papirjev družbe v smislu doseganja kvalificiranega deleža, kot ga določa zakon, ki ureja prevzeme.

Podatke o doseganju kvalificiranega deleža, kakršnega določa Zakon o prevzemih, sproti objavljamo v sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze in posredujemo Agenciji za trg vrednostnih papirjev. Imetnik kvalificiranega deleža, ki ga določa Zakon o prevzemih družbe UNIOR d.d., je na dan 31.12.2015 SDH, d.d. z lastniškim deležem 1.119.079 delnic oz. 39,4%.

3. Pojasnila o vsakem imetniku vrednostnih papirjev, ki zagotavljajo posebne kontrolne pravice.

Posamični delničarji družbe UNIOR d.d. nimajo posebnih kontrolnih pravic na podlagi lastništva delnic družbe.

4. Pojasnila o vseh omejitvah glasovalnih pravic.

Delničarji družbe UNIOR d.d. nimajo omejitev za izvajanje glasovalnih pravic.

5. Pravila družbe o imenovanju ter zamenjavi članov organov vodenja ali nadzora in spremembah statuta.

Pravila družbe ne urejajo posebej imenovanja ter zamenjave članov organov vodenja ali nadzora ter spremembe statuta. V celoti uporabljamo veljavno zakonodajo.

6. Pooblastila članov posloводства, zlasti pooblastila za izdajo ali nakup lastnih delnic.

Družba UNIOR d.d. v letu 2015 ni imela pooblastila za izdajo ali nakup lastnih delnic.

7. Delovanje skupščine družbe in njene ključne pristojnosti.

Skupščina delničarjev se je v letu 2015 sestala enkrat. Pristojnosti skupščine in pravice delničarjev so navedene v zakonu in se uveljavljajo na način, kakršnega določata statut družbe, poslovnik skupščine in predsedujoči skupščine. Potek glasovanja na skupščini delniške družbe UNIOR je podrobneje pojasnjen v Letnem poročilu 2015 v poglavju 9.4 Skupščina.

8. Podatki o sestavi in delovanju organov vodenja ali nadzora ter njihovih komisij.

Celovita predstavitev organov vodenja in nadzora ter njihovih komisij je opisana v Letnem poročilu 2015 v poglavju 9 Korporacijsko upravljanje.

Izjava o spoštovanju Kodeksa upravljanja javnih delniških družb

Uprava in nadzorni svet družbe UNIOR Kovaška industrija d.d. izjavljata, da družba spoštuje določbe Kodeksa upravljanja javnih delniških družb z dne 8.12.2009, ki se je začel uporabljati s 1.1.2010 (v nadaljevanju: Kodeks), z nekaterimi odstopanji, ki ne posegajo v dobro prakso upravljanja in ki so pojasnjena v tej izjavi.

Izjava o skladnosti z določbami Kodeksa je sestavni del letnega poročila za leto 2015 in je dostopna tudi na spletni strani družbe www.unior.si najmanj pet let od njene objave.

Kodeks je objavljen na spletni strani Ljubljanske borze, d.d., www.ljse.si.

Izjava se nanaša na obdobje poslovnega leta 2015, to je od 1.1.2015 do 31.12.2015. Od zaključka poslovnega leta do objave izjave ni prišlo do sprememb na področju upravljanja družbe.

Uprava in nadzorni svet družbe v nadaljevanju podajata pojasnila k odstopanjem od posameznih določb Kodeksa:

- Določba 1: družba deluje v skladu z osnovnim ciljem, to je maksimiranjem vrednosti družbe in drugimi cilji, kot sta dolgoročno ustvarjanje vrednosti za delničarje in upoštevanje socialnih in okoljskih vidikov z namenom zagotavljanja trajnostnega razvoja družbe, čeprav tega nima navedeno v Statutu družbe.
- Določba 5.2: družba ob organiziranem zbiranju pooblastil za skupščino zagotavlja javno objavo informacij o tem in sicer seznam pooblaščenecv in njihove kontaktne podatke, roke za zbiranje in obrazec pooblastila, na dan skupščine pa ne objavlja vseh stroškov, ki so družbi nastali v povezavi z organiziranim zbiranjem pooblastil.
- Določba 21.3: družba ne zagotavlja javnih objav sporočil v tujem jeziku, ki se običajno uporablja v mednarodnih finančnih krogih.

Zreče, 20. april 2016

Predsednik uprave
Darko Hrastnik

Član uprave
Branko Bračko

Predsednik nadzornega sveta
mag. Branko Pavlin

9.8 Poslovna tveganja

Področje tveganja	Opis tveganja	Način obvladovanja	Izpostavljenost
razvojni proces	tveganje, da razviti izdelek ne bo imel ustreznih lastnosti	nadzor procesa razvoja in proizvodnje	zmerna
razpoložljivost proizvodnih zmogljivosti	motnje v proizvodnji, nenačrtovani zastoji	redno preventivno vzdrževanje, vlaganje v novo opremo	zmerna
zanesljivost dobaviteljev	možnost nerednih, neustreznih dobav in nekonkurenčnih cen	analiziranje posameznih dobaviteljev in sprejem ustreznih ukrepov v primeru neustreznega sodelovanja	zmerna
varovanje okolja	nevarnost izrednih dogodkov s škodnim vplivom na okolje	interni predpisi za primer izrednih dogodkov	zmerna
informacijski viri	tveganje motenj v poslovnih procesih zaradi motenj na področju informacijskih virov	varnostni pregledi in ukrepi za odpravo motenj na področju informacijskih virov	zmerna
zaposleni	tveganja pri zadržanju ključnih kadrov, pomanjkanje strokovno usposobljenih kadrov, dialog z zaposlenimi	razvoj kadrov, izobraževanje, sistematično delo s ključnim kadrom, sistem nagrajevanja, letni razgovori	zmerna
finančne naložbe	tveganje, da naložba ne vrača zahtevane donosnosti, izguba vrednosti naložbe, nevrčila dolgoročnih kreditov	ustrezni poslovni načrti, nadzor nad poslovanjem, redna poročila, povezanost z dejavnostjo družbe, ustreznost zavarovanj, vnovčljivost, skrbniki podjetij	zmerna
varnost in zdravje pri delu	nevarnost nezgod in poškodb na delovnih mestih	preverjanje tehnoloških postopkov, ocenjevanje tveganosti delovnih mest	zmerna
varovanje premoženja	nevarnost odtujitve, uničenja in poškodovanja premoženja	izdelan načrt varovanja	zmerna

Med poslovna tveganja vključujemo tveganja s področja razvojnih procesov, razpoložljivih proizvodnih zmogljivosti, zanesljivosti dobaviteljev, varovanje okolja, informacijskih virov, zaposlenih, finančnih naložb, varnosti in zdravju zaposlenih pri delu ter varovanja premoženja.

Tveganje razvojnega procesa

Ker mora biti končni izdelek kakovosten, varen, učinkovit in ekološko prijazen, uvajamo procese, ki že v zgodnjih fazah razvoja zmanjšujejo tveganja, da bi izdelek imel negativne lastnosti. Zato uvajamo nove razvojne metode in z lastnim znanjem in izkušnjami zmanjšujemo tovrstna tveganja. Osredotočeni smo na obvladovanje tveganj, ki lahko privedejo do odpoklica proizvodov, v katerih so vgrajeni naši produkti. Produktna tveganja omejujemo s sistemi razvoja in zagotavljanja kakovosti v okviru proizvodnih in prodajnih procesov ter z zavarovanjem proizvajalčeve odgovornosti za izdelke in zavarovanje stroškov odpoklica proizvodov s tržišča (recall).

Razpoložljivost proizvodnih zmogljivosti

Kakovostno, zanesljivo in varno delovanje proizvodnih zmogljivosti zagotavljamo z rednim vzdrževanjem proizvodne opreme in energetske infrastrukture. K zmanjševanju tveganja pripomore tudi sistem usposabljanja in izpopolnjevanja znanja tehničnega osebja.

Zanesljivost dobaviteljev

Pomembne surovine za proizvodnjo dobavlja omejeno število dobaviteljev. To nam zagotavlja varne, kakovostne in konkurenčne dobave. Dobavitelje analiziramo, na podlagi analiz se tudi skupaj s poslovnimi partnerji dogovorimo za ukrepanje.

Varovanje okolja

Tvorno sodelujemo pri ozaveščanju lokalne in širše družbene skupnosti ter sodelujemo z okoljevarstvenimi organizacijami ter različnimi projekti. Več o varstvu okolja je navedeno v posebnem poglavju.

Informacijski viri

Med tveganji informacijskega sistema so pomembna tveganja morebitnih motenj v delovanju aplikativne in systemske programske opreme, strojne opreme ter komunikacijskih in omrežnih povezav v sistemu. Pozornost posvečamo tudi tveganjem, povezanim z informacijsko varnostjo. Učinke teh tveganj obvladujemo z:

- upravljanje IT (krovni dokument)
- varnostnim forumom
- elementarnimi varnostnimi politikami po ISO 27001:2005
- procedure-kontrole
- ocena tveganja po ISO 27001:2005

Zaposleni

Na področju kadrovske poslovne tveganj posvečamo posebno pozornost socialnem dialogu z zaposlenimi, pomanjkanju strokovno usposobljenih kadrov in izgubi ključnih kadrov. Tovrstna tveganja omejujemo z izvajanjem letnih razgovorov s sodelavci, z izobraževanjem, ustreznim sistemom nagrajevanja in drugimi ukrepi. Zaradi neprisotnosti na delu se srečujemo z obvladovanjem tveganj morebitnega motenega izvajanja poslovnih procesov. Tem tveganjem se poskušamo izogniti z vključevanjem sodelavcev v zdravstveno-preventivne programe ter z upoštevanjem zdravega in varnega dela.

Finančne naložbe

Finančne naložbe predstavljajo naložbe v druga podjetja, dana posojila in depozite. Pri tveganju finančnih naložb je ključnega pomena natančno in skrbno načrtovanje ter skladnost naložb z dejavnostjo družbe. Pri naložbenju v družbi izdelamo elaborate, ki opredelijo ekonomsko, poslovno in finančno upravičenost posamezne naložbe. Prav tako izdelamo srednjeročne ali dolgoročne poslovne načrte, ki so osnova za spremljanje učinkovitosti in uspešnosti naložb. Pri danih posojilih posvečamo posebno skrb kvalitetnemu zavarovanju takšne naložbe. Naložbe družbe imajo tudi skrbnike in odgovorne osebe.

Varnost in zdravje pri delu

Redno izvajamo ocene tveganja na delovnih mestih ter tveganja, ki izhajajo iz posameznih tehnoloških postopkov.

Varovanje premoženja

Za obvladovanje varnosti premoženja je bil izdelan načrt varovanja. Izvedena je bila ocena ogroženosti posameznih objektov. V oceni je upoštevana verjetnost nastanka določenega dogodka, verjetnost pravočasnega odkritja in možnost za odpravo posledic.

Zavarovanje premoženja in odgovornosti

Družba Unior s premoženjskimi zavarovanji zagotavlja finančno nadomestilo za:

- škode na premoženju, ki so posledica delovanja naravnih sil, tehničnih lastnosti proizvodov in človeškega dejavnika,
- škode iz naslova opravljanja dejavnosti do zaposlenih in obiskovalcev turističnih centrov,
- škode iz naslova proizvajalčeve odgovornosti za izdelke proizvedene na programih Odkovki in Ročno orodje.

10 Poslovno poročilo

10.1 Razmere v gospodarstvu in avtomobilski industriji

V letu 2015 je bila globalna rast bruto družbenega produkta 2,9-odstotna, struktura gospodarske rasti pa se je spremenila v korist razvitih zahodnih gospodarstev, medtem ko se je prispevek držav BRIK zmanjšal. Na Kitajskem se je rast BDP znižala na 6,9%, kar je najmanj v zadnjih 25 letih in nakazuje težave pri prehodu na gospodarski model, ki bi v večji meri temeljil na potrošnji in storitvah, ne pa na izvozu in naložbah. Svetovno rast so tako bolj kot prej podpirale razvite države, predvsem ZDA, ki je dosegla 2,4-odstotno rast gospodarstva. Nadaljevalo se je zmerno okrevanje evrskega območja, ki je doseglo 1,6-odstotno rast gospodarstva, predvsem zaradi večje zasebne potrošnje, ki temelji na izboljševanju razmer na trgu dela, pa tudi na učinku padca cen nafte na razpoložljivi dohodek.

Ugodni rezultati družb, boljše razpoloženje potrošnikov in relativno dobri makroekonomski kazalci v mednarodnem okolju so pozitivno vplivali na izkazano gospodarsko rast Slovenije v letu 2015, saj se je BDP po prvi oceni Statističnega urada v letu 2015 realno zvišal za 2,9 %.

Makroekonomski kazalniki v 2015 za ključne trge Uniorja

	EU	Evroobmočje	Nemčija	Francija	Slovenija
Rast BDP	1,9%	1,6%	1,7%	1,2%	2,9%
Brezposelnost	9,4%	10,9%	4,6%	10,4%	9,0%

Vir: Eurostat

V Sloveniji je gospodarska aktivnost rastla v skoraj vseh skupinah storitev, industrijska proizvodnja pa je v letu 2015 porasla za 4,5%, a se je v zadnjem četrtletju v primerjavi s tretjim nekoliko znižala, podobno kot v evrskem območju. Znotraj industrije so najvišjo rast proizvodnje beležile predelovalne dejavnosti (5,4%), sledita pa še oskrba z električno energijo (2,5%) ter rudarstvo (2,4%). Nekoliko okrepljena potrošnja gospodinjstev je imela lani podlago večinoma samo v nakupih avtomobilov in v izdatkih za turizem, medtem ko je bila rast prometa v trgovini na drobno komaj pozitivna.

Medtem, ko je inflacija v EU dosegla 0,2%, je v Sloveniji v letu 2015 ostala v negativnem območju, saj sta bili letna in povprečna letna inflacija negativni ter znašali enako (-0,5%). Tako je Slovenija prvič po obdobju samostojnosti beležila deflacijo. Na deflacijo je v največji meri vplivala nižja cena nafte, surovin in hrane ter nižje cene trajnega blaga, na katera imajo posreden vpliv splošno nižje cene surovin. Kljub gospodarski rasti še ni pritiskov na rast cen, saj tako domači kot tuji dejavniki omejujejo rast cen.

Zadnji aktualni podatki o gibanju svetovnega in evropskega gospodarstva niso spodbudni. Nižje cene energentov in drugih surovin niso toliko pospešile gospodarske rasti držav uvoznic le-teh, za kolikor so se znižali gospodarski obrati v pomembnih državah v razvoju: na Kitajskem, v Rusiji in Braziliji. Za leto 2016 napovedujejo analitiki 3-odstotno svetovno gospodarsko rast, medtem ko je za evro območje napovedana le 1,4-odstotno rast, kar bo posledično posredno vplivalo tudi na slovensko gospodarstvo. Slovenija lahko v letu 2016 upa na 1,8-odstotno gospodarsko rast, kjer bosta nekoliko nižja rast izvoza in potrošnja ostali gonilni sili rasti, medtem ko bodo investicije, zaradi manka EU sredstev za te namene, upadle. V Nemčiji, Franciji in Italiji, kot nosilnih državah evropskega gospodarskega utripa, so za leto 2016 napovedane nekoliko višje gospodarske rasti, in sicer 1,8-odstotna rast za Nemčijo, 1,4-odstotna rast za Francijo in 1,3-odstotna rast za Italijo.

(Viri: Banka Slovenije: Povzetek makroekonomskih gibanj, februar 2016, GZS/Skep: Tekoča ekonomska gibanja, februar 2016, GZS: Glas gospodarstva plus, april 2016)

Avtomobilska industrija

Svetovna avtomobilska industrija je v letu 2015 proizvedla 90,7 milijonov vozil, kar je 1% več kot v letu 2014, prvič v zgodovini pa je presežena meja 90 milijonov vozil, s čimer je bil ponovno dosežen rekordni nivo proizvodnje. Azija je s proizvodnjo 47,8 milijonov vozil ohranila svoj vodilni položaj, pri čemer pa je imela le 0,8% rast proizvodnje, saj se je japonska proizvodnja skrčila za 5,1%, medtem ko največja proizvajalka avtomobilov ostaja Kitajska z letno proizvodnjo 24,5 milijonov vozil. Na ameriškem kontinentu je bilo proizvedeno 21 milijonov vozil, kar je 1,2% manj kot v preteklem letu, na kar je ob sicer 3,8% rasti v ZDA vplival predvsem 22,8% padec proizvodnje v Braziliji. S tem se je Evropa ponovna zavihtela na drugo mesto med kontinenti, saj je ob 3,3% rasti proizvodnje bilo izdelanih 21,1 milijonov vozil, njen delež v svetovni avtomobilski industriji pa se je povečal na 23,3%.

Proizvodnja motornih vozil v svetu

	v mio					Letna rast				
	2011	2012	2013	2014	2015	2012	2013	2014	2015	
EVROPA	21,0	19,8	19,9	20,4	21,1	-5,4%	0,5%	2,5%	3,3%	
EU27	17,5	16,2	16,2	17,1	18,2	-7,3%	0,0%	5,5%	6,1%	
EU15	14,1	12,8	12,8	13,5	14,4	-9,4%	0,2%	5,2%	7,1%	
Nemčija	6,1	5,6	5,7	5,9	6,0	-8,1%	1,2%	3,3%	2,1%	
Španija	2,4	2,0	2,2	2,4	2,7	-16,6%	9,3%	11,1%	13,7%	
Francija	2,2	2,0	1,7	1,8	2,0	-12,3%	-11,6%	4,7%	8,2%	
Vel.Britanija	1,5	1,6	1,6	1,6	1,7	7,7%	1,3%	0,1%	5,2%	
Ostala Evropa	3,4	3,6	3,7	3,3	2,9	4,6%	2,6%	-10,3%	-11,6%	
AMERIKA	17,8	20,1	21,1	21,2	21,0	12,9%	5,2%	0,4%	-1,2%	
ZDA	8,7	10,3	11,1	11,7	12,1	19,3%	7,1%	5,4%	3,8%	
Mehika	2,7	3,0	3,1	3,4	3,6	12,0%	1,8%	10,3%	5,9%	
Brazilija	3,4	3,4	3,7	3,1	2,4	-0,2%	9,1%	-15,2%	-22,8%	
AZIJA & OCEANIJA	40,6	43,7	45,8	47,4	47,8	7,8%	4,8%	3,5%	0,8%	
Kitajska	18,4	19,3	22,1	23,7	24,5	4,6%	14,8%	7,3%	3,3%	
Japonska	8,4	9,9	9,6	9,8	9,3	18,4%	-3,1%	1,5%	-5,1%	
Indija	3,9	4,2	3,9	3,8	4,1	6,3%	-6,6%	-1,4%	7,3%	
AFRIKA	0,6	0,6	0,6	0,7	0,8	5,3%	8,5%	13,1%	16,2%	
SKUPAJ	79,9	84,2	87,5	89,8	90,7	5,4%	3,9%	2,6%	1,0%	

Vir: Mednarodna organizacija proizvajalcev motornih vozil (OICA)

OICA - Organisation Internationale des Constructeurs d'Automobiles

Prodaja motornih vozil v svetu je v letu 2015 dosegla rekordnih 89,7 milijonov, prodajni rezultati pa kažejo 2-odstotno rast v primerjavi z letom 2014. V Evropi je bilo skupno prodanih 19 milijonov vozil, kar predstavlja 2,4-odstotno rast glede na preteklo leto, od tega je bilo 16,4 milijonov osebnih avtomobilov, kar je 1,7% več kot v letu 2014.

V letu 2016 bi naj prodaja motornih vozil na svetu prvič v zgodovini preseгла mejo 90 milijonov vozil, rast pa bo zagotovila predvsem Evropa. Dokaj skromna 1% rast prodaje, ki se je v zadnjih štirih letih okrepila za skoraj 15 odstotkov, je posledica nove realnosti, ki pomeni predvsem konec velike rasti prodaje na Kitajskem in v ZDA.

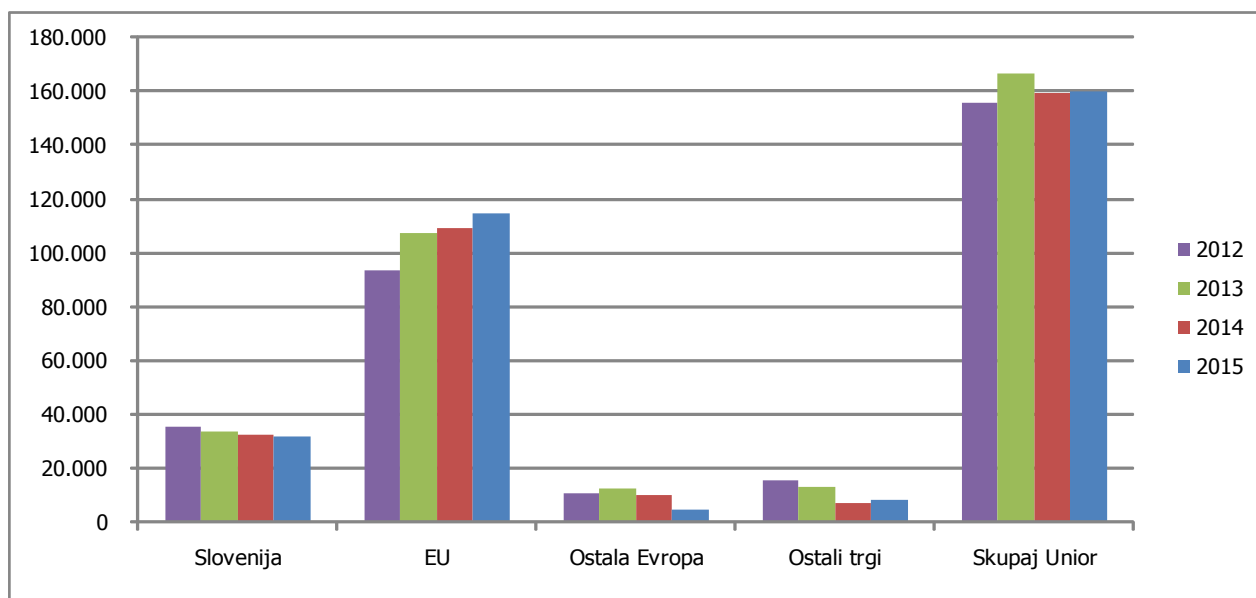
10.2 Prodaja

Prihodki od prodaje Uniorja so v letu 2015 obsegali 159,8 milijonov evrov in so se v letu dni povečali za 0,2 odstotka. Prihodki ne beležijo višje rasti zaradi nižje prodajne cene zaradi nižjih borznih cen jeklenega odpada in legirnih elementov na programu Odkovki in manjše prodaje na programu Strojna oprema kot v preteklem letu. Kljub temu so programi Odkovki, Ročno orodje in Turizem dosegli vrednostno večjo prodajo kot v preteklem letu. Za lansko prodajo je zaostal Program Strojna oprema predvsem zaradi slabe bonitete družbe, bank in države v letu 2013 in 2014, kar se je odrazilo v manjšem obsegu pridobljenih naročil, ki so predstavljala prihodke v letu 2015.

Neevrski trgi zajemajo 8,2 odstotka naših prihodkov, vendar smo na teh trgih v lanskem letu zabeležili 25-odstotni padec prodaje, v največji meri zaradi zmanjšane prodaje ročnega orodja na Ruskem tržišču. Trgi EU so v strukturi prisotni z 91,8% in so za naše poslovanje še vedno najpomembnejši. Na njih smo imeli v Sloveniji 1,5% padec prodaje, na ostalih evrskih trgih pa smo zabeležili 4,8% porast prihodkov od prodaje.

Prihodki od prodaje po trgih

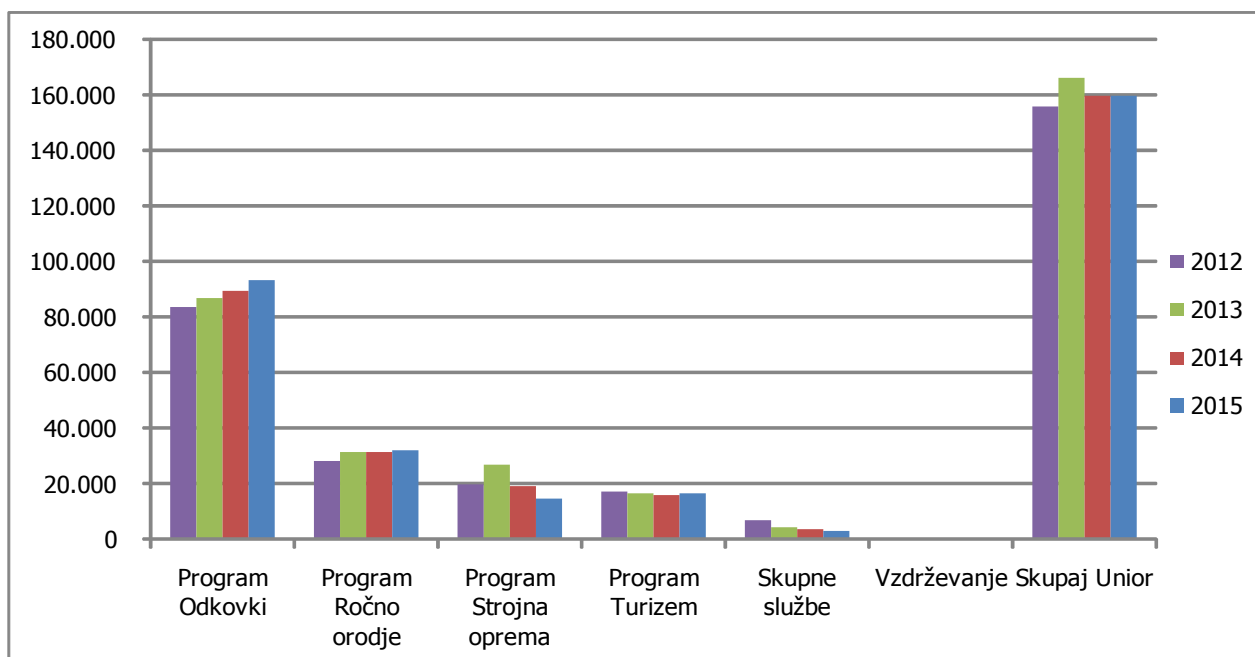
(v tisoč EUR)	2015	2014	2013	2012
Slovenija	32.034	32.525	33.757	35.710
EU	114.706	109.412	107.087	93.726
Ostala Evropa	4.589	10.267	12.458	10.768
Ostali trgi	8.490	7.253	13.230	15.670
Skupaj Unior	159.819	159.457	166.532	155.874

Prihodki od prodaje na programu Strojna oprema so za letom 2014 zaostali za 23,7%, program Odkovki je zabeležil rast prodaje za 4,4%, program Ročno orodje za 1,8%, in program Turizem za 7% več kot v preteklem letu. Povečanje prodaje v Turizmu so nam omogočile vremenske razmere ki so bile v letu 2015 z izjemo konca leta po več letih ugodnejše kot v preteklem letu ter okrepljene marketinške in prodajne aktivnosti usmerjene v pridobivanje gostov.

Prihodki od prodaje po programih

(v tisoč EUR)	2015	2014	2013	2012
Program Odkovki	93.257	89.320	86.929	83.757
Program Ročno orodje	31.783	31.212	31.146	28.242
Program Strojna oprema	14.693	19.258	27.127	19.668
Program Turizem	16.763	15.663	16.815	17.331
Skupne službe	3.132	3.485	4.394	6.737
Vzdrževanje	189	519	122	138
Skupaj Unior	159.819	159.457	166.532	155.874

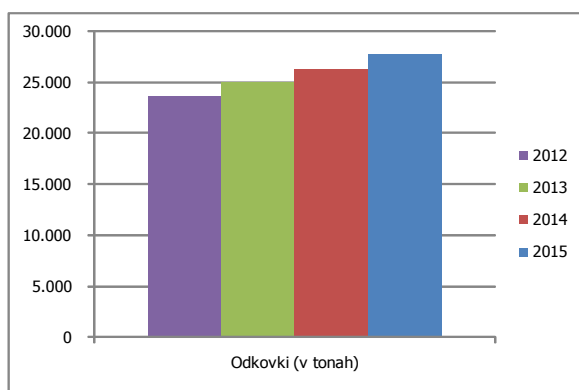
10.3 Proizvodnja in storitve

Proizvodnja se je na vseh programih v primerjavi s preteklim letom povečala, padec smo zabeležili le pri proizvodnji ročnega orodja kljub porastu prodaje zaradi drugačnega prodajnega programa in prodaje iz zalog. S tem je proizvodnja sledila povečanemu povpraševanju na trgu, kar se odraža tudi večji prodaji na programu Odkovki in višjemu številu nočitev na programu Turizem, kot v preteklem letu. Na programu Strojna oprema proizvodnje zaradi narave le-te (projektne, unikatne proizvodnje) ne merimo.

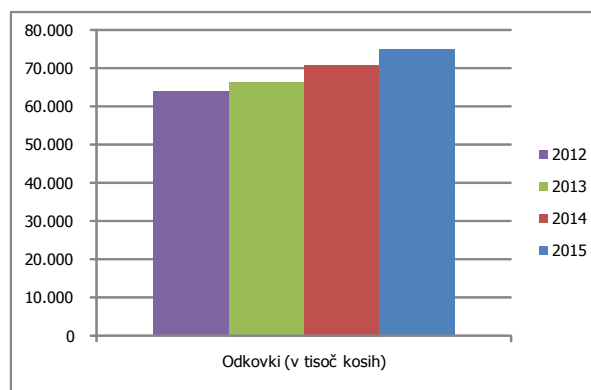
Proizvodnja in storitve po programih

	2015	2014	2013	2012
Odkovki (v tonah)	27.679	26.306	25.064	23.666
Odkovki (v tisoč kosih)	74.995	70.780	66.384	64.045
Ročno orodje (v tonah)	2.348	2.492	2.382	2.196
Ročno orodje (v tisoč kosih)	4.919	5.244	4.366	4.316
Število nočitev v Turizmu	185.535	179.459	186.440	187.224

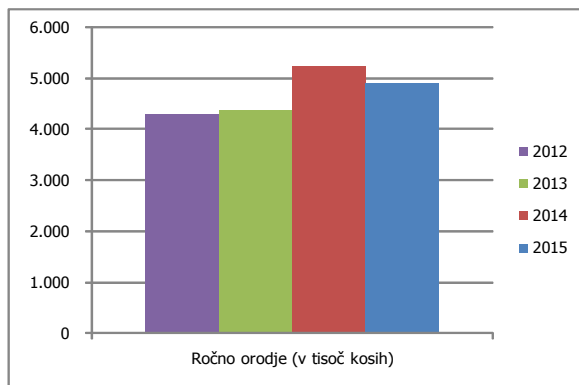
Proizvodnja odkovkov (v tonah)

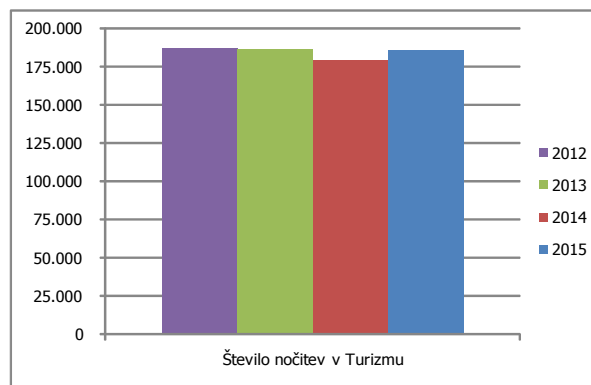
Proizvodnja odkovkov (v kosih)

Proizvodnja ročnega orodja

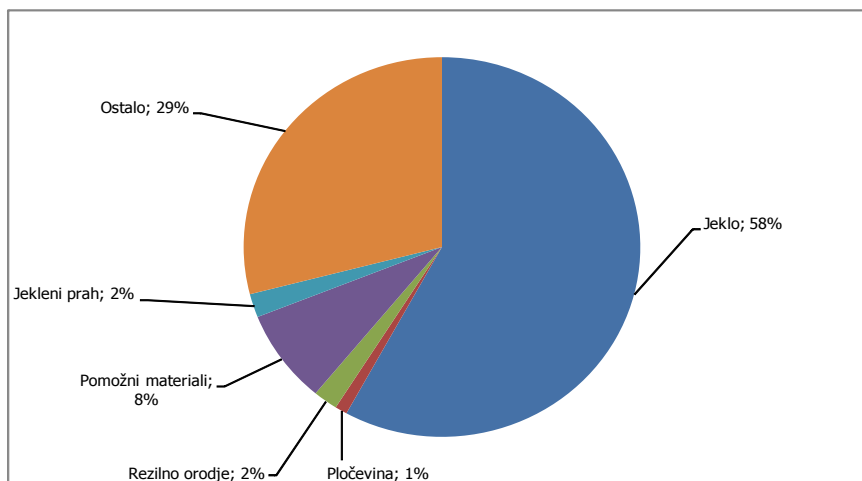

Nočitve na programu Turizem

10.4 Nabava

Deleži surovin v materialnih stroških družbe

Jeklo

Ponudba proizvajalcev na področju črne metalurgije je bila v letu 2015 dobra, tako da kot uporabniki nismo čutili večjih odstopanj glede dejanskih in potrjenih dobavnih terminov. Seveda moramo za pravočasne dobave že pri naročilu upoštevati dobaviteljeve proizvodne čase in s tem pogojene dobavne termine.

Pogajanja na letnem nivoju glede osnovnih cen jekla z dobavitelji ocenjujemo kot uspešna, saj nam je v večji meri uspelo zadržati osnovne cene nespremenjene, oziroma so odstopanja minimalna. Uspeli smo doseči znižanje povprečne osnovne nabavne cene jekla za predelavo, deloma tudi zaradi nižjih dodatkov za jekleni odpad (DJO) in dodatka legiranja (DL).

Nabavna cena jekla je določena kot osnovna cena, povečana za dva dodatka: jeklenega odpadka DJO in legiranja DL. Dodatka močno vplivata na oblikovanje končne cene jekla. Vrednost skupnih dodatkov je bila v letu 2015 v povprečju 163 evrov na tono in je bila v povprečju manjša za 51 evrov na tono kot v letu 2014.

V letu 2015 smo v Uniorju nabavili 48.457 ton jekla za predelavo, po povprečni (ponderirani) ceni 714 evrov na tono. Leto poprej smo kupili 46.291 ton, povprečna cena pa je bila 780 evrov na tono. To pomeni 4,7 odstotno količinsko povečanje nabave jekla v letu 2015. Z ukrepi optimizacije zalog jekla, smo uspeli zadržati količino na zalogi in tako smo konec leta 2015 imeli na zalogi 5.173 ton jekla za predelavo, kar je za 382 ton več kot pred enim letom. Pri tem je povprečna mesečna poraba v letu 2015 znašala 3.877 ton, medtem ko je v letu 2014 znašala 3.740 ton.

Pločevina

Nabava pločevine se je v letu 2015 povečala za 16,8%. Cena pločevine je glede na preteklo leto ostala na enakem nivoju. (podatek zajema vso pločevino – legirano in konstrukcijsko, vendar brez programa Strojna oprema, kjer pločevino naročamo skupaj s storitvijo razreza).

Zaradi različnega postopka proizvodnje – pločevina se večinoma proizvaja iz železove rude, jeklo pa iz starega železa, so prodajne cene oblikujejo po drugačnih tržnih merilih (podatek zajema vso pločevino – legirano in konstrukcijsko, vendar brez programa Strojna oprema, kjer pločevino naročamo skupaj s storitvijo razreza).

Rezilno orodje

Nabava rezilnega orodja je količinsko glede na leto 2014 za 7,2% povečana, nekoliko se je zmanjšala le na programu Odkovki. Zaradi uporabe različnega asortimana rezilnega orodja kot leto prej pa se je strošek porabe rezilnega orodja zmanjšal za 4%.

Jekleni prah

Povprečna cena jeklenega prahu v letu 2015 je ostala na enakem nivoju kot v letu 2014 in je bila 1,62 evra na kilogram. Skupna količina prahu, ki smo jo nabavili v letu 2015 znaša 597 ton, kar pomeni 6% več kot v letu 2014. Kljub povečani proizvodnji smo povprečne zaloge uspeli znižati na 67 ton, medtem ko je bi povprečna zaloga v letu 2014 znašala 84 ton.

Pomožni material in zaščitna sredstva

Strošek pomožnega materiala na zaposlenega, kot tudi njegova skupna vrednost, raste, na kar pa vplivajo predvsem povečani obsegi proizvodnje v programih Odkovki in Ročno orodje, ki sta tudi največja uporabnika zaščitnih sredstev.

10.5 Uspešnost poslovanja

V letu 2015 smo v družbi Unior d.d. ustvarili 3,6 milijona evrov čistega poslovnega izida, kar je v primerjavi s preteklim letom 2014, ko smo zabeležili 2,2 milijona evrov čistega poslovnega izida, za 1,4 milijona evrov boljše. Napredek je še očitnejši v primerjavi z letom 2013 saj smo dosegli za 7,2 milijona evrov boljši poslovni izid, v primerjavi z letom 2012 pa je izboljšanje za 18,7 milijona evrov.

Izid iz poslovanja je boljši za 0,6 milijona evrov – v letu 2015 znaša dobiček iz poslovanja 7,9 milijona evrov, medtem ko je v letu 2014 bil ustvarjen v višini 7,3 milijona evrov. V letu 2015 smo ustvarili za 159,8 milijonov evrov prihodkov od prodaje, kar je za 0,2% več kot v preteklem letu, poslovnih stroškov pa je bilo za 155,5 milijonov evrov in so v primerjavi s preteklim letom za 1,7% višji, vendar je povečanje nižje kot je bila rast kosmatega donosa.

Prodaja in donosnost družbe Unior

(v tisoč EUR)	2015	2014	2013	2012
Prihodki od prodaje	159.819	159.457	166.532	155.874
Poslovni stroški	155.528	153.003	161.483	168.042
EBIT	7.902	7.318	4.823	(3.370)
EBITDA	17.647	16.409	14.365	9.229
Čisti poslovni izid	3.612	2.221	(3.543)	(15.082)

Tudi v letu 2015 je bil temeljni cilj varovanje denarnega toka in zagotavljanje stalne plačilne sposobnosti podjetja, s poudarkom na rednem izpolnjevanju obveznosti do zaposlenih, poslovnih partnerjev in bank - likvidnostno stanje smo izboljšali, saj smo zaostanke pri plačilih dobaviteljem še zmanjšali. Vse zaveze do bank, opredeljene v Generalni pogodbi o finančnem prestrukturiranju redno izpolnjujemo.

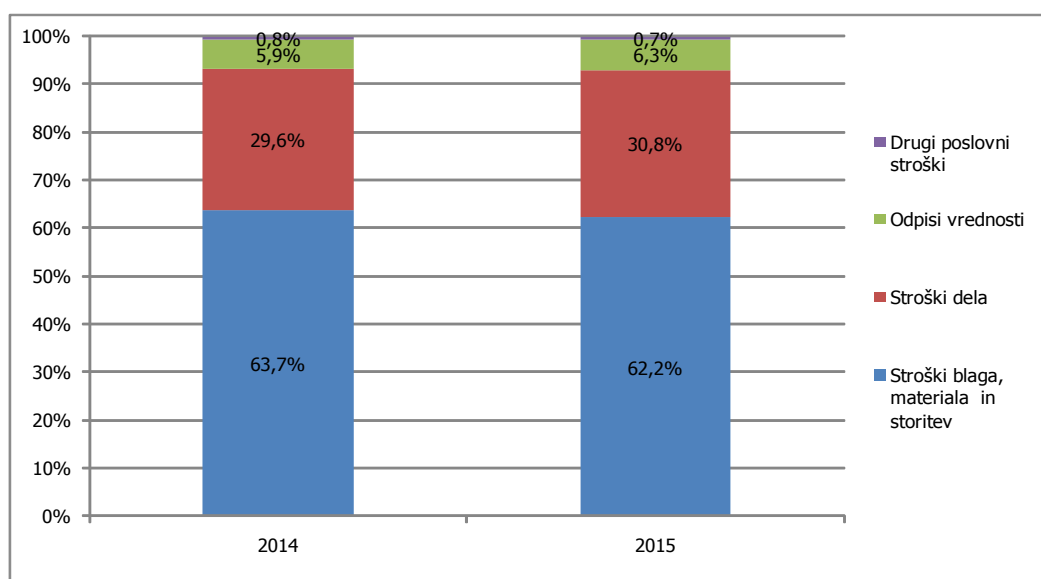
V mesecu juliju 2013 smo uspešno zaključili finančno prestrukturiranje, ko smo z dvanajstimi poslovnimi bankami dosegli dogovor in sklenili Generalno pogodbo o finančnem prestrukturiranju, ki nam do leta 2019 zagotavlja stabilen denarni tok, pogoje za doseganje zastavljenih ciljev in dolgoročno poslovno stabilnost družbe. V letu 2013 je tako družba imela tudi moratorij na odplačilo glavnih kreditov. V obdobju do leta 2019 se bo družba UNIOR d.d. v skladu s pogoji Generalne pogodbe o finančnem prestrukturiranju razdoločila na 70,9 milijonov evrov dolga in sicer z rednimi odplačili do bank v višini 30,4 milijona, do SID Banke d.d. v višini 12,1 milijona in z izrednimi odplačili v višini 28,7 milijonov evrov iz prodaje poslovno nepotrebne premoženja. Prav tako je s Pogodbo zagotovljen garancijski potencial za potrebe proizvodnje programa Strojna oprema, ki ga bodo poslovne banke zagotavljale skupaj s SID Banko d.d.. Družba je letu 2015 odplačala vse z Generalno pogodbo dogovorjene obroke kreditnih obveznosti do bank in se neto razdoločila za 7,5 milijonov evrov.

Tako načrtana strategija daje trdno osnovo za izboljšanje prihodnjega poslovanja. Sicer pa je glede na zahtevne tržne razmere družba uvedla vrsto hitrih ukrepov, s katerimi je uspela v letu 2013 prihraniti 7,5 milijonov evrov. Ukrepe skupaj z novimi smo nadaljevali tudi v letu 2014, ko smo prihranili še dodatne 4,7 milijone evrov in v letu 2015, ko smo prihranili še 4,8 milijonov evrov, kar se je neposredno izrazilo na boljšem izidu iz poslovanja. Tako kot v letu 2014 je tudi v letu 2015 družba dosegla vse z Generalno pogodbo zastavljene ključne kazalnike poslovanja.

Struktura poslovnih odhodkov

Poslovni odhodki so se v lanskem letu povečali za 1,7 odstotka vendar so se povečali manj kot kosmati donos, ki je za 1,9% večji kot v preteklem letu. Struktura odhodkov po vrstah glede na preteklo leto ostaja skoraj nespremenjena, večji upad je le pri stroških blaga, materiala in storitev, kar je posledica racionalnejše rabe, spremenjene strukture prodaje, dobrega obvladovanja zalog ter boljše likvidnostne situacije in s tem povezanih ugodnejših nabavnih pogojih.

(v tisoč EUR)	2015	2014
Stroški blaga, materiala in storitev	96.732	97.321
Stroški dela	47.892	45.329
Odpisi vrednosti	9.745	9.091
Drugi poslovni stroški	1.159	1.261
Skupaj poslovni odhodki	155.528	153.003

Stroški blaga, materiala in storitev so bili skupaj nižji za 0,6%. Znižanje gre v veliki meri pripisati skrbnemu načrtovanju, strukturi prodaje in optimiranju zalog, seveda pa je delno prisoten tudi vpliv nižjih cen. Stroški dela so nekoliko višji, kar je posledica večjega števila zaposlenih, napredovanj in porasta dodatka na delovno dobo (dodatno leto) ter zaradi eskalacije (povišanje plač vsem zaposlenim na podlagi kolektivne pogodbe) s 1.2.2015 za 2,1 odstotka, kar se je odrazilo v letu 2015 večji povprečni plači v družbi. Opisi vrednosti ter drugi poslovni stroški predstavljajo strukturno manjši delež.

Ugodna gibanja na področju poslovnih prihodkov in odhodkov so se izrazila tudi v rezultatu iz poslovanja (EBIT), ki je iz 7,3 milijone evrov v letu 2014 porasel na 7,9 milijona evrov dobička iz poslovanja v letu 2015.

Neto finančni odhodki so v letu 2015 obsegali 5,2 milijona. Odhodki za obresti iz finančnih obveznosti so znašali 5,2 milijonov evrov in so za 14,7% nižji kot v preteklem letu.

Produktivnost

Produktivnost (v EUR)

(v EUR)	2015	2014	2013	2012
Kosmati donos na zaposlenega	80.270	79.841	82.208	79.475
Bruto dodana vrednost na zaposlenega	32.190	30.746	28.791	25.977

Produktivnost v družbi merimo s kosmatim donosom na zaposlenega, ki se je v primerjavi z letom 2014 povečala za 0,5%. Drugi in hkrati pomembnejši kazalnik – bruto dodana vrednost na zaposlenega je za 4,7% višji in s tem dosega rekordno vrednost v zgodovini poslovanja družbe.

10.6 Kazalniki poslovanja

	UNIOR d.d.		Skupina UNIOR	
	2015	2014	2015	2014
Stopnja lastniškosti financiranja <i>(kapital / obveznosti do virov sredstev)</i>	0,388	0,363	0,426	0,397
Stopnja dolgoročnosti financiranja <i>((kapital + dolgoročni dolgovi + dolgoročne rezervacije) / (obveznosti do virov sredstev))</i>	0,817	0,794	0,799	0,776
Stopnja osnovnosti investiranja <i>(osnovna sredstva po neodpisani vrednosti / sredstva)</i>	0,523	0,508	0,575	0,555
Stopnja dolgoročnosti investiranja <i>((osnovna sredstva po neodpisani vrednosti + nabžbene nepremičnine + dolgoročne finančne nabžbe + dolgoročne poslovne terjatve) / sredstva)</i>	0,660	0,639	0,656	0,634
Koeficient kapitalske pokritosti osnovnih sredstev <i>(kapital / osnovna sredstva po neodpisani vrednosti)</i>	0,742	0,714	0,741	0,716
Koeficient neposredne pokritosti kratkoročnih obveznosti – hitri koeficient <i>(likvidna sredstva / kratkoročne obveznosti)</i>	0,051	0,023	0,111	0,074
Koeficient pospešene pokritosti kratkoročnih obveznosti – pospešeni koeficient <i>((likvidna sredstva + kratkoročne terjatve) / kratkoročne obveznosti)</i>	0,638	0,735	0,644	0,702
Koeficient kratkoročne pokritosti kratkoročnih obveznosti – kratkoročni koeficient <i>(kratkoročna sredstva / kratkoročne obveznosti)</i>	1,876	1,766	1,744	1,654
Koeficient gospodarnosti poslovanja <i>(poslovni prihodki / poslovni odhodki)</i>	1,051	1,048	1,064	1,066
Koeficient čiste dobičkonosnosti kapitala <i>(čisti dobiček poslovnega leta / povprečni kapital brez čistega poslovnega izida proučevanega leta)</i>	0,034	0,021	0,044	0,030
Koeficient dividendnosti osnovnega kapitala <i>(vsota dividend za poslovno leto / povprečni osnovni kapital matične družbe)</i>	0,000	0,000	0	0

10.7 Ključni kazalniki poslovanja (KPI – Key Performance Indicators)

Družba Unior d.d. je 22. julija 2013 z 12 poslovnimi bankami uspešno zaključila pogajanja o finančnem prestrukturiranju in z vsemi bankami podpisala Generalno pogodbo o finančnem prestrukturiranju.

Podpisana pogodba družbi do leta 2019 zagotavlja stabilen denarni tok, pogoje za doseganje zastavljenih ciljev in dolgoročno poslovno stabilnost.

V skladu s členoma 2.1.14 in 10.2 Generalne pogodbe mora družba bankam podpisnicam poročati o finančnih zavezah, ki vsebujejo tudi izpolnjevanje ključnih kazalnikov poslovanja.

Ključni kazalniki poslovanja doseženi v letu 2015 so:

KPI	Vzrok spremljave	Komentar	Mejna vrednost 2015	Dovoljeno odstopanje	Doseženo 2015	Odstopanje od mejne vred.
Prispevek za kritje	Razvoj vložkov in prodajnih cen	Minimalna raven prispevka za kritje	40%	brez odstopanja	49,2%	23%
EBITDA	Obseg prodaje, splošna uspešnost, št. zaposlenih in drugi stroški	Najvišja raven negativnega ostopenja EBITDA od osnovnega scenarija	19,294 mio EUR	-30%	17,467 mio EUR	-9%
Stanje denarnih sredstev	Razpoložljivost denarnih sredstev	Minimalna raven hitrega (denarnega) kazalnika, izračunanega kot vrednost denarnih sredstev, depozitov in neizkoriščenih okvirnih kreditov glede na kratkoročne poslovne obveznosti	1%	- 0,5 odstotne točke	12,9%	11,9 od.točke
Zapadle terjatve	Optimizacija zapadlih terjatev	Delež zapadlih terjatev v celotnih terjativah je nižji od maksimalne ravni	28%	5 odstotnih točk	26,4%	-1,6 od.točke
Investicije (CAPEX) *	Spremljava dogovorjenih izdatkov za investicije	Letni CAPEX skladno z osnovnih scenarijem, kumulativno spremljanje	3,920 mio EUR	brez odstopanja	6,203 mio EUR	58%
Zapadle obveznosti (zapadlost nad 60 dni)	Potencialno tveganje insolventnosti, zmožnost kritja obveznosti do dobaviteljev	Delež zapadlih obveznosti do dobaviteljev (nad 60 dni) v celotnih obveznostih je nižji od maksimalne ravni	10%	3 odstotne točke	10,5%	0,5 od.točke

* z Dodatkom št. 1 je bil dogovorjen nov način spremljanja investicij, tako da je bil dovoljen obseg v 2015 6,356 mio EUR

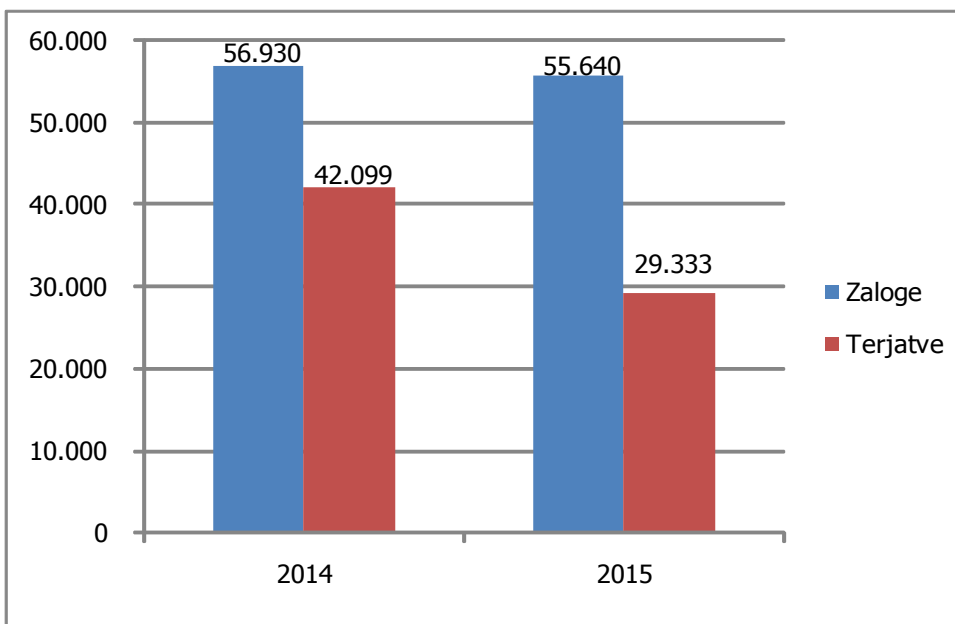
Družba je v letu 2015 izpolnila vse kazalnike določene z Generalno pogodbo.

Mejna vrednost ni bila dosežena pri doseganju EBITDA, vendar je odstopanje za 9% v okviru dovoljenega in dogovorjenega ter pri odstotku zapadlih obveznosti nad 60 dni, kjer je mejna vrednost presežena za 0,5 odstotne točke, kar je prav tako v okviru dovoljenega odstopanja.

10.8 Finančni položaj

Skupna sredstva družbe so se v letu 2015 zmanjšala za 4,4 odstotka oziroma za 12,9 milijonov evrov. Dolgoročna sredstva so se zmanjšala za 1,6 milijona evrov, predvsem zaradi zmanjšanja opredmetenih osnovnih sredstev za 1,4%, kar je posledica zaostajanja novih investicij za višino amortizacije. Kratkoročna sredstva so se znižala za 11,3 milijone evrov, zaradi nižjih vrednosti zalog in kratkoročnih poslovnih terjatev na dan 31.12.2015, povečale pa so se kratkoročne finančne naložbe.

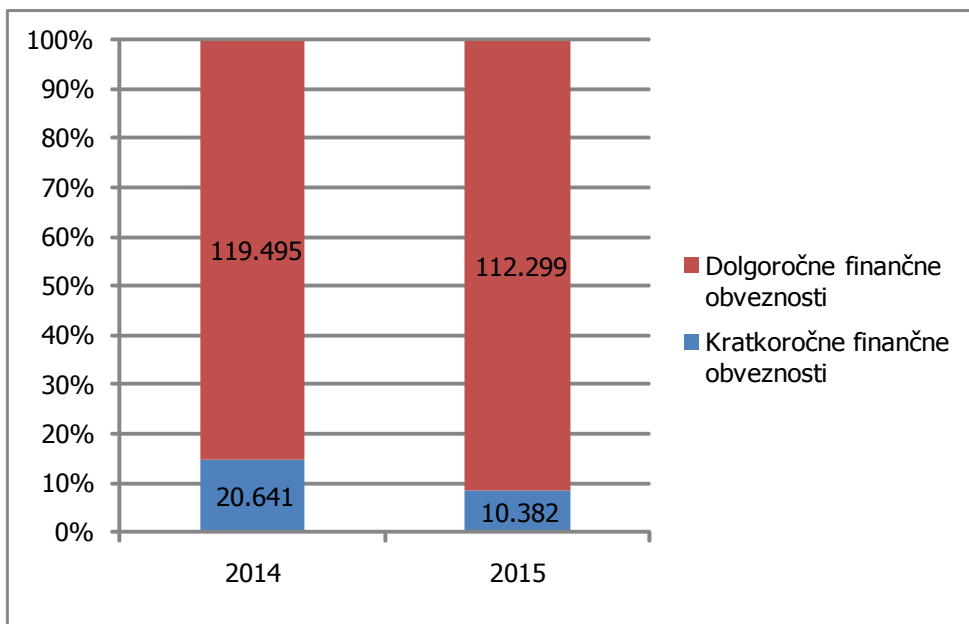
Gibanje zalog in terjatev družbe (v tisočih EUR)

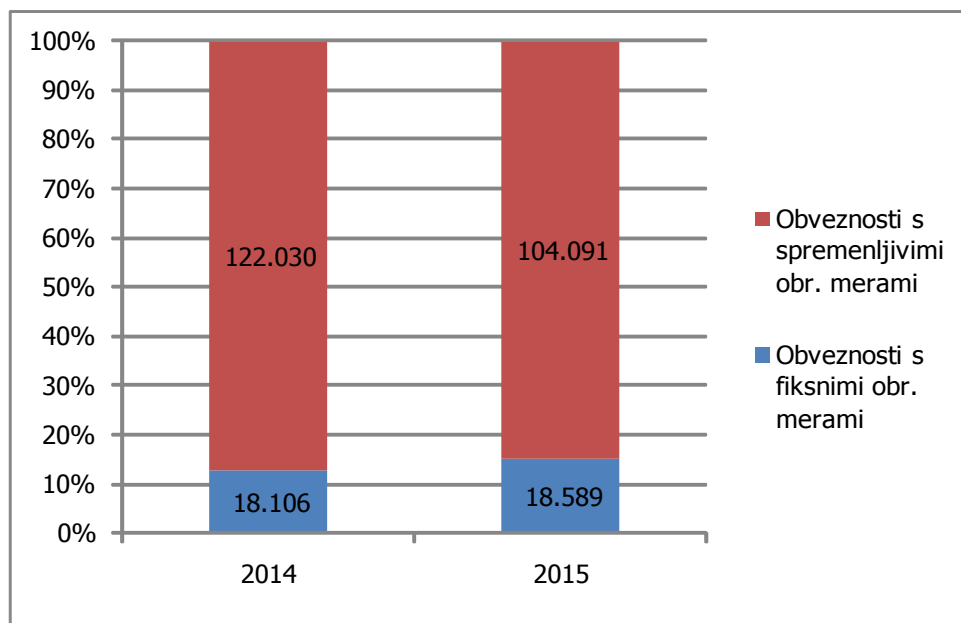
Kapital družbe se je v letu 2015 povečal za 2,4 milijone evrov, kar je posledica dobička tekočega leta v višini 3,6 milijonov evrov ter zmanjšanja presežka iz prevrednotenja za 1,2 milijona evrov. Delež kapitala se je tako v virih povečal iz 36,3% v letu 2014 na 38,8% v letu 2015.

Finančne obveznosti so se v letu dni neto zmanjšale za 7,5 milijonov evrov, skupno s pobotom terjatev iz naslova faktoringa pa za 17,4 milijona evrov. Povečanja predstavljajo višje črpanje odobrenega kredita s strani NKBM d.d. v višini 1,8 milijona evrov za projektno financiranje ter v novem finančnem najemu opreme za 0,2 milijona evrov. Zmanjšanja pa predstavljajo odplačilo posojila do SID Banke d.d. v višini 3,3 milijona evrov, za 5,8 milijonov evrov odplačanih kreditov v skladu z Generalno pogodbo o finančnem prestrukturiranju, 0,2 milijona evrov odplačanih kreditov do drugih posojilodajalcev ter za 0,2 milijona evrov odplačil finančnega najema. Vsa reprogramirana posojila z izjemo faktoringa so dolgoročna, tako da predstavljajo v strukturi dolgoročna posojila 91,5%. Glede na vrsto obrestne mere predstavljajo najeta posojila s fiksno obrestno mero 15,1% vseh najetih posojil.

Ročnostna struktura finančnih obveznosti

Struktura finančnih obveznosti glede na spremenljivost obrestnih mer

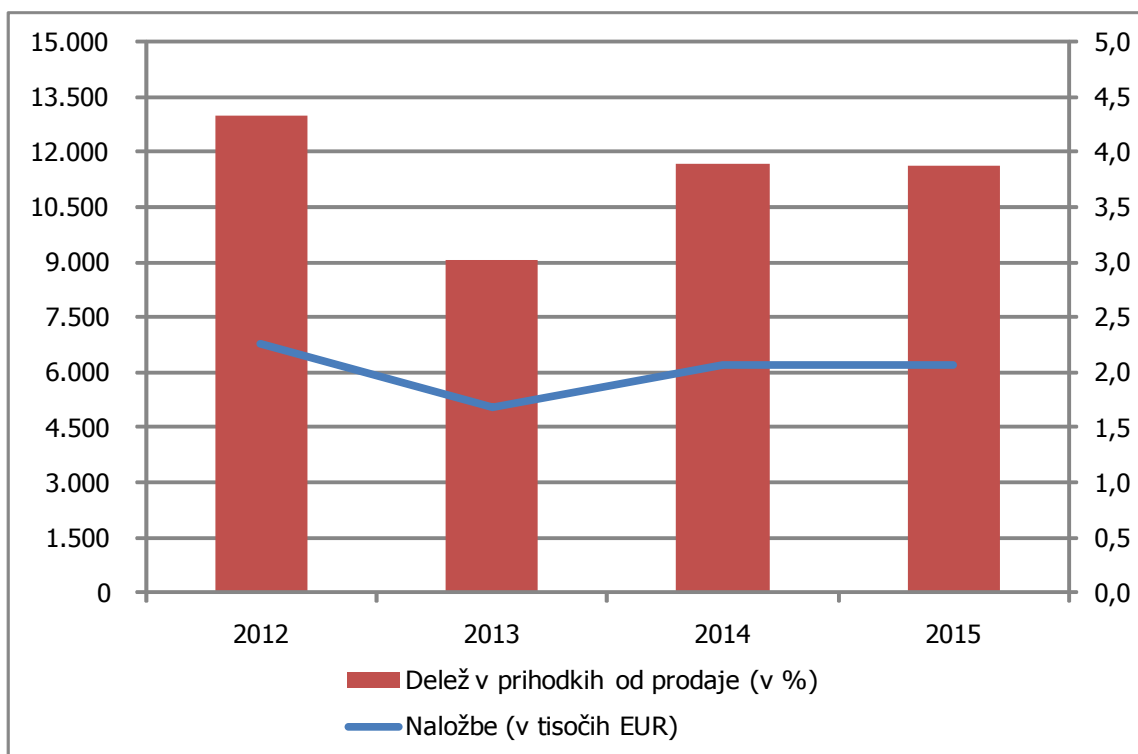
Poslovne obveznosti so se povečale in sicer za 0,6 milijona evrov, oziroma za 1,4% in znašajo 39,2 milijona evrov. Za 0,1 milijona evrov pa so se zaradi pridobitve novih projektov na programu Strojna oprema povečale obveznosti za prejete predujme, druge kratkoročne poslovne obveznosti pa so se zmanjšale in hkrati povečale poslovne obveznosti do dobaviteljev, ker je družba Štore Steel d.o.o. v letu 2014 prodala svoje terjatve – naše obveznosti faktoring hiši, v letu 2015 pa tega ni bilo.

10.9 Naložbe

V letu 2015 smo izvedli za 6,2 milijonov evrov naložb v nova osnovna sredstva, od tega 1,5 milijona evrov v obliki lastnih proizvodov. Skupna vrednost naložb se je v primerjavi z letom 2014 ni spremenila. V letu 2015 so bila vlaganja v skladu z določili Generalne pogodbe o finančnem prestrukturiranju, največje investicije pa predstavljajo, nakup kladiva Lasco v kovačnici, CNC stroja za potrebe obdelave odkovkov na programu Odkovki in razširitev proizvodnih prostorov na programu Odkovki ter vlaganja v manjših zneskih za potrebe posodobitve proizvodne opreme na ostalih programih in priklop proizvodne lokacije stara cona na kanalizacijsko omrežje.

Naložbe v osnovna sredstva in njihov delež v prihodkih od prodaje družbe

	2015	2014	2013	2012
Naložbe (v tisočih EUR)	6.203	6.203	5.041	6.753
Delež v prihodkih od prodaje (v %)	3,88	3,89	3,03	4,33

V letu 2015 smo za plačila naložb namenili 6,2 milijonov evrov, kar je 0,9 milijona manj kot pred enim letom. Plačila so bila v znesku naložb, ker pomeni, da se plačilni rok investicij ni spremenil.

Naložbe v povezana podjetja

V letu 2015 je družba za naložbe v povezana podjetja namenila 906 tisoč evrov in sicer za dokapitalizacijo družbe UNIOR Hellas S.A. s konverzijo v preteklih letih že odpisanih terjatev v kapital v višini 800 tisoč evrov, dokapitalizacijo družbe UNIOR France S.A.S. v višini 70 tisoč evrov prav tako s konverzijo terjatev ter dokapitalizacijo družbe UNIOR Tehna d.o.o. v višini 36 tisoč evrov skladno z ustanovitvenim aktom s konverzijo dobička. S tem za potrebe naložb družba ni porabila tekočih likvidnih sredstev.

10.10 Dogodki po bilanci stanja

Izbris spin-off podjetij iz sodnega registra

01.02.2016 je družba UNIOR d.d. prejela sklep o izbrisu spin-off podjetiji Tekoh d.o.o. in Caok d.o.o., 17.02.2016 pa za spin-off podjetji Preun d.o.o. in Ustvarjalec d.o.o., iz sodnega registra RS.

10.11 Cilji za leto 2016

V družbi Unior d.d. v letu 2016 načrtujemo 171,1 milijonov evrov čistih prihodkov od prodaje, kar bo 7 odstotkov več kot minulem letu. Vsi programi načrtujejo rast prodaje.

Rezultat iz poslovanja (EBIT) se bo povečal za 8,5 odstotkov na 8,6 milijonov evrov, rezultat iz poslovanja brez amortizacije in odpisov (EBITDA) pa za 3,9 odstotke na 18,3 milijonov evrov, kar bi pomenilo najvišjo doseženo vrednost v celotni zgodovini Uniorja.

Ob zaključku leta 2016 načrtujemo dobiček v višini 4,2 milijona evrov, pri čemer bomo nadaljevali trend izboljševanja poslovanja v zadnjih treh letih. Pomembno je poudariti, da bomo tudi v letu 2016 v okviru dovoljenih odstopanj dosegli zastavljene ključne kazalnike poslovanja, ki so bili dogovorjeni v okviru projekta finančnega prestrukturiranja družbe Unior d.d

Prodaja in donosnost družbe Unior

(v tisoč EUR)	2016 (načrt)	2015 (realizacija)
Prihodki od prodaje	171.072	159.819
EBIT	8.572	7.902
EBITDA	18.337	17.647
Čisti poslovni izid	4.212	3.612

Program Odkovki

Na programu Odkovki načrtujemo prodajo v višini 87,2 milijona EUR, kar predstavlja 3,1% povečanje prodaje glede na preteklo leto. Prodajni plan temelji na obstoječi in predvideni konjunkturi v letu 2016, pri čemer v načrtih za leto 2016 ni upoštevan morebitni vpliv zmanjšanja prodaje za koncern Volkswagen, ki pa tudi iz napovedi kupca za leto 2016 zaenkrat ni predviden. Pozitivno za nas je, da dobavljamo ojnice za VW skoraj izključno za bencinske motorje, z izjemo 1,4 litrskega dizelskega motorja, ki pa ni bil predmet afere s prirejanjem testov emisij dizelskih motorjev. Cenovni nivo prodaje bazira na povprečnem dodatku za jeklo v letu 2015. V kolikor bo v letu 2016 prišlo do bistvenih sprememb dodatkov pri jeklu (dodatkov za odpadke in legirnih dodatkov), lahko prodaja odstopa od plana, s tem pa tudi planirana dobiček in EBIDTA zaradi zamikov pri obračunu dodatkov (kvartalni obračun) in posledično spremembe strukture stroškov.

V Evropi je prodaja osebnih avtomobilov v zadnjih dveh letih naraščala, dodatno pa evropska avtomobilska industrija raste predvsem tudi zaradi še vedno zelo ugodne prodaje na Kitajskem in predvsem v Severni Ameriki. Kljub ugodni globalni konjunkturi v avtomobilskem sektorju pa bo prihodnje leto po naših pričakovanjih poslovno zelo zahtevno leto, ki nam ne bo prizanašalo s tržnimi presenečenji, izrednimi pritiski na cene in še tršim konkurenčnim bojem. Kljub temu, da koncern VW ne napoveduje znižanja prodaje, pa bo poskušal s cenovnimi pritiski na dobavitelje delno pokriti pričakovane stroške afere z dizelskimi motorji. Strateški cilji programa Odkovki bodo tako naravnani k ustvarjanju potrebnih tehničnih in kapacitivnih pogojev za ohranjanje obstoječih tržnih deležev, krčenju vseh aktivnosti in stroškov, ki ne prinašajo dodane vrednosti in k iskanju novih projektov in razvojnih smeri, ki sicer odstopajo od trenutne tržne in proizvodne politike programa, a sledijo aktualnim smernicam v avtomobilski industriji.

Na področju toplega kovanja bomo dosegli 69,2 milijona evrov prodaje, kar predstavlja 3,5% rast. Povečanje je planirano predvsem na programu ojníc za grupacijo VW in Renault, ter na večjem obsegu ohišij krmilnih mehanizmov za kupca ZF in THK (gre predvsem za program glava-steblo), medtem ko je prodaja kupcu SEAC odvisna od situacije kupca Toyota na evropskem trgu. V minulem letu smo uspeli pridobiti tudi nove pomembne in eminentne kupce Volvo, Jaguar, Land Rover, pri katerih načrtujemo nadaljnjo rast tudi v prihodnjem letu.

Na področju obdelave odkovkov načrtujemo 12,8 milijonov evrov prodaje, kar je 1,7% rast glede na preteklo leto, večjo rast pa omejuje pomanjkanje površinskih in strojnih kapacitet. Pri kupcu Schaeffler predvidevamo nižji promet v skladu z vsakoletnimi nihanjem, pri kupcu JTEKT pa zmanjšanje predvsem zaradi projekta PBV2, ki ga moramo v letu 2016 nadomestiti z novimi projekti z začetkom proizvodnje v 2017/2018. Podoben obseg prometa kot v minulem letu je napovedan pri kupcu VW, večja rast pa bo pri kupcu ZF Wagenfeld, predvsem zaradi projektov Land Rover in Ford Pivot, medtem ko je prodaja vilic pri kupcu Robert Bosch odvisna od konjunktura na trgu tovornih vozil.

V obratu Sinter načrtujemo 5,2 milijona evrov prodaje, kar predstavlja 1,8% povečanje glede na preteklo leto. Zaradi ugašanja projektov bomo imeli upad prometa pri kupcu Robert Bosch, prodaja kupcu Mahle bo ostala stabilna, rast pa bo pri kupcih ZF in Audi. Sicer leto 2016 prodajno še ne prinaša večjih premikov, ustvarjajo pa se pogoji za naslednje obdobje, ko pričakujemo start večjih serijskih produktov, saj smo pri kupcu BPW dobili nove projekte z začetkom proizvodnje v 2019/2020.

Program Ročno orodje

Na programu Ročno orodje načrtujemo 31,7 milijonov evrov prodaje, kar je 1% povečanje glede na preteklo leto. Načrtovana realizacija prodaje samega ročnega orodja je 30 milijonov evrov in je za 1,5% višja kot je bila realizirana v letu 2015. Na hladnem kovanju načrtujemo realizacijo v višini 1,3 milijona evrov, kar je 4,7% več kot v minulem letu.

Ključni vpliv na načrtovan obseg prodaje ima dejstvo, da ne pričakujemo izboljšanja prodaje na dva večja tržišča (Rusija, Arabski polotok), kjer so trenutne gospodarske in politične razmere tudi v preteklem letu krojile velik upad prodaje. To pomeni, da bomo morali skozi prodajo na nove trge, nove tržne niše in skozi nove prodajne kanale nadomestiti vsaj 3 do 4 milijone evrov. Drugi večji izziv v prodajnem smislu pa ostaja realizacija prodaje hladno kovanih izdelkov, kjer program še ni uspel narediti zadostnega napredka v razvoju izdelkov, potrebnega za hitrejšo rast.

Na tržišču ročnega orodja še vedno veljajo zaostrene tržne razmere v smislu nižanja cen za industrijo in konkurenco med profesionalnimi ponudniki kakor tudi ponudniki iz daljnega vzhoda. V letu 2016 bomo nadaljevali s prodajnimi aktivnostmi kot so reorganizacija prodajne mreže, pridobivanje novih trgov, vstop v tržne niše, vstop in sodelovanje z mednarodnimi grupacijami. Intenzivno bomo izvajali pull strategijo pri distributerjih s ciljem pospeševanja prodaje pri končnih industrijskih kupcih. V ta namen izvajamo izobraževanja za naše distributerje, kakor za končne kupce.

Rast prodaje bomo beležili na specialističnih orodjih na trgih v višini 750 tisoč evrov, ter rast prodaje splošnega ročnega orodja predvsem na novih trgih kot so Kitajska, Severna Afrika, Skandinavija ter S in J Amerika. Zaradi nestabilnih razmer v Rusiji in na Bližnjem Vzhodu kakor tudi zaradi nizke cene nafte in posledično nižanju investicijskih vlaganj v to branžo se pričakujejo nižji prodajni rezultati v Ukrajini, Bližnjem Vzhodu in podjetju Ridge Tools iz ZDA, ki je vezano na naftno industrijo.

Kljub nestabilnim razmeram bomo pri našem največjem kupcu v Rusiji poskušali obdržati prodajo na nivoju iz leta 2015, medtem ko se pri kupcu iz Savdske Arabije zaradi krčenja investicij v naftni industriji predvideva padec prodaje. V Romuniji se pričakuje nižja prodaja zaradi visokih zalog, v Franciji pa bo manjši odjem zaradi nižje prodaje do ključnih kupcev. V Avstriji bo prodaja manjša, ker smo v letu 2015 prvič dobavili večji količino orodij pod tujo blagovno znamko za kmetijske zadrage in v začetku napolnili preko 100 trgovin, prav tako bo zaradi izrednega večjega odjema v letu 2015 (tenderji) prodaja na Hrvaškem nekoliko nižja. V Sloveniji načrtujemo porast prodaje ročnega orodja, vendar bo skupna prodaja manjša zaradi opuščanja prodaje trgovskega blaga. Prodajno rast bomo tako beležili predvsem na trgih Afrike (Alžirija, Egipt, JAR) in ZDA. Za največjega kupca na hladnem kovanju MS Hydraulic imamo namen osvojiti in začeti dobave serij statorja, rotorja in gredi, ki bodo nadomestili delni izpad obstoječega prometa, ki ga je prevzelo drugo podjetje.

Program Strojna oprema

Na programu Strojna oprema načrtujemo letno prodajo 21 milijonov evrov, kar predstavlja 55,8% povečanje glede na preteklo leto. Visoka rast obsega prodaje je predvsem posledica pomanjkanja projektov v letu 2015, vsa prizadevanja na trgu, boljša boniteta družbe UNIOR d.d. ter sprostitve investicij pa nam zagotavljajo boljšo poslovno napoved za naslednje leto.

Osnovno izhodišče pri formiranju prodajnega plana so bila že pridobljena naročila v letu 2015 ter delno upoštevanje poslovne situacije pri naših kupcih. V primerjavi s prejšnjimi leti lahko pozitivno ocenjujemo to, da je neprimerno več povpraševanj in aktivnih projektov. Negativno pa na proces prodaje vpliva pomanjkanje naročil v tem letu, saj so podobno situacijo imele tudi nam konkurenčna podjetja. Trenutno imamo pridobljena naročila za več kot 90% letne prodaje.

Kot je razvidno iz srednjeročnega poslovnega načrta, smo intenzivirali prodajne aktivnosti izven avtomobilske industrije, hkrati pa tudi aktivnosti na novih tržiščih kot so npr. Kitajska, Skandinavija in severna Amerika. Proces razpoznavnosti na novih trgih traja najmanj 2 do 3 leta, zato lahko efekte pričakujemo šele leta 2017 ali kasneje. Razširitev prodajnih aktivnosti tudi na druge potencialne kupce se je pokazala kot pravilna, saj so trendi prenosa izdelave – obdelave surovcev prenesene na livarne aluminija ter kovačnice. Posledično so te aktivnosti povezane z velikim vlaganjem v prodajno/servisno mrežo ter globalno obvladovanje trga.

Tehnično tehnološko so pred nami predvsem izzivi - večja standardizacija ali tipizacija komponent strojev ter poseg v področje hibridnih strojev, ki bi predstavljali nadgradnjo danes prosto prodajnih strojev. Vsa energija pa je usmerjena zopet doseči eno izmed vodilnih pozicij na področju obdelav kolenčastih gredi, kjer ocenjujemo, da smo lahko v naslednjih treh letih med najboljšimi. S strani kupcev pa imamo tudi zahteve po večji energetski varčnosti strojev, kar bo zahtevalo tudi optimiziranje obstoječih rešitev.

Program Turizem

Na programu Turizem načrtujemo 19,5 milijonov evrov prodaje, kar je 2,4% rast glede na preteklo leto, načrtovano povečanje prodaje glede na leto 2014 pa je 11,8%. Prodajni načrt je pripravljen ob predpostavkah 192.760 nočitev, 190.000 smučarjev in 185.000 kopalcev ter savnistov. Ob navedenem pa zagotovo ne moremo tudi mimo dejstva, da je poslovanje programa Turizem precej odvisno tudi od vremenskih razmer.

V Termah Zreče bomo povečali prihodke v hotelirstvu in gostinstvu, v zdravstvu in družbeni prehrani (predviden je dvig cene malice). Glede na oceno realizacije wellnessa, ki bo v letu 2015 pod planiranim obsegom, pa v naslednjem letu prihodke wellnessa povečujemo zgolj za 1%. V Termah Zreče tako planiramo skupaj 2,1% rast prodaje, ki bo dosegla 10,8 milijonov evrov, to pa je 6% več v primerjavi z letom 2014.

Na Rogli bomo povečali prihodke v hotelirstvu in gostinstvu hotelov Planja in Natura z vključenimi zunanjimi gostinskimi obrati in na žičnicah. Na Rogli tako načrtujemo skupaj 8,4 milijonov evrov prodaje, kar predstavlja 2,5% rast prodaje, je pa to 24,1% več od leta 2014, ko smo imeli izredno negativen vpliv neugodnih vremenskih razmer.

Ob vsem navedenem v centrih nadaljujemo z aktivnostmi, povezanimi s trženjem produktov na licu mesta, tako v hotelih kot tudi na zunanjih gostinskih obratih. Občutno zniževanje cen storitev nam primerljivih centrov iz Slovenije se bo nadaljevalo tudi v letu 2016. Z dvigom kakovosti in postopno specializacijo produktov bomo poskusili naše cene ohraniti oziroma jih v manjšem odstotku tudi povečevati. Strategija politike cene bo usmerjena v postopen dvig cen, ki pa bo seveda odvisen tudi od zakonitosti trga in politike cen naših konkurentov.

Nadaljevali bomo s strategijo direktnega trženja naših storitev (delež direktnih nočitev je ocenjen na več kot 60%). K navedenemu v programu Turizem zagotovo pripomore nova spletna stran, prilagojena sodobnim trendom z on line (real time) rezervacijskim sistemom, ki bo v precejšnji meri omogočal povečanje direktnih rezervacij.

Domači gostje imajo v našem programu še vedno pomembno mesto, z intenzivnim trženjem na tujih trgih pa bomo nadaljevali tudi v letu 2016, tako da predvidevamo povečanje deleža tujih nočitev na 38%. Ključni ciljni trgi, na katere se bomo osredotočali, so slovenski trg ter države bivše Jugoslavije, Madžarska, germanski trgi (Avstrija, Nemčija) in Italija. Medtem, ko smo na trgih Avstrije, Nemčije, Italije in Rusije usmerjeni predvsem v trženje zdraviliške ponudbe preko celotnega leta, pa si želimo ponovno povečati tudi realizirane nočitve vrhunskih športnikov tudi s strani zalivskih držav (ZAE, Kuvajt,...)

RAČUNOVODSKO POROČILO

11 Računovodski izkazi UNIOR d.d.

11.1 Bilanca stanja na dan 31.12.2015

(v EUR)		Pojasnilo	31.12.2015	31.12.2014
Postavka				
SREDSTVA			278.718.265	291.603.567
A. DOLGOROČNA SREDSTVA			185.650.879	187.237.567
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	12.3.1		5.302.740	5.744.550
1. Dolgoročne premoženjske pravice			1.813.206	1.863.845
2. Dobro ime			403.940	403.940
4. Dolgoročno odloženi stroški razvijanja			2.911.804	3.083.541
5. Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitev			173.790	393.224
II. Opredmetena osnovna sredstva	12.3.2		140.430.422	142.473.537
1. Zemljišča in zgradbe			96.331.189	97.638.793
<i>a) Zemljišča</i>			<i>33.433.441</i>	<i>33.318.292</i>
<i>b) Zgradbe</i>			<i>62.897.748</i>	<i>64.320.501</i>
2. Proizvajalne naprave in stroji			43.262.070	43.873.161
3. Druge naprave in oprema, drobni inv. in druga OOS			88.036	138.209
4. Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo			749.127	823.374
<i>a) OOS v gradnji in izdelavi</i>			<i>749.127</i>	<i>823.374</i>
III. Naložbene nepremičnine	12.3.3		13.615.812	13.603.521
IV. Dolgoročne finančne naložbe	12.3.4		22.149.362	22.316.594
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil			16.200.022	16.237.758
<i>a) Delnice in deleži v družbah v skupini</i>			<i>12.636.005</i>	<i>12.636.005</i>
<i>b) Delnice in deleži v pridruženih družbah</i>			<i>3.472.596</i>	<i>3.439.576</i>
<i>c) Druge delnice in deleži</i>			<i>91.421</i>	<i>162.177</i>
2. Dolgoročna posojila			5.949.340	6.078.836
<i>a) Dolgoročna posojila družbam v skupini</i>			<i>5.766.239</i>	<i>5.607.413</i>
<i>b) Dolgoročna posojila drugim</i>			<i>183.101</i>	<i>471.423</i>
V. Dolgoročne poslovne terjatve	12.3.6		2.262.847	2.085.547
1. Dolgoročne poslovne terjatve do družb v skupini			1.945.874	1.817.035
2. Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev			61.751	9.717
3. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih			255.222	258.795
VI. Odložene terjatve za davek	12.3.13		1.889.696	1.013.818
B. KRATKOROČNA SREDSTVA			93.067.386	104.366.000
I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo			0	0
II. Zaloge	12.3.5		55.640.453	56.929.605
1. Material			18.760.685	18.254.806
2. Nedokončana proizvodnja			20.504.810	21.506.083
3. Proizvodi			12.929.320	13.933.157
4. Trgovsko blago			3.445.638	3.235.559
5. Predujmi za zaloge			0	0
III. Kratkoročne finančne naložbe	12.3.7		5.566.600	4.005.883
1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil			0	0
<i>a) Delnice in deleži v družbah v skupini</i>			<i>0</i>	<i>0</i>
<i>b) Druge delnice in deleži</i>			<i>0</i>	<i>0</i>
<i>c) Druge kratkoročne finančne naložbe</i>			<i>0</i>	<i>0</i>
2. Kratkoročna posojila			5.566.600	4.005.883
<i>a) Kratkoročna posojila družbam v skupini</i>			<i>2.108.997</i>	<i>1.255.343</i>
<i>b) Druga kratkoročna posojila</i>			<i>3.457.603</i>	<i>2.750.540</i>
<i>c) Kratkoročno nevplačani vpoklicani kapital</i>			<i>0</i>	<i>0</i>
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	12.3.6		29.332.516	42.098.763
1. Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini			10.066.550	8.868.762
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev			16.264.923	29.633.352
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih			3.001.043	3.596.649
V. Denarna sredstva	12.3.8		2.527.817	1.331.749

(v EUR)				
	Postavka	Pojasnilo	31.12.2015	31.12.2014
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		278.718.265	291.603.567
A.	KAPITAL	12.3.9	108.203.859	105.792.880
I.	Vpoklicani kapital		23.688.983	23.688.983
1.	Osnovni kapital		23.688.983	23.688.983
2.	Nevpoklicani kapital (odbitna postavka)		0	0
II.	Kapitalske rezerve		41.686.964	41.686.964
III.	Rezerve iz dobička		38.559.536	38.559.536
1.	Zakonske rezerve		1.951.606	1.951.606
2.	Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže		120.190	120.190
3.	Lastne delnice in poslovni deleži (odbitna postavka)		0	0
4.	Statutarne rezerve		0	0
5.	Druge rezerve iz dobička		36.487.740	36.487.740
IV.	Presežek iz prevrednotenja		23.869.717	25.070.575
V.	Preneseni čisti dobiček		0	2.875
VI.	Prenesena čista izguba		23.213.178	25.436.928
VII.	Čisti dobiček poslovnega leta		3.611.837	2.220.875
VIII.	Čista izguba poslovnega leta		0	0
B.	REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PČR	12.3.10	7.072.808	5.963.672
1.	Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti		4.022.237	2.757.810
2.	Druge rezervacije		3.050.571	3.205.862
3.	Dolgoročne pasivne časovne razmejitve		0	0
C.	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI		112.424.657	119.667.000
I.	Dolgoročne finančne obveznosti	12.3.11	112.298.703	119.494.635
1.	Dolgoročne finančne obveznosti do družb v skupini		0	0
2.	Dolgoročne finančne obveznosti do bank		112.298.703	119.301.777
3.	Dolgoročne finančne obv. na podlagi obveznic		0	0
4.	Druge dolgoročne finančne obveznosti		0	192.858
II.	Dolgoročne poslovne obveznosti	12.3.12	125.954	172.365
1.	Dolgoročne poslovne obveznosti do družb v skupini		0	0
2.	Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		0	0
3.	Dolgoročne menične obveznosti		0	0
4.	Dolgoročne poslovne obv. na podlagi predujmov		0	0
5.	Druge dolgoročne poslovne obveznosti		125.954	172.365
III.	Odložene obveznosti za davek	12.3.13	0	0
Č.	KRATKOROČNE OBVEZNOSTI		49.452.827	59.113.540
I.	Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev		0	0
II.	Kratkoročne finančne obveznosti	12.3.14	10.381.798	20.641.116
1.	Kratkoročne finančne obveznosti do družb v skupini		371.659	495.866
2.	Kratkoročne finančne obveznosti do bank		8.390.038	8.390.038
3.	Kratkoročne finančne obv. na podlagi obveznic		0	0
4.	Druge kratkoročne finančne obveznosti		1.620.101	11.755.212
III.	Kratkoročne poslovne obveznosti	12.3.15	39.071.029	38.472.424
1.	Kratkoročne poslovne obveznosti do družb v skupini		2.042.698	977.653
2.	Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		28.907.994	27.833.972
3.	Kratkoročne menične obveznosti		0	0
4.	Kratkoročne poslovne obv. na podlagi predujmov		3.738.923	3.628.411
5.	Druge kratkoročne poslovne obveznosti		4.381.414	6.032.388
D.	KRATKOROČNE PČR	12.3.16	1.564.114	1.066.475

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov.

11.2 Izkaz poslovnega izida za obdobje od 1.1.2015 do 31.12.2015

(v EUR)				
Postavka	Pojasnilo	2015	2014	
A. Čisti prihodki od prodaje	12.4.1	159.819.018	159.456.879	
1. Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu		32.033.557	32.525.411	
<i>a) Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev</i>		<i>25.021.504</i>	<i>24.447.022</i>	
<i>b) Čisti prihodki od prodaje blaga in materiala</i>		<i>7.012.053</i>	<i>8.078.389</i>	
2. Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu		127.785.461	126.931.468	
<i>a) Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev</i>		<i>116.185.979</i>	<i>116.225.210</i>	
<i>b) Čisti prihodki od prodaje blaga in materiala</i>		<i>11.599.482</i>	<i>10.706.258</i>	
B. Sprememba vrednosti zalog proizv. in nedokončane pr.		(1.548.340)	(3.419.431)	
C. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	12.4.2	1.980.284	829.256	
Č. Drugi poslovni prihodki	12.4.3	3.179.049	3.453.943	
I. KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA		163.430.011	160.320.647	
D. Stroški blaga, materiala in storitev	12.4.4	96.731.977	97.321.491	
1. Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala		11.435.572	10.772.054	
2. Stroški porabljenega materiala		66.639.951	66.816.182	
<i>a) Stroški materiala</i>		<i>50.701.539</i>	<i>51.985.008</i>	
<i>b) Stroški energije</i>		<i>7.025.400</i>	<i>7.255.228</i>	
<i>c) Drugi stroški materiala</i>		<i>8.913.012</i>	<i>7.575.946</i>	
3. Stroški storitev		18.656.454	19.733.255	
<i>a) Transportne storitve</i>		<i>3.720.082</i>	<i>3.787.017</i>	
<i>b) Stroški vzdrževanja</i>		<i>822.282</i>	<i>864.199</i>	
<i>c) Najemnine</i>		<i>228.262</i>	<i>307.579</i>	
<i>č) Drugi stroški storitev</i>		<i>13.885.828</i>	<i>14.774.460</i>	
E. Stroški dela	12.4.4	47.891.729	45.328.881	
1. Stroški plač		35.931.730	34.129.037	
2. Stroški pokojninskih zavarovanj		525.411	534.307	
3. Stroški drugih socialnih zavarovanj		6.084.862	5.808.710	
4. Drugi stroški dela		5.349.726	4.856.827	
F. Odpisi vrednosti	12.4.4	9.744.645	9.091.337	
1. Amortizacija		8.911.069	8.660.557	
2. Prevrednotovalni poslovni odhodki pri NOS in OOS		131.428	19.111	
3. Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih		702.148	411.669	
G. Drugi poslovni odhodki	12.4.4	1.159.294	1.261.206	
1. Rezervacije		12.015	14.770	
2. Drugi stroški		1.147.279	1.246.436	
II. IZID IZ POSLOVANJA		7.902.366	7.317.732	
H. Finančni prihodki	12.4.5	2.004.702	1.534.032	
1. Finančni prihodki iz deležev		1.550.019	1.138.092	
<i>a) Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini</i>		<i>1.113.314</i>	<i>953.779</i>	
<i>b) Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah</i>		<i>401.957</i>	<i>176.383</i>	
<i>c) Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah</i>		<i>34.748</i>	<i>7.930</i>	
<i>č) Finančni prihodki iz drugih nabožb</i>		<i>0</i>	<i>0</i>	
2. Finančni prihodki iz danih posojil		342.970	323.138	
<i>a) Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini</i>		<i>279.165</i>	<i>191.525</i>	
<i>b) Finančni prihodki iz posojil, danih drugim</i>		<i>63.805</i>	<i>131.613</i>	
3. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev		111.713	72.802	
<i>a) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini</i>		<i>642</i>	<i>192</i>	
<i>b) Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih</i>		<i>111.071</i>	<i>72.610</i>	
I. Finančni odhodki	12.4.5	7.168.981	6.769.948	
1. Finančni odhodki iz oslavitve in odpisov finančnih nabožb		1.218.452	280.911	
2. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti		5.162.792	5.779.308	
<i>a) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini</i>		<i>2.582</i>	<i>318</i>	
<i>b) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank</i>		<i>5.160.210</i>	<i>5.776.594</i>	
<i>c) Finančni odhodki iz zdanih obveznic</i>		<i>0</i>	<i>0</i>	
<i>č) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti</i>		<i>0</i>	<i>2.396</i>	
3. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti		787.737	709.729	
<i>a) Fin. odhodki iz poslovnih obveznosti do družb v skupini</i>		<i>61.591</i>	<i>62.438</i>	
<i>b) Fin. odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obv.</i>		<i>386.869</i>	<i>360.429</i>	
<i>c) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti</i>		<i>339.277</i>	<i>286.862</i>	
III. POSLOVNI IZID		2.738.087	2.081.816	
Davek iz dobička	12.5	0	0	
Odloženi davek	12.5	(873.750)	(139.059)	
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA		3.611.837	2.220.875	

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov.

11.3 Izkaz drugega vseobsegajočega donosa

(v EUR)		2015	2014
	Postavka		
1.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	3.611.837	2.220.875
2.	Drugi vseobsegajoči donos obračunskega obdobja po obdavčitvi	(1.200.858)	216.112
3.	Postavke, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	(1.200.858)	216.112
3.1	Čisti dobički/izgube pripoznani v presežku iz prevrednotenja v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi	(142.100)	217.768
3.2	Čisti dobički/izgube pripoznani v presežku iz prevrednotenja v zvezi z neopredmetenimi osnovnimi sredstvi	0	0
3.3	Aktuarski čisti dobički/izgube za pokojninske programe pripoznani v zadržanem dobičku/izgubi	(1.058.758)	(1.656)
4.	Vseobsegajoči donos poslovnega leta po obdavčitvi	2.410.979	2.436.987
	Čista izguba na delnico	-	-
	Čisti dobiček na delnico	1,27	0,78

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov.

11.4 Izkaz denarnih tokov

(v EUR)				
	Postavka	Pojasnilo	2015	2014
A.	Denarni tokovi pri poslovanju			
a)	Čisti poslovni izidi			
	Poslovni izid pred obdavčitvijo		2.738.087	2.081.816
	Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	12.5.	873.750	139.059
			3.611.837	2.220.875
b)	Prilagoditve za			
	Amortizacijo (+)	12.3.1, 12.3.2	8.911.069	8.660.557
	Prevrednotovalne poslovne prihodke, povezani s postavkami naložbenja in financiranja (-)	12.4.3	(228.751)	(800.965)
	Prevrednotovalne poslovne odhodke, povezani s postavkami naložbenja in financiranja (+)	12.4.4	131.428	19.111
	Oblikovanje popravka vrednosti terjatev	12.3.6	240.394	308.508
	Oblikovanje popravka vrednosti zalog	12.3.5	461.754	(209.142)
	Oblikovanje in odprava dolgoročnih rezervacij	12.3.10	1.483.314	(258.584)
	Finančne prihodke brez finančnih prihodkov iz poslovnih terjatev (-)	12.4.5	(1.892.989)	(1.461.230)
	Finančne odhodke brez finančnih odhodkov iz poslovnih obveznosti (+)		6.381.244	5.899.086
			15.487.463	12.157.341
b)	Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja			
	Začetne manj končne poslovne terjatve	12.3.6	11.619.953	(599.971)
	Začetne manj končne terjatve za odloženi davek	12.3.13	(873.750)	0
	Začetne manj končne zaloge	12.3.5	827.398	3.454.935
	Končni manj začetni poslovni dolgovi	12.3.12, 12.3.15	552.194	1.918.288
	Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve	12.3.16	(1.077.398)	(862.705)
	Končne manj začetne obveznosti za odloženi davek	12.5.	(2.128)	(139.059)
			11.046.269	3.771.488
č)	Prebitek prejemkov pri poslovanju ali prebitek izdatkov pri poslovanju (a + b + c)			
			30.145.569	18.149.704
B.	Denarni tokovi pri naložbenju			
a)	Prejemki pri naložbenju			
	Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku, ki se nanašajo na naložbenje		1.738.589	1.423.520
	Prejemki od odtujitve neopredmetenih sredstev	12.4.3	16.298	9.033
	Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev		441.227	733.108
	Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb		83.081	216.244
	Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb		2.903.289	3.121.068
			5.182.484	5.502.973
b)	Izdatki pri naložbenju			
	Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	12.3.1	(697.569)	(1.955.298)
	Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	12.3.2	(6.088.778)	(7.434.667)
	Izdatki za pridobitev naložbenih nepremičnin		(12.291)	0
	Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb	12.3.4	(1.703.492)	(1.648.946)
	Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb		(3.011.813)	(1.652.251)
			(11.513.943)	(12.691.162)
c)	Prebitek prejemkov pri naložbenju ali prebitek izdatkov pri naložbenju (a + b)			
			(6.331.459)	(7.188.189)
C.	Denarni tokovi pri financiranju			
a)	Prejemki pri financiranju			
	Prejemki od povečanja dolgoročnih finančnih obveznosti	12.3.11	2.821.659	4.351.221
	Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	12.3.14	10.566	3.286.006
			2.832.225	7.637.227
b)	Izdatki pri financiranju			
	Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	12.4.5	(5.162.792)	(5.779.308)
	Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti	12.3.11	(1.203.594)	(4.691.355)
	Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	12.3.14	(19.083.881)	(8.506.428)
			(25.450.267)	(18.977.091)
c)	Prebitek prejemkov pri financiranju ali prebitek izdatkov pri financiranju (a + b)			
			(22.618.042)	(11.339.864)
Č.	Končno stanje denarnih sredstev			
			2.527.817	1.331.749
x)	Denarni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ač, Bc in Cc)		1.196.068	(378.349)
y)	Začetno stanje denarnih sredstev		1.331.749	1.710.098

Družba je v skladu z MRS 7.22, ki dovoljuje, da so določeni denarni tokovi oz. prejemki in izdatki za postavke, za katere so značilni hitri obrati, visoke vrednosti in kratke dospelosti, prikazani po neto principu, prikazala prejemke od povečanje kratkoročnih finančnih obveznosti in izdatke za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti. Zaradi primerljivosti pa so glede na omenjen standard tako prikazani tudi primerljivi podatki.

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov.

11.5 Izkaz denarnih tokov

GIBANJE KAPITALA ZA OBDOBJE OD 31.12.2014 DO 31.12.2015

(v EUR)	I. Vpoklicani kapital	II. Kapitalske rezerve	III. Rezerve iz dobička			IV. Presežek iz prevrednotenja	V. Preneseni čisti poslovni izid	VI. Čisti poslovni izid posl. leta	Skupaj
	Osnovni kapital		Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Druge rezerve iz dobička		1. Preneseni čisti dobiček/ izguba	1. Čisti dobiček/ izguba poslovnega leta	
Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.951.606	120.190	36.487.740	25.070.575	(25.434.053)	2.220.875	105.792.880
Začetno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.951.606	120.190	36.487.740	25.070.575	(25.434.053)	2.220.875	105.792.880
Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	(1.200.858)	0	3.611.837	2.410.979
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	3.611.837	3.611.837
Sprememba presežka iz prevrednotenja opredmetenih sredstev	0	0	0	0	0	(142.100)	0	0	(142.100)
Druge sestavine vseobsegajočega donosa poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	(1.058.758)	0	0	(1.058.758)
Spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	2.220.875	(2.220.875)	0
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	0	0	0	2.220.875	(2.220.875)	0
Končno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.951.606	120.190	36.487.740	23.869.717	(23.213.178)	3.611.837	108.203.859

GIBANJE KAPITALA ZA OBDOBJE OD 31.12.2013 DO 31.12.2014

(v EUR)	I. Vpoklicani kapital	II. Kapitalske rezerve	III. Rezerve iz dobička			IV. Presežek iz prevrednotenja	V. Preneseni čisti poslovni izid	VI. Čisti poslovni izid posl. leta	Skupaj
	1. Osnovni kapital		1. Zakonske rezerve	2. Rezerve za lastne delnice	5. Druge rezerve iz dobička		1. Preneseni čisti dobiček/ izguba	1. Čisti dobiček/ izguba poslovnega leta	
Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.951.606	100.190	36.507.740	24.854.463	(21.894.114)	(3.542.814)	103.353.018
Začetno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.951.606	100.190	36.507.740	24.854.463	(21.894.114)	(3.542.814)	103.353.018
Spremembe lastniškega kapitala - transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	2.875	0	2.875
Vnos dodatnih vplačil kapitala	0	0	0	0	0	0	2.875	0	2.875
Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	216.112	0	2.220.875	2.436.987
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	2.220.875	2.220.875
Sprememba presežka iz prevrednotenja opredmetenih sredstev	0	0	0	0	0	217.768	0	0	217.768
Druge sestavine vseobsegajočega donosa poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	(1.656)	0	0	(1.656)
Spremembe v kapitalu	0	0	0	20.000	(20.000)	0	(3.542.814)	3.542.814	0
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	0	0	0	(3.542.814)	3.542.814	0
Oblikovanje rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže in razporeditev na druge sestavine kapitala	0	0	0	20.000	(20.000)	0	0	0	0
Končno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.951.606	120.190	36.487.740	25.070.575	(25.434.053)	2.220.875	105.792.880

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov.

12 Pojasnila k računovodskim izkazom

UNIOR Kovaška industrija d.d., s sedežem Kovaška 10, Zreče, Slovenija, je obvladujoča družba Skupine UNIOR.

Računovodski izkazi delujoče družbe so pripravljene za leto, ki se je končalo 31.12.2015.

Seznam in vse podatke družb, v kapitalu katerih je družba UNIOR d.d., udeležena z najmanj 20 odstotki, razkrivamo v poglavju 15 letnega poročila: Skupina UNIOR.

12.1 Izjava o skladnosti

Posamični računovodski izkazi so sestavljeni v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah in mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejel Svet za mednarodne računovodske standarde (IASB), ter pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP) in kot jih je sprejela Evropska unija.

Na dan bilance stanja glede na proces potrjevanja standardov v Evropski uniji ni razlik med računovodskimi usmeritvami družbe UNIOR d.d. ter mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejela Evropska unija. Ti obvezni računovodski izkazi so pripravljene za potrebe izpolnjevanja zakonskih zahtev. V skladu z zakonodajo mora družba zagotoviti neodvisno revizijo teh računovodskih izkazov. Revizija je omejena na revidiranje obveznih računovodskih izkazov za splošne potrebe, s čimer se izpolni zakonska zahteva po reviziji obveznih računovodskih izkazov. Revizija obravnava obvezne računovodske izkaze kot celoto in ne daje zagotovila o posameznih vrstičnih postavkah, kontih ali poslih. Revidirani računovodski izkazi niso namenjeni uporabi s strani katerekoli stranke za potrebe odločanja v zvezi z lastništvom, financiranjem in katerimikoli drugimi konkretnimi posli, ki se nanašajo na družbo. Zaradi tega se uporabniki obveznih računovodskih izkazov ne smejo zanašati izključno na računovodske izkaze in morajo pred sprejemanjem odločitev izvesti druge ustrezne postopke.

Uprava UNIOR d.d., je računovodske izkaze potrdila dne 20.04.2016.

12.2 Podlage za sestavitev računovodskih izkazov

Vsi računovodski izkazi in pojasnila k računovodskim izkazom so prikazani in sestavljeni v evrih (EUR) brez centov in so zaokroženi na celo število.

12.2.1 Poštena vrednost

Prikazana sredstva in obveznosti z izjemo za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev so vrednotena po nabavnih oziroma odplačnih vrednosti, za katere ocenjujemo, da so enake poštenim vrednostim teh sredstev oziroma obveznosti.

Knjigovodska vrednost sredstev in obveznosti je enaka njihovi pošteni vrednosti. Glede na hierarhijo poštenih vrednosti jih uvrščamo v naslednje ravni:

- raven 1: sredstva, ki so vrednotena po borznem tečaju na zadnji dan obračunskega obdobja

- raven 3: sredstva, katerih vrednosti ni mogoče pridobiti iz tržnih podatkov; v tej kategoriji prikazujemo po ocenjeni vrednosti zemljišča ter naložbene nepremičnine, zgradbe in opremo pa po sedanji knjigovodski vrednosti. Dolgoročne finančne naložbe so prikazane po nabavni vrednosti zmanjšani za slabitve, poslovne terjatve, kratkoročne finančne naložbe ter obveznosti pa po odplačni vrednosti.

Razvrstitev sredstev in obveznosti glede na določitev njihove poštene vrednosti na dan 31.12.2015

(v EUR)	Raven 1	Raven 3	Skupaj
Opredmetena osnovna sredstva		140.430.422	140.430.422
- zemljišča		33.433.441	33.433.441
- gradbeni objekti		62.897.748	62.897.748
- oprema		44.099.233	44.099.233
Naložbene nepremičnine		13.615.812	13.615.812
Dolgoročne finančne naložbe	660	22.148.702	22.149.362
- delnice, ki kotirajo na borzi	660		660
- delnice, ki ne kotirajo na borzi		16.199.361	16.199.361
- dolgoročne finančne naložbe - dolgoročna posojila		5.949.341	5.949.341
Dolgoročne poslovne terjatve		2.262.847	2.262.847
Kratkoročne finančne naložbe		5.566.600	5.566.600
Kratkoročne poslovne terjatve		29.332.516	29.332.516
Dolgoročne finančne obveznosti		112.298.703	112.298.703
Dolgoročne poslovne obveznosti		125.954	125.954
Kratkoročne finančne obveznosti		10.381.798	10.381.798
Kratkoročne poslovne obveznosti		39.071.029	39.071.029

Razvrstitev sredstev in obveznosti glede na določitev njihove poštene vrednosti na dan 31.12.2014

(v EUR)	Raven 1	Raven 3	Skupaj
Opredmetena osnovna sredstva		142.473.537	142.473.537
- zemljišča		33.318.292	33.318.292
- gradbeni objekti		64.320.501	64.320.501
- oprema		44.834.744	44.834.744
Naložbene nepremičnine		13.603.521	13.603.521
Dolgoročne finančne naložbe	660	22.315.934	22.316.594
- delnice, ki kotirajo na borzi	660		660
- delnice, ki ne kotirajo na borzi		16.237.098	16.237.098
- dolgoročne finančne naložbe - dolgoročna posojila		6.078.836	6.078.836
Dolgoročne poslovne terjatve		2.085.547	2.085.547
Kratkoročne finančne naložbe		4.005.883	4.005.883
Kratkoročne poslovne terjatve		42.098.763	42.098.763
Dolgoročne finančne obveznosti		119.494.635	119.494.635
Dolgoročne poslovne obveznosti		172.365	172.365
Kratkoročne finančne obveznosti		20.641.116	20.641.116
Kratkoročne poslovne obveznosti		38.472.424	38.472.424

Zemljišča in naložbene nepremičnine prikazujemo po ocenjeni vrednosti, dolgoročne finančne naložbe so prikazane po nabavni vrednosti zmanjšani za slabitve, poslovne terjatve, kratkoročne finančne naložbe ter obveznosti pa po odplačni vrednosti.

Uporabljene metodologije za ocenjene vrednosti so razkrite pri posameznih kategorijah v poglavju 12.3.

V letu 2015 iz naslova izkazovanja naložbenih nepremičnih po ocenjeni vrednosti ni bilo učinka na izkaz poslovnega izida.

12.2.2 Uporabljene računovodske usmeritve

Uporabljene računovodske usmeritve so enake kot v preteklih letih.

V tekočem obdobju veljajo naslednji standardi, spremembe obstoječih standardov in pojasnila, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) in sprejela EU:

- **Spremembe različnih standardov 'Izboljšave MSRP (obdobje 2011-2013)'**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 3, MSRP 13 in MRS 40), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, ki jih je EU sprejela 18. decembra 2014 (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2015 ali pozneje),
- **OPMSRP 21 'Dajatve'**, ki ga je EU sprejela 13. junija 2014 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 17. junija 2014 ali pozneje).

Sprejetje teh sprememb obstoječih standardov ni privedlo do nikakršnih sprememb v računovodskih usmeritvah podjetja.

12.2.3 Posli v tuji valuti

Posle, izražene v tuji valuti, preračunamo v evre po referenčnem tečaju Evropske centralne banke na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti na dan bilance stanja, preračunamo v domačo valuto po referenčnem tečaju Evropske centralne banke, veljavnem na zadnji dan obračunskega obdobja. Tečajne razlike pripoznamo v izkazu poslovnega izida.

12.2.4 Dobiček/izguba iz poslovanja

Dobiček/izguba iz poslovanja je opredeljen kot dobiček/izguba pred obdavčitvijo in finančnimi postavkami. Finančne postavke zajemajo obresti od denarnih sredstev na računih v banki, depozitov, naložb, namenjenih za prodajo, plačane obresti od posojil, dobiček ali izgubo iz prodaje finančnih instrumentov, namenjenih za prodajo, ter pozitivne in negativne tečajne razlike od prevedbe vseh monetarnih sredstev in obveznosti v tuji valuti.

12.2.5 Pomembne ocene in presoje

Skladno z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja poslovodstvo pri pripravi računovodskih izkazov poda ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev ter obveznosti, prihodkov in odhodkov. Ocene oblikujejo glede na izkušnje iz prejšnjih let in pričakovanja v obračunskem obdobju. Dejanski rezultati lahko od teh ocen odstopajo, zato ocene stalno preverjamo in oblikujemo njihove popravke.

Odloženi davki

Na osnovi ocene, da bo v prihodnosti na voljo dovolj razpoložljivega dobička, smo oblikovali odložene terjatve za davke iz naslova:

- oblikovanja rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi,
- oslabitev terjatev do kupcev,
- oslabitev finančnih naložb,

- olajšave za investiranje in vlaganje za raziskave in razvoj.

Podrobneje so odloženi davki predstavljeni v poglavju 12.3.13.

Odložene terjatve za davek, ki so pripoznane iz naslova oblikovanja rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine, se zmanjšujejo v ustreznih zneskih s koriščenjem oblikovanih rezervacij in se povečujejo v ustreznih zneskih glede na novo oblikovane rezervacije.

Davčna stopnja, uporabljena za izračun višine odbitnih začasnih razlik, je 17 odstotkov. Na osnovi pogojev, kot so navedeni v MRS 12 (36), in načrta poslovanja za prihodnje obdobje ocenjujemo, da bomo v prihodnjih letih razpolagali z obdavčljivim dobičkom za kritje neizrabljenih davčnih izgub.

Izkazane odložene obveznosti za davke izhajajo iz začasnih obdavčljivih razlik pri prevrednotenju zemljišč (po pošteni vrednosti neposredno v kapitalu) na višjo vrednost.

Na dan poročanja se preveri višina izkazanih odloženih terjatev in odloženih obveznosti za davek. Če podjetje ne razpolaga z zadostnim razpoložljivim dobičkom, se izkazana vrednost odloženih terjatev za davek ustrezno zmanjša.

Rezervacije

Poslovodstvo potrdi vsebino in višino oblikovanih rezervacij na osnovi:

- izračuna za rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine,
- ocene o morebitni pričakovani višini odškodnine, ki jo poda pravna služba družbe ali drugi zunanji odvetnik na osnovi obstoječih tožb in odškodninskih zahtevkov.

Zneski oblikovanih rezervacij so najboljša ocena prihodnjih izdatkov.

12.2.6 Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev in razkritja

Predstavljamo posamezne kategorije v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, v katerih so razkritja predpisana, in predstavljamo vse pomembne zadeve. Uporabljene računovodske usmeritve ter narava in stopnja pomembnosti razkritij so opredeljeni v internih aktih podjetja. Pri vseh pomembnih prikazanih zneskih v računovodskih izkazih smo razkrili tudi primerjalne informacije iz preteklega obdobja in jih vključujemo tudi v številčne ter opisne informacije. Primerjalni podatki so prilagojeni tako, da so v skladu s predstavitvijo informacij v tekočem letu.

Računovodske usmeritve, ki so navedene v nadaljevanju, so bile dosledno uporabljene v vseh obdobjih, ki so prikazana v računovodskih izkazih.

Opredmetena osnovna sredstva

Za vrednotenje zemljišč uporabljamo model prevrednotenja. Pri merjenju gradbenih objektov, naprav in opreme uporabljamo model nabavne vrednosti. Sredstvo izkazujemo po njegovi nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek in nabrano izgubo zaradi oslabitve. Način in uporabljene metode vrednotenja sredstev zaradi oslabitve so opisane v nadaljevanju pod naslovom »Oslabitev opredmetenih osnovnih sredstev«. Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva je ustreznik denarne cene na dan pripoznanja. Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva zajema: njegovo nakupno ceno, tudi uvozne carine in nevrtačljive nakupne dajatve, po odštetu vseh trgovinskih in drugih popustov; vse stroške spravljanja sredstva na njegovo mesto in v stanje, kjer sredstvo lahko deluje v skladu s pričakovanji posloводства ter

začetno oceno stroškov razgradnje in odstranitve opredmetenega osnovnega sredstva ter obnovitev mesta, na katerem se je to sredstvo nahajalo. To obvezo podjetje prevzame ob pridobitvi sredstva ali pa kot posledico tega, da je sredstvo namesto za proizvodnjo zalog v določenem obdobju uporabljal tudi v druge namene. Prevrednotenje zemljišč se opravi na podlagi cenitve pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin. Prevrednotenje se izkaže preko kapitala kot presežek iz prevrednotenja.

V primeru pomembnih nabavnih vrednosti opredmetenega osnovnega sredstva, ki vsebujejo sestavne dele, ki imajo različne ocenjene dobe koristnosti, ga razdelimo na njegove sestavne dele. Vsak del obravnavamo ločeno. Zemljišča obravnavamo ločeno in jih ne amortiziramo.

Stroški izposoje

Stroški izposojanja, ki jih je mogoče neposredno pripisati nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, povečujejo nabavno vrednost takega sredstva. Usredstvovanje stroškov izposojanja kot dela nabavne vrednosti sredstva v pripravi se začne, ko nastanejo izdatki za sredstvo, stroški izposojanja in začnejo dejavnosti, ki so potrebne za pripravo sredstva za nameravano uporabo.

Finančni najem

Na začetku najema v bilanci stanja pripoznamo finančni najem kot sredstvo in dolg v zneskih, enakih poštenu vrednosti najetega sredstva, ali če je ta nižja, sedanji vrednosti najmanjše vsote najemnin, pri čemer obe vrednosti določimo ob sklenitvi najema. Pri izračunavanju sedanje vrednosti najmanjše vsote najemnin je diskontna mera z najemom povezana obrestna mera, če jo je mogoče določiti, sicer uporabimo predpostavljeno obrestno mero za izposojanje, ki bi jo moral plačati najemnik. Vse začetne neposredne stroške, ki jih nosi najemnik, prištejemo znesku, ki je pripoznan kot sredstvo.

Kasnejši stroški

Kasnejši izdatki, nastali v zvezi z nadomestitvijo posameznega dela opredmetenega osnovnega sredstva, povečujejo njegovo nabavno vrednost. Drugi kasnejši izdatki v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom povečajo njegovo nabavno vrednost, če je verjetno, da bodo njegove prihodnje gospodarske koristi večje v primerjavi s prvotno ocenjenimi, ali pa da se podaljša življenjska doba. Vsi ostali izdatki se pripoznajo kot odhodek ob nastanku.

Amortizacija

Znesek amortizacije v vsakem obdobju pripoznamo v poslovnem izidu. Sredstvo začnemo amortizirati, ko je razpoložljivo za uporabo. Osnovna sredstva amortiziramo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju ocenjene dobe koristnosti vsakega posameznega opredmetenega sredstva. Uporabljena metoda amortiziranja se preveri na koncu vsakega poslovnega leta. Preostalo vrednost sredstva praviloma upoštevamo le pri pomembnih postavkah, pri čemer se upoštevajo tudi stroški likvidacije opredmetenega osnovnega sredstva. Zemljišč in umetnin ne amortiziramo.

Amortizacijske stopnje, ki jih uporablja družba so naslednje:

	Najnižja %	Najvišja %
Opredmetena osnovna sredstva:		
Nepremičnine:		
Zidane zgradbe	0,2	10,0
Druge zgradbe	0,2	5,0
	2,0	10,0
Oprema:		
Proizvajalna oprema	0,6	20,0
Računalniška in elektr.oprema	6,0	25,0
Vilčarji in dvigala	11,0	12,5
Avtomobili in traktorji	12,5	25,0
Oprema za čiščenje in ogrevanje	7,0	23,1
Merilne in kontrolne naprave	4,2	28,0
Pohištvo - pisarniško in ostalo	10,0	17,5
Druga oprema	5,0	50,0

Odprava pripoznanja

Pripoznanje knjigovodske vrednosti posameznega opredmetenega osnovnega sredstva odpravimo ob odtujitvi ali če od njegove uporabe ali odtujitve ne pričakujemo prihodnjih gospodarskih koristi. Dobički ali izgube iz odprave pripoznanja posameznega opredmetenega osnovnega sredstva se vključijo v poslovni izid, ko je kateri koli od pogojev izpolnjen.

Neopredmetena sredstva

Neopredmeteno osnovno sredstvo na začetku pripoznamo po nabavni vrednosti. Po začetnem pripoznanju izkazujemo neopredmetena sredstva po njihovi nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in izgube zaradi oslabitve. Pogoji, ki morajo biti izpolnjeni, da se stroški razvijanja pripoznajo kot neopredmeteno sredstvo so: izvedljivost strokovnega dokončanja projekta, da bo na voljo za uporabo ali prodajo; namen dokončati projekt in ga uporabljati ali prodati; zmožnost uporabljati ali prodati projekt; verjetnost gospodarskih koristi projekta (obstoj trga za učinke projekta ali za projekt oziroma njegova koristnost, če se bo uporabljal v podjetju); razpoložljivost tehničnih, finančnih in drugih dejavnikov za dokončanje razvijanja in za uporabo ali prodajo projekta in sposobnost zanesljivo izmeriti stroške, ki se pripisujejo neopredmetenemu sredstvu med njegovim razvijanjem (usredstvenje stroškov).

Dobro ime

Dobro ime vrednotimo po pošteni vrednosti prenesene kupnine, vključno s pripoznano vrednostjo kakršnega koli neobvladujočega deleža v prevzeti družbi, zmanjšano za čisto pripoznano vrednost prevzetih sredstev in obveznosti, vrednotenih na dan prevzema. Prenesena kupnina vključuje poštene vrednosti prenesenih sredstev, obveznosti do predhodnih lastnikov prevzete družbe in poslovne deleže, ki jih je izdala družba. Poslovodstvo družbe vsako leto opravi test slabitve s katerim ugotovi ali je potrebno neopredmeteno osnovno sredstvo slabit.

Emisijski kuponi

Med neopredmetena dolgoročna sredstva so izkazani dolgoročno odloženi stroški emisijskih kuponov dodeljenih od Ministrstva za okolje in prostor, Agencije RS za okolje.

Amortizacija

Amortizacija se začne, ko je sredstvo na razpolago za uporabo, to pomeni, ko je na kraju in v stanju, ki je potrebno, da deluje tako, kot je bilo načrtovano.

Neodpisana vrednost neopredmetenega sredstva se zmanjšuje po metodi enakomernega časovnega amortiziranja v obdobju koristnosti sredstva.

Dobo in metodo amortiziranja za neopredmeteno sredstvo s končno dobo koristnosti pregledamo najmanj konec vsakega poslovnega leta. Če se pričakovana doba koristnosti sredstva razlikuje od prejšnjih ocen, dobo amortiziranja ustrezno spremenimo.

Doba koristnosti neopredmetenega sredstva, ki izhaja iz pogodbenih ali drugih pravnih pravic, ne presega dobe pogodbenih ali drugih pravnih pravic, lahko pa je krajša, odvisno od obdobja, v katerem pričakujemo, da bomo sredstvo uporabljali. Ocenjena doba koristnosti za druga neopredmetena sredstva znaša 5 let.

Amortizacijske stopnje, ki jih uporablja družba, so naslednje:

	Najnižja %	Najvišja %
Neopredmetena dolgoročna sredstva:	3,0	20,0

Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine imamo v lasti, da bi nam prinašale najemnino ali povečevale vrednost dolgoročne naložbe. Za merjenje naložbenih nepremičnin uporabljamo model poštene vrednosti na podlagi cenitve pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin. Prihodki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Naložbene nepremičnine se ne amortizirajo.

Finančne naložbe

Finančne naložbe v odvisna, pridružena, skupaj obvladovana in druga podjetja vrednotimo po nabavni vrednosti. Enako metodo uporabljamo tudi za nepovezana podjetja.

Finančni inštrumenti

Finančne inštrumente smo razvrstili v razrede, in sicer:

1. Finančne naložbe v posesti do zapadlosti v plačilo
2. Posojila in terjatve
3. Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

Pri določanju poštene vrednosti finančnih instrumentov se upošteva naslednjo hierarhijo ravni določanja poštene vrednosti:

- prva raven zajema kotirane cene (neprikladne) na delujočih trgih za enaka sredstva ali obveznosti,
- druga raven zajema vhodne podatke poleg kotiranih cen, vključenih v prvo raven, ki so neposredno (tj. kot cene) ali posredno (tj. kot izpeljani iz cen) zaznavni za sredstvo ali obveznosti,
- tretja raven zajema vhodne podatke za sredstvo ali obveznost, ki ne temeljijo na zaznavnih tržnih podatkih.

Kotirane cene se uporabljajo kot osnova za določanje poštene vrednosti finančnih instrumentov. V kolikor finančni instrument ne kotira na organiziranem trgu oziroma se trg ocenjuje kot nedelujoč, se uporabi vhodne podatke druge in tretje ravni za ocenitev poštene vrednosti finančnega instrumenta.

1. Finančne naložbe v posesti do zapadlosti v plačilo

Skupino smo oblikovali za finančne naložbe, za katere bi se ob morebitnem pripoznanju odločili, da jih bomo v svojem portfelju ohranili do zapadlosti v plačilo. Pripoznali bi jih po datumu poravnave in merili po odplačni vrednosti ob uporabi metode veljavnih obresti. V to skupino še nismo uvrstili nobene finančne naložbe.

2. Posojila in terjatve

V drugo skupino smo zajeli vsa dana in prejeta posojila in terjatve, ki jih pripoznamo na datum poravnave in merimo po odplačni vrednosti, ob uporabi metode veljavnih obresti.

Terjatve iz poslovanja

V poslovnih knjigah ločeno evidentiramo dolgoročne in kratkoročne terjatve do kupcev, države in zaposlenih. Med terjatvami iz poslovanja izkazujemo tudi terjatve za obresti od omenjenih terjatev. Dolgoročne in kratkoročne terjatve iz poslovanja so izkazane na začetku z zneski, ki izhajajo iz pogodb ali ustreznih knjigovodskih listin. Terjatve iz poslovanja, ki so izražene v tujih valutah, na zadnji dan poslovnega leta preračunamo v domačo valuto po referenčnem tečaju Evropske centralne banke.

Ustreznost izkazane velikosti posamezne terjatve ugotavljamo ob koncu obračunskega obdobja na osnovi argumentiranih dokazov glede dvoma o njihovi poplačljivosti. Slabitev terjatev oblikujemo, po individualni presoji vodstva programa glede na tveganje, da terjatve ne bi bile poplačane.

Blagovni krediti

Družba daje blagovne kredite družbam v skupini in pridruženim podjetjem za potrebe njihovega poslovanja. Blagovne kredite pripoznamo med dolgoročnimi poslovnimi terjatvami. Za blagovne kredite obračunavamo obresti. Popravek vrednosti za dane blagovne kredite se naredi po individualni presoji vodstva družbe.

Dana posojila

Dana posojila ob začetnem pripoznanju izkazujemo po njihovi odplačni vrednosti ob upoštevanju metode veljavnih obresti. Glede na njihovo ročnost so na datum poravnave razvrščena med dolgoročna oziroma med kratkoročna sredstva. S ciljem obvladovanja kreditnega tveganja se glede na boniteto posojilojemalca določita ročnost posojila ter način poravnave, zavarovana z običajnimi instrumenti zavarovanja (npr. bianco menice, zastava vrednostnih papirjev in drugih (ne)premičnin, možnost enostranskega pobota medsebojnih obveznosti ipd.). Ob morebitnem neizpolnjevanju zapadlih pogodbenih obveznosti posojilojemalca pristopimo k unovčitvi instrumentov zavarovanja oziroma k oblikovanju slabitve naložbe, če je sprožen sodni postopek.

Prejeta posojila

Prejeta posojila vodimo ob začetnem pripoznanju po njihovi odplačni vrednosti ob upoštevanju metode veljavnih obresti. V strukturi prejetih posojil prevladujejo bančna posojila z odplačilom glavnice ob zapadlosti posojilne pogodbe. Glede na ročnost so ob pripoznanju uvrščena med dolgoročne oziroma kratkoročne finančne obveznosti. Na zadnji dan leta so vse finančne obveznosti, ki zapadejo v plačilo v prihodnjem letu, prenesene med kratkoročne finančne obveznosti. Prejeta posojila so zavarovana z bianco menicami, terjatvami in hipotekami na premičnem in nepremičnem premoženju.

3. Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

Med finančna sredstva, ki so na razpolago za prodajo, uvrščamo vse naložbe v vrednostnice. Ob začetnem pripoznanju jih izmerimo po pošteni vrednosti, h kateri prištejemo še stroške posla, ki izhajajo iz nakupa finančnega sredstva. Za pošteno vrednost štejemo tržno oblikovano vrednost, kot je zaključni borzni tečaj delnice ali objavljena dnevna vrednost enote premoženja vzajemnega sklada. Spremembe poštene vrednosti pripoznamo neposredno v izkazu drugega vseobsegajočega donosa. Za razknjiževanje delnic upoštevamo metodo povprečnih cen. Pri odpravi pripoznanja dobičke oziroma izgube prenesemo v poslovni izid. Pri obračunavanju nakupa in prodaje uporabljamo datum trgovanja.

Vse ostale finančne naložbe, za katere ni delujočega trga in katerih poštene vrednosti ni mogoče zanesljivo izmeriti, merimo po nabavni vrednosti.

Zaloge

Zaloge se vrednotijo po izvorni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, dosežena v rednem poslovanju, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in prodaje. Cena količinske enote v zalogi vsebuje stroške, ki nastajajo pri pridobivanju zalog in spravljanju na njihovo sedanje mesto in stanje. Pri dokončanih proizvodih in nedokončani proizvodnji stroški vsebujejo tudi ustrezen delež proizvodnih stroškov ob normalni uporabi proizvodjalnih sredstev. Poraba zalog se izkazuje po metodi tehtanih povprečnih cen. Družba konec leta preverja zaloge brez gibanja v tekočem letu in jih oslabi na iztržljivo vrednost.

Denar

Med denarna sredstva štejemo denar v blagajni in vloge na vpogled na računih. Stanje denarnih sredstev v tujih valutah preračunamo v domačo valuto po referenčnem tečaju Evropske centralne banke na zadnji dan poslovnega leta.

Kapital

Osnovni kapital

Osnovni kapital družbe UNIOR d.d. je razdeljen na 2.838.414 navadnih kosovnih delnic, ki se glasijo na ime in so prosto prenosljive.

Dividende

Dividende pripoznamo v računovodskih izkazih družbe, ko je sprejet sklep skupščine delničarjev o izplačilu dividend.

Odkup lastnih delnic

V letu 2015 nismo trgovali z lastnimi delnicami.

Rezervacije

Rezervacije za tožbe

Oblikovali smo rezervacije za škode in odškodnine, ki so povezane z domnevnimi kršitvami pri poslovanju. Višino rezervacije določimo glede na znano višino odškodninskega zahtevka ali glede na ocenjeno višino, če zahtevk še ni znan. Upravičenost že oblikovanih rezervacij sprotno preverjamo.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Skladno s podjetniško kolektivno pogodbo in zakonskimi predpisi je družba dolžna obračunati in izplačati jubilejne nagrade ter odpravnine ob upokojitvi. Za izmero teh zaslužkov uporabljamo poenostavljeno metodo obračunavanja, ki zahteva vrednotenje aktuarske obveznosti v skladu s pričakovano rastjo plač od dneva vrednotenja do predvidene upokojitve zaposlene osebe. To pomeni vračunavanje zaslužkov sorazmerno z opravljenim delom. Ocenjena obveznost je pripoznana v velikosti sedanje vrednosti pričakovanih prihodnjih izdatkov. Pri merjenju ocenimo tudi predvideno povečanje plač in fluktuacijo zaposlenih.

Na osnovi izračuna pripoznamo dobičke ali izgube tekočega leta v izkazu poslovnega izida.

Glavni parametri upoštevani v izračunu so starosta meja upokojitve 60 let, potrebna delovna doba 40 let, diskontna stopnja 1,6% ter rast plač 2,2%.

Državne podpore

Državne podpore se pripoznajo po pošteni vrednosti, vendar ne, dokler ne obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo družba UNIOR d.d., izpolnila pogoje v zvezi z njimi in podpore tudi prejela. Državne podpore se pripoznajo kot prihodki v obdobjih, v katerih se vzporejajo z zadevnimi stroški, ki naj bi jih nadomestile. Če se državna podpora nanaša na določeno sredstvo, se pripozna kot

razmejeni prihodek, ki ga družba UNIOR d.d., pripozna v izkazu poslovnega izida v obdobju pričakovane dobe uporabnosti sredstva v enakih letnih obrokih.

Finančne obveznosti

Finančne obveznosti so pripoznane ob nastanku po pošteni vrednosti, brez pri tem nastalih transakcijskih stroškov. V naslednjih obdobjih so finančne obveznosti merjene po odplačni vrednosti z uporabo metode veljavnih obresti. Vsakršna razlike med prejemki (brez transakcijskih stroškov) in obveznostmi je pripoznana v izkazu poslovnega izida skozi obdobje celotne finančne obveznosti.

Davek od dobička

Davek od dobička obračunavamo skladno z Zakonom o davku od dohodka pravnih oseb. Osnova za obračun davka od dohodka je bruto dobiček, povečan za davčno nepriznane stroške in zmanjšan za zakonsko dovoljene olajšave. Od tako dobljene osnove je obračunana obveznost za davek od dohodka pravnih oseb. V letu 2015 je davčna osnova negativna.

Odloženi davki

Z namenom izkazovanja ustreznega poslovnega izida v obdobju poročanja smo obračunali tudi odložene davke. Te izkazujemo kot odložene terjatve za davek in odložene obveznosti za davek. Pri obračunavanju odloženih davkov smo uporabili metodo obveznosti po bilanci stanja. Knjižno vrednost sredstev in obveznosti smo primerjali z njihovo davčno vrednostjo, razliko med obema vrednostma pa opredelili kot stalno aličasno razliko. Začasne razlike smo razdelili na obdavčljive in odbitne. Obdavčljivečasne razlike so nam povečale obdavčljive zneske in odložene davčne obveznosti. Odbitnečasne razlike pa so nam zmanjšale obdavčljive zneske in povečale odložene davčne terjatve.

Prihodki

Prihodki iz opravljenih storitev

Poslovne prihodke pripoznamo, ko upravičeno pričakujemo, da bodo vodili do prejemkov, če ti niso uresničeni že ob nastanku in jih je mogoče zanesljivo izmeriti.

Pri pripoznavanju prihodkov iz opravljenih storitev uporabljamo metodo odstotka dokončanosti del na dan bilance stanja. Po tej metodi pripoznamo prihodke v obračunskem obdobju, v katerem so storitve opravljene. Razkrivamo zneske vsake pomembne vrste prihodkov, pripoznanih v obdobju, ter dosežene prihodke na domačih in tujih trgih. Prihodki na domačem trgu so prihodki, doseženi v Sloveniji, tuji trg predstavljajo države EU in tretje države.

Prihodki iz prodaje proizvodov, blaga in materiala

Prihodki iz prodaje proizvodov, blaga in materiala se merijo na podlagi cen, navedenih v računih in drugih listinah, zmanjšanih za popuste, odobrene ob prodaji ali pozneje. Med prihodki od prodaje proizvodov, blaga, materiala in opravljenih storitev se izkažejo tudi vsebinsko ustrezne postavke iz prejšnjih obdobj.

Prihodki od najemnin

Prihodki od najemnin zajemajo v pretežni meri prihodke od naložbenih nepremičnin, to je gradbenih objektov in zemljišč, ki jih dajemo v poslovni najem. Družba prihodke od najemnin uvršča med poslovne prihodke.

Drugi poslovni prihodki s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki

Med drugimi prihodki izkazujemo donacije, subvencije, premije ter prevrednotovalne prihodke, nastale pri prodaji osnovnih sredstev in odpravo rezervacij v neto znesku.

Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti na dana posojila, prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev in prihodke iz naslova pozitivnih tečajnih razlik. Prihodke od obresti pripoznamo ob njihovem nastanku z uporabo efektivne obrestne mere. Prihodke od dividend izkažemo v poslovnem izidu, ko je uveljavljena pravica do izplačila.

Finančni odhodki obsegajo stroške obresti za prejeta posojila, negativne tečajne razlike, izgube zaradi oslabilve vrednosti finančnih sredstev, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi efektivnih obresti.

Kosmati donos iz poslovanja

Kosmati donos iz poslovanja je sestavljen iz prihodkov od prodaje, spremembe vrednosti zalog gotovih proizvodov in nedokončane proizvodnje, usredstvenih lastnih proizvodov in storitev ter drugih poslovnih prihodkov.

Odhodki – stroški

Stroške kot odhodke pripoznamo v obdobju, v katerem nastanejo. Razvrščamo jih v skladu z njihovo naravo. Izkazujemo jih in razkrivamo po naravnih vrstah v okviru trimestrnega kontnega načrta družbe. Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstev ali s povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti.

Poslovni izid

Poslovni izid je sestavljen iz izida iz poslovanja povečanega za finančne prihodke in zmanjšanega za finančne odhodke.

Oslabitev opredmetenih osnovnih sredstev

Če obstaja kako znamenje, da utegne biti sredstvo oslabiljeno, ocenimo njegovo nadomestljivo vrednost. Če ni mogoče oceniti nadomestljive vrednosti sredstva, podjetje ugotovi nadomestljivo vrednost denar ustvarjajoče enote, ki ji sredstvo pripada. Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida, za prevrednotenje zemljišč pa se izkaže skozi presežek iz prevrednotenja v kapitalu. Izgube zaradi oslabilve je treba odpraviti, če so se spremenile ocene, uporabljene za ugotovitev nadomestljive vrednosti sredstev. Izguba zaradi oslabilve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabilve. Odprava izgube se pripozna kot prihodek v poslovnem izidu. Za zemljišča ugotavljamo pošteno vrednost s cenitvijo.

Oslabitev neopredmetenih sredstev

Neopredmetena sredstva na datum poročanja preverimo z namenom slabitve.

Kadar je nadomestljiva vrednost manjša od knjigovodske vrednosti sredstva, se ta zmanjša na njegovo nadomestljivo vrednost. Takšno zmanjšanje prikaže družba kot izgubo zaradi oslabilve in knjiži kot prevrednotovalni poslovni odhodek.

Oslabitev finančnih sredstev

Na datum vsakega poročanja v družbi opravimo preizkus ocene slabitve finančnih naložb po izbranih kriterijih, opredeljenih v pravilniku o računovodstvu, da bi ugotovili, ali obstajajo nepristranski dokazi o morebitni oslabiljenosti finančne naložbe. Če taki razlogi obstajajo, pristopimo k izračunu višine vrednosti izgube zaradi oslabilve.

Če presodimo, da je treba opraviti slabitev pri finančnih naložbah, izkazanih po odplačni vrednosti, se znesek izgube izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo finančne naložbe in sedanjo

vrednostjo pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih po izvorni efektivni obrestni meri. Vrednost izgube pripoznamo v poslovnem izidu. Če razlogi za slabitev finančne naložbe prenehajo obstajati, je razveljavitev slabitve finančne naložbe, izkazane po odplačni vrednosti, pripoznana v poslovnem izidu.

Pri finančnih naložbah v odvisne, pridružene, skupaj obvladovane in druge družbe, izkazanih po nabavni vrednosti, če presodimo, da je treba opraviti slabitev, jo pripoznamo v poslovnem izidu kot prevrednotovalni finančni odhodek.

Za finančne naložbe razvrščene v skupino za prodajo razpoložljive finančne naložbe, izmerimo višino izgube zaradi oslabitve, ki se pripozna v poslovnem izidu, kot razliko med knjigovodsko vrednostjo naložbe in tržno oz. pošteno vrednostjo na presečni bilančni datum. Slabitev teh naložb opravimo, ko je ocenjena vrednost pomembno ali dolgotrajno nižja kot nabavna vrednost. Znesek tako oblikovane slabitve predstavlja razliko med nabavno vrednostjo in pošteno vrednostjo naložbe.

Izkaz drugega vseobsegajočega donosa

V izkazu drugih vseobsegajočih donosov prikazujemo postavke (vključno z morebitnimi prilagoditvami zaradi prerazvrstitev), ki niso pripoznane v poslovnem izidu, kakor zahtevajo ali dovoljujejo drugi MSRP.

Izkaz denarnih tokov

V družbi poročamo o denarnih tokovih iz poslovanja po posredni metodi na osnovi postavk v bilanci stanja z dne 31.12.2015 in 31.12.2014 ter izkaza poslovnega izida za leto 2015 ter dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev odtokov in pritokov.

Izkaz gibanja kapitala

Izkaz gibanja kapitala prikazuje gibanje posameznih sestavin kapitala v poslovnem letu (celoto prihodkov in odhodkov ter transakcij z lastniki, ko delujejo kot lastniki), vključno z uporabo čistega dobička. Vključen je izkaz vseobsegajočega donosa, ki čisti dobiček tekočega obdobja povečuje za vse prihodke, ki smo jih neposredno pripoznali v kapitalu.

12.2.7 *Novi standardi in pojasnila, ki še niso začeli veljati*

Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU, ki še niso v veljavi

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov so naslednje spremembe obstoječih standardov in pojasnil, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU, bile izdane, vendar še niso stopile v veljavo:

- **Spremembe MSRP 11 'Skupne ureditve'** - Obračunavanje pridobitve deležev pri skupnem delovanju, ki jih je EU sprejela 24. novembra 2015 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 1 'Predstavljanje računovodskih izkazov'** – Pobuda za razkritje, ki jih je EU sprejela 18. decembra 2015 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2016 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 16 'Opredmetena osnovna sredstva' in MRS 38 'Neopredmetena sredstva'** – Pojasnilo sprejemljivih metod amortizacije, ki jih je EU sprejela 2. decembra 2015 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 16 'Opredmetena osnovna sredstva' in MRS 41 'Kmetijstvo'** - Kmetijstvo: Rodne rastline – kot jih je sprejela EU 23. novembra 2015 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 19 'Zasluzki zaposlencev'** - Programi z določenimi zasluzki: Prispevki zaposlencev, ki jih je EU sprejela 17. decembra 2014 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. februarja 2015 ali kasneje),
- **Spremembe MRS 27 'Ločeni računovodski izkazi'** – Kapitalska metoda pri ločenih računovodskih izkazih, ki jih je EU sprejela 18. decembra 2015 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2016 ali pozneje),
- **Spremembe različnih standardov 'Izboljšave MSRP (obdobje 2010-2012)'**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 2, MSRP 3, MSRP 8, MSRP 13, MRS 16, MSR 24 in MRS 38), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, ki jih je EU sprejela 17. decembra 2014 (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. februarja 2015 ali pozneje),
- **Spremembe različnih standardov 'Izboljšave MSRP (obdobje 2012-2014)'**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 5, MSRP 7, MRS 19 in MRS 34), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, ki jih je EU sprejela 15. decembra 2015 (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje).

Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS, vendar jih EU še ni sprejela

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) z izjemo naslednjih novih standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil, ki na dan 31.12.2015 (spodaj navedeni datumi začetka veljavnosti veljajo za celoten MRSP) niso bili potrjeni za uporabo v EU:

- **MSRP 9 'Finančni instrumenti'** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje),
- **MSRP 14 'Zakonsko predpisani odlog plačila računov'** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje) - Evropska komisija je sklenila, da ne bo pričela postopka potrjevanja tega vmesnega standarda ter da bo počakala na izdajo njegove končne verzije,

- **MSRP 15 'Prihodki iz pogodb s strankami'** ter nadaljnje spremembe (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje),
- **MSRP 16 Najemi'** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje).
- **Spremembe MSRP 10 'Konsolidirani računovodski izkazi', MSRP 12 'Razkritje deležev v drugih družbah' in MRS 28 'Naložbe v podjetja in skupne podvige'** - Naložbena podjetja: izjeme pri konsolidaciji (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2016 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 10 'Konsolidirani računovodski izkazi' in MRS 28 'Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige'** – Prodaja ali prispevanje sredstev med vlagateljem in njegovim pridruženim podjetjem oz. skupnim podvigom, ter nadaljnje spremembe (datum pričetka veljavnosti je odložen za nedoločen čas do zaključka raziskovalnega projekta v zvezi s kapitalsko metodo),
- **Spremembe MRS 12 'Davki iz dobička'** - Pripoznavanje odloženih terjatev za davek iz naslova nerealiziranih izgub (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2017 ali pozneje).

Podjetje predvideva, da uvedba teh novih standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe.

Hkrati je obračunavanje varovanja pred tveganji v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti, katerega načel EU še ni sprejela, še vedno neregulirano.

Podjetje ocenjuje, da uporaba obračunavanja varovanja pred tveganji v zvezi s finančnimi sredstvi ter obveznostmi v skladu z zahtevami **MRS 39: »Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje«** ne bi imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze podjetja, če bi bila uporabljena na datum bilance stanja.

12.3 Pojasnila k bilanci stanja

12.3.1 Neopredmetena osnovna sredstva

(v EUR)	Dobro ime	Odloženi stroški razvijanja	Naložbe v pravice do ind. lastnine	Druga neopredmetena sredstva	NDS v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 31.decembra 2014	484.728	8.890.839	4.512.692	190.089	203.135	14.281.483
Neposredna povečanja-investicije	0	0	0	7.818	697.569	705.387
Prenos z investicij v teku	0	853.684	47.020	0	(900.704)	0
Zmanjšanja med letom	0	0	0	(24.117)	0	(24.117)
Stanje 31.decembra 2015	484.728	9.744.523	4.559.712	173.790	0	14.962.753
Popravek vrednosti						
Stanje 31.decembra 2014	80.788	5.807.298	2.648.847	0	0	8.536.933
Amortizacija v letu	0	1.025.421	97.659	0	0	1.123.080
Slabitev	0	0	0	0	0	0
Stanje 31.decembra 2015	80.788	6.832.719	2.746.506	0	0	9.660.013
Sedanja vrednost 31.decembra 2015	403.940	2.911.804	1.813.206	173.790	0	5.302.740
Sedanja vrednost 31.decembra 2014	403.940	3.083.541	1.863.845	190.089	203.135	5.744.550

(v EUR)	Dobro ime	Odloženi stroški razvijanja	Naložbe v pravice do ind. lastnine	Druga neopredmetena sredstva	NDS v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 31.decembra 2013	484.728	9.428.681	1.828.733	223.427	409.904	12.375.473
Neposredna povečanja-investicije	0	(2.392.339)	2.392.340	8.107	1.947.190	1.955.298
Prenos z investicij v teku	0	1.862.340	291.619	0	(2.153.959)	0
Zmanjšanja med letom	0	(7.843)	0	(41.445)	0	(49.288)
Stanje 31.decembra 2014	484.728	8.890.839	4.512.692	190.089	203.135	14.281.483
Popravek vrednosti						
Stanje 31.decembra 2013	80.788	5.660.788	1.773.162	0	0	7.514.738
Amortizacija v letu	0	182.943	847.096	0	0	1.030.039
Stanje 31.decembra 2014	80.788	5.807.298	2.648.847	0	0	8.536.933
Sedanja vrednost 31.decembra 2014	403.940	3.083.541	1.863.845	190.089	203.135	5.744.550
Sedanja vrednost 31.decembra 2013	403.940	3.767.893	55.571	223.427	409.904	4.860.735

Družba je od Ministrstva za okolje in prostor, Agencije RS za okolje za leto 2015 prejela 7.818 emisijskih kuponov. Ti so v knjigovodskih evidencah evidentirani z vrednostjo 1 EUR. V letu 2015 je družba poravnala obveznost za leto 2015 v višini 7.956 kuponov. Za vrednost proizvedenih izdaj v letu 2015 ima družba izkazano obveznost za predajo 7.337 emisijskih kuponov. Stanje emisijskih kuponov na dan 31.12.2015 znaša 14.881.

Povečanje neopredmetenih osnovnih sredstev predstavljajo usredstvene lastne storitve za razvojne projekte vrtljivih miz Gluman in Samag, A-OS. Projekta smo v tekočem letu tudi aktivirali kar predstavlja zmanjšanje investicij v teku.

Nabavna vrednost neopredmetenih osnovnih sredstev, ki imajo sedanjo vrednost enako nič in so še v uporabi znaša 2.615.379 evrov.

Družba neopredmetenih osnovnih sredstev nima zastavljenih za svoje dolgove.

12.3.2 Opredmetena osnovna sredstva

(v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalna oprema	Drobni inventar	Osnovna sredstva v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 31. decembra 2014	33.318.292	123.518.298	142.273.492	614.971	823.374	300.548.427
Neposredna povečanja-investicije	18.319	0	0	0	6.070.459	6.088.778
Prenos z investicij v teku	120.000	1.449.100	4.575.606	0	(6.144.706)	0
Zmanjšanja med letom	(23.170)	(166.435)	(1.955.754)	0	0	(2.145.359)
Prevrednotenje zaradi oslabitve	0	0	0	0	0	0
Stanje 31. decembra 2015	33.433.441	124.800.963	144.893.344	614.971	749.127	304.491.846
Popravek vrednosti						
Stanje 31. decembra 2014	0	59.197.797	98.400.331	476.762	0	158.074.890
Amortizacija v letu	0	2.709.162	5.028.654	50.173	0	7.787.989
Zmanjšanja med letom	0	(3.744)	(1.797.711)	0	0	(1.801.455)
Stanje 31. decembra 2015	0	61.903.215	101.631.274	526.935	0	164.061.424
Sedanja vrednost 31. decembra 2015	33.433.441	62.897.748	43.262.070	88.036	749.127	140.430.422
Sedanja vrednost 31. decembra 2014	33.318.292	64.320.501	43.873.161	138.209	823.374	142.473.537

(v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalna oprema	Drobni inventar	Osnovna sredstva v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 31. decembra 2013	33.083.325	118.286.389	139.072.872	588.844	6.210.218	297.241.648
Neposredna povečanja-investicije	39.215	1.830.785	0	27.840	5.536.827	7.434.667
Prenos z investicij v teku	0	4.754.366	6.169.305	0	(10.923.671)	0
Zmanjšanja med letom	(147.090)	(1.353.242)	(2.968.685)	(1.713)	0	(4.470.730)
Prevrednotenje zaradi oslabitve	342.842	0	0	0	0	342.842
Stanje 31. decembra 2014	33.318.292	123.518.298	142.273.492	614.971	823.374	300.548.427
Popravek vrednosti						
Stanje 31. decembra 2013	0	57.813.943	96.222.799	430.446	0	154.467.188
Amortizacija v letu	0	2.542.025	5.040.465	48.029	0	7.630.519
Zmanjšanja med letom	0	(1.158.171)	(2.862.933)	(1.713)	0	(4.022.817)
Stanje 31. decembra 2014	0	59.197.797	98.400.331	476.762	0	158.074.890
Sedanja vrednost 31. decembra 2014	33.318.292	64.320.501	43.873.161	138.209	823.374	142.473.537
Sedanja vrednost 31. decembra 2013	33.083.325	60.472.446	42.850.073	158.398	6.210.218	142.774.460

Med opredmetenimi osnovnimi sredstvi ima družba izkazana sredstva, ki jih je pridobila s finančnim najemom z nabavno vrednostjo 3.925.211 evrov in sedanjo vrednostjo na dan 31.12.2015 3.114.482 evrov.

Največje investicije v letu predstavljajo nakup kladiiva Lasco v kovačnici, CNC stroja za potrebe obdelave odkovkov na programu Odkovki in razširitev proizvodnih prostorov na programu Odkovki ter generalne investicijske obnove strojev.

Kot jamstvo za dolgove ima družba zastavljena osnovna sredstva po ocenjeni vrednosti v višini 186.213.850 evrov, kar predstavlja večino sredstev družbe.

Zemljišča so zaradi sprememb prevrednotena na podlagi cenitvenega poročila izdelanega s strani pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin na pošteno vrednost. Pri vrednotenju je cenilec uporabil način tržnih prodaj, ki nakazuje vrednost s primerjavo ocenjevane nepremičnine z enakimi ali podobnimi nepremičninami, za katere so na voljo informacije o cenah. Na osnovi doseženih prodajnih cen in prilagoditev je bila upoštevana indikativna cena, ki bi jo primerljiva nepremičnina dosegla na trgu. K oceni zemljišča je bila pripisana še vrednost komunalnega prispevka, kot pravice, ki je pripisana k stavbnega zemljišču, na katerem stojijo objekti z izdanim gradbenim dovoljenjem. Pri Termah Zreče je upoštevana metoda zemljiškega ostanka. V cenitvenem poročilu je upoštevana realna netvegana donosnost 0,255%, premija za tveganje 1,5%, premija za manjšo likvidnost 1,0%, premija za upravljanje z naložbo 0,1%. Upoštevana mera kapitalizacije je 2,9%. Pri Vrtnariji Zreče pa je uporabljena metoda na donosu zasnovan način. V cenitvenem poročilu je

upoštevana realna netvegana donosnost 0,255%, premija za tveganje 3%, premija za manjšo likvidnost 2,5%, premija za upravljanje z naložbo 0,3%, premija za obnovo kapitala 1,545%. Upoštevana mera kapitalizacije je 7,6%.

Uprava družbe na podlagi presoje razmer na trgu nepremičnin na 31.12.2015 glede na 31.12.2014 ocenjuje, da tržne vrednosti nepremičnin pomembno ne odstopajo od izkazanih poštenih vrednosti.

12.3.3 Naložbene nepremičnine

(v EUR)	2015	2014
Zemljišča	7.492.511	7.492.511
Zgradbe	6.123.301	6.111.010
Skupaj	13.615.812	13.603.521

Gibanje naložbenih nepremičnin

(v EUR)	2015	2014
Začetno stanje 1. januarja	13.603.521	15.377.259
Pridobitve	12.291	0
Prevrednotenje	0	96.262
Odtujitve	0	(1.870.000)
Končno stanje 31. decembra	13.615.812	13.603.521

Naložbene nepremičnine zajemajo zemljišča in zgradbe, ki so namenjena nadaljnji prodaji oziroma oddajanju v najem in sicer na lokaciji Maribor, Zreče in na Rogli. Naložbene nepremičnine so izkazane po poštenu vrednosti. Poštena vrednost se je določila na podlagi cenitve pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin. Pri zemljiščih, ki so namenjena prodaji in so izkazana med naložbenimi nepremičninami, je cenilec uporabil način tržnih prodaj, ki nakazuje vrednost s primerjavo ocenjevane nepremičnine z enakimi ali podobnimi nepremičninami, za katere so na voljo informacije o cenah. Na osnovi doseženih prodajnih cen in prilagoditev je bila upoštevana indikativna cena, ki bi jo primerljiva nepremičnina dosegla na trgu. K oceni zemljišča je bila pripisana še vrednost komunalnega prispevka, kot pravice, ki je pripisana k stavbnega zemljišču, na katerem stojijo objekti z izdanim gradbenim dovoljenjem.

Način ocenjevanja vrednosti naložbenih nepremičnin za lokacijo proizvodnih hal v Mariboru je po metodi tržnih prodaj za določanje vrednosti zemljišča, za določanje vrednosti opreme pa je bila uporabljena metoda na donosu zasnovan način. V cenitvenem poročilu je upoštevana realna netvegana donosnost 0,255%. V cenitvenem poročilu je pooblaščen cenilec za ugotovitev končne vrednosti upošteval vsoto ponderirani vrednosti, dobljenih z metodo kapitalizacije donosa in nabavnovrednostno metodo, kar predstavlja tržno oceno vrednosti. Na donosu zasnovan način temelji na kapitalizaciji pričakovanega stanovitnega dobička, ki ga bo imetnik lastninske pravice ustvarjal z uporabo premoženja. Osnova za ocenjevanje stanovitnega dobička so najemnine, ki jih lastnik zaračunava najemnikom v skladu z namembnostjo nepremičnine. Mera kapitalizacije je bila ugotovljena na podlagi metode dograjevanja in znaša za proizvodne in skladiščne prostore 7,1%, za pisarne pa 8,1%. Nabavnovrednostni način temelji na nadomestljivih stroških, to je stroških izgradnje stavbe z enakimi lastnostmi, kot jih ima ocenjevana nepremičnina. Pri tem so bili upoštevani sodobni materiali in standardi. Ocenila in odštela se je vrednost amortizacije, prištela pa se je tržna vrednost zemljišča in vrednost zunanje ureditve.

Uprava družbe na podlagi presoje razmer na trgu nepremičnin na 31.12.2015 glede na 31.12.2014 ocenjuje, da tržne vrednosti nepremičnin pomembno ne odstopajo od izkazanih poštenih vrednosti.

Strošek najemnin v letu 2015 je znašal 262.551 evrov

Najmanjša vsota najemnin pri poslovnih najemih - terjatve

(v EUR)	2015	2014
do 1 leta	1.113.096	1.146.000
od 2 do 5 let	4.452.384	4.584.000
več kot 5 let	5.565.480	3.438.000
Skupaj	11.130.960	9.168.000

Najmanjša vsota najemnin pri poslovnih najemih - obveznosti

(v EUR)	2015	2014
do 1 leta	51.600	39.600
od 2 do 5 let	206.400	158.400
več kot 5 let	258.000	118.800
Skupaj	516.000	316.800

Prihodnje najemnine se nanašajo na oddajanje v najem za proizvodno halo v Mariboru, najemnina za proizvodno linijo za prašno barvanje ter najemnine za oddajanje učilnic in stanovanj. Glede na preteklo leto je dodatna najemnina za linijo za prašno barvanje.

Družba plačuje najemnine za poslovno skladiščne prostore za potrebe programa Strojna oprema, za najem Koče na Pesku in parkirišče pri obratu Obdelava odkovkov v Slovenskih Konjicah. Povečanje glede na preteklo leto predstavlja najem parkirišča.

12.3.4 Dolgoročne finančne naložbe

Naložbe v delnice in deleže v odvisna podjetja

(v EUR)	Delež	2015	2014
v državi:			
RTC KRVAVEC d.o.o. Cerklje	98,555	610.065	610.065
ROGLA INVESTICIJE d.o.o. Zreče	100,000	385.368	385.368
SPITT d.o.o. Zreče	100,000	265.000	265.000
PREUN d.o.o. Zreče	96,000	7.200	7.200
CAOK d.o.o. Zreče	96,000	7.200	7.200
TEKOH d.o.o. Zreče	96,000	7.200	7.200
		<u>1.282.033</u>	<u>1.282.033</u>
v tujini:			
UNIOR Produktions- und Handels- GmbH Ferlach	99,550	0	0
UNIOR DEUTSCHLAND GmbH Remseck	100,000	1.052.614	1.052.614
UNIOR FRANCE S.A.S. Melun	100,000	0	0
UNIOR ITALIA S.R.L. Limbiate	95,000	71.202	71.202
UNIOR ESPANA S.L. Uharte-Arakil	95,000	398.718	398.718
UNIOR HELLAS S.A. Metamorfosis	50,000	0	0
UNIOR INTERNATIONAL Ltd. Lincolnshire	50,000	0	0
UNIOR KOMERC d.o.o. Skopje	85,000	0	0
UNIOR PROFESSIONAL TOOLS Ltd St. Petersburg	55,000	178.332	178.332
UNIOR COMPONENTS a.d. Kragujevac	95,450	4.398.158	4.398.158
NINGBO UNIOR FORGING Co.Ltd. Yuyao	50,000	1.983.530	1.983.530
UNIOR USA CORPORATION Olney	100,000	845	845
UNIOR BULGARIA Ltd Sofia	58,000	0	0
UNIDAL d.o.o. Vinkovci	55,353	3.270.573	3.270.573
UNIOR SAVJETOVANJE IN TRGOVINA BH d.o.o. Sarajevo	80,000	0	0
UNIOR HUNGARIA Kft. Nagycse	70,000	0	0
		<u>11.353.972</u>	<u>11.353.972</u>
Skupaj odvisna podjetja		12.636.005	12.636.005

Naložbe v delnice in deleže v pridružena podjetja

(v EUR)	Delež	2015	2014
v državi:			
RHYDCON d.o.o. Šmarje pri Ješah	33,500	448.116	448.116
ŠTORE STEEL d.o.o. Štore	29,253	1.274.260	1.274.260
RC SIMIT d.o.o. Kidričevo	20,000	200.000	200.000
USTVARJALEC d.o.o. Zreče	48,000	0	3.600
		<u>1.922.376</u>	<u>1.925.976</u>
v tujini:			
UNIOR SINGAPORE Pte. Ltd. Singapore	40,000	0	0
UNIOR TEOS ALATI d.o.o. Beograd	20,000	423.000	423.000
UNIOR TEPID, S.R.L. Romania, Brasov	49,000	765.075	765.075
SINTER a.d., Užice	25,067	227.969	227.969
UNIOR TEHNA d.o.o. Sarajevo	25,000	134.176	97.556
		<u>1.550.220</u>	<u>1.513.600</u>
Skupaj pridružena podjetja		3.472.596	3.439.576

Za dokapitalizacije lastniških deležev v povezanih družbah smo v letu 2015 namenili 906.320 EUR in sicer za družbe UNIOR Hellas S.A., UNIOR France S.A.S. in UNIOR Tehna d.o.o. Bosna in Hercegovina. V letu 2015 je bila likvidirana družba Ustvarjalec d.o.o., z deležem Uniorja 48%.

Za prodajo razpoložljiva dolgoročna sredstva

(v EUR)	2015	2014
BANKA CELJE d.d. Celje	0	0
CIMOS d.d. Koper	29.953	29.953
GIZ LTO ROGLA Zreče	12.519	12.519
GTC KOPE d.o.o. Slovenj Gradec	0	48.450
INTEREUROPA d.d. Koper	660	660
RRA d.o.o. Celje	16.733	16.733
SKUPNA POKOJNINSKA DRUŽBA d.d. Ljubljana	0	22.306
SLOV. INVESTICIJSKA BANKA d.d. Ljubljana	0	0
SLOVENSKE ŽELEZARNE d.d. Ljubljana	7.270	7.270
STROJEGRADNJA d.d. Trbovlje	8.321	8.321
TERMIT d.d. Domžale	412	412
TITAN d.d. Kamnik	12.640	12.640
CENTER SLOV. ORODJARKEGA GROZDA Celje	2.913	2.913
SINTER a.d., Užice	0	0
RIMSKE TERME d.o.o. Rimske Toplice	0	0
Skupaj v druga podjetja in banke	91.421	162.177

Dolgoročne finančne naložbe v dolgove

(v EUR)	2015	2014
dana odvisnim podjetjem:		
Dolgoročni kredit RTC KRVAVEC d.d. Cerklje	3.552.597	3.672.597
Dolgoročni kredit SPITT d.o.o. Zreče	190.106	190.107
Dolgoročni kredit UNIOR HUNGARIA Kft.	950.110	905.284
Dolgoročni kredit NINGBO UNIOR FORGING Co.Ltd.	1.302.065	551.425
Dolgoročni kredit UNIOR BULGARIA Ltd Sofia	408.000	432.000
Dolgoročni kredit UNIOR KOMERC Skopje	540.400	0
Prenos na kratkoročne naložbe	(1.177.039)	(144.000)
dana drugim:		
Dolgoročni kredit SINTER a.d. Užice	257.128	306.649
Dolgoročni kredit Jorgić Broker a.d. Beograd	78.275	79.653
Dolgoročni kredit MERKUR d.d. Kranj	0	0
Dolgoročni kredit BIONIC MEDICAL d.o.o.	85.714	109.022
Dolgoročni kredit TEMNIK Primož	20.184	33.619
Dolgoročni kredit TGT56 Odisej	2.928	0
Prenos na kratkoročne naložbe	(261.128)	(57.520)
Skupaj v dolgove	5.949.340	6.078.836
Skupaj dolgoročne finančne naložbe brez lastnih delnic	22.149.362	22.316.594

Dolgoročno kredit RTC Krvavec d.d. je zavarovan s hipoteko na nepremičninah in na premoženju v lasti družbe RTC Krvavec d.d. Vrednost hipoteke po pošteni vrednosti zastavljenega premoženja znaša 6.511.881 EUR, zapadlost kredita je 31.12.2019, obrestna mera pa znaša 6 mesečni euribor + 3%. Dolgoročni kredit Unior Hungaria Kft. je zavarovan s hipoteko na nepremičninah v lasti družbe UNIOR Hungaria Kft. Vrednost hipoteke znaša 753.075 EUR, zapadlost kredita je 31.12.2016, obrestna mera pa znaša 6 mesečni euribor + 6%. Za ostale dolgoročne finančne naložbe v dolgove ni zastave premoženja.

Prikazana dolgoročna posojila so v celoti poplačljiva, razen kredit do UNIOR Komerc Skopje, kjer je oblikovan popravek vrednosti v višini 300 tisoč evrov. Prihodki iz naslova obresti v letu 2015 znašajo 279.165 EUR, v letu 2014 pa so znašali 191.525 EUR.

Gibanje dolgoročnih naložb v delnice, deleže in posojila

(v EUR)	2015	2014
Stanje naložb v delnice in deleže 1. januarja	22.316.594	20.777.047
Povečanja:		
Nakupi delnic in deležev	906.320	968.460
Povečanje naložb v dolgove	1.654.053	1.231.911
Donos kratkoročnega dela naložb v dolgove	0	0
Druga povečanja - odprava oslabitve	12.271	3.199
Zmanjšanja:		
Prodaje delnic in deležev	(22.306)	(77.892)
Izločitve	(15.871)	0
Prenos na kratk.naložbe namenjene prodaji	0	0
Odplačila dolgoročnih danih posojil	(45.382)	(41.468)
Kratkoročni del naložb v dolgove	(1.438.167)	(348.540)
Druga zmanjšanja - oslabitev	(1.218.150)	(196.123)
Stanje 31. decembra	22.149.362	22.316.594

Oslabitev v letu 2015 predstavlja popravek vrednosti naložbe UNIOR Hellas v višini 800.000 EUR, UNIOR France v znesku 69.700 in GTC Kope v znesku 48.450 EUR. 300.000 EUR predstavlja oslabitev dolgoročno danega posojila družbi UNIOR Komerc.

Kapital in poslovni izid povezanih strank

Ime podjetja	Država podjetja	Odstotek udeležbe v kapitalu	Velikost kapitala v EUR	Poslovni izid leta v EUR	Revidirani računovod. izkazi
<u>Odvisna podjetja:</u>					
RTC KRVAVEC d.d.	Slovenija	98,555	11.726.030	38.812	NE
ROGLA INVESTICIJE d.o.o.	Slovenija	100,000	432.777	1.503	NE
SPITT d.o.o.	Slovenija	100,000	260.247	25.561	NE
CAOK d.o.o.	Slovenija	96,000	613	(7.524)	NE
TEKOH d.o.o.	Slovenija	96,000	12.161	2.995	NE
PREUN d.o.o.	Slovenija	96,000	12.629	5.175	NE
UNIOR Produktions- und Handels-GmbH	Avstrija	99,550	(51.204)	114.246	NE
UNIOR DEUTSCHLAND GmbH	Nemčija	100,000	1.200.760	178.909	NE
UNIOR FRANCE S.A.S.	Francija	100,000	16.628	(21.468)	DA
UNIOR ITALIA S.R.L.	Italija	95,000	201.602	(11.274)	NE
UNIOR ESPANA S.L.	Španija	95,000	363.499	40.316	NE
UNIOR HELLAS S.A.	Grčija	76,080	455.112	(159.315)	NE
UNIOR INTERNATIONAL Ltd.	Vel. Britanija	50,000	(211.950)	(54.763)	DA
UNIOR KOMERC d.o.o.	Makedonija	85,000	(805.377)	(781.632)	NE
UNIOR PROFESSIONAL TOOLS Ltd.	Rusija	55,000	544.330	(13.924)	DA
UNIOR USA CORPORATION	ZDA	100,000	12.286	4.447	NE
UNIOR BULGARIA Ltd.	Bolgarija	58,000	(43.814)	(15.855)	NE
UNIOR HUNGARIA Kft.	Madžarska	70,000	(357.313)	(131.082)	NE
UNIOR COMPONENTS a.d.	Srbija	95,449	9.860.495	795.270	DA
NINGBO UNIOR FORGING Co. Ltd.	Kitajska	50,000	13.334.609	3.648.850	DA
UNIDAL d.o.o.	Hrvaška	55,353	2.040.033	4.040	DA
<u>Pridružena podjetja:</u>					
ŠTORE STEEL d.o.o.	Slovenija	29,253	43.869.212	2.340.189	DA
RHYDCON d.o.o.	Slovenija	33,500	2.405.724	204.027	NE
RC SIMIT d.o.o.	Slovenija	20,000	987.150	(37.237)	NE
USTVARJALEC d.o.o.	Slovenija	48,000	3.777	(5.751)	NE
UNIOR TEPID S.R.L.	Romunija	49,000	3.852.125	942.621	DA
UNIOR SINGAPORE Pte. Ltd.	Singapur	40,000	53.679	(62.160)	DA
UNIOR TEHNA d.o.o.	BiH	25,000	581.748	285.937	NE
UNIOR TEOS ALATI d.o.o.	Srbija	20,000	2.263.957	412.325	NE
SINTER a.d.	Srbija	25,067	914.025	(187.308)	DA

12.3.5 Zaloge

(v EUR)	2015	2014
Material	19.191.064	18.712.064
Nedokončana proizvodnja	20.486.173	21.487.446
Proizvodi	13.506.714	14.053.781
Trgovsko blago	3.456.801	3.214.858
Popisni presežki	93.283	93.283
Popisni primanjkljaji	126.933	126.933
Popravek vrednosti	(1.220.515)	(758.760)
Skupaj	55.640.453	56.929.605

Stanje popravkov vrednosti zalog

(v EUR)	2015	2014
- material	500.836	527.715
- gotovi proizvodi	680.274	223.504
- trgovsko blago	39.405	7.541
Skupaj	1.220.515	758.760

Gibanje popravkov vrednosti zalog

(v EUR)	2015	2014
Stanje popravkov vrednosti zalog 1. januarja	758.760	967.902
- material	(26.879)	(36.997)
- gotovi proizvodi	456.770	(106.379)
- trgovsko blago	31.864	(65.766)
Stanje 31. decembra	1.220.515	758.760

Zaloge v višini 18,3 mio EUR so zastavljene v korist bank za zavarovanje finančnih obveznosti. Knjigovodska vrednost zalog je enaka čisti iztržljivi vrednosti.

12.3.6 Poslovne terjatve

(v EUR)	2015	2014
Dolgoročne poslovne terjatve		
Dolgoročne poslovne terjatve do odvisnih podjetij	1.945.874	1.817.035
Dolgoročne poslovne terjatve do pridruženih podjetij	61.751	9.717
Dolgoročne poslovne terjatve do drugih kupcev	707.010	701.687
Kratkoročni del dolgoročnih poslovnih terjatev	(8.896)	0
Popravek vrednosti dolgoročnih poslovnih terjatev	(442.892)	(442.892)
Skupaj dolgoročne poslovne terjatve	2.262.847	2.085.547
Kratkoročne poslovne terjatve		
Kratkoročne poslovne terjatve do odvisnih podjetij	10.899.687	10.558.558
Kratkoročne poslovne terjatve do pridruženih podjetij	754.882	823.907
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev - doma	3.228.625	5.387.104
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev - v tujini	12.187.633	23.593.300
Terjatve za DDV	870.757	803.923
Predujmi	881.234	515.285
Predujmi od odvisnih podjetij	288.283	231.624
Druge kratkoročne poslovne terjatve	2.130.286	2.792.726
Kratkoročni del dolgoročnih poslovnih terjatev	8.896	0
Popravki vrednosti	(796.347)	(686.244)
Popravki vrednosti - odvisna podjetja	(1.121.420)	(1.921.420)
Skupaj kratkoročne poslovne terjatve	29.332.516	42.098.763

Družba je na dan 31.12.2015 pobotala za 9.924.953 evrov poslovnih terjatev s kratkoročnimi finančnimi obveznostmi, ker so terjatve financirane s faktoringom in zavarovane pri zavarovalnici, tako da ne obstaja možnost regresnega zahtevka s strani faktorja.

Med drugimi kratkoročnimi terjatvami so izkazane aktivne časovne razmejitve v višini 1.060.708 EUR, od tega so znašali kratkoročno odloženi stroški 303.339 EUR, nezaračunani prihodki 732.585 EUR in DDV od prejetih predujmov 24.784 EUR.

V letu 2015 je družba oblikovala naslednje popravke vrednosti terjatev do kupcev.

Gibanje popravkov vrednosti terjatev

(v EUR)	2015	2014
Stanje 1. januarja	2.607.664	2.829.717
Izterjane odpisane terjatve	(876.991)	(299.226)
Dokončen odpis terjatev	(44.773)	(231.335)
Oblikovanje popravkov vrednosti v letu:	231.867	308.508
Stanje 31. decembra	1.917.767	2.607.664

Družba ima od 1.10.2014 dalje zavarovane vse poslovne terjatve, razen terjatev do povezanih družb. Kratkoročne in dolgoročne poslovne terjatve v višini 26.942.286 EUR pa ima zastavljene pri bankah za zavarovanje dolgoročnih posojil in faktoringa.

Zapadlost terjatev družbe	2015	2014
nezapadle terjatve	20.662.530	33.389.205
zapadle terjatve do 90 dni	3.966.609	5.431.143
zapadle terjatve od 91 do 180 dni	1.904.974	1.902.689
zapadle terjatve od 181 do 360 dni	1.783.434	506.794
zapadle terjatve nad 360 dni	1.014.969	868.932
Skupaj	29.332.516	42.098.763

12.3.7 *Kratkoročne finančne naložbe*

(v EUR)	2015	2014
Dana posojila:		
- v odvisna podjetja	931.958	1.139.201
- v pridružena podjetja	647.723	580.779
- terjatve kupljene za prodajo	39.454	25.023
Kratkoročne finančne naložbe v depozite	2.509.298	2.087.218
Kratkoročni del dolgoročnih naložb v dolgove	1.438.167	201.520
Popravki vrednosti kratkoročnih finančnih naložb	0	(27.858)
Skupaj	5.566.600	4.005.883

Kratkoročne finančne naložbe družbe, razen depozitov v višini 2.509.298 evrov niso zastavljene.

Gibanje kratkoročnih finančnih naložb

(v EUR)	2015	2014
Stanje 1. januarja	4.005.883	3.458.949
Povečanja:		
Povečanje kratkoročnih posojil družbam v skupini	2.494.289	1.281.032
Povečanje kratkoročnih posojil pridruženim družbam	274.552	550.432
Povečanje kratkoročnih posojil drugim	1.719.022	2.052.975
Zmanjšanja:		
Zmanjšanje kratkoročnih posojil družbam v skupini	(1.668.493)	(322.429)
Zmanjšanje kratkoročnih posojil pridruženim družbam	0	(1.714.257)
Zmanjšanje kratkoročnih posojil drugim	(1.258.653)	(1.272.961)
Druga zmanjšanja - oslabitev	0	(27.858)
Stanje 31. decembra	5.566.600	4.005.883

12.3.8 *Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina*

(v EUR)	2015	2014
Gotovina v blagajni in prejeti čeki	16.093	16.093
Denarna sredstva v banki	2.511.724	1.315.656
Skupaj	2.527.817	1.331.749

12.3.9 Kapital

Celotni kapital družbe UNIOR d.d. sestavljajo vpoklicani kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, presežek iz prevrednotenja, prenesena čista izguba in čisti dobiček poslovnega leta.

Osnovni kapital družbe je na dan 31. decembra 2015 registriran v znesku 23.688.983 EUR, kot je izkazan v bilanci stanja in je razdeljen na 2.838.414 kosovnih delnic. Knjigovodska vrednost delnice na dan 31.12.2015 znaša 38,12 EUR in se je v primerjavi s preteklim letom povečala za 2,28 odstotka.

Gibanja v kapitalu v tekočem letu predstavljajo:

- zmanjšanje presežka iz prevrednotenja iz naslova prodaje zemljišč v višini 142.100 EUR in aktuarske izgube pri izračunu rezervacije za odpravnine za 1.058.758 EUR,
- preneseni čisti poslovni izid – izguba iz preteklih let se je zmanjšala za preneseni dobiček iz leta 2014 v višini 2.220.875 EUR,

Čisti poslovni izid poslovnega leta – dobiček znaša 3.611.837 EUR

Bilančna izguba je kategorija po Zakonu o gospodarskih družbah.

Bilančna izguba

(v EUR)	2015	2014
a) dobiček tekočega leta	3.611.837	2.220.875
b) preneseni čisti dobiček	0	2.875
c) prenesena čista izguba	(23.213.178)	(25.436.928)
č) zmanjšanje kapitalskih rezerv	0	0
d) zmanjšanje rezerv iz dobička:		
- zmanjšanje drugih rezerv iz dobička	0	0
e) povečanje rezerv iz dobička:		
- povečanje rezerv za lastne delnice	0	0
- povečanje drugih rezerv iz dobička za dobiček tekočega leta	0	0
f) bilančna izguba	(19.601.341)	(23.213.178)

12.3.10 Dolgoročne rezervacije in odloženi prihodki

(v EUR)	Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	Rezervacije za rente	Rezervacije za ekološke sanacije	Prejete donacije za osnovna sredstva	Rezervacije iz naslova dolgoročno odloženih prihodkov	Skupaj
Stanje 31. decembra 2014	2.757.810	260.435	37.793	2.779.038	128.596	5.963.672
Oblikovane rezervacije	1.676.670	12.014	0	7.815	5.511	1.702.010
Črpanje rezervacij	(193.548)	(16.775)	(37.793)	(98.421)	(27.642)	(374.179)
Odprava rezervacij	(218.695)	0	0	0	0	(218.695)
Stanje 31. decembra 2015	4.022.237	255.674	0	2.688.432	106.465	7.072.808

(v EUR)	Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	Rezervacije za rente	Rezervacije za ekološke sanacije	Prejete donacije za osnovna sredstva	Rezervacije iz naslova dolgoročno odloženih prihodkov	Skupaj
Stanje 31. decembra 2013	2.775.495	262.336	151.446	2.881.211	151.768	6.222.256
Oblikovane rezervacije	512.829	15.010	0	8.111	0	535.950
Črpanje rezervacij	(277.094)	(16.911)	(113.653)	(110.284)	(23.172)	(541.114)
Odprava rezervacij	(253.420)	0	0	0	0	(253.420)
Stanje 31. decembra 2014	2.757.810	260.435	37.793	2.779.038	128.596	5.963.672

Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine so oblikovane v višini ocenjenih izplačil v prihodnosti za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. Glavni parametri upoštevani v izračunu so starosta meja upokojitve 60 let, potrebna delovna doba 40 let, diskontna stopnja 1,6% ter rast plač 2,2%.

Rezervacije za rente so oblikovane za zaposlenca, ki so se pri delu v družbi poškodovali in imajo trajne posledice.

Dolgoročna rezervacija za ekološko sanacijo, je bila oblikovana v okviru lastninskega preoblikovanja in jo je potrdilo Ministrstvo za okolje in prostor za objekte, tehnologijo in naprave, ki so namenjene zmanjšanju obremenjevanju okolja za naslednje namene:

- sanacijo čistilne naprave na Rogli,
- sanacijo čistilne naprave pri obratu hladno kovanje,
- sanacijo galvane,

je bila v letu 2015 v celoti črpana.

Med dolgoročnimi rezervacijami so izkazana prejeta sredstva Ministrstva za gospodarstvo za sofinanciranje naložb v obnovo in razvoj turističnih objektov, sanacijo term po požaru, sofinanciranja izgradnje hotela Atrij v Zrečah, sofinanciranje razvojnih projektov. Rezervacije se črpajo v skladu z amortizacijo sofinanciranih osnovnih sredstev. Stanje rezervacije na dan 31.12.2015 znaša 2.688.432 EUR.

Vrednost rezervacije iz naslova plačane najemnine družbe Mobitel d.d. znaša 101.596 EUR in iz naslova prejetih donacij za varstvo narave 4.869 EUR.

V povezavi z državnimi podporami ni neizpoljenih pogojev ali potencialnih obveznosti.

12.3.11 Dolgoročne finančne obveznosti

Gibanje dolgoročnih finančnih obveznosti

(v EUR)	Glavnica dolga 01. jan. 2015	Prestrukturiranje prenos iz kratkoročnih FO	Nova posojila v letu	Donos neodplačenega kratkor. dela	Odplačila v letu	Glavnica dolga 31. dec. 2015	Del, ki zapade v letu 2016	Dolgoročni del
Banka ali posojilodajalec								
Banke v državi	117.227.283	0	2.591.793	0	(1.167.610)	118.651.466	(8.350.671)	110.300.795
Banke v tujini	961.584	0	0	257	0	961.841	(39.367)	922.474
Ostali posojilodajalci	192.858	0	0	0	0	192.858	(192.858)	0
Finančni najem	1.112.910	0	229.609	0	(35.984)	1.306.535	(231.101)	1.075.434
Skupaj dobljena posojila	119.494.635	0	2.821.402	257	(1.203.594)	121.112.700	(8.813.997)	112.298.703

(v EUR)	Glavnica dolga 01. jan. 2014	Prestrukturiranje prenos iz kratkoročnih FO	Nova posojila v letu	Donos neodplačenega kratkor. dela	Odplačila v letu	Glavnica dolga 31. dec. 2014	Del, ki zapade v letu 2015	Dolgoročni del
Banka ali posojilodajalec								
Banke v državi	126.140.076	0	3.964.901	0	(4.529.036)	125.575.941	(8.348.658)	117.227.283
Banke v tujini	1.003.146	0	0	0	(182)	1.002.964	(41.380)	961.584
Ostali posojilodajalci	385.715	0	0	0	0	385.715	(192.857)	192.858
Finančni najem	1.098.500	0	386.320	0	(162.137)	1.322.683	(209.773)	1.112.910
Skupaj dobljena posojila	128.627.437	0	4.351.221	0	(4.691.355)	128.287.303	(8.792.668)	119.494.635

Obrestne mere za najeta dolgoročna posojila se gibljejo v razponu od šestmesečni euribor + 1,8 odstotka do šestmesečni euribor + 4,5 odstotka, od trimesečni euribor + 0,5 odstotka do trimesečni euribor + 4,25 odstotka, mesečni euribor + 4,75 do mesečni euribor + 5,15 ter realna obrestna mera od 5,1 do 6,4 odstotka. Družba ima najete dolgoročne kredite z referenčno obrestno mero za mesečni, trimesečni in šestmesečni euribor.

Zapadlost dolgoročnih finančnih obveznosti po letih

(v EUR)	2015	2014
Zapadlost od 1 do 2 let	9.421.039	8.582.895
Zapadlost od 2 do 3 let	8.467.645	8.390.038
Zapadlost od 3 do 4 let	88.851.070	8.390.038
Zapadlost od 4 do 5 let	2.707.938	88.572.714
Zapadlost nad 5 let	2.851.011	5.558.950
Skupaj	112.298.703	119.494.635

Zavarovanje za dolgoročne obveznosti iz financiranja predstavljajo hipoteke na nepremičninah, premičninah, naložbah ter terjatvah po pošteni vrednosti v višini 221.126.333 EUR pri družbi UNIOR d.d. in v višini 8.500.000 EUR za premičnine in nepremičnine pri družbi RTC Krvavec d.d. ter dane menice. Te vrednosti zajemajo vrednosti zavarovanih posojilnih pogodb.

12.3.12 Dolgoročne poslovne obveznosti

(v EUR)	2015	2014
Dolgoročne poslovne obveznosti iz najema	172.365	218.776
Kratkoročni del dolgoročnih poslovnih obveznosti	(46.411)	(46.411)
Skupaj dolgoročne poslovne obveznosti	125.954	172.365

Dolgoročne poslovne obveznosti predstavlja pridobljeni blagovni kredit na telekomunikacijskem področju in se odplačuje v skladu z amortizacijskim načrtom.

12.3.13 Odložene terjatve in obveznosti za davek

(v EUR)	2015	2014
Odložena dolgoročna terjatev davek	7.222.732	6.348.981
Odložena dolgoročna obveznost za davek	(5.333.036)	(5.335.163)
Neto odložena dolgoročna terjatev za davek	1.889.696	1.013.818

Gibanje odloženih terjatev za davek	2015	2014
Stanje odložene terjatve za davek 1. januarja	6.348.981	6.209.923
Zmanjšanje:		
- dolgoročne rezervacije za jubilejne in odpravnine	0	(3.006)
- odprava oslabitev terjatev do kupcev	(117.282)	(37.749)
- odprava oslabitev finančnih naložb	0	(1.006.383)
- regijska olajšava za investiranje	(38.936)	
- vlaganje za raziskave in razvoj	(39.207)	
- davčna izguba	0	0
Povečanja:		
- dolgoročne rezervacije za jubilejne in odpravnine	214.953	0
- oslabitev terjatev do kupcev	0	0
- oslabitev finančnih naložb	467.080	24.543
- olajšava za investiranje	387.143	834.728
- vlaganje za raziskave in razvoj	0	240.498
- davčna izguba	0	86.427
Stanje odložene terjatve za davek 31. decembra	7.222.732	6.348.981

Gibanje odložene obveznosti za davek	2015	2014
Stanje odložene obveznosti za davek 1. januarja	5.335.163	5.210.088
Zmanjšanje	(2.127)	(57.724)
Povečanje	0	182.799
Stanje odložene obveznosti za davek 31. decembra	5.333.036	5.335.163

Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti po bilanci stanja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja in zneskov za potrebe davčnega poročanja. Odloženi davek se izkaže v višini, ki jo bo treba po pričakovanjih plačati ob odpravi začasnih razlik na podlagi zakonov, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja.

Odložene terjatve za davek izhajajo iz izračunanih rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine, oslabitev terjatev do kupcev, oslabitev naložb, olajšave za vlaganje v raziskave in razvoj in iz naslova izkazane davčne izgube. Uporabljena stopnja davka za vse postavke je 17-odstotna.

Dolgoročne odložene obveznosti za davek se nanašajo na preračun nepremičnin – zemljišč na pošteno vrednost, ki se izkazuje na presežku iz prevrednotenja. Uporabljena stopnja davka je 17-odstotna.

12.3.14 *Kratkoročne finančne obveznosti*

Gibanje kratkoročnih finančnih obveznosti

(v EUR)	Stanje dolga 1. jan. 2015 s kratkor. del. dolg. obvez.	Nova posojila v letu	Obveznost iz vplačila kapitala	Prenos neodplačanega krat. dela na dolg.obv.	Prestrukturiranje prenos na dolgoročne FO	Odplačila v letu	Prenos kratkoročnega dela dolgoroč. obveznosti	Stanje dolga 31. dec. 2015
Banka ali posojilodajalec								
Banke v državi	8.348.658		0	0		(8.348.658)	8.350.671	8.350.671
Banke v tujini	41.380	0	0	(257)	0	(41.123)	39.367	39.367
Povezane osebe	495.866	10.082	0	0		(134.289)	0	371.659
Drugi posojilodajalci	11.545.439	0	0	0	0	(10.349.297)	192.858	1.389.000
Finančni najem	209.773	0	0	741		(210.514)	231.101	231.101
Skupaj dobljena posojila	20.641.116	10.082	0	484	0	(19.083.881)	8.813.997	10.381.798

(v EUR)	Stanje dolga 1. jan. 2014 s kratkor. del. dolg. obvez.	Nova posojila v letu	Obveznost iz vplačila kapitala	Prenos neodplačanega krat. dela na dolg.obv.	Prestrukturiranje prenos na dolgoročne FO	Odplačila v letu	Prenos kratkoročnega dela dolgoroč. obveznosti	Stanje dolga 31. dec. 2014
Banka ali posojilodajalec								
Banke v državi	7.827.926		0	0		(7.827.926)	8.348.658	8.348.658
Banke v tujini	42.193	0	0	0	0	(42.193)	41.380	41.380
Povezane osebe	0	595.866	0	0		(100.000)	0	495.866
Drugi posojilodajalci	9.032.173	2.690.140	0	0	0	(369.731)	192.857	11.545.439
Finančni najem	166.578	0	0	0	0	(166.578)	209.773	209.773
Skupaj dobljena posojila	17.068.870	3.286.006	0	0	0	(8.506.428)	8.792.668	20.641.116

Med kratkoročnimi finančnimi obveznostmi družba izkazuje najeto kratkoročno posojilo pri družbi PETROL Energetika d.o.o., pri povezanih družbah Unior Deutschland GmbH in Rogla investicije d.o.o. ter financiranje s faktoringom. Vse ostale finančne obveznosti so s podpisom Generalne pogodbe o finančnem prestrukturiranju postale dolgoročne.

Družba je na dan 31.12.2015 pobotala za 9.924.953 evrov kratkoročnih finančnih obveznosti s poslovnimi terjatvami, ker so terjatve financirane s faktoringom in zavarovane pri zavarovalnici, tako da ne obstaja možnost regresnega zahtevka s strani faktorja.

Obrestna mera za najeto kratkoročna posojila znaša 2,5 do 4,0 odstotka, za financiranje s faktoringom pa 3 mesečni euribor + 3,75 odstotka.

Zavarovanje kratkoročne obveznosti iz financiranja predstavljajo zastavljene terjatve po poštenu vrednosti v višini 11.800.000 EUR ter dane menice. Te vrednosti zajemajo vrednosti zavarovanih posojilnih pogodb.

12.3.15 Kratkoročne poslovne obveznosti

(v EUR)	2015	2014
Kratkoročne poslovne obveznosti do odvisnih podjetij		
doma	60.733	125.494
v tujini	1.981.965	852.159
Kratkoročne poslovne obveznosti do pridruženih podjetij		
doma	6.927.029	5.485.903
v tujini	94.747	151.935
Kratkoročne poslovne obveznosti do drugih dobaviteljev:		
doma	15.509.538	15.526.409
v tujini	6.330.269	6.623.314
Kratkoročne poslovne obveznosti do države	591.346	548.396
Kratkoročne poslovne obveznosti do delavcev	3.516.244	3.209.463
Kratkoročne poslovne obveznosti za predujme	3.738.923	3.628.411
Kratkoročne poslovne obveznosti za obresti	86.486	58.868
Druge kratkoročne obveznosti	187.338	2.215.661
Kratkoročni del dolgoročnih poslovnih obveznosti	46.411	46.411
Skupaj	39.071.029	38.472.424

Zapadlost poslovnih obveznosti družbe

(v EUR)	2015	2014
nezapadle obveznosti	25.212.798	26.416.190
zapadle obveznosti do 90 dni	11.583.673	9.921.900
zapadle od 91 do 180 dni	1.569.882	1.384.831
zapadle od 181 do 360 dni	429.084	582.308
zapadle obveznosti nad 360 dni	275.592	167.195
Skupaj	39.071.029	38.472.424

12.3.16 Pasivne časovne razmejitve

(v EUR)	2015	2014
Kratkoročno odloženi prihodki	255.779	210.477
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški in odhodki	1.272.448	833.693
DDV od danih predujmov	35.887	22.305
Skupaj	1.564.114	1.066.475

Med pasivnimi časovnimi razmejitvami so izkazani:

- kratkoročno odloženi prihodki iz naslova predprodaje smučarskih vozovnic v znesku 255.779 EUR;
- vnaprej vračunani stroški v višini 1.272.448 EUR, ki zajemajo obračunane provizije pri prodaji 274.941 EUR, obveznost za neizkoriščene dopuste za leto 2015 v višini 975.307 EUR, in obveznost za revizijo 2015 22.200 EUR;
- DDV od danih predujmov v višini 35.887 EUR.

12.3.17 Pogojne obveznosti

(v EUR)	2015	2014
Dane garancije in poroštva	4.437.907	6.448.887
Skupaj	4.437.907	6.448.887

Dane garancije in poroštva za povezane osebe obsega 4.437.907 EUR.

12.4 Pojasnila k izkazu poslovnega izida

12.4.1 Čisti prihodki od prodaje

(v EUR)	2015	2014
Slovenija		
- odvisne družbe	172.190	143.979
- pridružene družbe	378.567	520.023
- drugi kupci	31.482.800	31.861.409
Tujina		
- odvisne družbe	14.930.937	15.520.949
- pridružene družbe	3.815.884	3.416.228
- drugi kupci	109.038.640	107.994.291
Skupaj	159.819.018	159.456.879

Dodatna pojasnila prihodkov od prodaje so pojasnjeni v poglavju 10.2.

12.4.2 Usredstveni lastni proizvodi in storitve

Usredstveni lastni proizvodi in storitve so proizvodi, ki jih je gospodarska družba proizvedla za svoje potrebe in jih je usredstvila med opredmetenimi osnovnimi ali neopredmetenimi dolgoročnimi sredstvi. Njihova vrednost ne presega stroškov njihove proizvodnje ali opravila storitve.

Usredstveni lastni proizvodi in storitve

(v EUR)	2015	2014
Usredstveni lastni proizvodi in storitve	1.980.284	829.256
Usredstvena lastna orodja	0	0
Skupaj	1.980.284	829.256

Med usredstvenimi lastnimi proizvodi in storitvami je izkazana vrednost lastnih naložb v vzdrževanje za potrebe drugih programov v znesku 1.297.472 EUR, ki zajemajo generalne obnove strojev v kovačnici in izdelave vpenjalnih naprav ter razvoj miz Samag, A-OS in Gluman na programu strojna oprema v znesku 682.811 EUR.

12.4.3 Drugi poslovni prihodki

(v EUR)	2015	2014
Nagrade za preseganje kvote invalidov	187.091	240.138
Plačane terjatve, ki so bile že v popravku	76.991	290.262
Prejete odškodnine	255.316	199.617
Odprava dolgoročnih rezervacij	661.945	588.514
Dobiček od prodaje osnovnih sredstev	228.751	800.965
Prevrednotenje naložbenih nepremičnin po pošteni vrednosti	0	0
Subvencije, dotacije in podobni prihodki	56.272	265.761
Prodaja emisijskih kuponov	8.114	9.033
Drugo	1.704.569	1.059.653
Skupaj	3.179.049	3.453.943

12.4.4 Stroški in odhodki

Leto 2015				
(v EUR)	Proizv. stroški	Stroški prodajanja	Stroški splošnih dejavnosti	Skupaj
Nabavna vred. prod. blaga/proiz. str.	9.689.494	16.921	1.729.157	11.435.572
Stroški materiala	61.400.532	4.368.906	870.513	66.639.951
Stroški storitev	12.605.767	3.838.377	2.212.310	18.656.454
<i>Stroški plač</i>	26.812.245	5.471.152	3.648.333	35.931.730
<i>Stroški socialnega zavarovanja</i>	4.637.988	868.855	578.019	6.084.862
<i>Stroški pokojninskega zavarovanja</i>	413.319	70.364	41.728	525.411
<i>Ostali stroški dela</i>	4.071.195	936.661	341.870	5.349.726
Skupaj stroški dela	35.934.747	7.347.032	4.609.949	47.891.729
Amortizacija	5.846.437	2.471.586	593.046	8.911.069
Prevred. odhodki pri obr. sredstvih	653.418	27.909	20.821	702.148
Prevred. odhodki pri neop.in op. OS	63.208	19.816	48.404	131.428
Ostali stroški	496.700	385.373	277.221	1.159.294
Skupaj stroški	126.690.303	18.475.921	10.361.421	155.527.645

Leto 2014				
(v EUR)	Proizv. stroški	Stroški prodajanja	Stroški splošnih dejavnosti	Skupaj
Nabavna vred. prod. blaga/proiz. str.	10.700.576	14.338	57.140	10.772.054
Stroški materiala	56.572.194	4.520.143	5.723.845	66.816.182
Stroški storitev	10.685.812	4.763.062	4.284.381	19.733.255
<i>Stroški plač</i>	25.866.129	5.227.227	3.035.681	34.129.037
<i>Stroški socialnega zavarovanja</i>	4.481.089	842.132	485.489	5.808.710
<i>Stroški pokojninskega zavarovanja</i>	418.511	73.069	42.727	534.307
<i>Ostali stroški dela</i>	3.168.172	1.041.212	647.443	4.856.827
Skupaj stroški dela	33.933.901	7.183.640	4.211.340	45.328.881
Amortizacija	4.686.414	2.247.640	1.726.503	8.660.557
Prevred. odhodki pri obr. sredstvih	308.583	81.081	22.005	411.669
Prevred. odhodki pri neop.in op. OS	12.467	6.352	292	19.111
Ostali stroški	741.874	445.931	73.401	1.261.206
Skupaj stroški	117.641.821	19.262.187	16.098.907	153.002.915

Drugi stroški dela vključujejo stroške regresa za letni dopust, za prehrano med delom, za prevoz na delo in z dela, jubilejne nagrade in odpravnine nad oblikovano rezervacijo ter nekatera druga izplačila zaposlenim.

Nabave materiala pri povezanih družbah so razkrite v poglavju 12.6.2.

Med ostalimi stroški družba izkazuje:

(v EUR)	2015	2014
- rezervacije za rente	12.015	14.770
- nadomestilo za stavbno zemljišče	260.590	259.761
- izdatki za varstvo okolja	101.462	121.048
- nagrade dijakom in študentom na praksi	426.754	418.103
- štipendije dijakom in študentom	45.289	65.844
- odškodnine delavcem	76.892	79.026
- finančne pomoči - dotacije	168.893	214.333
- oslabitev naložbenih nepremičnin	0	23.738
- drugi poslovni odhodki	67.399	64.583
Skupaj	1.159.294	1.261.206

Pogodbeni znesek revidiranja letnega poročila za delniško družbo UNIOR d.d. in Poslovno skupino UNIOR znaša 22.800 evrov. Revizijo je opravila družba Deloitte Revizija d.o.o. Ljubljana.

12.4.5 Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki

(v EUR)	2015	2014
Finančni prihodki iz deležev		
Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini	1.113.314	953.779
Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah	401.957	176.383
Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah	34.748	7.930
Skupaj	1.550.019	1.138.092
Finančni prihodki iz danih posojil		
Finančni prihodki iz posojil, danih družbam v skupini	279.165	191.525
Finančni prihodki iz posojil, danih drugim	63.805	131.613
Skupaj	342.970	323.138
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev		
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do družb v skupini	642	192
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	111.071	72.610
Skupaj	111.713	72.802
Skupaj finančni prihodki	2.004.702	1.534.032

Finančni prihodki iz deležev v družbah v skupini vključujejo dobiček v družbah Unior Deutschland GmbH, Unior Components a.d. in Ningbo Unior Forging Co.Ltd. Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah vključujejo dobiček v družbi Unior Teos d.o.o., Unior Tepid s.r.l., Unior Tehna d.o.o. in Štore Steel d.o.o..

Finančni odhodki

(v EUR)	2015	2014
Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	1.218.452	280.911
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti		
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od družb v skupini	2.582	318
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	5.160.210	5.776.594
Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	0	2.396
Skupaj	5.162.792	5.779.308
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti		
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti do družb v skupini	61.591	62.438
Finančni odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obveznosti	386.869	360.429
Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti	339.277	286.862
Skupaj	787.737	709.729
Skupaj finančni odhodki	7.168.981	6.769.948

Oslabitev finančnih naložb

Oslabljene so bile naložbe v družbi Unior France S.A.S. v vrednosti 69.700 EUR, Unior Hellas S.A. v vrednosti 800.000 EUR, ter dolgoročni kredit dan družbi Unior Komerc d.o.o. v vrednosti 300.000 EUR. Iz registra pa je bila izbrisana družba Ustvarjalec d.o.o..

12.5 Obračun davka od dohodka pravnih oseb in odloženi davki

(v EUR)	2015	2014
Davek od dobička	0	0
Odloženi davki	(873.750)	(139.059)
Skupaj	(873.750)	(139.059)

Uskladitev davčnega in računovodskega dobička pomnoženega z davčno stopnjo v Sloveniji:

(v EUR)	2015	2014
Poslovni izid obračunskega obdobja pred davki	2.738.087	2.081.816
Davek na dobiček v Sloveniji 17%	465.475	353.909
Neobdavčeni prihodki	3.437.549	4.777.596
Davčno nepriznani odhodki	3.290.936	2.152.502
Popravki vrednosti terjatev	(117.283)	350.997
Popravki vrednosti naložb	467.080	92.306
Oblikovanje rezervacij	214.953	(468.828)
Olajšava za vlaganja za raziskave in razvoj	(78.143)	240.498
Olajšava za investiranje	387.143	372.372
Olajšava za zaposlovanja invalidov	0	0
Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	0	0
Davčna izguba	0	504.900
Davek iz dobička	(873.750)	(139.059)
Efektivna davčna stopnja v %	(31,9)	(6,7)

Davčna osnova za leto 2015 je izkazana v višini 2.512.144,39 EUR. Davčna osnova je zmanjšana za korišćene davčne olajšave za vlaganja v raziskave in razvoj v višini 239.213 EUR, za investiranje v višini 30.000 EUR, za zaposlovanje invalidov v višini 1.648.205 EUR, za dodatno pokojninsko zavarovanje 525.411 EUR in za donacije v višini 69.315 EUR. Osnove za davek ni. Olajšave, ki jih je mogoče koristiti v naslednjih obdobjih, znašajo skupaj 34.162.427 EUR.

Odloženi davki

Dobiček, ugotovljen po davčni zakonodaji, se razlikuje od dobička, ugotovljenega na podlagi računovodskih načel in MSRP. Razmejitev davka se obračunava samo za časne razlike v davčni obremenitvi med poslovnimi in davčnimi računovodskimi izkazi, torej za tiste, ki se v opredeljenem obdobju izenačijo.

Odložena terjatev za davek je izračunana iz naslova začasnih razlik od oblikovanih dolgoročnih rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade, oslabitev terjatev do kupcev, neizkorišćenih davčnih olajšav in davčne izgube.

Vpliv na čisti poslovni izid iz naslova odloženih davkov obsega 873.750 EUR, kar zvišuje čisti poslovni izid tekočega leta.

12.6 Posli s povezanimi podjetji

12.6.1 Prodaja povezanim podjetjem

(v EUR)	2015	2014
Odkvisna podjetja:		
v državi:	172.190	143.979
RTC KRVAVEC d.d. Cerklje	121.917	110.680
SPITT d.o.o. Zreče	37.768	28.229
CAOK d.o.o. Zreče	3.605	1.655
TEKOH d.o.o. Zreče	4.500	1.760
PREUN d.o.o. Zreče	4.400	1.655
v tujini:	14.930.937	15.520.949
UNIOR Produktions- und Handels- GmbH Ferlach	3.836.387	1.613.031
UNIOR DEUTSCHLAND GmbH Remseck	919.938	1.093.018
UNIOR FRANCE S.A.S. Melun	(13.237)	1.977.982
UNIOR ITALIA S.R.L. Limbiate	1.098.095	871.826
UNIOR ESPANA S.L. Uharte-Arakil	673.168	539.471
UNIOR HELLAS S.A. Metamorfosis	258.833	264.378
UNIOR INTERNATIONAL Ltd. Lincolnshire	1.047.558	1.004.981
UNIOR KOMERC d.o.o. Skopje	142.975	157.670
UNIOR PROFESSIONAL TOOLS Ltd St. Petersburg	1.897.845	3.305.355
UNIOR USA CORPORATION Olney	26.379	24.955
UNIOR BULGARIA Ltd. Sofia	215.929	193.301
UNIOR COFRAMA sp.z o.o. Poznan	0	14.385
UNIOR HUNGARIA Kft. Nagyrecse	235.334	224.488
UNIOR COMPONENTS a.d. Kragujevac	101.961	78.297
NINGBO UNIOR FORGING Co.Ltd. Yuyao	273.356	84.495
UNIDAL d.o.o. Vinkovci	4.216.416	4.073.316
Skupaj odkvisna podjetja	15.103.127	15.664.928
Pridružena podjetja:		
v državi:	378.567	520.023
ŠTORE STEEL d.o.o. Štore	297.002	66.270
RHYDCON d.o.o. Šmarje pri Ješah	52.532	48.158
RC SIMIT d.o.o. Kidričevo	29.033	405.595
v tujini:	3.815.884	3.416.228
UNIOR TEPID S.R.L. Brasov	2.207.604	2.064.772
UNIOR SINGAPORE Pte. Ltd. Singapore	214.219	214.395
UNIOR TEHNA d.o.o. Sarajevo	395.142	395.385
UNIOR TEOS ALATI d.o.o. Beograd	864.118	619.261
SINTER a.d. Užice	134.801	122.415
Skupaj pridružena podjetja	4.194.451	3.936.251
Skupaj prodaja povezanim osebam	19.297.578	19.601.179

12.6.2 Nabava pri povezanih podjetjih

(v EUR)	2015	2014
Odvisna podjetja:		
v državi:	357.029	286.252
RTC KRVAVEC d.d. Cerklje	58.275	57.042
SPITT d.o.o. Zreče	221.499	196.246
CAOK d.o.o. Zreče	7.315	6.500
TEKOH d.o.o. Zreče	55.200	20.700
PREUN d.o.o. Zreče	14.740	5.764
v tujini:	10.205.285	8.877.080
UNIOR Produktions- und Handels- GmbH Ferlach	1.076.565	878.425
UNIOR DEUTSCHLAND GmbH Remseck	543.033	649.312
UNIOR FRANCE S.A.S. Melun	0	7.619
UNIOR ITALIA S.R.L. Limbiate	33.268	21.133
UNIOR ESPANA S.L. Uharte-Arakil	1.759	1.759
UNIOR INTERNATIONAL Ltd. Lincolnshire	147.570	109.438
UNIOR KOMERC d.o.o. Skopje	43.839	24.258
UNIOR COFRAMA sp.z o.o. Poznan	0	915
UNIOR COMPONENTS a.d. Kragujevac	664.856	497.931
NINGBO UNIOR FORGING Co.Ltd. Yuyao	601.100	129.200
UNIDAL d.o.o. Vinkovci	7.093.295	6.557.090
Skupaj odvisna podjetja	10.562.314	9.163.332
Pridružena podjetja:		
v državi:	21.057.044	22.540.296
ŠTORE STEEL d.o.o. Štore	21.192.802	21.595.589
RC SIMIT d.o.o. Kidričevo	(137.793)	935.560
USTVARJALEC d.o.o. Zreče	2.035	9.147
v tujini:	886.418	735.068
UNIOR TEPID S.R.L. Brasov	27.853	14.249
UNIOR SINGAPORE Pte. Ltd. Singapore	2.639	11.573
UNIOR TEHNA d.o.o. Sarajevo	1.864	4.896
UNIOR TEOS ALATI d.o.o. Beograd	237.068	265.310
SINTER a.d. Užice	616.994	439.040
Skupaj pridružena podjetja	21.943.462	23.275.364
Skupaj nabava pri povezanih osebah	32.505.776	32.438.696

12.6.3 Poslovne terjatve do povezanih podjetij

(v EUR)	2015	2014
Odvisna podjetja:		
v državi:	21.492	49.571
RTC KRVAVEC d.d. Cerklje	15.995	11.709
SPITT d.o.o. Zreče	5.497	34.306
CAOK d.o.o. Zreče	0	1.101
TEKOH d.o.o. Zreče	0	1.354
PREUN d.o.o. Zreče	0	1.101
v tujini:	11.990.932	10.636.226
UNIOR Produktions- und Handels- GmbH Ferlach	2.676.892	1.034.236
UNIOR DEUTSCHLAND GmbH Remseck	222.606	88.875
UNIOR FRANCE S.A.S. Melun	0	1.343.206
UNIOR ITALIA S.R.L. Limbiate	607.678	392.835
UNIOR ESPANA S.L. Uharte-Arakil	799.236	828.926
UNIOR HELLAS S.A. Metamorfosis	273.240	134.966
UNIOR INTERNATIONAL Ltd. Lincolnshire	1.045.384	975.170
UNIOR KOMERC d.o.o. Skopje	920.908	1.603.891
UNIOR PROFESSIONAL TOOLS Ltd St. Petersburg	1.675.528	1.794.979
UNIOR USA CORPORATION Olney	8	275
UNIOR BULGARIA Ltd. Sofia	360.748	295.634
UNIOR HUNGARIA Kft. Nagyrecse	111.474	127.479
UNIOR COMPONENTS a.d. Kragujevac	21.106	0
NINGBO UNIOR FORGING Co.Ltd. Yuyao	12.858	0
UNIDAL d.o.o. Vinkovci	3.263.266	2.015.754
Skupaj odvisna podjetja	12.012.424	10.685.797
Pridružena podjetja:		
v državi:	197.041	550.922
ŠTORE STEEL d.o.o. Štore	174.354	123.413
RHYDCON d.o.o. Šmarje pri Ješah	21.223	0
RC SIMIT d.o.o. Kidričevo	1.464	427.509
v tujini:	637.900	282.701
UNIOR TEPID S.R.L. Brasov	304.178	(7.872)
UNIOR SINGAPORE Pte. Ltd. Singapore	0	0
UNIOR TEHNA d.o.o. Sarajevo	133.077	192.431
UNIOR TEOS ALATI d.o.o. Beograd	26.547	(25.880)
SINTER a.d. Užice	174.098	124.022
Skupaj pridružena podjetja	834.941	833.623
Skupaj poslovne terjatve do povezanih strank	12.847.365	11.519.420

12.6.4 Poslovne obveznosti do povezanih podjetij

(v EUR)	2015	2014
Odvisna podjetja:		
v državi:	60.733	125.494
RTC KRVAVEC d.d. Cerklje	2.508	2.685
SPITT d.o.o. Zreče	58.225	91.384
CAOK d.o.o. Zreče	0	7.930
TEKOH d.o.o. Zreče	0	16.836
PREUN d.o.o. Zreče	0	6.659
v tujini:	1.981.965	852.159
UNIOR Produktions- und Handels- GmbH Ferlach	472.052	212.247
UNIOR DEUTSCHLAND GmbH Remseck	168.556	170.572
UNIOR FRANCE S.A.S. Melun	0	0
UNIOR ITALIA S.R.L. Limbiate	20.387	9.614
UNIOR INTERNATIONAL Ltd. Lincolnshire	1.000	0
UNIOR HUNGARIA Kft. Nagyrecse	87	87
UNIOR COMPONENTS a.d. Kragujevac	616.798	357.639
NINGBO UNIOR FORGING Co.Ltd. Yuyao	184.600	102.000
UNIDAL d.o.o. Vinkovci	518.485	0
UNIOR Savjetovanje i trgovina BH d.o.o. Sarajevo	0	0
Skupaj odvisna podjetja	2.042.698	977.653
Pridružena podjetja:		
v državi:	6.927.029	5.485.903
ŠTORE STEEL d.o.o. Štore	6.923.972	4.916.925
RHYDCON d.o.o. Šmarje pri Ješah	0	0
RC SIMIT d.o.o. Kidričevo	3.057	559.831
USTVARJALEC d.o.o. Zreče	0	9.147
v tujini:	94.747	151.935
UNIOR TEPID S.R.L. Brasov	3.309	0
UNIOR SINGAPORE Pte. Ltd. Singapore	9.474	0
UNIOR TEHNA d.o.o. Sarajevo	1.865	0
UNIOR TEOS ALATI d.o.o. Beograd	41.960	147.642
SINTER a.d. Užice	38.139	4.293
Skupaj pridružena podjetja	7.021.776	5.637.838
Skupaj poslovne obveznosti do povezanih strank	9.064.474	6.615.491

12.6.5 Terjatve in obveznosti iz posojil in obresti do povezanih podjetij

Terjatve iz naslova posojil in obresti do povezanih podjetij

(v EUR)	2015	2014
RTC Krvavec d.d. Cerklje	3.616.913	3.801.383
RHYDCON d.o.o. Šmarje pri Ješah	598.202	580.779
UNIOR Komerc d.o.o. Skopje	540.400	0
UNIOR Hellas S.A. Metamorfosis	11.268	0
SINTER a.d., Užice	306.648	306.648
UNIOR HUNGARIA Kft. Nagyrecse, Madžarska	950.110	905.284
NINGBO UNIOR FORGING Co. Ltd, Kitajska	1.302.065	551.425
SPITT d.o.o., Zreče	1.046.481	1.172.665
UNIOR BULGARIA Ltd, Bolgarija	408.000	432.000
Skupaj	8.780.087	7.750.184

Obveznosti iz naslova posojil in obresti od povezanih podjetij

(v EUR)	2015	2014
UNIOR DEUTSCHLAND GmbH, Nemčija	311.278	303.778
SPITT d.o.o., Zreče	0	132.998
ROGLA INVESTICIJE d.o.o. Zreče	60.381	59.090
Skupaj	371.659	495.866

12.7 Prejemki uprave in nadzornega sveta

(v EUR)	Bruto vrednosti		Neto vrednosti	
	2015	2014	2015	2014
Darko Hrastnik	157.721	125.842	69.195	56.254
Branko Bračko	145.468	119.011	63.527	54.773
Uprava skupaj	303.189	244.853	132.722	111.027
Branko Pavlin	9.162	5.957	6.664	4.332
Marko Pahor	7.512	4.277	5.464	3.111
Drago Rabzelj	8.275	4.414	6.019	3.210
Darko Dujmović	6.573	4.218	4.781	3.067
Franc Dover	7.135	4.799	5.189	3.491
Marjan Adamič	6.976	3.866	5.073	2.812
Gregor Korošec *	1.594	1.266	1.159	921
Nadzorni svet skupaj	47.227	28.797	34.349	20.944

* zunanji član komisije nadzornega sveta

12.8 Predlog za razporeditev izgube tekočega leta

Uprava družbe je revidirane računovodske izkaze sprejela s sklepom dne 20.04.2016.

Ugotovljena bilančna izguba poslovnega leta 2015 znaša 19.601.340,63 EUR in je sestavljena iz dobička poslovnega leta 2015 v višini 3.611.837,57 EUR in prenesene čiste izgube v višini 23.213.178,20 EUR.

Bilančna izguba ostane nepokrita in se prenese v naslednje leto.

12.9 Upravljanje s tveganji

Pravočasno prepoznavamo priložnosti in nevarnosti, ki se pojavljajo v okolju in v poslovnem sistemu in tako izboljšujemo poslovanje.

UNIOR d.d. se vsakodnevno srečuje s tveganji v mednarodnem okolju, kar je razlog, da se področju upravljanja s tveganji posveča večja skrb. Aktivnosti, ki jih izvajamo, so usmerjene k zagotavljanju ustrezne izpostavljenosti različnim oblikam tveganj v skladu s sprejetimi politikami ter s tem k povečanju zanesljivosti doseganja načrtovanih poslovnih ciljev. Glede na predhodno leto smo se v letu 2015 usmerili predvsem k priložnostim v gospodarskem okolju. Posvečali smo se uspešnosti poslovanja in zaposlenim, s poudarkom na spodbujanju inovativnosti in projektne vodnji.

FINANČNA TVEGANJA

Področje tveganja	Opis tveganja	Način obvladovanja	Izpostavljenost
kreditno tveganje	tveganje neplačil kupcev	omejevanje izpostavljenosti do posameznih kupcev, spremljanje bonitetnih ocen kupcev	zmerna
tveganje presežka kratkoročnih obveznosti nad kratkoročnimi sredstvi	pomanjkanje likvidnih sredstev	načrtovanje potreb po likvidnih sredstvih	zmerna
valutno tveganje	možnost izgube zaradi neugodnega gibanja deviznih tečajev	spremljanje finančnih trgov	zmerna
tveganje sprememb obrestnih mer	možnost izgube zaradi neugodnega gibanja obrestnih mer	spremljava gibanja obrestnih mer, pogajanja s kreditnimi institucijami	zmerna
nevarnost škode na premoženju	nevarnost škode na premoženju zaradi nezgodnih primerov	ukrepi v skladu s predpisi varstva pred požari, sklepanje ustreznih zavarovanj pred požari	zmerna
nevarnost odškodninskih zahtevkov in tožb	nevarnost odškodninskih zahtevkov, ki jih družba nehote povzroči s svojo dejavnostjo, posestjo stvari in dajanjem izdelkov in storitev na trg	zavarovanje vseh vrst odgovornosti	zmerna

Izpostavljenost posameznim vrstam finančnih tveganj presojamo na podlagi učinkov na denarne tokove.

Kreditna tveganja

Kreditna tveganja obvladujemo z rednim nadziranjem poslovanja in finančnega stanja vseh novih in obstoječih poslovnih partnerjev, z omejevanjem izpostavljenosti do posameznih poslovnih partnerjev in z aktivnim procesom izterjave terjatev. Z rednim spremljanjem odprtih in zapadlih terjatev do kupcev, starostne strukture terjatev in gibanja povprečnih plačilnih rokov kreditno izpostavljenost družbe ohranjamo v sprejemljivih okvirih. Terjatve do vseh kupcev, razen povezanih družb pa imamo od 1.10.2014 dalje tudi zavarovane pri zavarovalnici.

Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje zajemajo tveganja, povezana s primanjkljajem razpoložljivih finančnih virov in posledično nesposobnostjo podjetja, da v dogovorjenih rokih poravnava svoje obveznosti. Zaradi učinkovitega upravljanja z denarnimi sredstvi preko varčevalnega računa, ter dejstva, da je družba v letu 2013 uspešno zaključila pogajanja z bankami in sklenila Generalno pogodbo o finančnem prestrukturiranju, ki zagotavlja stabilen denarni tok do leta 2019, ocenjujemo, da je izpostavljenost tveganjem plačilne sposobnosti zmerna.

Valutno tveganje

Pretežni del denarnega toka v družbi poteka v evrih. Sprememba tečajev tujih valut v letu 2015 ni pomembno vplivala na rezultate družbe.

Tveganje sprememb obrestnih mer

Veliko pozornost posvečamo tudi obrestnim tveganjem, ki lahko zmanjšajo gospodarske koristi zaradi spremembe obrestnih mer. Podpisana Generalna pogodba o finančnem prestrukturiranju zagotavlja do konca leta 2015 nespremenjene marže pri bančnih kreditih. Ob začetku svetovne gospodarske krize so se začele referenčne obrestne mere, ki jih imamo pri vseh najetih kreditih zniževati in so še vedno na najnižji ravni v zgodovini.

Stanje obveznosti vezanih na posamezno variabilno obrestno mero v letu 2015

v (EUR)	Višina obveznosti 31.12.2015	Višina obr. mere	Hipotetični porast obrestnih mer		
			za 15%	za 50%	za 100%
Vrsta obrestne mere					
1 mesečni EURIBOR	3.415.216	-0,2020	1.035	3.449	6.899
3 mesečni EURIBOR	33.752.250	-0,1320	6.683	22.276	44.553
6 mesečni EURIBOR	66.924.021	-0,0420	4.216	14.054	28.108
Skupni učinek	104.091.487		11.934	39.779	79.560

Stanje obveznosti vezanih na posamezno variabilno obrestno mero v letu 2014

v (EUR)	Višina obveznosti 31.12.2014	Višina obr. mere	Hipotetični porast obrestnih mer		
			za 15%	za 50%	za 100%
Vrsta obrestne mere					
1 mesečni EURIBOR	2.866.063	0,0240	103	344	688
3 mesečni EURIBOR	46.031.030	0,0790	5.455	18.182	36.364
6 mesečni EURIBOR	72.426.138	0,1720	18.686	62.287	124.573
1 mesečni LIBOR	706.502	0,1690	179	597	1.194
Skupni učinek	122.029.733		24.423	81.410	162.819

Skupne finančne obveznosti znašajo 122.680.501 EUR, razlika v višini 18.589.014 EUR do prikazanega stanja za občutljivost obrestne mere predstavljajo finančne obveznosti s fiksno obrestno mero.

12.10 Izvajanje javne službe

1. Izvajanje gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja odpadnih voda na območju zazidalnega načrta Rogla v Občini Zreče

UNIOR d.d. je v skladu s Koncesijsko pogodbo za izvajanje gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja odpadnih voda na območju zazidalnega načrta Rogla v Občini Zreče zavezan k upravljanju sistema za zbiranje, čiščenje in odvajanje odpadnih voda na območju zazidalnega načrta Rogla v Občini Zreče ter izvajanje gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja odpadnih voda na območju zazidalnega načrta Rogla v Občini Zreče. Za izvajanje navedene javne službe koncesionar v skladu z 9. členom zaračunava zavezancem storitev za opravljanje dejavnosti. Izhodiščna cena je določena v koncesijski pogodbi, potem pa se vsako leto cene usklajuje v skladu s pogodbo.

Izkaz poslovnega izida za dejavnost izvajanja gospodarske javne službe – odvajanja in čiščenja odpadnih voda

(v EUR)	2015	2014
Prihodki iz naslova odvajanja in čiščenja odpadnih voda	98.559	94.323
Skupaj prihodki	98.559	94.323
Stroški materiala	5.121	8.741
Stroški storitev	16.517	21.338
Amortizacija	19.913	19.913
Stroški dela	27.920	22.167
Finančni odhodki	10.984	12.205
Skupaj stroški poslovanja	80.455	84.364
POSLOVNI IZID	18.104	9.959

Prihodki gospodarske javne službe se z namenom zagotavljanja ločenega računovodskega spremljanja dejavnosti gospodarske javne službe v skladu s Koncesijsko pogodbo za izvajanje gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja odpadnih voda na območju zazidalnega načrta Rogla v Občini Zreče spremljajo v ta namen organiziranih poslovnoizidnih mestih. Prihodke predstavljajo kanalščina, priključnina in čiščenje odpadnih voda. Zavezanci so lastniki in najemniki – uporabniki turističnih objektov na Rogli.

2. Izvajanje gospodarske javne službe oskrbe s toplotno energijo na območju ZN center Zreče

UNIOR d.d. je v skladu s Koncesijsko pogodbo za izvajanje gospodarske javne službe oskrbe s toplotno energijo na območju ZN center Zreče zavezan za izgradnjo, upravljanje in vzdrževanje omrežja za distribucijo toplotne energije za potrebe široke potrošnje na območju ZN center Zreče, ki je z energetske karte določeno za toplifikacijo. Koncesijska pogodba je sklenjena z Občino Zreče za obdobje 20 let. UNIOR d.d. je na podlagi te pogodbe s soglasjem Občine Zreče s Pogodbo o upravljanju in izvajanju prenesel koncesijo na družbo SPITT d.o.o., z mesecem oktobrom 2013 pa se je koncesija prenesla nazaj na družbo UNIOR d.d..

Izkaz poslovnega izida za dejavnost izvajanja gospodarske javne službe – oskrba s toplotno energijo

(v EUR)	2015	2014
Prihodki iz naslova dobave zemeljskega plina in elektrike	521.458	702.387
Skupaj prihodki	521.458	702.387
Stroški materiala	347.618	497.608
Amortizacija	90.113	109.628
Stroški dela	46.866	56.034
Skupaj stroški poslovanja	484.597	663.270
POSLOVNI IZID	36.861	39.117

Prihodki gospodarske javne službe se z namenom zagotavljanja ločenega računovodskega spremljanja dejavnosti gospodarske javne službe v skladu s Koncesijsko pogodbo za izvajanje gospodarske javne službe oskrbe s toplotno energijo na območju ZN center Zreče spremljajo v ta namen organiziranih poslovnoizidnih mestih. Prihodke predstavljajo zaračunana toplotna energija uporabnikom.

3. Izvajanje gospodarske javne službe Izgradnja in upravljanje smučarsko tekaškega centra na Rogli

Občina Zreče je na podlagi občinskega odloka o javno – zasebnem partnerstvu za izvedbo projekta »Izgradnja smučarsko tekaškega centra na Rogli« in javnega razpisa za podelitev koncesije za projekt »Izgradnja smučarsko tekaškega centra na Rogli« izbrala družbo UNIOR d.d. za koncesionarja za naveden projekt. Koncesijska pogodba je bila sklenjena 29.11.2013 za dobo 30 let. Območje izvajanja koncesije zajema izgradnjo in upravljanje obsega sledeče objekte smučarsko tekaškega centra na Rogli:

objekt	številka parcele v katastrski občini 1091 - Hudinja
štartno ciljni prostor	1095/172
večnamenski objekt	1095/212, 1095/213, 1095/210, 1095/211, 1095/180
rolkarska steza	1095/176, 1095/181, 1095/182, 1095/184, 1091/2, 1092/7, 1095/171
akumulacijsko jezero in servisni objekt	1095/175, 1092/9

Izkaz poslovnega izida za dejavnost izvajanja gospodarske javne službe – izgradnja in upravljanje smučarsko tekaškega centra na Rogli

(v EUR)	2015	2014
Prihodki iz naslova prodaje kapacitet	186.589	138.385
Drugi prihodki	183	
Skupaj prihodki	186.772	138.385
Stroški materiala in storitev	108.754	91.587
Amortizacija	67.185	41.458
Stroški dela	62.305	30.161
Drugi odhodki	3.118	1.461
Finančni odhodki	193	24
Skupaj stroški poslovanja	241.554	164.691
POSLOVNI IZID	-54.782	-26.307

Pojasnilo – Sodila

Z namenom ločenega izkazovanja in računovodskega spremljanja dejavnosti gospodarske javne službe v skladu s koncesijskimi pogodbami, so v okviru družbe UNIOR d.d. organizirana ločena stroškovna mesta in sicer:

- Stroškovno mesto z oznako 34500 – Šmučarsko tekaški center na Rogli
- stroškovno mesto z oznako 32900 – Čistilna naprava Rogla
- stroškovno mesto z oznako 52100 – SPTÉ
- stroškovno mesto z oznako 52200 – Energetika – kogeneracija 2

Neposredni stroški gospodarske javne službe se evidentirajo po svojih naravnih vrstah glede na to, katera prvina poslovnega procesa jih povzroča: stroški delovnih sredstev oz. amortizacija, stroški dela, stroški storitev, stroški predmetov dela oziroma stroški materiala.

Posredni stroški gospodarske javne službe se z namenom njihovega razporejanja po dejavnostih in zagotavljanja ločenih računovodskih evidenc po posameznih dejavnostih ugotavljajo s sodili.

Posredni stroški gospodarske javne službe predstavljajo splošni stroški skupnih služb družbe. Kot sodilo se uporabi delež prihodka posamezne dejavnosti v skupnih prihodkih družbe.

Skladu z 10. členom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti smo zagotovili sodila za razporejanje prihodkov za delovanje javne službe, ki so določena in preverjena s strani revizorja. Objektivno opravičenost sodil je preverila revizijska družba Ernst&Young v letu 2011.

13 Izjava o odgovornosti članov uprave

Uprava je odgovorna za pripravo letnega poročila tako, da to predstavlja resnično in pošteno podobo premoženjskega stanja družbe in izidov njenega poslovanja za leto 2015.

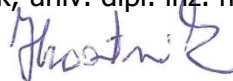
Uprava potrjuje, da so bile dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve ter da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja. Potrjuje še, da so računovodski izkazi skupaj s pojasnili izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju podjetja ter skladno z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja.

Uprava je tudi odgovorna za ustrezno vodeno računovodstvo, sprejetje ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja ter za preprečevanje in odkrivanje prevar in drugih nepravilnosti oziroma nezakonitosti.

Davčne oblasti lahko kadar koli v roku petih let po poteku leta, v katerem je treba davek odmeriti, preverijo poslovanje družbe, kar lahko posledično povzroči nastanek dodatne obveznosti plačila davka, zamudnih obresti in kazni iz naslova DDPO ali drugih davkov ter dajatev. Uprava družbe ni seznanjena z okoliščinami, ki bi lahko povzročile morebitno pomembno obveznost iz tega naslova.

Zreče, 20. april 2016

Predsednik uprave,
Darko Hrastnik, univ. dipl. inž. metal. mater.

Član uprave,
Branko Bračko, univ. dipl. inž. str.

14 Poročilo neodvisnega revizorja

Deloitte Revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: + 386 (0)1 3072 800
Fax: + 386 (0)1 3072 900
www.deloitte.si
www.facebook.com/DeloitteSlovenija

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA lastnikom družbe UNIOR d.d.

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene nekonsolidirane računovodske izkaze gospodarske družbe UNIOR d.d., ki vključujejo izkaz finančnega položaja na dan 31. december 2015, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost poslovodstva za računovodske izkaze

Poslovodstvo je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU, in za takšen notranji nadzor, ki je po mnenju poslovodstva potreben za pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen poslovodstva kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju nekonsolidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih podajajo resničen in pošten prikaz finančnega položaja družbe UNIOR d.d. na dan 31. december 2015 ter njenega poslovnega izida, drugega vseobsegajočega donosa in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Ime Deloitte se nanaša na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, pravno osebo, ustanovljeno v skladu z zakonodajo Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske (v izvirniku »UK private company limited by guarantee«), in mrežo njenih članic, od katerih je vsaka ločena in samostojna pravna oseba. Podroben opis pravne organiziranosti združenja Deloitte Touche Tohmatsu Limited in njenih družb članic je na voljo na www.deloitte.si.

Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Deloitte Revizija d.o.o. - Družba vpisana pri Okrožnem sodišču v Ljubljani - Matična številka: 1647105 - ID št. za DDV: SI62560085 - Osnovni kapital: 74.214,30 EUR

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zahtevah:

Poslovodstvo je odgovorno tudi za pripravo poslovnega poročila v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1). Naša odgovornost je podati oceno o tem, ali je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi. Naši postopki v zvezi s tem so opravljeni v skladu z mednarodnim standardom revidiranja 720 in omejeni zgolj na oceno skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi računovodskimi izkazi. Po našem mnenju je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

Deloitte.DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.

Barbara Žibret Kralj
Pooblaščenka revizorka

Ljubljana, 20. april 2016

15 Skupina Unior

15.1 Sestava Skupine Unior

Odvisne družbe

Ime družbe	Država	Delež v %
 UNIOR PRODUKTIONS UND HANDELS GmbH	Avstrija	99,55
 UNIOR DEUTSCHLAND GmbH	Nemčija	100,00
 UNIOR FRANCE S. A. S.	Francija	100,00
 UNIOR ITALIA S. R. L.	Italija	95,00
 UNIOR ESPANA S. L.	Španija	95,00
 UNIOR HELLAS S. A.	Grčija	76,08
 UNIOR INTERNATIONAL Ltd.	Velika Britanija	50,00
 UNIOR KOMERC d. o. o.	Makedonija	85,00
 UNIOR PROFESSIONAL TOOLS Ltd.	Rusija	55,00
 UNIOR USA CORPORATION	ZDA	100,00
 UNIOR BULGARIA Ltd.	Bolgarija	58,00
 UNIOR COMPONENTS a. d.	Srbija	95,45
 NINGBO UNIOR FORGING Co. Ltd.	Kitajska	50,00
 UNIDAL d. o. o.	Hrvaška	55,35
 UNIOR HUNGARIA Kft.	Madžarska	70,00
 RTC KRVAVEC d. d.	Slovenija	98,56
 ROGLA INVESTICIJE d. o. o.	Slovenija	100,00
 SPITT d. o. o.	Slovenija	100,00

Pridružene družbe

Ime družbe	Država	Delež v %
 ŠTORE STEEL d. o. o.	Slovenija	29,25
 RHYDCON d. o. o.	Slovenija	33,50
 RC SIMIT, d. o. o.	Slovenija	20,00
 UNIOR TEPID S. R. L.	Romunija	49,00
 UNIOR SINGAPORE Pte. Ltd.	Singapur	40,00
 UNIOR TEHNA, d. o. o.	BiH	25,00
 UNIOR TEOS ALATI d. o. o.	Srbija	20,00
 SINTER a. d.	Srbija	25,07

V konsolidiranih računovodskih izkazih Skupine UNIOR so vključene vse družbe, v katerih ima matična družba UNIOR d.d. lastniški delež 50% ali več, saj ima v teh družbah obvladujoč vpliv.

V konsolidiranih računovodskih izkazih so vključena tudi pridružena podjetja po kapitalski metodi. Te družbe so: Štore Steel d.o.o., Rhydcon d.o.o. in RC Simit d.o.o. v Sloveniji ter Unior Tepid S.R.L., Unior Singapore PTE Ltd., Unior Tehna d.o.o., Unior Teos Alati d.o.o. in Sinter a.d. v tujini, v njih pa ima matična družba UNIOR d.d. vsaj 20% in manj kot 50% lastniški delež.

S konverzijo že odpisanih terjatev v kapitalski vložek smo marca 2015 dokapitalizirali družbo Unior Hellas v Grčiji in tako povečali lastniški delež v tej družbi na 76,08%.

Podjetja Caok d.o.o., Preun d.o.o., Tekoh d.o.o. in Ustvarjalec d.o.o., ki so bila v letu 2014 ustanovljena kot spin-off podjetja za raziskave in razvoj v okviru razvojnega centra RC Simit d.o.o., so bila 04.11.2015 ukinjena in v februarju 2016 tudi izbrisana iz sodnega registra RS. Zaradi tega in zaradi svoje nematerialnosti pa niso bila vključena konsolidirane računovodske izkaze Skupine UNIOR.

15.2 Predstavitev družb, vključenih v konsolidacijo

15.2.1 Odvisna podjetja

RTC KRVAVEC d.d.

Naslov družbe: Grad 76, 4207 CERKLJE NA GORENJSKEM
Država: Slovenija
Telefon: +386 4 252 59 30
Fax: +386 4 252 59 31
Internet: <http://www.rtc-kravec.si>
E-mail: info@rtc-kravec.si
Dejavnost družbe: Rekreativno turistični smučarski center
Število zaposlenih: 46

ROGLA INVESTICIJE d.o.o.

Naslov družbe: Kovaška cesta 10, 3214 ZREČE
Država: Slovenija
Telefon: +386 3 757 81 00
Fax: +386 3 576 21 03
E-mail: unior@unior.si
Dejavnost družbe: Trgovanje z lastnimi nepremičninami
Število zaposlenih: 0

SPITT d.o.o.

Naslov družbe: Kovaška cesta 10, 3214 ZREČE
Država: Slovenija
Telefon: +386 3 757 81 00
Fax: +386 3 576 21 03
Dejavnost družbe: Energetika-oskrba s paro in vročo vodo
Število zaposlenih: 0

UNIOR PRODUKTIONS- und HANDELS- GmbH

Naslov družbe: Auengasse 9, 9170 FERLACH
Država: Avstrija
Telefon: +43 4227 35 14
Fax: +43 4227 35 15 18
Internet: <http://www.unior.at>
E-mail: office@unior.at
Dejavnost družbe: Prodaja ročnega orodja
Število zaposlenih: 10

UNIOR DEUTSCHLAND GmbH

Naslov družbe: Am Oberen Schlossberg 5, 71686 REMSECK
 Država: Nemčija
 Telefon: +49 1 634 469 908, +49 7146 28 500
 Fax: +386 3 576 26 43, +49 7146 28 5020
 Internet: <http://www.unior-werkzeug.de>
 E-mail: deutschland@unior.si, unior@unior-deutschland.com
 Dejavnost družbe: Prodaja ročnega orodja in Predelava na CNC in servisiranje strojev
 Število zaposlenih: 4

UNIOR FRANCE S.A.S.

Naslov družbe: 166-172 Rue du General Delestraint, 77000 MELUN
 Država: Francija
 Telefon: +33 1 64 37 23 00
 Fax: +33 1 64 39 40 90
 E-mail: contact@uniortools.fr
 Dejavnost družbe: Prodaja ročnega orodja
 Število zaposlenih: 13

UNIOR ITALIA S.R.L.

Naslov družbe: Via Caserta 8, 20812 LIMBIATE (MB)
 Država: Italija
 Telefon: +39 02 99 04 3403
 Fax: +39 02 99 04 3414
 E-mail: unioritalia@unioritalia.it
 Dejavnost družbe: Prodaja ročnega orodja
 Število zaposlenih: 2

UNIOR ESPAÑA S.L.

Naslov družbe: Poligon Sargaitz 2, Nave A5, 31840 UHARTE - ARAKIL (Navarra)
 Država: Španija
 Telefon: +34 948 56 71 13
 Fax: +34 948 46 42 48
 Internet: <http://www.unior.es>
 E-mail: unior@unior.es
 Dejavnost družbe: Prodaja ročnega orodja
 Število zaposlenih: 3

UNIOR HELLAS S.A.

Naslov družbe: Pierias & Kimis 30, 14451 METAMORFOSIS (Athens)
 Država: Grčija
 Telefon: +30 210 28 52 881-885
 Fax: +30 210 28 52 886
 Internet: <http://www.unior.net>, <http://www.uniorg.com>
 E-mail: unior@hol.gr, info@uniorg.com
 Dejavnost družbe: Prodaja ročnega orodja
 Število zaposlenih: 8

UNIOR INTERNATIONAL Ltd.

Naslov družbe: Unit 7, Belton Lane Industrial Estate, GRANTHAM (Lincolnshire) NG31 9HN
Država: Velika Britanija
Telefon: +44 1476 567 827
Fax: +44 1476 590 703
E-mail: sales@unior.co.uk
Dejavnost družbe: Prodaja ročnega orodja
Število zaposlenih: 9

UNIOR KOMERC d.o.o.

Naslov družbe: Ul. 36, br. 20, 1041 ILINDEN
Država: Makedonija
Telefon: +389 2 43 20 57
Fax: +389 2 43 20 89
Internet: <http://www.uniorkomerc.com.mk>
E-mail: contact@uniorkomerc.com.mk
Dejavnost družbe: Prodaja ročnega orodja
Število zaposlenih: 6

UNIOR PROFESSIONAL TOOLS Ltd.

Naslov družbe: Blagodatnaya str. 63, bld. 1, D, 196105 SAINT PETERSBURG
Država: Rusija
Telefon: +7 812 449 83 50
Fax: +7 812 449 83 51
Internet: <http://www.unior.ru>
E-mail: sales@unior.ru
Dejavnost družbe: Prodaja ročnega orodja
Število zaposlenih: 59

UNIOR USA CORPORATION

Naslov družbe: 3550 N. Union Drive, 62450 OLNEY (Illinois)
Država: ZDA
Telefon: + 001 618 393 29 55
Fax: + 001 618 393 29 56
E-mail: Karl@KHSBicycleParts.com
Dejavnost družbe: Prodaja ročnega orodja
Število zaposlenih: 0

UNIOR BULGARIA Ltd.

Naslov družbe: Suhodolska ul. 195, 1373 SOFIA
Država: Bolgarija
Telefon: +359 2 9559 233
Fax: +359 2 9559 380
Internet: <http://www.unior.bg>
E-mail: office@unior.bg
Dejavnost družbe: Prodaja ročnega orodja
Število zaposlenih: 7

UNIOR COMPONENTS a.d.

Naslov družbe: Kosovska 4, 34000 KRAGUJEVAC
 Država: Srbija
 Telefon: + 381 34 306 300
 Faks: + 381 34 306 336
 Internet: <http://www.unior-components.com>
 E-mail: contact@unior-components.com
 Dejavnost družbe: Proizvodnja orodij za stroje
 Število zaposlenih: 154

NINGBO UNIOR FORGING Company Ltd.

Naslov družbe: Xindongwu, Moushan, YUYAO, ZHEJIANG 315456
 Država: Kitajska
 Telefon: + 86 574 6249 6150
 Fax: + 86 574 6249 6152
 Internet: <http://www.unior.cn>
 E-mail: info@unior.cn
 Dejavnost družbe: Proizvodnja jeklenih odkovkov za avtomobilsko industrijo
 Število zaposlenih: 389

UNIDAL d.o.o.

Naslov družbe: Ulica Kneza Mislava 42, 32100 VINKOVCI
 Država: Hrvaška
 Telefon: +385 32 323 999
 Fax: +385 32 323 206
 E-mail: kovacnica@dalekovod.hr
 Dejavnost družbe: Podjetje za proizvodnjo odkovkov
 Število zaposlenih: 176

UNIOR Hungaria Kft.

Naslov družbe: Napfeny utca 1, 8756 NAGYRECSE
 Država: Madžarska
 Telefon: +36 93 571 070
 Fax: +36 93 571 073
 Internet: <http://www.unior.hu>
 E-mail: info@unior.hu
 Dejavnost družbe: Prodaja ročnega orodja
 Število zaposlenih: 5

15.2.2 Pridružena podjetja

ŠTORE STEEL d.o.o.

Naslov družbe: Železarska 3, 3220 ŠTORE
Država: Slovenija
Telefon: +386 3 780 51 00
Fax: +386 3 780 53 83
Internet: <http://www.store-steel.si>
E-mail: info@store-steel.si
Dejavnost družbe: Podjetje za proizvodnjo jekla
Število zaposlenih: 527

RHYDCON d.o.o.

Naslov družbe: Obrtniška ulica 5, 3240 ŠMARJE PRI JELŠAH
Država: Slovenija
Telefon: +386 3 818 30 50
Fax: +386 3 582 11 35
E-mail: info@rhydcon.si
Dejavnost družbe: Spojni elementi za hidravliko
Število zaposlenih: 17

RC SIMIT d.o.o.

Naslov družbe: Tovarniška cesta 10, 2325 KIDRIČEVO
Država: Slovenija
Telefon: +386 2 799 55 25
Fax: +386 2 799 56 35
Internet: <http://www.rcsimit.si>
E-mail: info@rcsimit.si
Dejavnost družbe: Razvojni center za sodobne materiale in tehnologije
Število zaposlenih: 0

UNIOR TEPID S.R.L.

Naslov družbe: str. Bruxelles, nr. 10, 507165 PREJMER, jud. BRASOV
Država: Romunija
Telefon: +40 268 322 483
Fax: +40 268 317 786
Internet: <http://www.sculeserioase.ro>
E-mail: tepid@tepid.ro
Dejavnost družbe: Prodaja ročnega orodja
Število zaposlenih: 42

UNIOR SINGAPORE Pte. Ltd.

Naslov družbe: 9 Tagore Lane #02-10, 9@Tagore Building, SINGAPORE 787472
 Država: Singapur
 Telefon: +65 645 138 18; +65 645 138 39
 Fax: +65 645 138 07
 Internet: <http://www.unior.com.sg>
 E-mail: unior@singnet.com.sg
 Dejavnost družbe: Prodaja ročnega orodja
 Število zaposlenih: 5

UNIOR TEOS ALATI d.o.o.

Naslov družbe: Gospodara Vučića 22, 11000 BEOGRAD
 Država: Srbija
 Telefon: +381 11 744 03 30
 Fax: +381 11 744 03 30
 Internet: <http://www.uniorteos.com>
 E-mail: office@uniorteos.com
 Dejavnost družbe: Prodaja ročnega orodja
 Število zaposlenih: 19

SINTER a.d.

Naslov družbe: Miloša Obrenovića 2, 31000 UŽICE
 Država: Srbija
 Telefon: +381 31 592 201
 Fax: +381 31 563 462
 Internet: <http://www.sinter.co.rs>
 E-mail: info@sinter.co.rs
 Dejavnost družbe: Proizvodnja kovinskih prahov in sintranih delov
 Število zaposlenih: 122

UNIOR TEHNA d.o.o.

Naslov družbe: Bačići b.b., 71000 SARAJEVO
 Država: Bosna in Hercegovina
 Telefon: +387 33 776 376
 Fax: +387 33 776 371
 Internet: www.uniortehna.ba
 E-mail: info@uniortehna.ba
 Dejavnost družbe: Prodaja ročnega orodja
 Število zaposlenih: 20

16 Konsolidirani računovodski izkazi

16.1 Konsolidirana bilanca stanja na dan 31.12.2015

(v EUR)	Postavka	Pojasnilo	na dan 31.12.2015	na dan 31.12.2014
	SREDSTVA		339.546.715	353.280.134
	A. DOLGOROČNA SREDSTVA		225.151.920	225.181.737
	I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	17.3.2	6.083.362	6.553.980
	1. Dolgoročne premoženjske pravice		2.011.082	2.084.773
	2. Dobro ime		521.448	521.448
	4. Dolgoročno odloženi stroški razvijanja		3.377.042	3.554.535
	5. Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitev		173.790	393.224
	II. Opredmetena osnovna sredstva	17.3.3	189.073.482	189.511.182
	1. Zemljišča in zgradbe		122.246.037	125.271.338
	<i>a) Zemljišča</i>		39.265.774	39.714.513
	<i>b) Zgradbe</i>		82.980.263	85.556.825
	2. Proizvajalne naprave in stroji		60.351.881	57.554.222
	3. Druge naprave in oprema, drobni inv. in druga OOS		5.551.170	5.686.630
	4. Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo		924.394	998.992
	<i>a) OOS v gradnji in izdelavi</i>		924.394	998.992
	III. Naložbene nepremičnine	17.3.4	14.112.745	14.130.198
	IV. Dolgoročne finančne naložbe	17.3.5	13.203.632	13.241.802
	1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil		13.020.530	12.731.714
	<i>a) Delnice in deleži v pridruženih družbah</i>		12.845.464	12.507.158
	<i>b) Druge delnice in deleži</i>		126.846	176.470
	<i>c) Druge dolgoročne finančne naložbe</i>		48.220	48.086
	2. Dolgoročna posojila		183.102	510.088
	<i>a) Dolgoročna posojila drugim</i>		183.102	510.088
	V. Dolgoročne poslovne terjatve	17.3.8	403.863	389.175
	1. Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev		147.859	129.600
	2. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih		256.004	259.575
	VI. Odložene terjatve za davek	17.3.15	2.274.836	1.355.400
	B. KRATKOROČNA SREDSTVA		114.394.795	128.098.397
	I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	17.3.6	134.665	134.742
	II. Zaloge	17.3.7	67.325.230	68.892.484
	1. Material		21.538.404	21.561.511
	2. Nedokončana proizvodnja		22.129.425	22.759.637
	3. Proizvodi		14.543.265	15.362.378
	4. Trgovsko blago		9.114.136	9.208.958
	III. Kratkoročne finančne naložbe	17.3.9	4.675.483	4.688.486
	1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil		131	131
	<i>a) Druge delnice in deleži</i>		0	0
	<i>b) Druge kratkoročne finančne naložbe</i>		131	131
	2. Kratkoročna posojila		4.675.352	4.688.355
	<i>a) Druga kratkoročna posojila</i>		4.675.352	4.688.355
	IV. Kratkoročne poslovne terjatve	17.3.8	34.993.076	48.635.192
	1. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev		26.188.977	40.073.015
	2. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih		8.804.099	8.562.177
	V. Denarna sredstva	17.3.10	7.266.341	5.747.493

Konsolidirana bilanca stanja na dan 31.12.2015 (nadaljevanje)

(v EUR)	Postavka	Pojasnilo	na dan 31.12.2015	na dan 31.12.2014
	OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV		339.546.715	353.280.134
A.	KAPITAL	17.3.11	144.631.028	140.361.362
A1.	KAPITAL LASTNIKOM OBVLADUJOČE DRUŽBE		135.955.186	133.003.161
I.	Vpoklicani kapital		23.688.983	23.688.983
1.	Osnovni kapital		23.688.983	23.688.983
2.	Nevpoklicani kapital (odbitna postavka)		0	0
II.	Kapitalske rezerve		41.686.964	41.686.964
III.	Rezerve iz dobička		39.575.457	38.974.499
1.	Zakonske rezerve		2.012.271	1.986.340
2.	Rezeve za lastne delnice in lastne poslovne deleže		120.190	120.190
3.	Lastne delnice in poslovni deleži (odbitna postavka)		(120.190)	(120.190)
4.	Statutarne rezerve		422.408	0
5.	Druge rezerve iz dobička		37.140.778	36.988.159
IV.	Presežek iz prevrednotenja		27.748.406	28.877.092
V.	Preneseni čisti dobiček oz. izguba		453.903	(1.452.031)
VI.	Čisti dobiček oz. izguba poslovnega leta		4.557.108	3.215.101
VII.	Prevedbeni popravek kapitala		(1.755.635)	(1.987.447)
A2.	KAPITAL NEOBVLADUJOČEMU DELEŽU		8.675.842	7.358.201
B.	REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PČR	17.3.12	9.452.901	8.011.084
1.	Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti		5.152.311	3.661.799
2.	Druge rezervacije		3.579.423	3.577.056
3.	Dolgoročne pasivne časovne razmejitev		721.167	772.229
C.	DOLGOROČNE OBVEZNOSTI		117.153.347	125.604.364
I.	Dolgoročne finančne obveznosti	17.3.13	116.798.141	125.366.032
1.	Dolgoročne finančne obveznosti do bank		116.485.181	124.737.722
2.	Dolgoročne finančne obv. na podlagi obveznic		0	0
3.	Druge dolgoročne finančne obveznosti		312.960	628.310
II.	Dolgoročne poslovne obveznosti	17.3.14	286.160	174.443
1.	Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		160.206	2.078
2.	Dolgoročne menične obveznosti		0	0
3.	Dolgoročne poslovne obv. na podlagi predujmov		0	0
4.	Druge dolgoročne poslovne obveznosti		125.954	172.365
III.	Odložene obveznosti za davek	17.3.15	69.046	63.889
Č.	KRA TKOROČNE OBVEZNOSTI		65.580.581	77.458.577
I.	Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev		0	0
II.	Kratkoročne finančne obveznosti	17.3.16	15.013.506	27.442.620
1.	Kratkoročne finančne obveznosti do bank		13.250.749	15.545.036
2.	Kratkoročne finančne obv. na podlagi obveznic		0	0
3.	Druge kratkoročne finančne obveznosti		1.762.757	11.897.584
III.	Kratkoročne poslovne obveznosti	17.3.17	50.567.075	50.015.957
1.	Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev		33.129.525	31.636.674
2.	Kratkoročne menične obveznosti		2.860.711	3.468.681
3.	Kratkoročne poslovne obv. na podlagi predujmov		3.855.475	3.588.208
4.	Druge kratkoročne poslovne obveznosti		10.721.364	11.322.394
D.	KRA TKOROČNE PČR	17.3.18	2.728.858	1.844.747

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov.

16.2 Konsolidiran izkaz poslovnega izida za obdobje od 1.1.2015 do 31.12.2015

(v EUR)	Postavka	Pojasnila	Leto 2015	Leto 2014
A.	Čisti prihodki od prodaje	17.4.2	207.410.903	205.253.261
	1. Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu		35.453.814	35.447.692
	<i>a) Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev</i>		28.428.869	27.356.823
	<i>b) Čisti prihodki od prodaje blaga in materiala</i>		7.024.945	8.090.869
	2. Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu		171.957.089	169.805.569
	<i>a) Čisti prihodki od prodaje proizvodov in storitev</i>		146.297.832	141.273.169
	<i>b) Čisti prihodki od prodaje blaga in materiala</i>		25.659.257	28.532.400
B.	Sprememba vrednosti zalog proizv. in nedokončane pr.		(1.141.794)	(2.858.231)
C.	Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	17.4.3	1.983.226	829.256
Č.	Drugi poslovni prihodki	17.4.4	2.714.983	4.533.022
I.	KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA		210.967.318	207.757.308
D.	Stroški blaga, materiala in storitev	17.4.5	120.935.693	122.946.426
	1. Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala		11.737.165	12.298.880
	2. Stroški porabljenega materiala		82.052.783	82.917.008
	<i>a) stroški materiala</i>		61.146.526	63.597.193
	<i>b) stroški energije</i>		10.837.867	10.562.391
	<i>c) drugi stroški materiala</i>		10.068.390	8.757.424
	3. Stroški storitev		27.145.745	27.730.538
	<i>a) transportne storitve</i>		5.300.506	5.298.668
	<i>b) stroški vzdrževanja</i>		1.810.495	1.815.683
	<i>c) najemnine</i>		1.141.559	1.237.866
	<i>č) drugi stroški storitev</i>		18.893.185	19.378.321
E.	Stroški dela	17.4.5	59.952.489	56.750.555
	1. Stroški plač		45.792.742	43.380.236
	2. Stroški pokojninskih zavarovanj		757.354	708.270
	3. Stroški drugih socialnih zavarovanj		7.559.254	7.345.747
	4. Drugi stroški dela		5.843.139	5.316.302
F.	Odpisi vrednosti	17.4.5	15.422.444	13.433.101
	1. Amortizacija		13.330.168	12.421.875
	2. Prevrednotovalni poslovni odhodki pri NOS in OOS		1.324.626	96.410
	3. Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih		767.650	914.816
G.	Drugi poslovni odhodki	17.4.5	1.954.942	1.717.839
	1. Rezervacije		134.899	21.581
	2. Drugi stroški		1.820.043	1.696.258
II.	IZID IZ POSLOVANJA		12.701.750	12.909.387
H.	Finančni prihodki	17.4.6	2.497.473	1.568.641
	1. Finančni prihodki iz deležev		1.266.426	670.966
	<i>a) Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah</i>		1.231.016	606.986
	<i>b) Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah</i>		34.958	63.431
	<i>c) Finančni prihodki iz drugih naložb</i>		452	549
	2. Finančni prihodki iz danih posojil		154.925	170.405
	3. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev		1.076.122	727.270
I.	Finančni odhodki	17.4.6	8.490.363	9.489.106
	1. Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb		573.023	580.214
	2. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti		5.957.095	6.631.519
	<i>a) Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank</i>		5.873.827	6.515.410
	<i>b) Finančni odhodki iz izdanih obveznic</i>		0	0
	<i>c) Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti</i>		83.268	116.109
	3. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti		1.960.245	2.277.373
	<i>a) Fin. odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obv.</i>		422.336	423.491
	<i>b) Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti</i>		1.537.909	1.853.882
III.	POSLOVNI IZID		6.708.860	4.988.922
	Davek iz dobička	17.5	1.383.153	1.012.551
	Odloženi davek	17.5	(861.142)	(77.071)
	ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA		6.186.849	4.053.442
	- ki pripada LASTNIKOM OBVLADUJOČE DRUŽBE		4.557.108	3.215.101
	- ki pripada NEOBVLADUJOČEMU DELEŽU		1.629.741	838.341
	REZULTAT OHRANJENEGA POSLOVANJA	17.4	6.186.849	4.053.442
	REZULTAT USTAVLJENEGA POSLOVANJA	17.4	0	0

Konsolidiran izkaz poslovnega izida za obdobje od 1.1.2015 do 31.12.2015 (nadaljevanje)

(v EUR)	Postavka	Leto 2015	Leto 2014
	Delež lastnikov obvladujočega deleža v čistem dobičku (izgubi)	4.557.108	3.215.101
	Delež lastnikov neobvladujočega deleža v čistem dobičku (izgubi)	1.629.741	838.341
	Čisti dobiček (izguba) na delnico lastnikov obvladujočega deleža	1,61	1,13
	Čisti dobiček (izguba) na delnico lastnikov neobvladujočega deleža	0,57	0,30
	Čisti dobiček (izguba) na delnico iz ohranjenega poslovanja	2,18	1,43
	Čisti dobiček (izguba) na delnico iz ustavljenega poslovanja	0	0

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov.

16.3 Konsolidiran izkaz drugega vseobsegajočega donosa

(v EUR)	Postavka	2015	2014
1.	Čisti dobiček/izguba poslovnega leta po obdavčitvi	6.186.849	4.053.442
2.	Drugi vseobsegajoči donos obračunskega obdobja po obdavčitvi	(538.232)	142.266
3.	Postavke, ki pozneje ne bodo prerazvrščene v poslovni izid	(538.232)	142.266
3.1	Čisti dobički/izgube pripoznani v presežku iz prevrednotenja v zvezi z opredmetenimi osnovnimi sredstvi	8.559	217.768
3.2	Čisti dobički/izgube pripoznani v presežku iz prevrednotenja v zvezi z neopredmetenimi osnovnimi sredstvi	0	0
3.3	Aktuarski čisti dobički/izgube za pokojninske programe pripoznani v zadržanem dobičku/izgubi	(1.063.660)	(4.904)
3.4	Dobički in izgube, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov podjetij v tujini	516.869	(70.598)
4.	Vseobsegajoči donos poslovnega leta po obdavčitvi	5.648.617	4.195.708
	Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja, ki pripada lastnikom obvladujoče družbe	3.660.234	3.136.162
	Celotni vseobsegajoči donos obračunskega obdobja, ki pripada neobvladujočemu deležu	1.988.383	1.059.546

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov.

Gibanje celotnega vseobsegajočega donosa je razvidno v točki 16.5. Konsolidirani izkaz gibanja kapitala.

16.4 Konsolidiran izkaz denarnih tokov

(v EUR)	Postavka	Pojasnilo	2015	2014
A. Denarni tokovi pri poslovanju				
a) Čisti poslovni izid				
	Poslovni izid pred obdavčitvijo		6.708.860	4.988.922
	Davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih	17.5	(522.011)	(935.480)
			6.186.849	4.053.442
b) Prilagoditve za				
	Amortizacijo (+)	17.3.2, 17.3.3	13.330.168	12.421.875
	Prevrednotovalne poslovne prihodke, povezani s postavkami naložbenja in financiranja (-)		(1.163.095)	(846.959)
	Prevrednotovalne poslovne odhodke, povezani s postavkami naložbenja in financiranja (+)	17.4.5	1.324.626	96.410
	Oblikovanje popravka vrednosti terjatev	17.3.8	274.357	511.498
	Oblikovanje popravka vrednosti zalog	17.3.7	493.293	(607.543)
	Oblikovanje in odprava dolgoročnih rezervacij	17.3.12	313.131	279.544
	Finančne prihodke brez finančnih prihodkov iz poslovnih terjatev (-)	17.4.6	(1.421.351)	(841.371)
	Finančne odhodke brez finančnih odhodkov iz poslovnih obveznosti (+)	17.4.6	6.530.118	7.067.352
			19.681.247	18.080.806
c) Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev, rezervacij ter odloženih terjatev in obveznosti za davek) poslovnih postavk bilance stanja				
	Začetne manj končne poslovne terjatve	17.3.8	13.353.071	(243.000)
	Začetne manj končne odložene terjatve za davek	17.3.15	(919.436)	41
	Začetna manj končna sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	17.3.6	77	185.158
	Začetne manj končne zaloge	17.3.7	1.073.961	4.365.770
	Končni manj začetni poslovni dolgovi	17.3.14, 17.3.17	662.835	2.007.241
	Končne manj začetne pasivne časovne razmejitve in rezervacije	17.3.12, 17.3.18	884.111	(658.438)
	Končne manj začetne odložene obveznosti za davek	17.3.15	5.157	63.889
			15.059.776	5.720.661
			40.927.872	27.854.909
B. Denarni tokovi pri naložbenju				
a) Prejemki pri naložbenju				
	Prejemki od dobljenih obresti in deležev v dobičku, ki se nanašajo na naložbenje		1.266.951	841.371
	Prejemki od odtujitve neopredmetenih sredstev		24.336	15.253
	Prejemki od odtujitve opredmetenih osnovnih sredstev		584.012	834.579
	Prejemki od odtujitve dolgoročnih finančnih naložb		426.618	311.515
	Prejemki od odtujitve kratkoročnih finančnih naložb		2.394.982	2.999.783
			4.696.899	5.002.501
b) Izdatki pri naložbenju				
	Izdatki za pridobitev neopredmetenih sredstev	17.3.2	(909.937)	(2.145.373)
	Izdatki za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	17.3.3	(12.528.524)	(11.616.458)
	Izdatki za pridobitev naložbenih nepremičnin		(12.291)	0
	Izdatki za pridobitev dolgoročnih finančnih naložb	17.3.5	(875.601)	(512.283)
	Izdatki za pridobitev kratkoročnih finančnih naložb		(2.381.979)	(3.705.164)
			(16.708.332)	(17.979.278)
			(12.011.433)	(12.976.777)
c) Prebitek prejemkov pri naložbenju ali prebitek izdatkov pri naložbenju (a + b)				
C. Denarni tokovi pri financiranju				
a) Prejemki pri financiranju				
	Prejemki od vplačanega kapitala	17.3.11	0	900
	Prejemki od povečanja dolgoročnih finančnih obveznosti	17.3.13	2.821.402	4.581.569
	Prejemki od povečanja kratkoročnih finančnih obveznosti	17.3.16	286.524	2.782.696
			3.107.926	7.365.165
b) Izdatki pri financiranju				
	Izdatki za dane obresti, ki se nanašajo na financiranje	17.4.6	(5.957.095)	(6.631.519)
	Izdatki za odplačila dolgoročnih finančnih obveznosti	17.3.13	(1.468.074)	(5.451.397)
	Izdatki za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti	17.3.16	(22.636.857)	(9.677.006)
	Izdatki za izplačila dividend in drugih deležev v dobičku	17.3.11	(443.491)	(401.457)
			(30.505.517)	(22.161.379)
			(27.397.591)	(14.796.214)
c) Prebitek prejemkov pri financiranju ali prebitek izdatkov pri financiranju (a + b)				
Č. Končno stanje denarnih sredstev				
x)	Denarni izid v obdobju (seštevek prebitkov Ac, Bc in Cc)		7.266.341	5.747.493
y)	Začetno stanje denarnih sredstev		1.518.848	81.918
			5.747.493	5.665.575

Skupina je v skladu z MRS 7.22, ki dovoljuje, da so določeni denarni tokovi oz. prejemki in izdatki za postavke, za katere so značilni hitri obrati, visoke vrednosti in kratke dospelosti, prikazani po neto principu, prikazala prejemke od povečanje kratkoročnih finančnih obveznosti in izdatke za odplačila kratkoročnih finančnih obveznosti. Zaradi primerljivosti pa so glede na omenjen standard tako prikazani tudi primerljivi podatki za preteklo leto.

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov.

16.5 Izkaz gibanja kapitala

GIBANJE KAPITALA ZA OBDOBJE OD 31.12.2014 DO 31.12.2015

	I. Vpoklicani kapital	II. Kapitalske rezerve	III. Rezerve iz dobička					IV. Presežek iz prevrednotenja	V. Preneseni čisti poslovni izid	VI. Čisti poslovni izid posl. leta	VII. Prevedbeni popravek kapitala	Skupaj kapital lastnikom obvladujoče družbe	Kapital neobvladujočemu deležu	Skupaj kapital
			Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička							
(v EUR)	Osnovni kapital													
A.1. Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.986.340	120.190	(120.190)	0	36.988.159	28.877.092	(1.452.031)	3.215.101	(1.987.447)	133.003.161	7.358.201	140.361.362
Prihoditve za nazaj									(98.922)			(98.922)	(28.199)	(127.121)
A.2. Začetno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.986.340	120.190	(120.190)	0	36.988.159	28.877.092	(1.550.953)	3.215.101	(1.987.447)	132.904.239	7.330.002	140.234.241
B.1. Spremembe lastniškega kapitala - transakcije z lastniki	0	0	0	0	0	0	0	0	(609.287)	0	0	(609.287)	(642.543)	(1.251.830)
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	(443.491)	(443.491)
Druge spremembe lastniškega kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	(609.287)	0	0	(609.287)	(199.052)	(808.339)
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	(1.128.686)	0	4.557.108	231.812	3.660.234	1.988.383	5.648.617
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4.557.108	0	4.557.108	1.629.741	6.186.849
Sprememba presežka iz prevrednotenja opredmetenih sredstev	0	0	0	0	0	0	0	(65.097)	0	0	0	(65.097)	73.656	8.559
Druge sestavine vseobsegajočega donosa poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	(1.063.589)	0	0	0	(1.063.589)	(71)	(1.063.660)
Dobički in izgube, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov podjetij v tujini	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	231.812	231.812	285.057	516.869
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	25.931	0	422.408	152.619	0	2.614.143	(3.215.101)	0	0	0	0	0
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	0	0	0	0	3.215.101	(3.215.101)	0	0	0	0	0
Druge spremembe v kapitalu	0	0	25.931	0	422.408	152.619	0	(600.958)	0	0	0	0	0	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	2.012.271	120.190	(120.190)	422.408	37.140.778	27.748.406	453.903	4.557.108	(1.755.635)	135.955.186	8.675.842	144.631.028

GIBANJE KAPITALA ZA OBDOBJE OD 31.12.2013 DO 31.12.2014

	I. Vpoklicani kapital	II. Kapitalske rezerve	III. Rezerve iz dobička					IV. Presežek iz prevrednotenja	V. Preneseni čisti poslovni izid	VI. Čisti poslovni izid posl. leta	VII. Prevedbeni popravek kapitala	Skupaj kapital lastnikom obvladujoče družbe	Kapital neobvladujočemu deležu	Skupaj kapital
			Zakonske rezerve	Rezerve za lastne delnice	Lastne delnice	Statutarne rezerve	Druge rezerve iz dobička							
(v EUR)	Osnovni kapital													
A.1. Stanje konec prejšnjega poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.986.340	100.190	(100.190)	0	36.715.613	28.556.172	3.074.557	(3.960.632)	(1.695.644)	130.052.353	6.773.951	136.826.304
Prihoditve za nazaj									(10.084)			(10.084)	(3.076)	(13.160)
A.2. Začetno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.986.340	100.190	(100.190)	0	36.715.613	28.556.172	3.064.473	(3.960.632)	(1.695.644)	130.042.269	6.770.875	136.813.144
B.1. Spremembe lastniškega kapitala - transakcije z lastniki	0	0	0	0	(20.000)	0	9.810	108.056	(273.136)	0	0	(175.270)	(472.220)	(647.490)
Vpis vpoklicanega osnovnega kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	900	900
Nakup lastnih delnic in lastnih poslovnih deležev	0	0	0	0	(20.000)	0	0	0	0	0	0	(20.000)	0	(20.000)
Izplačilo dividend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	(401.457)	(401.457)
Prenos nezplačanih dividend v kapital	0	0	0	0	0	0	0	0	2.875	0	0	2.875	0	2.875
Druge spremembe lastniškega kapitala	0	0	0	0	0	0	9.810	108.056	(276.011)	0	0	(158.145)	(71.663)	(229.808)
B.2. Celotni vseobsegajoči donos poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	212.864	0	3.215.101	(291.803)	3.136.162	1.059.546	4.195.708
Vnos čistega poslovnega izida poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.215.101	0	3.215.101	838.341	4.053.442
Sprememba presežka iz prevrednotenja opredmetenih sredstev	0	0	0	0	0	0	0	217.768	0	0	0	217.768	0	217.768
Druge sestavine vseobsegajočega donosa poročevalskega obdobja	0	0	0	0	0	0	0	(4.904)	0	0	0	(4.904)	0	(4.904)
Dobički in izgube, ki izhajajo iz prevedbe računovodskih izkazov podjetij v tujini	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	(291.803)	(291.803)	221.205	(70.598)
B.3. Spremembe v kapitalu	0	0	0	20.000	0	262.736	0	(4.243.368)	3.960.632	0	0	0	0	0
Razporeditev preostalega dela čistega dobička primerjalnega poročevalskega obdobja na druge sestavine kapitala	0	0	0	0	0	0	0	0	(3.960.632)	3.960.632	0	0	0	0
Oblikovanje rezerv za lastne delnice in lastne poslovne deleže in razporeditev na druge sestavine kapitala	0	0	0	20.000	0	0	(20.000)	0	0	0	0	0	0	0
Druge spremembe v kapitalu	0	0	0	0	0	0	282.736	0	(282.736)	0	0	0	0	0
C. Končno stanje poročevalskega obdobja	23.688.983	41.686.964	1.986.340	120.190	(120.190)	0	36.988.159	28.877.092	(1.452.031)	3.215.101	(1.987.447)	133.003.161	7.358.201	140.361.362

Pojasnila k računovodskim izkazom so del računovodskih izkazov.

17 Pojasnila k računovodskim izkazom

Obvladujoča družba Skupine UNIOR je družba UNIOR Kovaška industrija d.d., s sedežem Kovaška 10, Zreče, Slovenija.

Računovodski izkazi skupine so pripravljene za leto, ki se je končalo 31.12.2015.

17.1 Izjava o skladnosti

Skupinski računovodski izkazi so sestavljeni v skladu z Zakonom o gospodarskih družbah in mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejel Svet za mednarodne računovodske standarde (IASB), ter pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja (OPMSRP) in kot jih je sprejela Evropska unija.

Na dan bilance stanja glede na proces potrjevanja standardov v Evropski uniji ni razlik med računovodskimi usmeritvami družbe UNIOR d.d. ter mednarodnimi standardi računovodskega poročanja (MSRP), ki jih je sprejela Evropska unija. Ti obvezni računovodski izkazi so pripravljene za potrebe izpolnjevanja zakonskih zahtev. V skladu z zakonodajo mora družba zagotoviti neodvisno revizijo teh računovodskih izkazov. Revizija je omejena na revidiranje obveznih računovodskih izkazov za splošne potrebe, s čimer se izpolni zakonska zahteva po reviziji obveznih računovodskih izkazov. Revizija obravnava obvezne računovodske izkaze kot celoto in ne daje zagotovila o posameznih vrstičnih postavkah, kontih ali poslih. Revidirani računovodski izkazi niso namenjeni uporabi s strani katerekoli stranke za potrebe odločanja v zvezi z lastništvom, financiranjem in katerimikoli drugimi konkretnimi posli, ki se nanašajo na družbo. Zaradi tega se uporabniki obveznih računovodskih izkazov ne smejo zanašati izključno na računovodske izkaze in morajo pred sprejemanjem odločitev izvesti druge ustrezne postopke.

Uprava UNIOR d.d., je računovodske izkaze potrdila dne 20.04.2016.

17.2 Podlage za sestavitev računovodskih izkazov

Vsi računovodski izkazi in pojasnila k računovodskim izkazom so prikazani in sestavljeni v evrih (EUR) brez centov in so zaokroženi na celo število.

17.2.1 Poštena vrednost

Prikazana sredstva in obveznosti z izjemo za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev so vrednotena po nabavnih oziroma odplačnih vrednosti, za katere ocenjujemo, da so enake poštenim vrednostih teh sredstev oziroma obveznosti.

Knjigovodska vrednost sredstev in obveznosti je enaka njihovi pošteni vrednosti. Glede na hierarhijo poštenih vrednosti jih uvrščamo v naslednje ravni:

- raven 1: sredstva, ki so vrednotena po borznem tečaju na zadnji dan obračunskega obdobja
- raven 3: sredstva, katerih vrednosti ni mogoče pridobiti iz tržnih podatkov; v tej kategoriji prikazujemo po ocenjeni vrednosti zemljišča ter naložbene nepremičnine, zgradbe in opremo pa po sedanji knjigovodski vrednosti. Dolgoročne finančne naložbe so prikazane po

nabavni vrednosti zmanjšani za slabitve, poslovne terjatve, kratkoročne finančne naložbe ter obveznosti pa po odplačni vrednosti.

Razvrstitev sredstev in obveznosti glede na določitev njihove poštene vrednosti na dan 31.12.2015

(v EUR)	Raven 1	Raven 3	Skupaj
Opredmetena osnovna sredstva		189.073.482	189.073.482
- zemljišča		39.265.774	39.265.774
- gradbeni objekti		82.980.263	82.980.263
- oprema		66.827.445	66.827.445
Naložbene nepremičnine		14.130.198	14.130.198
Dolgoročne finančne naložbe	660	13.202.972	13.203.632
- delnice, ki kotirajo na borzi	660		660
- delnice, ki ne kotirajo na borzi		13.019.870	13.019.870
- dolgoročne finančne naložbe - dolgoročna posojila		183.102	183.102
Dolgoročne poslovne terjatve		403.863	403.863
Kratkoročne finančne naložbe		4.675.483	4.675.483
Kratkoročne poslovne terjatve		34.993.076	34.993.076
Dolgoročne finančne obveznosti		116.798.141	116.798.141
Dolgoročne poslovne obveznosti		286.160	286.160
Kratkoročne finančne obveznosti		15.013.506	15.013.506
Kratkoročne poslovne obveznosti		50.567.075	50.567.075

Razvrstitev sredstev in obveznosti glede na določitev njihove poštene vrednosti na dan 31.12.2014

(v EUR)	Raven 1	Raven 3	Skupaj
Opredmetena osnovna sredstva		189.511.182	189.511.182
- zemljišča		39.714.513	39.714.513
- gradbeni objekti		85.556.825	85.556.825
- oprema		64.239.844	64.239.844
Naložbene nepremičnine		14.130.198	14.130.198
Dolgoročne finančne naložbe	660	13.241.142	13.241.802
- delnice, ki kotirajo na borzi	660		660
- delnice, ki ne kotirajo na borzi		12.731.054	12.731.054
- dolgoročne finančne naložbe - dolgoročna posojila		510.088	510.088
Dolgoročne poslovne terjatve		389.175	389.175
Kratkoročne finančne naložbe		4.688.486	4.688.486
Kratkoročne poslovne terjatve		48.635.192	48.635.192
Dolgoročne finančne obveznosti		125.366.032	125.366.032
Dolgoročne poslovne obveznosti		174.443	174.443
Kratkoročne finančne obveznosti		27.442.620	27.442.620
Kratkoročne poslovne obveznosti		50.015.957	50.015.957

Zemljišča in naložbene nepremičnine prikazujemo po ocenjeni vrednosti, dolgoročne finančne naložbe so prikazane po nabavni vrednosti zmanjšani za slabitve, poslovne terjatve, kratkoročne finančne naložbe ter obveznosti pa po odplačni vrednosti.

Uporabljene metodologije za ocenjene vrednosti so razkrite pri posameznih kategorijah v poglavju 17.3.

V letu 2015 iz naslova izkazovanja naložbenih nepremičnih po ocenjeni vrednosti ni bilo učinka na izkaz poslovnega izida.

17.2.2 Uporabljene računovodske usmeritve

Uporabljene računovodske usmeritve so enake kot v preteklih letih.

V tekočem obdobju veljajo naslednji standardi, spremembe obstoječih standardov in pojasnila, ki jih je izdal Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) in sprejela EU:

- **Spremembe različnih standardov 'Izboljšave MSRP (obdobje 2011-2013)'**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 3, MSRP 13 in MRS 40), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, ki jih je EU sprejela 18. decembra 2014 (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2015 ali pozneje),
- **OPMSRP 21 'Dajatve'**, ki ga je EU sprejela 13. junija 2014 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 17. junija 2014 ali pozneje).

Sprejetje teh sprememb obstoječih standardov ni privedlo do nikakršnih sprememb v računovodskih usmeritvah skupine.

17.2.3 Posli v tuji valuti

Posle, izražene v tuji valuti, preračunamo v evre po referenčnem tečaju Evropske centralne banke na dan posla. Denarna sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti na dan bilance stanja, preračunamo v domačo valuto po referenčnem tečaju Evropske centralne banke, veljavnem na zadnji dan obračunskega obdobja. Tečajne razlike pripoznamo v izkazu poslovnega izida.

Bilance stanja odvisnih podjetij, ki niso izkazane v evrih, so bile za potrebe konsolidacije preračunane po končnem srednjem referenčnem tečaju ECB na dan 31.12.2015, izkazi poslovnega izida odvisnih podjetij pa po povprečnem tečaju ECB v letu 2015. Razlika je izkazana v prevedbenem popravku kapitala.

17.2.4 Dobiček/izguba iz poslovanja

Dobiček/izguba iz poslovanja je opredeljen kot dobiček/izguba pred obdavčitvijo in finančnimi postavkami. Finančne postavke zajemajo obresti od denarnih sredstev na računih v banki, depozitov, naložb, namenjenih za prodajo, plačane obresti od posojil, dobiček ali izgubo iz prodaje finančnih instrumentov, namenjenih za prodajo, ter pozitivne in negativne tečajne razlike od prevedbe vseh monetarnih sredstev in obveznosti v tuji valuti.

17.2.5 Pomembne ocene in presoje

Skladno z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja poslovodstvo pri pripravi računovodskih izkazov poda ocene, presoje in predpostavke, ki vplivajo na uporabo usmeritev in na izkazane vrednosti sredstev ter obveznosti, prihodkov in odhodkov. Ocene oblikujejo glede na izkušnje iz prejšnjih let in pričakovanja v obračunskem obdobju. Dejanski rezultati lahko od teh ocen odstopajo, zato ocene stalno preverjamo in oblikujemo njihove popravke.

Odloženi davki

Na osnovi ocene, da bo v prihodnosti na voljo dovolj razpoložljivega dobička, smo oblikovali odložene terjatve za davke iz naslova:

- oblikovanja rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine ob upokojitvi,
- oslabitev terjatev do kupcev,
- oslabitev finančnih naložb,
- olajšave za investiranje in vlaganje za raziskave in razvoj,
- neporabljene davčne izgube.

Podrobneje so odloženi davki predstavljeni v poglavju 17.3.15.

Odložene terjatve za davek, ki so pripoznane iz naslova oblikovanja rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine, se zmanjšujejo v ustreznih zneskih s koriščenjem oblikovanih rezervacij in se povečujejo v ustreznih zneskih glede na novo oblikovane rezervacije.

Davčne stopnje, uporabljene za izračun višine odbitnih začasnih razlik, so v skladu z davčnimi zakonodajami v posameznih državah, v katerih podjetja v skupini delujejo, znašajo pa med 10 in 30 odstotkov. Na osnovi pogojev, kot so navedeni v MRS 12 (36), in načrta poslovanja za prihodnje obdobje ocenjujemo, da bomo v prihodnjih letih razpolagali z obdavčljivim dobičkom za kritje neizrabljenih davčnih izgub.

Izkazane odložene obveznosti za davke izhajajo iz začasnih obdavčljivih razlik pri prevrednotenju zemljišč (po poštenu vrednosti neposredno v kapitalu) na višjo vrednost.

Na dan poročanja se preveri višina izkazanih odloženih terjatev in odloženih obveznosti za davek. Če podjetje ne razpolaga z zadostnim razpoložljivim dobičkom, se izkazana vrednost odloženih terjatev za davek ustrezno zmanjša.

Rezervacije

Poslovodstvo potrdi vsebino in višino oblikovanih rezervacij na osnovi:

- izračuna za rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine,
- ocene o morebitni pričakovani višini odškodnine, ki jo poda pravna služba družbe ali drugi zunanji odvetnik na osnovi obstoječih tožb in odškodninskih zahtevkov.

Zneski oblikovanih rezervacij so najboljša ocena prihodnjih izdatkov.

17.2.6 Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev in razkritja

Predstavljamo posamezne kategorije v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, v katerih so razkritja predpisana, in predstavljamo vse pomembne zadeve. Uporabljene računovodske usmeritve ter narava in stopnja pomembnosti razkritij so opredeljeni v internih aktih podjetja. Pri vseh pomembnih prikazanih zneskih v računovodskih izkazih smo razkrili tudi primerjalne informacije iz preteklega obdobja in jih vključujemo tudi v številčne ter opisne informacije. Primerjalni podatki so prilagojeni tako, da so v skladu s predstavitvijo informacij v tekočem letu.

Računovodske usmeritve, ki so navedene v nadaljevanju, so bile dosledno uporabljene v vseh obdobjih, ki so prikazana v računovodskih izkazih.

Opredmetena osnovna sredstva

Za vrednotenje zemljišč uporabljamo model prevrednotenja. Pri merjenju gradbenih objektov, naprav in opreme uporabljamo model nabavne vrednosti. Sredstvo izkazujemo po njegovi nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek in nabrano izgubo zaradi oslabitve. Način in uporabljene metode vrednotenja sredstev zaradi oslabitve so opisane v nadaljevanju pod naslovom »Oslabitev opredmetenih osnovnih sredstev«. Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva je ustreznik denarne cene na dan pripoznanja. Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva zajema: njegovo nakupno ceno, tudi uvozne carine in nevrtačljive nakupne dajatve, po odštetu vseh trgovinskih in drugih popustov; vse stroške spravljanja sredstva na njegovo mesto in v stanje, kjer sredstvo lahko deluje v skladu s pričakovanji posloводства ter začetno oceno stroškov razgradnje in odstranitve opredmetenega osnovnega sredstva ter obnovitev mesta, na katerem se je to sredstvo nahajalo. To obvezo podjetje prevzame ob pridobitvi sredstva ali pa kot posledico tega, da je sredstvo namesto za proizvodnjo zalog v določenem obdobju uporabljal tudi v druge namene. Prevrednotenje zemljišč se opravi na podlagi cenitve pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin. Prevrednotenje se izkaže preko kapitala kot presežek iz prevrednotenja.

V primeru pomembnih nabavnih vrednosti opredmetenega osnovnega sredstva, ki vsebujejo sestavne dele, ki imajo različne ocenjene dobe koristnosti, ga razdelimo na njegove sestavne dele. Vsak del obravnavamo ločeno. Zemljišča obravnavamo ločeno in jih ne amortiziramo.

Stroški izposoje

Stroški izposojanja, ki jih je mogoče neposredno pripisati nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v pripravi, povečujejo nabavno vrednost takega sredstva. Usredstvovanje stroškov izposojanja kot dela nabavne vrednosti sredstva v pripravi se začne, ko nastanejo izdatki za sredstvo, stroški izposojanja in začnejo dejavnosti, ki so potrebne za pripravo sredstva za nameravano uporabo.

Finančni najem

Na začetku najema v bilanci stanja pripoznamo finančni najem kot sredstvo in dolg v zneskih, enakih poštenu vrednosti najetega sredstva, ali če je ta nižja, sedanji vrednosti najmanjše vsote najemnin, pri čemer obe vrednosti določimo ob sklenitvi najema. Pri izračunavanju sedanje vrednosti najmanjše vsote najemnin je diskontna mera z najemom povezana obrestna mera, če jo je mogoče določiti, sicer uporabimo predpostavljeno obrestno mero za izposojanje, ki bi jo moral plačati najemnik. Vse začetne neposredne stroške, ki jih nosi najemnik, prištejemo znesku, ki je pripoznan kot sredstvo.

Kasnejši stroški

Kasnejši izdatki, nastali v zvezi z nadomestitvijo posameznega dela opredmetenega osnovnega sredstva, povečujejo njegovo nabavno vrednost. Drugi kasnejši izdatki v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom povečajo njegovo nabavno vrednost, če je verjetno, da bodo njegove prihodnje gospodarske koristi večje v primerjavi s prvotno ocenjenimi, ali pa da se podaljša življenjska doba. Vsi ostali izdatki se pripoznajo kot odhodek ob nastanku.

Amortizacija

Znesek amortizacije v vsakem obdobju pripoznamo v poslovnem izidu. Sredstvo začnemo amortizirati, ko je razpoložljivo za uporabo. Osnovna sredstva amortiziramo po metodi enakomernega časovnega amortiziranja ob upoštevanju ocenjene dobe koristnosti vsakega posameznega opredmetenega sredstva. Uporabljena metoda amortiziranja se preveri na koncu vsakega poslovnega leta. Preostalo vrednost sredstva praviloma upoštevamo le pri pomembnih postavkah, pri čemer se upoštevajo tudi stroški likvidacije opredmetenega osnovnega sredstva. Zemljišč in umetnin ne amortiziramo.

Amortizacijske stopnje, ki jih uporablja skupina, so naslednje:

	Najnižja %	Najvišja %
Opredmetena osnovna sredstva:		
Nepremičnine:	0,2	10,0
Zidane zgradbe	0,2	5,0
Druge zgradbe	2,0	10,0
Oprema:		
Proizvajalna oprema	0,6	20,0
Računalniška in elektr.oprema	6,0	33,3
Viličarji in dvigala	11,0	12,5
Avtomobili in traktorji	12,5	25,0
Oprema za čiščenje in ogrevanje	7,0	25,0
Merilne in kontrolne naprave	4,2	28,0
Pohištvo - pisarniško in ostalo	10,0	17,5
Druga oprema	4,0	50,0

Odprava pripoznanja

Pripoznanje knjigovodske vrednosti posameznega opredmetenega osnovnega sredstva odpravimo ob odtujitvi ali če od njegove uporabe ali odtujitve ne pričakujemo prihodnjih gospodarskih koristi. Dobički ali izgube iz odprave pripoznanja posameznega opredmetenega osnovnega sredstva se vključijo v poslovni izid, ko je kateri koli od pogojev izpolnjen.

Neopredmetena sredstva

Neopredmeteno osnovno sredstvo na začetku pripoznamo po nabavni vrednosti. Po začetnem pripoznanju izkazujemo neopredmetena sredstva po njihovi nabavni vrednosti, zmanjšani za amortizacijski popravek vrednosti in izgube zaradi oslabitve. Pogoji, ki morajo biti izpolnjeni, da se stroški razvijanja pripoznajo kot neopredmeteno sredstvo so: izvedljivost strokovnega dokončanja projekta, da bo na voljo za uporabo ali prodajo; namen dokončati projekt in ga uporabljati ali prodati; zmožnost uporabljati ali prodati projekt; verjetnost gospodarskih koristi projekta (obstoj trga za učinke projekta ali za projekt oziroma njegova koristnost, če se bo uporabljal v podjetju); razpoložljivost tehničnih, finančnih in drugih dejavnikov za dokončanje razvijanja in za uporabo ali prodajo projekta in sposobnost zanesljivo izmeriti stroške, ki se pripisujejo neopredmetenemu sredstvu med njegovim razvijanjem (usredstvenje stroškov).

Dobro ime

Dobro ime vrednotimo po pošteni vrednosti prenesene kupnine, vključno s pripoznano vrednostjo kakršnega koli neobvladujočega deleža v prevzeti družbi, zmanjšano za čisto pripoznano vrednost prevzetih sredstev in obveznosti, vrednotenih na dan prevzema. Prenesena kupnina vključuje poštene vrednosti prenesenih sredstev, obveznosti do predhodnih lastnikov prevzete družbe in poslovne deleže, ki jih je izdala družba. Poslovodstvo družbe vsako leto opravi test slabitve s katerim ugotovi ali je potrebno neopredmeteno osnovno sredstvo slabit.

Emisijski kuponi

Med neopredmetena dolgoročna sredstva so izkazani dolgoročno odloženi stroški emisijskih kuponov dodeljenih od Ministrstva za okolje in prostor, Agencije RS za okolje.

Amortizacija

Amortizacija se začne, ko je sredstvo na razpolago za uporabo, to pomeni, ko je na kraju in v stanju, ki je potrebno, da deluje tako, kot je bilo načrtovano.

Neodpisana vrednost neopredmetenega sredstva se zmanjšuje po metodi enakomernega časovnega amortiziranja v obdobju koristnosti sredstva.

Dobo in metodo amortiziranja za neopredmeteno sredstvo s končno dobo koristnosti pregledamo najmanj konec vsakega poslovnega leta. Če se pričakovana doba koristnosti sredstva razlikuje od prejšnjih ocen, dobo amortiziranja ustrezno spremenimo.

Doba koristnosti neopredmetenega sredstva, ki izhaja iz pogodbenih ali drugih pravnih pravic, ne presega dobe pogodbenih ali drugih pravnih pravic, lahko pa je krajša, odvisno od obdobja, v katerem pričakujemo, da bomo sredstvo uporabljali. Ocenjena doba koristnosti za druga neopredmetena sredstva znaša 5 let.

Amortizacijske stopnje, ki jih uporablja skupina, so naslednje:

	Najnižja %	Najvišja %
Neopredmetena dolgoročna sredstva:	3,0	20,0

Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine imamo v lasti, da bi nam prinašale najemnino ali povečevale vrednost dolgoročne naložbe. Za merjenje naložbenih nepremičnin uporabljamo model poštene vrednosti na podlagi cenitve pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin. Prihodki ali odhodki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Naložbene nepremičnine se ne amortizirajo.

Finančne naložbe

Finančne naložbe v odvisna, pridružena in druga podjetja vrednotimo po nabavni vrednosti. Enako metodo uporabljamo tudi za nepovezana podjetja.

Finančni inštrumenti

Finančne inštrumente smo razvrstili v razrede, in sicer:

1. Finančne naložbe v posesti do zapadlosti v plačilo
2. Posojila in terjatve
3. Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

Pri določanju poštene vrednosti finančnih instrumentov se upošteva naslednjo hierarhijo ravni določanja poštene vrednosti:

- prva raven zajema kotirane cene (neprilagojene) na delujočih trgih za enaka sredstva ali obveznosti,
- druga raven zajema vhodne podatke poleg kotiranih cen, vključenih v prvo raven, ki so neposredno (tj. kot cene) ali posredno (tj. kot izpeljani iz cen) zaznavni za sredstvo ali obveznosti,
- tretja raven zajema vhodne podatke za sredstvo ali obveznost, ki ne temeljijo na zaznavnih tržnih podatkih.

Kotirane cene se uporabljajo kot osnova za določanje poštene vrednosti finančnih instrumentov. V kolikor finančni instrument ne kotira na organiziranem trgu oziroma se trg ocenjuje kot nedelujoč, se uporabi vhodne podatke druge in tretje ravni za ocenitev poštene vrednosti finančnega instrumenta.

1. Finančne naložbe v posesti do zapadlosti v plačilo

Prvo skupino smo oblikovali za finančne naložbe, za katere bi se ob morebitnem pripoznanju odločili, da jih bomo v svojem portfelju ohranili do zapadlosti v plačilo. Pripoznali bi jih po datumu poravnave in merili po odplačni vrednosti ob uporabi metode veljavnih obresti. V to skupino še nismo uvrstili nobene finančne naložbe.

2. Posojila in terjatve

V drugo skupino smo zajeli vsa dana in prejeta posojila in terjatve, ki jih pripoznamo na datum poravnave in merimo po odplačni vrednosti, ob uporabi metode veljavnih obresti.

Terjatve iz poslovanja

V poslovnih knjigah ločeno evidentiramo dolgoročne in kratkoročne terjatve do kupcev, države in zaposlenih. Med terjatvami iz poslovanja izkazujemo tudi terjatve za obresti od omenjenih terjatev. Dolgoročne in kratkoročne terjatve iz poslovanja so izkazane na začetku z zneski, ki izhajajo iz pogodb ali ustreznih knjigovodskih listin. Terjatve iz poslovanja, ki so izražene v tujih valutah, na zadnji dan poslovnega leta preračunamo v domačo valuto po referenčnem tečaju Evropske centralne banke.

Ustreznost izkazane velikosti posamezne terjatve ugotavljamo ob koncu obračunskega obdobja na osnovi argumentiranih dokazov glede dvoma o njihovi poplačljivosti. Slabitev terjatev oblikujemo, po individualni presoji vodstva programa glede na tveganje, da terjatve ne bi bile poplačane.

Blagovni krediti

Družba daje blagovne kredite družbam v skupini in pridruženim podjetjem za potrebe njihovega poslovanja. Blagovne kredite pripoznamo med dolgoročnimi poslovnimi terjatvami. Za blagovne kredite obračunavamo obresti. Popravek vrednosti za dane blagovne kredite se naredi po individualni presoji vodstva družbe.

Dana posojila

Dana posojila ob začetnem pripoznanju izkazujemo po njihovi odplačni vrednosti ob upoštevanju metode veljavnih obresti. Glede na njihovo ročnost so na datum poravnave razvrščena med dolgoročna oziroma med kratkoročna sredstva. S ciljem obvladovanja kreditnega tveganja se glede na boniteto posojilojemalca določita ročnost posojila ter način poravnave, zavarovana z običajnimi instrumenti zavarovanja (npr. bianco menice, zastava vrednostnih papirjev in drugih (ne)premičnin, možnost enostranskega pobota medsebojnih obveznosti ipd.). Ob morebitnem neizpolnjevanju zapadlih pogodbenih obveznosti posojilojemalca pristopimo k unovčitvi instrumentov zavarovanja oziroma k oblikovanju slabitve naložbe, če je sprožen sodni postopek.

Prejeta posojila

Prejeta posojila vodimo ob začetnem pripoznanju po njihovi odplačni vrednosti ob upoštevanju metode veljavnih obresti. V strukturi prejetih posojil prevladujejo bančna posojila z odplačilom glavnice ob zapadlosti posojilne pogodbe. Glede na ročnost so ob pripoznanju uvrščena med dolgoročne oziroma kratkoročne finančne obveznosti. Na zadnji dan leta so vse finančne obveznosti, ki zapadejo v plačilo v prihodnjem letu, prenesene med kratkoročne finančne obveznosti. Prejeta posojila so zavarovana z bianco menicami, terjatvami in hipotekami na premičnem in nepremičnem premoženju.

3. Za prodajo razpoložljiva finančna sredstva

Med finančna sredstva, ki so na razpolago za prodajo, uvrščamo vse naložbe v vrednostnice. Ob začetnem pripoznanju jih izmerimo po pošteni vrednosti, h kateri prištejemo še stroške posla, ki izhajajo iz nakupa finančnega sredstva. Za pošteno vrednost štejemo tržno oblikovano vrednost, kot je zaključni borzni tečaj delnice ali objavljena dnevna vrednost enote premoženja vzajemnega sklada. Spremembe poštene vrednosti pripoznamo neposredno v izkazu drugega vseobsegajočega

donosa. Za razknjiževanje delnic upoštevamo metodo povprečnih cen. Pri odpravi pripoznanja dobičke oziroma izgube prenesemo v poslovni izid. Pri obračunavanju nakupa in prodaje uporabljamo datum trgovanja.

Vse ostale finančne naložbe, za katere ni delujočega trga in katerih poštene vrednosti ni mogoče zanesljivo izmeriti, merimo po nabavni vrednosti.

Zaloge

Zaloge se vrednotijo po izvorni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, in sicer po manjši izmed njiju. Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, dosežena v rednem poslovanju, zmanjšana za ocenjene stroške dokončanja in prodaje. Cena količinske enote v zalogi vsebuje stroške, ki nastajajo pri pridobivanju zalog in spravljanju na njihovo sedanje mesto in stanje. Pri dokončanih proizvodih in nedokončani proizvodnji stroški vsebujejo tudi ustrezen delež proizvodnih stroškov ob normalni uporabi proizvodjalnih sredstev. Poraba zalog se izkazuje po metodi tehtanih povprečnih cen. Družba konec leta preverja zaloge brez gibanja v tekočem letu in jih oslabi na iztržljivo vrednost.

Denar

Med denarna sredstva štejemo denar v blagajni in vloge na vpogled na računih. Stanje denarnih sredstev v tujih valutah preračunamo v domačo valuto po referenčnem tečaju Evropske centralne banke na zadnji dan poslovnega leta.

Kapital

Osnovni kapital

Osnovni kapital družbe UNIOR d.d. je razdeljen na 2.838.414 navadnih kosovnih delnic, ki se glasijo na ime in so prosto prenosljive.

Dividende

Dividende pripoznamo v računovodskih izkazih družbe, ko je sprejet sklep skupščine delničarjev o izplačilu dividend.

Odkup lastnih delnic

V letu 2015 nismo trgovali z lastnimi delnicami.

Rezervacije

Rezervacije za tožbe

Oblikovali smo rezervacije za škode in odškodnine, ki so povezane z domnevnimi kršitvami pri poslovanju. Višino rezervacije določimo glede na znano višino odškodninskega zahtevka ali glede na ocenjeno višino, če zahtevka še ni znan. Upravičenost že oblikovanih rezervacij sprotno preverjamo.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Skladno s podjetniško kolektivno pogodbo in zakonskimi predpisi je družba dolžna obračunati in izplačati jubilejne nagrade ter odpravnine ob upokojitvi. Za izmero teh zaslužkov uporabljamo poenostavljeno metodo obračunavanja, ki zahteva vrednotenje aktuarske obveznosti v skladu s pričakovano rastjo plač od dneva vrednotenja do predvidene upokojitve zaposlene osebe. To pomeni vračunavanje zaslužkov sorazmerno z opravljenim delom. Ocenjena obveznost je pripoznana v velikosti sedanje vrednosti pričakovanih prihodnjih izdatkov. Pri merjenju ocenimo tudi predvideno povečanje plač in fluktuacijo zaposlenih.

Na osnovi izračuna pripoznamo dobičke ali izgube tekočega leta v izkazu poslovnega izida.

Glavni parametri upoštevani v izračunu so starostna meja upokojitve 60 let, potrebna delovna doba 40 let, diskontna stopnja 1,6% ter rast plač 2,2%.

Državne podpore

Državne podpore se pripoznajo po poštenu vrednosti, vendar ne, dokler ne obstaja sprejemljivo zagotovilo, da bo družba UNIOR d.d., izpolnila pogoje v zvezi z njimi in podpore prejeli. Državne podpore se pripoznajo kot prihodki v obdobjih, v katerih se vzporejajo z zadevnimi stroški, ki naj bi jih nadomestile. Če se državna podpora nanaša na določeno sredstvo, se pripozna kot razmejeni prihodek, ki ga družba UNIOR d.d., pripozna v izkazu poslovnega izida v obdobju pričakovane dobe uporabnosti sredstva v enakih letnih obrokih.

Finančne obveznosti

Finančne obveznosti so pripoznane ob nastanku po poštenu vrednosti, brez pri tem nastalih transakcijskih stroškov. V naslednjih obdobjih so finančne obveznosti merjene po odplačni vrednosti z uporabo metode veljavnih obresti. Vsakršna razlike med prejemki (brez transakcijskih stroškov) in obveznostmi je pripoznana v izkazu poslovnega izida skozi obdobje celotne finančne obveznosti.

Davek od dobička

Davek od dobička obračunavamo skladno z Zakonom o davku od dohodka pravnih oseb. Osnova za obračun davka od dohodka je bruto dobiček, povečan za davčno nepriznane stroške in zmanjšan za zakonsko dovoljene olajšave. Od tako dobljene osnove je obračunana obveznost za davek od dohodka pravnih oseb. V letu 2015 je davčna osnova pozitivna, davek je obračunan v skladu z davčnimi predpisi posameznih držav, v katerih se nahajajo odvisna podjetja v skupini.

Odloženi davki

Z namenom izkazovanja ustreznega poslovnega izida v obdobju poročanja smo obračunali tudi odložene davke. Te izkazujemo kot odložene terjatve za davek in odložene obveznosti za davek. Pri obračunavanju odloženih davkov smo uporabili metodo obveznosti po bilanci stanja. Knjižno vrednost sredstev in obveznosti smo primerjali z njihovo davčno vrednostjo, razliko med obema vrednostma pa opredelili kot stalno ali začasno razliko. Začasne razlike smo razdelili na obdavčljive in odbitne. Obdavčljive začasne razlike so nam povečale obdavčljive zneske in odložene davčne obveznosti. Odbitne začasne razlike pa so nam zmanjšale obdavčljive zneske in povečale odložene davčne terjatve.

Prihodki

Prihodki iz opravljenih storitev

Poslovne prihodke pripoznamo, ko upravičeno pričakujemo, da bodo vodili do prejemkov, če ti niso uresničeni že ob nastanku in jih je mogoče zanesljivo izmeriti.

Pri pripoznavanju prihodkov iz opravljenih storitev uporabljamo metodo odstotka dokončnosti del na dan bilance stanja. Po tej metodi pripoznamo prihodke v obračunskem obdobju, v katerem so storitve opravljene. Razkrivamo zneske vsake pomembne vrste prihodkov, pripoznanih v obdobju, ter dosežene prihodke na domačih in tujih trgih. Prihodki na domačem trgu so prihodki, doseženi v Sloveniji, tuji trg predstavljajo države EU in tretje države.

Prihodki iz prodaje proizvodov, blaga in materiala

Prihodki iz prodaje proizvodov, blaga in materiala se merijo na podlagi cen, navedenih v računih in drugih listinah, zmanjšanih za popuste, odobrene ob prodaji ali pozneje. Med prihodki od prodaje proizvodov, blaga, materiala in opravljenih storitev se izkažejo tudi vsebinsko ustrezne postavke iz prejšnjih obdobj.

Prihodki od najemnin

Prihodki od najemnin zajemajo v pretežni meri prihodke od naložbenih nepremičnin, to je gradbenih objektov in zemljišč, ki jih dajemo v poslovni najem. Družba prihodke od najemnin uvršča med poslovne prihodke.

Drugi poslovni prihodki s prevrednotovalnimi poslovnimi prihodki

Med drugimi prihodki izkazujemo donacije, subvencije, premije ter prevrednotovalne prihodke, nastale pri prodaji osnovnih sredstev in odpravo rezervacij v neto znesku.

Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki obsegajo prihodke od obresti na dana posojila, prihodke od dividend, prihodke od odsvojitve za prodajo razpoložljivih finančnih sredstev in prihodke iz naslova pozitivnih tečajnih razlik. Prihodke od obresti pripoznamo ob njihovem nastanku z uporabo učinkovite obrestne mere. Prihodke od dividend izkažemo v poslovnem izidu, ko je uveljavljena pravica do izplačila.

Finančni odhodki obsegajo stroške obresti za prejeta posojila, negativne tečajne razlike, izgube zaradi oslabilve vrednosti finančnih sredstev, ki se pripoznajo v izkazu poslovnega izida. Stroški izposojanja se v izkazu poslovnega izida pripoznajo po metodi učinkovite obresti.

Kosmati donos iz poslovanja

Kosmati donos iz poslovanja je sestavljen iz prihodkov od prodaje, spremembe vrednosti zalog gotovih proizvodov in nedokončane proizvodnje, usredstvenih lastnih proizvodov in storitev ter drugih poslovnih prihodkov.

Odhodki – stroški

Stroške kot odhodke pripoznamo v obdobju, v katerem nastanejo. Razvrščamo jih v skladu z njihovo naravo. Izkazujemo jih in razkrivamo po naravnih vrstah v okviru trimestrnega kontnega načrta družbe. Odhodki se pripoznajo, če je zmanjšanje gospodarskih koristi v obračunskem obdobju povezano z zmanjšanjem sredstev ali s povečanjem dolga in je to zmanjšanje mogoče zanesljivo izmeriti.

Poslovni izid

Poslovni izid je sestavljen iz izida iz poslovanja povečanega za finančne prihodke in zmanjšanega za finančne odhodke.

Oslabitev opredmetenih osnovnih sredstev

Če obstaja kako znamenje, da utegne biti sredstvo oslabiljeno, ocenimo njegovo nadomestljivo vrednost. Če ni mogoče oceniti nadomestljive vrednosti sredstva, podjetje ugotovi nadomestljivo vrednost denar ustvarjajoče enote, ki ji sredstvo pripada. Slabitev se izkaže v izkazu poslovnega izida, za prevrednotenje zemljišč pa se izkaže skozi presežek iz prevrednotenja v kapitalu. Izgube zaradi oslabilve je treba odpraviti, če so se spremenile ocene, uporabljene za ugotovitev nadomestljive vrednosti sredstev. Izguba zaradi oslabilve sredstva se odpravi do višine, do katere povečana knjigovodska vrednost sredstva ne preseže knjigovodske vrednosti, ki bi bila ugotovljena po odštetju amortizacijskega odpisa, če pri sredstvu v prejšnjih letih ne bi bila pripoznana izguba zaradi oslabilve. Odprava izgube se pripozna kot prihodek v poslovnem izidu. Za zemljišča ugotavljamo pošteno vrednost s ceno.

Oslabitev neopredmetenih sredstev

Neopredmetena sredstva na datum poročanja preverimo z namenom slabitve.

Kadar je nadomestljiva vrednost manjša od knjigovodske vrednosti sredstva, se ta zmanjša na njegovo nadomestljivo vrednost. Takšno zmanjšanje prikaže družba kot izgubo zaradi oslabilve in knjiži kot prevrednotovalni poslovni odhodek.

Oslabitev finančnih sredstev

Na datum vsakega poročanja v družbi opravimo preizkus ocene slabitve finančnih naložb po izbranih kriterijih, opredeljenih v pravilniku o računovodstvu, da bi ugotovili, ali obstajajo nepristranski dokazi o morebitni oslabiljenosti finančne naložbe. Če taki razlogi obstajajo, pristopimo k izračunu višine vrednosti izgube zaradi oslabilte.

Če presodimo, da je treba opraviti slabitev pri finančnih naložbah, izkazanih po odplačni vrednosti, se znesek izgube izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo finančne naložbe in sedanjo vrednostjo pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, diskontiranih po izvirni efektivni obrestni meri. Vrednost izgube pripoznamo v poslovnem izidu. Če razlogi za slabitev finančne naložbe prenehajo obstajati, je razveljavitev slabitve finančne naložbe, izkazane po odplačni vrednosti, pripoznana v poslovnem izidu.

Pri finančnih naložbah v odvisne, pridružene, skupaj obvladovane in druge družbe, izkazanih po nabavni vrednosti, če presodimo, da je treba opraviti slabitev, jo pripoznamo v poslovnem izidu kot prevrednotovalni finančni odhodek.

Za finančne naložbe razvrščene v skupino za prodajo razpoložljive finančne naložbe, izmerimo višino izgube zaradi oslabilte, ki se pripozna v poslovnem izidu, kot razliko med knjigovodsko vrednostjo naložbe in tržno oz. pošteno vrednostjo na presečni bilančni datum. Slabitev teh naložb opravimo, ko je ocenjena vrednost pomembno ali dolgotrajno nižja kot nabavna vrednost. Znesek tako oblikovane slabitve predstavlja razliko med nabavno vrednostjo in pošteno vrednostjo naložbe.

Izkaz drugega vseobsegajočega donosa

V izkazu drugih vseobsegajočih donosov prikazujemo postavke (vključno z morebitnimi prilagoditvami zaradi prerazvrstitev), ki niso pripoznane v poslovnem izidu, kakor zahtevajo ali dovoljujejo drugi MSRP.

Izkaz denarnih tokov

V družbi poročamo o denarnih tokovih iz poslovanja po posredni metodi na osnovi postavk v bilanci stanja z dne 31.12.2015 in 31.12.2014 ter izkaza poslovnega izida za leto 2015 ter dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev odtokov in pritokov.

Izkaz gibanja kapitala

Izkaz gibanja kapitala prikazuje gibanje posameznih sestavin kapitala v poslovnem letu (celoto prihodkov in odhodkov ter transakcij z lastniki, ko delujejo kot lastniki), vključno z uporabo čistega dobička. Vključen je izkaz vseobsegajočega donosa, ki čisti dobiček tekočega obdobja povečuje za vse prihodke, ki smo jih neposredno pripoznali v kapitalu.

17.2.7 *Novi standardi in pojasnila, ki še niso začeli veljati*

Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU, a še niso v veljavi

Na datum odobritve teh računovodskih izkazov so naslednje spremembe obstoječih standardov in pojasnil, ki jih je izdal OMRS in sprejela EU, bile izdane, vendar še niso stopile v veljavo:

- **Spremembe MSRP 11 'Skupne ureditve'** - Obračunavanje pridobitve deležev pri skupnem delovanju, ki jih je EU sprejela 24. novembra 2015 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 1 'Predstavljanje računovodskih izkazov'** – Pobuda za razkritje, ki jih je EU sprejela 18. decembra 2015 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2016 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 16 'Opredmetena osnovna sredstva' in MRS 38 'Neopredmetena sredstva'** – Pojasnilo sprejemljivih metod amortizacije, ki jih je EU sprejela 2. decembra 2015 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 16 'Opredmetena osnovna sredstva' in MRS 41 'Kmetijstvo'** - Kmetijstvo: Rodne rastline – kot jih je sprejela EU 23. novembra 2015 (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje),
- **Spremembe MRS 19 'Zasluzki zaposlencev'** - Programi z določenimi zasluzki: Prispevki zaposlencev, ki jih je EU sprejela 17. decembra 2014 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. februarja 2015 ali kasneje),
- **Spremembe MRS 27 'Ločeni računovodski izkazi'** – Kapitalska metoda pri ločenih računovodskih izkazih, ki jih je EU sprejela 18. decembra 2015 (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2016 ali pozneje),
- **Spremembe različnih standardov 'Izboljšave MSRP (obdobje 2010-2012)'**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 2, MSRP 3, MSRP 8, MSRP 13, MRS 16, MSR 24 in MRS 38), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, ki jih je EU sprejela 17. decembra 2014 (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. februarja 2015 ali pozneje),
- **Spremembe različnih standardov 'Izboljšave MSRP (obdobje 2012-2014)'**, ki izhajajo iz letnega projekta za izboljšanje MSRP (MSRP 5, MSRP 7, MRS 19 in MRS 34), predvsem z namenom odpravljanja neskladnosti in razlage besedila, ki jih je EU sprejela 15. decembra 2015 (spremembe je treba uporabljati za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje).

Standardi in pojasnila, ki jih je izdal OMRS, vendar jih EU še ni sprejela

Trenutno se MSRP, kot jih je sprejela EU, bistveno ne razlikujejo od predpisov, ki jih je sprejel Odbor za mednarodne računovodske standarde (OMRS) z izjemo naslednjih novih standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil, ki na dan 31.12.2015 (spodaj navedeni datumi začetka veljavnosti veljajo za celoten MRSP) niso bili potrjeni za uporabo v EU:

- **MSRP 9 'Finančni instrumenti'** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje),
- **MSRP 14 'Zakonsko predpisani odlog plačila računov'** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2016 ali pozneje) - Evropska komisija je sklenila, da ne bo pričela postopka potrjevanja tega vmesnega standarda ter da bo počakala na izdajo njegove končne verzije,

- **MSRP 15 'Prihodki iz pogodb s strankami'** ter nadaljnje spremembe (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2018 ali pozneje),
- **MSRP 16 Najemi'** (velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. januarja 2019 ali pozneje).
- **Spremembe MSRP 10 'Konsolidirani računovodski izkazi', MSRP 12 'Razkritje deležev v drugih družbah' in MRS 28 'Naložbe v podjetja in skupne podvige'** - Naložbena podjetja: izjeme pri konsolidaciji (veljajo za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2016 ali pozneje),
- **Spremembe MSRP 10 'Konsolidirani računovodski izkazi' in MRS 28 'Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige'** – Prodaja ali prispevanje sredstev med vlagateljem in njegovim pridruženi podjetjem oz. skupnim podvigom, ter nadaljnje spremembe (datum pričetka veljavnosti je odložen za nedoločen čas do zaključka raziskovalnega projekta v zvezi s kapitalsko metodo),
- **Spremembe MRS 12 'Davki iz dobička'** - Pripoznavanje odloženih terjatev za davek iz naslova nerealiziranih izgub (velja za letna obdobja, ki se pričnejo 1. januarja 2017 ali pozneje).

Podjetje predvideva, da uvedba teh novih standardov, sprememb obstoječih standardov in pojasnil v obdobju začetne uporabe ne bo imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze družbe.

Hkrati je obračunavanje varovanja pred tveganji v zvezi s portfeljem finančnih sredstev in obveznosti, katerega načel EU še ni sprejela, še vedno neregulirano.

Podjetje ocenjuje, da uporaba obračunavanja varovanja pred tveganji v zvezi s finančnimi sredstvi ter obveznostmi v skladu z zahtevami **MRS 39: »Finančni instrumenti: Pripoznavanje in merjenje«** ne bi imela pomembnega vpliva na računovodske izkaze podjetja, če bi bila uporabljena na datum bilance stanja.

17.3 Pojasnila k bilanci stanja

17.3.1 Bilanca stanja po odsekih

Postavka (v EUR)	Turistična dej. 31.12.2015	Kovinska dej. 31.12.2015	SKUPAJ 31.12.2015	Turistična dej. 31.12.2014	Kovinska dej. 31.12.2014	SKUPAJ 31.12.2014
SREDSTVA	90.771.621	248.775.094	339.546.715	95.104.792	258.175.342	353.280.134
A. DOLGOROČNA SREDSTVA	87.881.720	137.270.200	225.151.920	92.322.594	132.859.143	225.181.737
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne AČR	1.705.083	4.378.279	6.083.362	1.761.976	4.792.004	6.553.980
1. Dolgoročne premoženjske pravice	1.546.174	464.908	2.011.082	1.586.907	497.866	2.084.773
2. Dobro ime	0	521.448	521.448	0	521.448	521.448
4. Dolgoročno odloženi stroški razvijanja	0	3.377.042	3.377.042	0	3.554.535	3.554.535
5. Druge dolgoročne aktivne časovne razmejitev	158.909	14.881	173.790	175.069	218.155	393.224
II. Opredmetena osnovna sredstva	85.968.006	103.105.476	189.073.482	90.354.915	99.156.267	189.511.182
1. Zemljišča in zgradbe	75.843.898	46.402.139	122.246.037	79.090.849	46.180.489	125.271.338
2. Proizvajalne naprave in stroji	5.259.513	55.092.368	60.351.881	5.843.506	51.710.716	57.554.222
3. Druge naprave in oprema, drobni inv. in druga OOS	4.791.464	759.706	5.551.170	4.831.258	855.372	5.686.630
4. Opredmetena osnovna sredstva, ki se pridobivajo	73.131	851.263	924.394	589.302	409.690	998.992
III. Naložbene nepremičnine	190.118	13.922.627	14.112.745	190.118	13.940.080	14.130.198
IV. Dolgoročne finančne naložbe	18.513	13.185.119	13.203.632	15.585	13.226.217	13.241.802
1. Dolgoročne finančne naložbe, razen posojil	15.585	13.004.945	13.020.530	15.585	12.716.129	12.731.714
2. Dolgoročna posojila	2.928	180.174	183.102	0	510.088	510.088
V. Dolgoročne poslovne terjatve	0	403.863	403.863	0	389.175	389.175
1. Dolgoročne poslovne terjatve do kupcev	0	147.859	147.859	0	129.600	129.600
2. Dolgoročne poslovne terjatve do drugih	0	256.004	256.004	0	259.575	259.575
VI. Odložene terjatve za davke	0	2.274.836	2.274.836	0	1.355.400	1.355.400
B. KRATKOROČNA SREDSTVA	2.889.901	111.504.894	114.394.795	2.782.198	125.316.199	128.098.397
I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	0	134.665	134.665	0	134.742	134.742
II. Zaloge	456.260	66.868.970	67.325.230	470.008	68.422.476	68.892.484
1. Material	421.219	21.117.185	21.538.404	439.196	21.122.315	21.561.511
2. Nedokončana proizvodnja	0	22.129.425	22.129.425	0	22.759.637	22.759.637
3. Proizvodi	4.753	14.538.512	14.543.265	6.075	15.356.303	15.362.378
4. Trgovsko blago	30.288	9.083.848	9.114.136	24.737	9.184.221	9.208.958
III. Kratkoročne finančne naložbe	1.577	4.673.906	4.675.483	13.925	4.674.561	4.688.486
1. Kratkoročne finančne naložbe, razen posojil	0	131	131	0	131	131
2. Kratkoročna posojila	1.577	4.673.775	4.675.352	13.925	4.674.430	4.688.355
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	1.920.859	33.072.217	34.993.076	1.821.387	46.813.805	48.635.192
1. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	1.210.392	24.978.585	26.188.977	1.146.027	38.926.988	40.073.015
2. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	710.467	8.093.632	8.804.099	675.360	7.886.817	8.562.177
V. Denarna sredstva	511.205	6.755.136	7.266.341	476.878	5.270.615	5.747.493

Osnovna sredstva so se v letu 2015 povečala na kovinski dejavnosti in zmanjšala na turistični dejavnosti, ker je bilo v skupini novih investicij v osnovna sredstva za 13.450.752 evrov, od tega 12.543.562 evrov v kovinski dejavnosti in 907.190 evrov v turistični dejavnosti. S 1.1.2015 smo tudi prenesli bungalove na Rogli po knjigovodski vrednosti 1.870.000 evrov iz turistične na kovinsko dejavnost.

Zaloge so se znižale na kovinski dejavnosti zaradi znižanja zalog nedokončane proizvodnje in zalog trgovskega blaga. Kratkoročne poslovne terjatve so se zmanjšale na kovinski dejavnosti zaradi pobota 9.924.953 evrov poslovnih terjatev s kratkoročnimi finančnimi obveznostmi.

Bilanca stanja po odsekih (nadaljevanje)

Postavka (v EUR)	Turistična dej.	Kovinska dej.	SKUPAJ	Turistična dej.	Kovinska dej.	SKUPAJ
	31.12.2015	31.12.2015	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2014	31.12.2014
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	90.771.621	248.775.094	339.546.715	95.104.792	258.175.342	353.280.134
A. KAPITAL	42.103.375	102.527.653	144.631.028	44.054.741	96.306.621	140.361.362
A1. KAPITAL LASTNIKOM OBVLADUJOČE DRUŽBE	41.933.934	94.021.252	135.955.186	43.885.790	89.117.371	133.003.161
I. Vpoklicani kapital	6.483.792	17.205.191	23.688.983	6.483.792	17.205.191	23.688.983
1. Osnovni kapital	6.483.792	17.205.191	23.688.983	6.483.792	17.205.191	23.688.983
2. Nvpoklicani kapital (odbitna postavka)	0	0	0	0	0	0
II. Kapitalske rezerve	11.409.929	30.277.035	41.686.964	11.409.929	30.277.035	41.686.964
III. Rezerve iz dobička	7.910.063	31.665.394	39.575.457	7.908.150	31.066.349	38.974.499
1. Zakonske rezerve	585.529	1.426.742	2.012.271	583.616	1.402.724	1.986.340
2. Rezeve za lastne delnice in lastne poslovne deleže	0	120.190	120.190	0	120.190	120.190
3. Lastne delnice in poslovni deleži (odbitna postavka)	0	(120.190)	(120.190)	0	(120.190)	(120.190)
4. Statutarne rezerve	0	422.408	422.408	0	0	0
5. Druge rezerve iz dobička	7.324.534	29.816.244	37.140.778	7.324.534	29.663.625	36.988.159
IV. Presežek iz prevrednotenja	15.599.193	12.149.213	27.748.406	15.441.531	13.435.561	28.877.092
V. Preneseni čisti dobiček oz. izguba	2.640.477	(2.186.574)	453.903	5.377.762	-6.829.793	-1.452.031
VI. Čisti dobiček oz. izguba poslovnega leta	(2.109.520)	6.666.628	4.557.108	(2.735.374)	5.950.475	3.215.101
VII. Prevedbeni popravek kapitala	0	(1.755.635)	(1.755.635)	0	(1.987.447)	(1.987.447)
A2. KAPITAL NEOBVLADUJOČEMU DELEŽU	169.441	8.506.401	8.675.842	168.951	7.189.250	7.358.201
B. REZERVACIJE IN DOLGOROČNE PČR	3.868.852	5.584.049	9.452.901	3.828.912	4.182.172	8.011.084
1. Rezervacije za pokojnine in podobne obveznosti	719.419	4.432.892	5.152.311	524.339	3.137.460	3.661.799
2. Druge rezervacije	2.780.289	799.134	3.579.423	2.909.788	667.268	3.577.056
3. Dolgoročne pasivne časovne razmejitev	369.144	352.023	721.167	394.785	377.444	772.229
C. DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	36.492.329	80.661.018	117.153.347	38.268.266	87.336.098	125.604.364
I. Dolgoročne finančne obveznosti	33.675.997	83.122.144	116.798.141	35.506.432	89.859.600	125.366.032
1. Dolgoročne finančne obveznosti do bank	33.675.997	82.809.184	116.485.181	35.214.323	89.523.399	124.737.722
2. Dolgoročne finančne obv. na podlagi obveznic	0	0	0	0	0	0
3. Druge dolgoročne finančne obveznosti	0	312.960	312.960	292.109	336.201	628.310
II. Dolgoročne poslovne obveznosti	286.160	0	286.160	174.443	0	174.443
1. Dolgoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	160.206	0	160.206	2.078	0	2.078
2. Dolgoročne menične obveznosti	0	0	0	0	0	0
3. Dolgoročne poslovne obv. na podlagi predujmov	0	0	0	0	0	0
4. Druge dolgoročne poslovne obveznosti	125.954	0	125.954	172.365	0	172.365
III. Odložene obveznosti za davek	2.530.172	(2.461.126)	69.046	2.587.391	(2.523.502)	63.889
Č. KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	6.887.953	58.692.628	65.580.581	7.819.478	69.639.099	77.458.577
I. Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev	0	0	0	0	0	0
II. Kratkoročne finančne obveznosti	2.467.043	12.546.463	15.013.506	2.636.280	24.806.340	27.442.620
1. Kratkoročne finančne obveznosti do bank	2.467.043	10.783.706	13.250.749	2.587.043	12.957.993	15.545.036
2. Kratkoročne finančne obv. na podlagi obveznic	0	0	0	0	0	0
3. Druge kratkoročne finančne obveznosti	0	1.762.757	1.762.757	49.237	11.848.347	11.897.584
III. Kratkoročne poslovne obveznosti	4.420.910	46.146.165	50.567.075	5.183.198	44.832.759	50.015.957
1. Kratkoročne poslovne obveznosti do dobaviteljev	2.595.385	30.534.140	33.129.525	3.545.153	28.091.521	31.636.674
2. Kratkoročne menične obveznosti	0	2.860.711	2.860.711	0	3.468.681	3.468.681
3. Kratkoročne poslovne obv. na podlagi predujmov	912.049	2.943.426	3.855.475	874.253	2.713.955	3.588.208
4. Druge kratkoročne poslovne obveznosti	913.476	9.807.888	10.721.364	763.792	10.558.602	11.322.394
D. KRATKOROČNE PČR	1.419.112	1.309.746	2.728.858	1.133.395	711.352	1.844.747

Vrednost kapitala kovinske dejavnosti se je povečal zaradi dobička tekočega leta in drugih sprememb, ki so pojasnjene v izkazu gibanja kapitala v poglavju 16.5., medtem ko se je kapital turistične dejavnosti znižal zaradi izgube tekočega leta. Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine so se povečale predvsem na kovinski dejavnosti.

Finančne obveznosti so se v obeh dejavnostih zmanjšale zaradi odplačila glavnih kreditov, dodatno pa na kovinski dejavnosti za že omenjenih 9.924.953 evrov pobota s terjatvami. Poslovne obveznosti so se na kovinski dejavnosti povečale zaradi večjega obsega poslovanja, medtem ko so se na turistični dejavnosti zmanjšale zaradi odplačil.

17.3.2 Neopredmetena osnovna sredstva

SKUPINA UNIOR (v EUR)	Dobro ime	Odloženi stroški razvijanja	Naložbe v pravice do ind. lastnine	Druga neopred. sredstva	NDS v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 31.decembra 2014	602.236	9.796.808	5.039.756	190.089	203.135	15.832.024
Povečanja ob pripojitvi družb	0	0	0	0	0	0
Neposredna povečanja - investicije	0	191.555	12.995	7.818	697.569	909.937
Prenos z investicij v teku	0	853.684	47.020	0	(900.704)	0
Zmanjšanja med letom	0	(17.290)	(17.977)	(24.117)	0	(59.384)
Ostale spremembe (premiki, tečaji valut)	0	59.784	2.352	0	0	62.136
Stanje 31.decembra 2015	602.236	10.884.541	5.084.146	173.790	0	16.744.713
Popravek vrednosti						
Stanje 31.decembra 2014	80.788	6.242.273	2.954.983	0	0	9.278.044
Povečanja ob pripojitvi družb	0	0	0	0	0	0
Amortizacija v letu	0	1.257.082	135.663	0	0	1.392.745
Zmanjšanja med letom	0	(17.290)	(17.758)	0	0	(35.048)
Ostale spremembe (premiki, tečaji valut)	0	25.434	176	0	0	25.610
Stanje 31. decembra 2015	80.788	7.507.499	3.073.064	0	0	10.661.351
Sedanja vrednost 31. decembra 2015	521.448	3.377.042	2.011.082	173.790	0	6.083.362
Sedanja vrednost 31. decembra 2014	521.448	3.554.535	2.084.773	190.089	203.135	6.553.980

SKUPINA UNIOR (v EUR)	Dobro ime	Odloženi stroški razvijanja	Naložbe v pravice do ind. lastnine	Druga neopred. sredstva	NDS v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 31.decembra 2013	602.236	10.216.522	2.209.290	223.427	409.904	13.661.379
Povečanja ob pripojitvi družb	0	0	7.303	0	0	7.303
Neposredna povečanja - investicije	42.210	(2.357.373)	2.547.449	8.107	1.947.190	2.187.583
Prenos z investicij v teku	0	1.862.340	291.619	0	(2.153.959)	0
Zmanjšanja med letom	(42.210)	(7.843)	(13.352)	(41.445)	0	(104.850)
Ostale spremembe (premiki, tečaji valut)	0	83.162	(2.553)	0	0	80.609
Stanje 31.decembra 2014	602.236	9.796.808	5.039.756	190.089	203.135	15.832.024
Popravek vrednosti						
Stanje 31.decembra 2013	80.788	5.874.366	2.047.982	0	0	8.003.136
Povečanja ob pripojitvi družb	0	0	7.303	0	0	7.303
Amortizacija v letu	0	366.935	880.228	0	0	1.247.163
Zmanjšanja med letom	0	(36.433)	21.457	0	0	(14.976)
Ostale spremembe (premiki, tečaji valut)	0	37.405	(1.987)	0	0	35.418
Stanje 31. decembra 2014	80.788	6.242.273	2.954.983	0	0	9.278.044
Sedanja vrednost 31. decembra 2014	521.448	3.554.535	2.084.773	190.089	203.135	6.553.980
Sedanja vrednost 31. decembra 2013	521.448	4.342.156	161.308	223.427	409.904	5.658.243

Skupina je od Ministrstva za okolje in prostor, Agencije RS za okolje za leto 2015 prejela 7.818 emisijskih kuponov. Ti so v knjigovodskih evidencah evidentirani z vrednostjo 1 EUR. V letu 2015 je skupina poravnala obveznost za leto 2015 v višini 7.956 kuponov. Za vrednost proizvedenih izdaj v letu 2015 ima skupina izkazano obveznost za predajo 7.337 emisijskih kuponov. Stanje emisijskih kuponov na dan 31.12.2015 znaša 14.881.

17.3.3 Opredmetena osnovna sredstva

SKUPINA UNIOR (v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalna oprema in stroji	Dr. oprema in drobni inventar	Osnovna sredstva v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 31. decembra 2014	39.714.513	163.643.331	170.174.014	13.106.368	998.992	387.637.218
Povečanja ob pripojitvi družb	0	0	0	0	0	0
Neposredna povečanja - investicije	18.319	131.181	3.967.808	467.789	7.943.427	12.528.524
Prenos z investicij v teku	120.000	1.479.605	6.386.956	31.629	(8.018.190)	0
Zmanjšanja med letom	(23.170)	(268.501)	(2.835.909)	(359.385)	0	(3.486.965)
Prevrednotenje zaradi krepitev/oslabitve	(225.000)	(742.953)	0	0	0	(967.953)
Premiki med skupami	(324.954)	270.935	0	54.019	0	0
Ostale spremembe (spremembe tečajev)	(13.934)	18.397	985.837	36.541	165	1.027.006
Stanje 31. decembra 2015	39.265.774	164.531.995	178.678.706	13.336.961	924.394	396.737.830
Popravek vrednosti						
Stanje 31. decembra 2014	0	78.086.506	112.619.792	7.419.738	0	198.126.036
Povečanja ob pripojitvi družb	0	0	0	0	0	0
Amortizacija v letu	0	3.575.469	7.670.365	691.589	0	11.937.423
Zmanjšanja med letom	0	(123.577)	(2.377.855)	(401.521)	0	(2.902.953)
Premiki med skupami	0	(20.453)	0	20.453	0	0
Ostale spremembe (spremembe tečajev)	0	33.787	414.523	55.532	0	503.842
Stanje 31. decembra 2015	0	81.551.732	118.326.825	7.785.791	0	207.664.348
Sedanja vrednost 31. decembra 2015	39.265.774	82.980.263	60.351.881	5.551.170	924.394	189.073.482
Sedanja vrednost 31. decembra 2014	39.714.513	85.556.825	57.554.222	5.686.630	998.992	189.511.182

SKUPINA UNIOR (v EUR)	Zemljišča	Zgradbe	Proizvajalna oprema in stroji	Dr. oprema in drobni inventar	Osnovna sredstva v pridobivanju	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 31. decembra 2013	39.672.204	157.516.910	161.499.040	14.067.176	6.351.695	379.107.025
Povečanja ob pripojitvi družb	0	529.173	608.044	92	0	1.137.309
Neposredna povečanja - investicije	39.215	1.970.939	3.058.210	752.299	5.795.795	11.616.458
Prenos z investicij v teku	0	4.775.005	6.372.292	2.355	(11.149.652)	0
Zmanjšanja med letom	(147.090)	(1.353.242)	(3.130.634)	(552.732)	0	(5.183.698)
Prevrednotenje zaradi krepitev/oslabitve	342.842	0	0	0	0	342.842
Premiki med skupami	0	357.579	756.834	(1.114.413)	0	0
Ostale spremembe (spremembe tečajev)	(192.658)	(153.033)	1.010.228	(48.409)	1.154	617.282
Stanje 31. decembra 2014	39.714.513	163.643.331	170.174.014	13.106.368	998.992	387.637.218
Popravek vrednosti						
Stanje 31. decembra 2013	0	75.839.052	107.580.455	7.716.427	0	191.135.934
Povečanja ob pripojitvi družb	0	90.653	107.836	92	0	198.581
Amortizacija v letu	0	3.400.073	7.084.338	662.288	0	11.146.699
Zmanjšanja med letom	0	(1.155.399)	(2.997.440)	(481.475)	0	(4.634.314)
Premiki med skupami	0	0	435.662	(435.662)	0	0
Ostale spremembe (spremembe tečajev)	0	(87.873)	408.941	(41.932)	0	279.136
Stanje 31. decembra 2014	0	78.086.506	112.619.792	7.419.738	0	198.126.036
Sedanja vrednost 31. decembra 2014	39.714.513	85.556.825	57.554.222	5.686.630	998.992	189.511.182
Sedanja vrednost 31. decembra 2013	39.672.204	81.677.858	53.918.585	6.350.749	6.351.695	187.971.091

V letu 2015 je bilo v Skupini UNIOR skupaj 13.450.752 EUR novih investicijskih vlaganj v osnovna sredstva, od tega 909.937 EUR v neopredmetena osnovna sredstva, 12.528.524 EUR v opredmetena osnovna sredstva in 12.291 EUR v naložbene nepremičnine.

Med opredmetenimi osnovnimi sredstvi ima skupina izkazana sredstva, ki jih je pridobila s finančnim najemom z nabavno vrednostjo 4.620.792 evrov in sedanjo vrednostjo na dan 31.12.2015 3.509.999 evrov.

Kot jamstvo za dolgove ima skupina zastavljena osnovna sredstva, katerih vrednost je po cenitvah ocenjena na 191.881.080 EUR, kar predstavlja večino sredstev skupine.

Zemljišča so zaradi sprememb prevrednotena na podlagi cenitvenega poročila izdelanega s strani pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin na pošteno vrednost. Pri vrednotenju je cenilec uporabil način tržnih prodaj, ki nakazuje vrednost s primerjavo ocenjevane nepremičnine z enakimi ali podobnimi nepremičninami, za katere so na voljo informacije o cenah. Na osnovi doseženih prodajnih cen in prilagoditev je bila upoštevana indikativna cena, ki bi jo primerljiva nepremičnina dosegla na trgu. K oceni zemljišča je bila pripisana še vrednost komunalnega prispevka, kot pravice, ki je pripisana k stavbnega zemljišču, na katerem stojijo objekti z izdanim gradbenim dovoljenjem. Pri Termah Zreče je upoštevana metoda zemljiškega ostanka. V cenitvenem poročilu je upoštevana realna netvegana donosnost 0,255%, premija za tveganje 1,5%, premija za manjšo likvidnost 1,0%, premija za upravljanje z naložbo 0,1%. Upoštevana mera kapitalizacije je 2,9%. Pri Vrtnariji Zreče pa je uporabljena metoda na donosu zasnovan način. V cenitvenem poročilu je upoštevana realna netvegana donosnost 0,255%, premija za tveganje 3%, premija za manjšo likvidnost 2,5%, premija za upravljanje z naložbo 0,3%, premija za obnovo kapitala 1,545%. Upoštevana mera kapitalizacije je 7,6%.

Uprava matične družbe na podlagi presoje razmer na trgu nepremičnin na 31.12.2015 glede na 31.12.2014 ocenjuje, da tržne vrednosti nepremičnin pomembno ne odstopajo od izkazanih poštenih vrednosti.

17.3.4 Naložbene nepremičnine

(v EUR)	2015	2014
Zemljišča	7.492.511	7.492.511
Zgradbe	6.620.234	6.637.687
Skupaj	14.112.745	14.130.198

Gibanje naložbenih nepremičnin

(v EUR)	2015	2014
Začetno stanje 1. januarja	14.130.198	15.962.429
Pridobitve	12.291	0
Prevrednotenje	0	96.262
Odtujitve	0	(1.870.000)
Ostale spremembe (premiki, tečaji valut)	(29.744)	(58.493)
Končno stanje 31. decembra	14.112.745	14.130.198

Naložbene nepremičnine zajemajo zemljišča in zgradbe, ki so namenjena nadaljnji prodaji oziroma oddajanju v najem in sicer na lokacijah Maribor, Zreče, na Rogli in v Kragujevcu v Srbiji. Naložbene nepremičnine so izkazane po poštenu vrednosti. Poštena vrednost se je določila na podlagi cenitve pooblaščenega ocenjevalca vrednosti nepremičnin. Pri zemljiščih, ki so namenjena prodaji in so izkazana med naložbenimi nepremičninami, je cenilec uporabil način tržnih prodaj, ki nakazuje vrednost s primerjavo ocenjevane nepremičnine z enakimi ali podobnimi nepremičninami, za katere so na voljo informacije o cenah. Na osnovi doseženih prodajnih cen in prilagoditev je bila upoštevana indikativna cena, ki bi jo primerljiva nepremičnina dosegla na trgu. K oceni zemljišča je bila pripisana še vrednost komunalnega prispevka, kot pravice, ki je pripisana k stavbnega zemljišču, na katerem stojijo objekti z izdanim gradbenim dovoljenjem.

Način ocenjevanja vrednosti naložbenih nepremičnin za lokacijo proizvodnih hal v Mariboru je po metodi tržnih prodaj za določanje vrednosti zemljišča, za določanje vrednosti opreme pa je bila uporabljena metoda na donosu zasnovan način. V cenitvenem poročilu je upoštevana realna netvegana donosnost 0,255%. V cenitvenem poročilu je pooblaščen cenilec za ugotovitev končne vrednosti upošteval vsoto ponderirani vrednosti, dobljenih z metodo kapitalizacije donosa in nabavnovrednostno metodo, kar predstavlja tržno oceno vrednosti. Na donosu zasnovan način temelji na kapitalizaciji pričakovanega stanovitnega dobička, ki ga bo imetnik lastninske pravice ustvarjal z uporabo premoženja. Osnova za ocenjevanje stanovitnega dobička so najemnine, ki jih lastnik zaračunava najemnikom v skladu z namembnostjo nepremičnine. Mera kapitalizacije je bila ugotovljena na podlagi metode dograjevanja in znaša za proizvodne in skladiščne prostore 7,1%, za pisarne pa 8,1%. Nabavnovrednostni način temelji na nadomestljivih stroških, to je stroških izgradnje stavbe z enakimi lastnostmi, kot jih ima ocenjevana nepremičnina. Pri tem so bili upoštevani sodobni materiali in standardi. Ocenila in odštela se je vrednost amortizacije, prištela pa se je tržna vrednost zemljišča in vrednost zunanje ureditve.

Uprava matične družbe na podlagi presoje razmer na trgu nepremičnin na 31.12.2015 glede na 31.12.2014 ocenjuje, da tržne vrednosti nepremičnin pomembno ne odstopajo od izkazanih poštenih vrednosti.

Strošek najemnin v letu 2015 je znašal 1.141.559 evrov.

Najmanjša vsota najemnin pri poslovnih najemih - terjatve

(v EUR)	2015	2014
do 1 leta	1.350.025	1.378.740
od 2 do 5 let	5.400.100	5.514.960
več kot 5 let	6.750.125	4.136.220
Skupaj	13.500.250	11.029.920

Najmanjša vsota najemnin pri poslovnih najemih - obveznosti

(v EUR)	2015	2014
do 1 leta	964.897	969.887
od 2 do 5 let	3.859.588	3.879.548
več kot 5 let	4.824.485	2.909.661
Skupaj	9.648.970	7.759.096

Prihodnje najemnine se nanašajo na oddajanje v najem za proizvodni hali v Mariboru in Kragujevcu, najemnina za proizvodno linijo za prašno barvanje, najemnina za objekt na Krvavcu ter najemnine za oddajanje učilnic in stanovanj. Glede na preteklo leto je dodatna najemnina za linijo za prašno barvanje.

Skupina plačuje najemnine za poslovno skladiščne prostore distributerjev ročnega orodja v tujini, za najem proizvodne hale na Kitajskem, za najem poslovno skladiščnih prostorov za potrebe programa Strojna oprema, za najem Koče na Pesku in parkirišče pri obratu Obdelava odkovkov v Slovenskih Konjicah. Povečanje glede na preteklo leto predstavlja najem parkirišča.

17.3.5 Dolgoročne finančne naložbe

(v EUR)	Delež	2015	2014
Naložbe v delnice in deleže v pridružena podjetja:			
V državi:			
ŠTORE STEEL d.o.o. Štore	29,253	9.767.951	9.305.909
RHYDCON d.o.o. Šmarje pri Ješah	33,500	143.719	618.717
RC SIMIT d.o.o. Kidričevo	20,000	197.430	202.852
USTVARJALEC d.o.o.	48,000	0	4.573
		<u>10.109.100</u>	<u>10.132.051</u>
V tujini:			
UNIOR TEPID S.R.L. Brasov, Romunija	49,000	1.887.541	1.506.972
UNIOR SINGAPORE Pte. Ltd. Singapur	40,000	21.472	46.336
UNIOR TEHNA d.o.o. Sarajevo, BiH	25,000	145.437	110.573
UNIOR TEOS ALATI d.o.o. Beograd, Srbija	20,000	452.791	433.141
SINTER a.d. Užice, Srbija	25,067	229.123	278.085
		<u>2.736.364</u>	<u>2.375.107</u>
Skupaj pridružena podjetja		12.845.464	12.507.158
Za prodajo razpoložljiva dolgoročna sredstva			
Naložbe v delnice in deleže v druga podjetja in banke:			
BANKE		5.350	5.349
ZAVAROVALNICE		2.282	24.588
DRUGA PODJETJA		167.434	194.619
		<u>175.066</u>	<u>224.556</u>
Dolgoročne finančne naložbe v dolgove			
Dolgoročna posojila drugim		183.102	510.088
		<u>183.102</u>	<u>510.088</u>
Skupaj dolgoročne finančne naložbe brez lastnih delnic		13.203.632	13.241.802

Pridružena podjetja se v konsolidiranih računovodskih izkazih vrednotijo po kapitalski metodi. Dobički in izgube pridruženih podjetij v konsolidirani bilanci stanja povečujejo oziroma zmanjšujejo vrednost dolgoročnih finančnih naložb, v konsolidiranem izkazu poslovnega izida pa povečujejo finančne prihodke oziroma odhodke. V letu 2015 je bila likvidirana družba Ustvarjalec d.o.o.

V letu 2015 je iz naslova dobičkov in izgub pridruženih podjetij nastal pozitiven učinek v višini 825.459 evrov, v postopku konsolidacije pa je bila oslABLJENA naložba v družbo Rhydcon d.o.o. v višini 487.153 EUR.

Kapital in poslovni izid povezanih strank

Ime podjetja	Država podjetja	Odstotek udeležbe v kapitalu	Velikost kapitala v EUR	Poslovni izid leta v EUR	Revidirani računovod. izkazi
Pridružena podjetja:					
STORE STEEL d.o.o.	Slovenija	29,253	43.869.212	2.340.189	DA
RHYDCON d.o.o.	Slovenija	33,500	2.405.724	204.027	NE
RC SIMIT d.o.o.	Slovenija	20,000	987.150	(37.237)	NE
USTVARJALEC d.o.o.	Slovenija	48,000	3.777	(5.751)	NE
UNIOR TEPID S.R.L.	Romunija	49,000	3.852.125	942.621	DA
UNIOR SINGAPORE Pte. Ltd.	Singapur	40,000	53.679	(62.160)	DA
UNIOR TEHNA d.o.o.	BiH	25,000	581.748	285.937	NE
UNIOR TEOS ALATI d.o.o.	Srbija	20,000	2.263.957	412.325	NE
SINTER a.d.	Srbija	25,067	914.025	(187.308)	DA

(v EUR)	2015	2014
Stanje naložb v delnice in deleže 1. januarja	13.241.802	13.141.117
Povečanja:		
Nakupi delnic in deležev	36.620	45.553
Povečanje naložb v dolgove	13.522	32.928
Dividende ali deleži iz dobička pridruženih podjetij	825.459	430.603
Donos kratkoročnega dela naložb v dolgove	0	0
Zmanjšanja:		
Prodaje delnic in deležev	(22.306)	0
Odplačila dolgoročnih danih posojil	(45.144)	(232.566)
Izgube pridruženih podjetij	0	0
Kratkoročni del naložb v dolgove	(306.649)	(78.949)
Druga zmanjšanja - oslabitev	(539.672)	(100.083)
Stanje 31. decembra	13.203.632	13.241.802

(v EUR)	2015	2014
Knjigovodska vrednost na dan 1. januarja	12.507.158	12.072.954
Nakupi delnic in deležev	36.620	33.537
Dobički (izgube) po kapitalski metodi	1.286.737	710.433
Izplačilo dobička na podlagi deleža v kapitalu	(401.957)	(176.383)
Prevedbene valutne razlike	(52.005)	(193.475)
Oslabitev naložb	(487.153)	0
Druge spremembe	(43.936)	60.092
Knjigovodska vrednost na dan 31. decembra	12.845.464	12.507.158

17.3.6 Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo

(v EUR)	2015	2014
Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	134.665	134.742
Skupaj	134.665	134.742

Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo predstavljajo bungalovi na Rogli v vrednosti 120.000 evrov in stanovanje v Kragujevcu v vrednosti 14.665 evrov.

17.3.7 Zaloge

(v EUR)	2015	2014
Material	22.329.649	22.396.315
Nedokončana proizvodnja	22.129.425	22.759.637
Proizvodi	15.230.665	15.585.882
Trgovsko blago	9.226.951	9.292.376
Popravek vrednosti	(1.591.460)	(1.141.726)
Skupaj	67.325.230	68.892.484

(v EUR)	2015	2014
Popravek vrednosti zalog:		
- material	791.245	834.804
- gotovi proizvodi	687.400	223.504
- trgovsko blago	112.815	83.418
Skupaj	1.591.460	1.141.726

(v EUR)	2015	2014
Stanje popravkov vrednosti zalog 1. januarja	1.141.726	1.749.269
- material	(43.559)	(37.441)
- gotovi proizvodi	463.896	(106.379)
- trgovsko blago	29.397	(463.723)
Stanje 31. decembra	1.591.460	1.141.726

Zaloge v višini 18,3 mio EUR so zastavljene v korist bank za zavarovanje finančnih obveznosti. Knjigovodska vrednost zalog je enaka čisti iztržljivi vrednosti.

17.3.8 Poslovne terjatve

(v EUR)	2015	2014
Dolgoročne poslovne terjatve		
Dolgoročne poslovne terjatve do pridruženih podjetij	61.751	9.717
Dolgoročne poslovne terjatve do drugih kupcev	793.900	822.350
Kratkoročni del dolgoročnih poslovnih terjatev	(8.896)	0
Popravek vrednosti dolgoročnih poslovnih terjatev	(442.892)	(442.892)
Skupaj dolgoročne poslovne terjatve	403.863	389.175
Kratkoročne poslovne terjatve		
Kratkoročne poslovne terjatve do pridruženih podjetij	754.882	823.907
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev - doma	3.467.189	5.638.990
Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev - v tujini	23.221.555	34.748.409
Kratkoročne poslovne terjatve iz naslova obresti	9.849	968
Terjatve za DDV	956.459	940.616
Predujmi	1.289.369	1.117.273
Druge kratkoročne poslovne terjatve	6.548.422	6.503.320
Kratkoročni del dolgoročnih poslovnih terjatev	8.896	0
Popravki vrednosti kratkoročnih poslovnih terjatev	(1.263.545)	(1.138.291)
Skupaj kratkoročne poslovne terjatve	34.993.076	48.635.192

Skupina je na dan 31.12.2015 pobotala za 9.924.953 evrov poslovnih terjatev s kratkoročnimi finančnimi obveznostmi, ker so terjatve financirane s faktoringom in zavarovane pri zavarovalnici, tako da ne obstaja možnost regresnega zahtevka s strani faktorja.

Med drugimi kratkoročnimi terjatvami so izkazane aktivne časovne razmejitve v višini 1.279.265 EUR, od tega so znašali kratkoročno odloženi stroški 433.753 EUR, nezaračunani prihodki 742.612 EUR in DDV od prejetih predujmov 102.900 EUR.

V letu 2015 je skupina oblikovala naslednje popravke vrednosti terjatev do kupcev:

(v EUR)	2015	2014
Stanje 1. januarja	1.138.291	1.801.805
Izterjane odpisane terjatve	(92.846)	(859.488)
Dokončen odpis terjatev	(56.257)	(315.524)
Oblikovanje popravkov vrednosti v letu:	274.357	511.498
Stanje 31. decembra	1.263.545	1.138.291

Skupina ima od 1.10.2014 dalje zavarovane vse poslovne terjatve matične družbe do nepovezanih družb. Kratkoročne in dolgoročne poslovne terjatve v višini 26.942.286 EUR pa ima zastavljene pri bankah za zavarovanje dolgoročnih posojil in faktoringa.

Zapadlost terjatev skupine na dan 31.12.2015

(v EUR)	2015	2014
nezapadle terjatve	25.312.651	37.909.818
zapadle terjatve do 90 dni	5.611.700	6.522.111
zapadle terjatve od 91 do 180 dni	1.317.375	1.677.961
zapadle terjatve od 181 do 365 dni	1.459.119	1.376.020
zapadle terjatve nad 1 leto	1.292.231	1.149.282
Skupaj	34.993.076	48.635.192

17.3.9 Kratkoročne finančne naložbe

(v EUR)	2015	2014
Dana posojila		
- v pridružena podjetja	598.202	1.527.826
- v druga podjetja	17.960	153.954
- terjatve kupljene za prodajo	39.453	25.023
Kratkoročne finančne naložbe v depozite	3.713.219	2.902.734
Kratkoročni del dolgoročnih naložb v dolgove	306.649	78.949
Popravki vrednosti kratkoročnih finančnih naložb	0	0
Skupaj	4.675.483	4.688.486

Kratkoročne finančne naložbe skupine, razen depozitov v višini 2.509.298 evrov, niso zastavljene.

Gibanje kratkoročnih finančnih naložb

(v EUR)	2015	2014
Stanje 1. januarja	4.688.486	3.983.105
Povečanja:		
Povečanje kratkoročnih posojil pridruženim družbam	274.552	1.497.479
Povečanje kratkoročnih posojil drugim	2.107.427	2.207.685
Zmanjšanja:		
Zmanjšanje kratkoročnih posojil pridruženim družbam	(947.047)	(1.714.257)
Zmanjšanje kratkoročnih posojil drugim	(1.447.935)	(1.285.526)
Druga zmanjšanja - oslabitev	0	0
Stanje 31. decembra	4.675.483	4.688.486

17.3.10 Dobroimetje pri bankah, čeki in gotovina

(v EUR)	2015	2014
Gotovina v blagajni in prejeti čeki	27.499	34.603
Denarna sredstva v banki	7.238.842	5.712.890
Skupaj	7.266.341	5.747.493

17.3.11 Kapital

Celotni kapital skupine UNIOR sestavljajo vpoklicani kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, presežek iz prevrednotenja, preneseni čisti dobiček in čisti dobiček poslovnega leta.

Osnovni kapital matične družbe je na dan 31. decembra 2015 registriran v znesku 23.688.983 EUR, kot je izkazan v bilanci stanja in je razdeljen na 2.838.414 kosovnih delnic. Knjigovodska vrednost delnice na dan 31.12.2015 znaša 38,12 EUR in se je v primerjavi s preteklim letom povečala za 2,28 odstotka.

Dobiček skupine Unior je ob koncu leta 2015 znašal 6.186.849 EUR in je bil za 2.575.012 EUR višji od dobička matične družbe. Razlike so posledice poslovnih izidov odvisnih družb v vrednosti 2.032.680 EUR, pripisov poslovnih izidov pridruženih družb v višini 825.459 EUR, izločitev in prilagoditev pri konsolidaciji v višini -1.912.869 EUR ter dobička, ki pripada manjšinskim lastnikom v višini 1.629.741 EUR.

Gibanja v kapitalu lastnikom obvladujoče družbe v tekočem letu predstavljajo:

- Zmanjšanje prenesenega dobička iz preteklih let za 98.922 EUR iz naslova popravkov za nazaj,
- Čisti poslovni izid poslovnega leta, ki pripada lastnikom obvladujoče družbe, predstavlja dobiček v višini 4.557.108 EUR,
- Zmanjšanje presežka iz prevrednotenja iz naslova prodaje zemljišč v višini 65.097 EUR in aktuarske izgube pri izračunu rezervacije za odpravnine za 1.063.589 EUR,
- Preneseni čisti poslovni izid se je zmanjšal za 609.287 EUR zaradi prenosa na druge postavke bilance stanja, predvsem rezervacije in v manjši meri obveznosti.
- Prevedbeni popravek kapitala se je povečal za 231.812 EUR zaradi prevedbenih valutnih razlik, ker je tečaj domače valute evro padel v primerjavi s tečaji valut v nekaterih državah, kjer ima skupina UNIOR svoja odvisna podjetja.

Gibanja v kapitalu neobvladujočemu deležu v tekočem letu predstavljajo:

- Zmanjšanje prenesenega dobička iz preteklih let za 28.199 EUR iz naslova popravkov za nazaj,
- Čisti poslovni izid poslovnega leta, ki pripada lastnikom neobvladujočega deleža, predstavlja dobiček v višini 1.629.741 EUR,
- Izplačilo dividend lastnikom neobvladujočega deleža znižuje kapital za 443.491 EUR,
- Povečanje presežka iz prevrednotenja za 73.585 EUR zaradi prevrednotenja zemljišč,
- Druge spremembe lastniškega kapitala v višini 199.052 EUR predstavljajo znižanje zaradi prenosa na druge postavke bilance stanja, predvsem rezervacije in v manjši meri obveznosti.
- Prevedbeni popravek kapitala se je povečal za 285.057 EUR zaradi prevedbenih valutnih razlik, ker je tečaj domače valute evro padel v primerjavi s tečaji valut v nekaterih državah, kjer ima skupina UNIOR svoja odvisna podjetja.

17.3.12 Dolgoročne rezervacije in odloženi prihodki

(v EUR)	Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	Rezervacije za rente	Rezervacije za ekološke sanacije	Prejete donacije za osnovna sredstva	Rezervacije iz naslova dolgoročno odloženih prihodkov	Skupaj
Stanje 31. decembra 2014	3.661.799	260.435	37.793	3.400.676	650.381	8.011.084
Povečanja	1.906.908	12.014	0	12.392	178.717	2.110.031
Zmanjšanja	(416.396)	(16.775)	(37.793)	(143.966)	(53.284)	(668.214)
Stanje 31. decembra 2015	5.152.311	255.674	0	3.269.102	775.814	9.452.901

(v EUR)	Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade	Rezervacije za rente	Rezervacije za ekološke sanacije	Prejete donacije za osnovna sredstva	Rezervacije iz naslova dolgoročno odloženih prihodkov	Skupaj
Stanje 31. decembra 2013	3.538.046	262.336	151.446	3.145.435	634.277	7.731.540
Povečanja	666.474	15.010	0	410.975	128.297	1.220.756
Zmanjšanja	(542.721)	(16.911)	(113.653)	(155.734)	(112.193)	(941.212)
Stanje 31. decembra 2014	3.661.799	260.435	37.793	3.400.676	650.381	8.011.084

Rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine so oblikovane v višini ocenjenih izplačil v prihodnosti za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. Glavni parametri upoštevani v izračunu so starostna meja upokojitve 60 let, potrebna delovna doba 40 let, diskontna stopnja 1,6% ter rast plač 2,2%.

Rezervacije za rente so oblikovane za zaposlenca, ki so se pri delu v družbi poškodovali in imajo trajne posledice.

Dolgoročna rezervacija za ekološko sanacijo, je bila oblikovana v okviru lastninskega preoblikovanja in jo je potrdilo Ministrstvo za okolje in prostor za objekte, tehnologijo in naprave, ki so namenjene zmanjšanju obremenjevanju okolja za naslednje namene:

- sanacijo čistilne naprave na Rogli,
- sanacijo čistilne naprave pri obratu hladno kovanje,
- sanacijo galvane,

je bila v letu 2015 v celoti črpana.

Med dolgoročnimi rezervacijami so izkazana tudi prejeta sredstva Ministrstva za gospodarstvo za sofinanciranje naložb v obnovo in razvoj turističnih objektov v Zrečah, na Rogli in Krvavcu, za sanacijo term po požaru, sofinanciranja izgradnje hotela Atrij v Zrečah in Kotlovnice za daljinsko ogrevanje na lesno biomaso na Rogli ter za sofinanciranje razvojnih projektov. Rezervacije se črpajo v skladu z amortizacijo sofinanciranih osnovnih sredstev. Stanje rezervacije na dan 31.12.2015 znaša 3.269.102 EUR.

Vrednost rezervacije iz naslova plačanih najemnin družb Telekom d.d., Mobitel d.d. in Simobil d.d. znaša 470.740 EUR, rezervacije iz naslova ostalih dolgoročno odloženih prihodkov pa 305.047 EUR.

V povezavi z državnimi podporami ni neizpoljenih pogojev ali potencialnih obveznosti.

17.3.13 Dolgoročne finančne obveznosti

Gibanje dolgoročnih finančnih obveznosti

(v EUR)	Glavnica dolga 01.01.2015	Prestrukturiranje prenos iz kratkoročnih FO	Nova posojila v letu	Donos neodplačenega kratkor. dela	Odplačila v letu	Glavnica dolga 31.12.2015	Del, ki zapade v l. 2016	Dolgoročni del
Banka ali posojilodajalec								
Banke v državi	119.040.030	0	2.591.793	0	(1.167.610)	120.464.213	(8.780.146)	111.684.067
Banke v tujini	4.421.780	0	0	257	(179.482)	4.242.555	(673.528)	3.569.027
Ostali posojilodajalci	628.310	0	0	0	(78.649)	549.661	(236.701)	312.960
Finančni najem	1.275.912	0	229.609	0	(42.333)	1.463.188	(231.101)	1.232.087
Skupaj dobljena posojila	125.366.032	0	2.821.402	257	(1.468.074)	126.719.617	(9.921.476)	116.798.141

(v EUR)	Glavnica dolga 01.01.2014	Prestrukturiranje prenos iz kratkoročnih FO	Nova posojila v letu	Donos neodplačenega kratkor. dela	Odplačila v letu	Glavnica dolga 31.12.2014	Del, ki zapade v l. 2015	Dolgoročni del
Banka ali posojilodajalec								
Banke v državi	128.382.297	0	3.964.901	0	(4.529.036)	127.818.162	(8.778.132)	119.040.030
Banke v tujini	6.346.548	0	0	0	(520.143)	5.826.405	(1.404.625)	4.421.780
Ostali posojilodajalci	723.954	0	230.348	0	(101.197)	853.105	(224.795)	628.310
Finančni najem	1.400.386	0	386.320	0	(301.021)	1.485.685	(209.773)	1.275.912
Skupaj dobljena posojila	136.853.185	0	4.581.569	0	(5.451.397)	135.983.357	(10.617.325)	125.366.032

Obrestne mere za najeta dolgoročna posojila se gibljejo v razponu od šestmesečni euribor + 0,7 odstotka do šestmesečni euribor + 4,7 odstotka, od trimesečni euribor + 0,5 odstotka do trimesečni euribor + 6 odstotkov, od mesečni euribor + 4,75 odstotkov do mesečni euribor + 5,15 odstotkov ter realna obrestna mera od 4,9 do 7 odstotkov. Skupina ima najete dolgoročne kredite z referenčno obrestno mero za mesečni, trimesečni in šestmesečni euribor.

Zapadlost dolgoročnih finančnih obveznosti po letih

(v EUR)	2015	2014
Zapadlost od 1 do 2 let	10.438.415	9.777.563
Zapadlost od 2 do 3 let	9.491.426	9.584.706
Zapadlost od 3 do 4 let	89.796.128	9.413.819
Zapadlost od 4 do 5 let	3.717.730	89.517.772
Zapadlost nad 5 let	3.354.442	7.072.172
Skupaj	116.798.141	125.366.032

Zavarovanje za dolgoročne in kratkoročne obveznosti iz financiranja predstavljajo hipoteke na nepremičninah in premičninah v višini 226.793.563 EUR po pošteni vrednosti ter dane menice. Te vrednosti zajemajo vrednosti zavarovanih posojilnih pogodb.

17.3.14 Dolgoročne poslovne obveznosti

(v EUR)	2015	2014
Dolgoročne poslovne obveznosti	332.571	220.854
Kratkoročni del dolgoročnih poslovnih obveznosti	(46.411)	(46.411)
Skupaj	286.160	174.443

Dolgoročne poslovne obveznosti predstavlja pridobljeni blagovni kredit na telekomunikacijskem področju ter dolgoročne menične obveznosti.

17.3.15 Odložene terjatve in obveznosti za davek

(v EUR)	2015	2014
Dolgoročna odložena terjatev za davek	7.755.650	6.838.341
Dolgoročna odložena obveznost za davek	(5.549.860)	(5.546.830)
Neto dolgoročna odložena terjatev za davek	2.274.836	1.355.400
Neto dolgoročna odložena obveznost za davek	69.046	63.889

Gibanje odloženih terjatev za davek	2015	2014
Stanje odložene terjatve za davek 1. januarja	6.838.341	6.713.308
Povečanja:		
- dolgoročne rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine	216.522	0
- oslabitev finančnih naložb	467.080	24.543
- olajšava za investiranje	387.143	834.728
- vlaganje za raziskave in razvoj	0	240.498
- davčna izguba	47.130	113.244
Zmanjšanja:		
- dolgoročne rezervacije za jubilejne nagrade in odpravnine	0	(5.439)
- oslabitev terjatev do kupcev	(117.282)	(37.749)
- odprava oslabitev finančnih naložb	0	(1.006.383)
- regijska olajšava za investiranje	(38.936)	0
- odprava olajšave za raziskave in razvoj	(39.207)	0
- odprava odloženih davkov	0	(38.409)
- davčna izguba	(5.141)	0
Stanje odložene terjatve za davek 31. decembra	7.755.650	6.838.341
- pobot z odloženimi obveznostmi za davek	5.480.814	5.482.941
Neto odložene terjatve za davek 31. decembra	2.274.836	1.355.400

Gibanje odloženih obveznosti za davek	2015	2014
Stanje odložene obveznosti za davek 1. januarja	5.546.830	5.357.867
Povečanja:	5.157	246.687
Zmanjšanja:	(2.127)	(57.724)
Stanje odložene obveznosti za davek 31. decembra	5.549.860	5.546.830
- pobot z odloženimi terjatvami za davek	5.480.814	5.482.941
Neto odložene obveznosti za davek 31. decembra	69.046	63.889

Odloženi davek se izkazuje po metodi obveznosti po bilanci stanja, pri čemer se upoštevajočasne razlike med knjigovodsko vrednostjo sredstev in obveznostmi za potrebe finančnega poročanja in zneskov za potrebe davčnega poročanja. Odloženi davek se izkaže v višini, ki jo bo treba po pričakovanjih plačati ob odpravi začasnih razlik na podlagi zakonov, uveljavljenih ali v bistvu uveljavljenih na datum poročanja.

Pri konsolidiranju se lahko pojavijočasne razlike v davčni obremenitvi, ki izvirajo iz razlik med uradnimi računovodskimi izkazi odvisnega podjetja in njegovimi računovodskimi izkazi, prilagojenimi računovodskim predpisom obvladujočega podjetja.

V konsolidirani bilanci stanja se medsebojno pobotajo terjatve in obveznosti za davek le na področju iste države, medtem ko odloženi davki, ki nastanejo v drugih različnih državah, ostanejo nepobotani tako na strani terjatev kot tudi na strani obveznosti.

Odložene terjatve za davek izhajajo iz izračunanih rezervacij za jubilejne nagrade in odpravnine, oslabitev terjatev do kupcev, oslabitev naložb, olajšave za vlaganje v raziskave in razvoj in iz naslova izkazane davčne izgube. Uporabljene stopnje davka za vse postavke so v skladu z davčnimi zakonodajami v posameznih državah, v katerih podjetja v skupini delujejo, znašajo pa med 10 in 30 odstotkov.

Dolgoročne odložene obveznosti za davek se nanašajo na preračun nepremičnin – zemljišč na pošteno vrednost, ki se izkazuje na presežku iz prevrednotenja. Uporabljene stopnje davka za vse postavke so v skladu z davčnimi zakonodajami v posameznih državah, v katerih podjetja v skupini delujejo, znašajo pa med 10 in 30 odstotkov.

17.3.16 Kratkoročne finančne obveznosti

(v EUR)	Stanje dolga 01.01.2015 s kratkor.delom dolg.obvez.	Nova posojila v letu	Prenos neodplačnega kratkor.dela na dolg.obvez.	Prestrukturiranje prenos na dolgoročne FO	Odplačila v letu 2015	Prenos kratkoročnega dela dolgoroč. obveznosti	Stanje dolga 31.12.2015
Banka ali posojilodajalec							
Banke v državi	9.367.705	0	0	0	(8.779.423)	8.780.146	9.368.428
Banke v tujini	5.807.733	286.524	(257)	0	(3.266.327)	673.528	3.501.201
Ostali posojilodajalci	11.897.584	0	0	0	(10.371.528)	236.701	1.762.757
Finančni najem	369.598	0	0	0	(219.579)	231.101	381.120
Skupaj dobljena posojila	27.442.620	286.524	(257)	0	(22.636.857)	9.921.476	15.013.506

(v EUR)	Stanje dolga 01.01.2014 s kratkor.delom dolg.obvez.	Nova posojila v letu	Prenos neodplačnega kratkor.dela na dolg.obvez.	Prestrukturiranje prenos na dolgoročne FO	Odplačila v letu 2014	Prenos kratkoročnega dela dolgoroč. obveznosti	Stanje dolga 31.12.2014
Banka ali posojilodajalec							
Banke v državi	8.847.584	0	0	0	(8.258.011)	8.778.132	9.367.705
Banke v tujini	5.251.162	82.493	0	0	(930.547)	1.404.625	5.807.733
Ostali posojilodajalci	9.294.456	2.700.203	0	0	(321.870)	224.795	11.897.584
Finančni najem	326.403	0	0	0	(166.578)	209.773	369.598
Skupaj dobljena posojila	23.719.605	2.782.696	0	0	(9.677.006)	10.617.325	27.442.620

Med kratkoročnimi finančnimi obveznostmi skupina izkazuje najeto kratkoročno posojilo pri družbah Petrol d.d. in Petrol Energetika d.o.o., kratkoročna posojila pri bankah in razvojnih skladih v tujini ter financiranje s faktoringom. Vse finančne obveznosti do bank v državi so s podpisom Generalne pogodbe o finančnem prestrukturiranju postale dolgoročne.

Skupina je na dan 31.12.2015 pobotala za 9.924.953 evrov kratkoročnih finančnih obveznosti s poslovnimi terjatvami, ker so terjatve financirane s faktoringom in zavarovane pri zavarovalnici, tako da ne obstaja možnost regresnega zahtevka s strani faktorja.

Obrestne mere za najeta kratkoročna posojila znašajo od 2,5 do 7 odstotkov, za financiranje s faktoringom pa 3 mesečni euribor + 3,75 odstotka.

Zavarovanje kratkoročne obveznosti iz financiranja predstavljajo hipoteke na premoženjih in zastavljene terjatve po pošteni vrednosti v višini 11.800.000 EUR ter dane menice. Te vrednosti zajemajo vrednosti zavarovanih posojilnih pogodb.

17.3.17 *Kratkoročne poslovne obveznosti*

(v EUR)	2015	2014
Kratkoročne poslovne obveznosti do pridruženih podjetij		
doma	7.426.348	5.485.903
v tujini	94.747	151.935
Kratkoročne poslovne obveznosti do drugih dobaviteljev:		
doma	16.110.412	16.381.838
v tujini	9.451.607	9.570.587
Kratkoročne poslovne obveznosti do države	597.757	565.899
Kratkoročne poslovne obveznosti do delavcev	4.146.914	3.777.330
Kratkoročne poslovne obveznosti za predujme	3.855.475	3.588.208
Kratkoročne poslovne obveznosti za obresti	106.156	98.292
Kratkoročne menične obveznosti	2.860.711	3.468.681
Druge kratkoročne obveznosti	5.870.537	6.880.873
Kratkoročni del dolgoročnih poslovnih obveznosti	46.411	46.411
Skupaj	50.567.075	50.015.957

V postavki kratkoročne obveznosti do države so prikazane le obveznosti do države v Sloveniji, medtem ko so obveznosti tujih družb do držav, v katerih delujejo, izkazane v med drugimi kratkoročnimi obveznostmi.

17.3.18 *Pasivne časovne razmejitve*

(v EUR)	2015	2014
Kratkoročno odloženi prihodki	838.865	734.455
Kratkoročno vnaprej vračunani stroški in odhodki	1.784.755	1.051.836
DDV od danih predujmov	105.238	58.456
Skupaj	2.728.858	1.844.747

Med pasivnimi časovnimi razmejitvami so izkazani:

- kratkoročno odloženi prihodki iz naslova predprodaje smučarskih vozovnic v znesku 838.865 EUR;
- vnaprej vračunani stroški v višini 1.784.755, ki zajemajo obračunane provizije pri prodaji v višini 274.941 EUR, obveznost za neizkoriščene dopuste za leto 2015 v višini 1.186.730 EUR in druge vnaprej vračunane stroške v višini 323.084 EUR;
- DDV od danih predujmov v višini 105.238 EUR.

17.3.19 *Pogojne obveznosti*

(v EUR)	2015	2014
Dane garancije	4.527.182	6.448.887
Skupaj	4.527.182	6.448.887

Pogojne obveznosti zajemajo garancije in poroštva za najeta posojila pri bankah.

17.4 Pojasnila k izkazu poslovnega izida

17.4.1 Konsolidirani izkaz poslovnega izida po odsekih

(v EUR)	Turistična dej. 2015	Kovinska dej. 2015	Skupaj 2015	Turistična dej. 2014	Kovinska dej. 2014	Skupaj 2014
A. Čisti prihodki od prodaje	20.223.864	187.187.039	207.410.903	18.618.319	186.634.942	205.253.261
1. Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	20.221.294	15.232.520	35.453.814	18.614.757	16.832.935	35.447.692
2. Čisti prihodki od prodaje na tujem trgu	2.570	171.954.519	171.957.089	3.562	169.802.007	169.805.569
B. Sprememba vrednosti zalog proizv. in nedokon. pr.	(1.323)	(1.140.471)	(1.141.794)	(4.300)	(2.853.931)	(2.858.231)
C. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	0	1.983.226	1.983.226	0	829.256	829.256
C. Drugi poslovni prihodki	405.960	2.309.023	2.714.983	528.330	4.004.692	4.533.022
I. KOSMATI DONOS IZ POSLOVANJA	20.628.501	190.338.817	210.967.318	19.142.349	188.614.959	207.757.308
D. Stroški blaga, materiala in storitev	9.464.797	111.470.896	120.935.693	9.053.744	113.892.682	122.946.426
1. Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	29.594	11.707.571	11.737.165	25.004	12.273.876	12.298.880
2. Stroški porabljenega materiala	4.913.698	77.139.085	82.052.783	4.678.421	78.238.587	82.917.008
3. Stroški storitev	4.521.505	22.624.240	27.145.745	4.350.319	23.380.219	27.730.538
E. Stroški dela	8.195.018	51.757.471	59.952.489	7.664.389	49.086.166	56.750.555
1. Stroški plač	6.082.744	39.709.998	45.792.742	5.787.832	37.592.404	43.380.236
2. Stroški pokojninskih zavarovanj	70.364	686.990	757.354	73.069	635.201	708.270
3. Stroški drugih socialnih zavarovanj	973.510	6.585.744	7.559.254	933.590	6.412.157	7.345.747
4. Drugi stroški dela	1.068.400	4.774.739	5.843.139	869.898	4.446.404	5.316.302
F. Odpisi vrednosti	3.539.937	11.882.507	15.422.444	3.337.759	10.095.342	13.433.101
1. Amortizacija	3.481.344	9.848.824	13.330.168	3.226.779	9.195.096	12.421.875
2. Prevrednotovalni poslovni odhodki pri NOS in OOS	8.507	1.316.119	1.324.626	11.838	84.572	96.410
3. Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	50.086	717.564	767.650	99.142	815.674	914.816
G. Drugi poslovni odhodki	419.608	1.535.334	1.954.942	480.638	1.237.201	1.717.839
1. Rezervacije	0	134.899	134.899	0	21.581	21.581
2. Drugi stroški	419.608	1.400.435	1.820.043	480.638	1.215.620	1.696.258
II. IZID IZ POSLOVANJA	(990.859)	13.692.609	12.701.750	(1.394.181)	14.303.568	12.909.387
H. Finančni prihodki	9.240	2.488.233	2.497.473	21.938	1.546.703	1.568.641
1. Finančni prihodki iz deležev	210	1.266.216	1.266.426	143	670.823	670.966
2. Finančni prihodki iz danih posojil	189	154.736	154.925	1.255	169.150	170.405
3. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	8.841	1.067.281	1.076.122	20.540	706.730	727.270
I. Finančni odhodki	1.184.558	7.305.805	8.490.363	1.362.599	8.126.507	9.489.106
1. Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	0	573.023	573.023	0	580.214	580.214
2. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	1.136.616	4.820.479	5.957.095	1.340.281	5.291.238	6.631.519
3. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	47.942	1.912.303	1.960.245	22.318	2.255.055	2.277.373
III. POSLOVNI IZID	(2.166.177)	8.875.037	6.708.860	(2.734.842)	7.723.764	4.988.922
Davek iz dobička	0	1.383.153	1.383.153	0	1.012.551	1.012.551
Odloženi davek	(57.218)	(803.924)	(861.142)	2.434	(79.505)	(77.071)
ČISTI POSLOVNI IZID OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	(2.108.959)	8.295.808	6.186.849	(2.737.276)	6.790.718	4.053.442
- ki pripada LASTNIKOM OBVLADUJOČE DRUŽBE	(2.109.520)	6.666.628	4.557.108	(2.735.374)	5.950.475	3.215.101
- ki pripada NEOBVLADUJOČEMU DELEŽU	561	1.629.180	1.629.741	(1.902)	840.243	838.341

Čisti prihodki od prodaje so se skupaj povečali za 2.157.642 evrov, od tega na turistični dejavnosti za 1.605.545 evrov zaradi boljših vremenskih razmer kot v letu 2014, povečanje na kovinski dejavnosti pa znaša le 552.097 evrov zaradi padanja cen jekla, ki so vgrajene v prodajne cene naših izdelkov. Zato pa so nižji stroški materiala in storitev na kovinski dejavnosti, medtem ko so se ti povečali na turistični dejavnosti zaradi večjega obsega poslovanja. Ostali stroški so se sorazmerno povečali v obeh dejavnostih.

Finančni prihodki so zaradi učinkov naložb v pridružene družbe višji predvsem na kovinski dejavnosti, medtem ko so se finančni odhodki sorazmerno zmanjšali v obeh dejavnostih. Čisti poslovni izid je glede na preteklo leto boljši v obeh dejavnostih.

17.4.2 Čisti prihodki od prodaje

(v EUR)	2015	2014
Slovenija		
- pridružene družbe	378.567	520.023
- drugim kupcem	35.075.247	34.927.669
Tujina		
- pridružene družbe	3.815.884	3.416.228
- drugim kupcem	168.141.205	166.389.341
Skupaj	207.410.903	205.253.261

17.4.3 Usredstveni lastni proizvodi in storitve

Usredstveni lastni proizvodi in storitve so proizvodi, ki jih je gospodarska družba proizvedla za svoje potrebe in jih je usredstvila med opredmetenimi osnovnimi ali neopredmetenimi dolgoročnimi sredstvi. Njihova vrednost ne presega stroškov njihove proizvodnje ali opravila storitve.

(v EUR)	2015	2014
Usredstveni lastni proizvodi in storitve	1.983.226	829.256
Usredstvena lastna orodja	0	0
Skupaj	1.983.226	829.256

Med usredstvenimi lastnimi proizvodi in storitvami je izkazana vrednost lastnih naložb v vzdrževanje za potrebe drugih programov v znesku 1.300.415 EUR, ki zajemajo generalne obnove strojev v kovačnici in izdelave vpenjalnih naprav ter razvoj miz Samag, A-OS in Gluman na programu strojna oprema v znesku 682.811 EUR.

17.4.4 Drugi poslovni prihodki

(v EUR)	2015	2014
Nagrade za preseganje kvote invalidov	187.091	240.138
Plačane terjatve, ki so bile že v popravku	92.846	859.488
Prejete odškodnine	275.884	228.172
Odprava dolgoročnih rezervacij	685.577	643.930
Dobiček od prodaje osnovnih sredstev	276.476	846.959
Subvencije, dotacije in podobni prihodki	177.888	399.633
Prodaja emisijskih kuponov	8.114	9.033
Drugo	1.011.107	1.305.669
Skupaj	2.714.983	4.533.022

17.4.5 Stroški in odhodki

Leto 2015				
(v EUR)	Proizv. stroški	Stroški prodajanja	Stroški splošnih dejavnosti	Skupaj
Nabavna vred. prod. blaga/proiz. st	9.991.087	16.921	1.729.157	11.737.165
Stroški materiala	70.078.121	7.748.496	4.226.166	82.052.783
Stroški storitev	15.111.462	6.745.865	5.288.418	27.145.745
<i>Stroški plač</i>	<i>32.764.592</i>	<i>7.834.584</i>	<i>5.193.566</i>	<i>45.792.742</i>
<i>Stroški socialnega zavarovanja</i>	<i>5.402.262</i>	<i>1.326.787</i>	<i>830.205</i>	<i>7.559.254</i>
<i>Stroški pokojninskega zavarovanja</i>	<i>600.483</i>	<i>90.774</i>	<i>66.097</i>	<i>757.354</i>
<i>Ostali stroški dela</i>	<i>4.430.095</i>	<i>985.275</i>	<i>427.769</i>	<i>5.843.139</i>
Skupaj stroški dela	43.197.432	10.237.420	6.517.637	59.952.489
Amortizacija	9.200.139	2.800.680	1.329.349	13.330.168
Prevred. odhodki pri obr. sredstvih	658.326	46.060	63.264	767.650
Prevred. odhodki pri neop.in op. OS	119.629	1.143.688	61.309	1.324.626
Ostali stroški	688.371	556.317	710.254	1.954.942
Skupaj stroški	149.044.567	29.295.447	19.925.554	198.265.568

Leto 2014				
(v EUR)	Proizv. stroški	Stroški prodajanja	Stroški splošnih dejavnosti	Skupaj
Nabavna vred. prod. blaga/proiz. st	12.227.402	14.338	57.140	12.298.880
Stroški materiala	66.001.621	7.937.188	8.978.199	82.917.008
Stroški storitev	12.600.214	7.831.621	7.298.703	27.730.538
<i>Stroški plač</i>	<i>31.001.475</i>	<i>7.833.839</i>	<i>4.544.922</i>	<i>43.380.236</i>
<i>Stroški socialnega zavarovanja</i>	<i>5.172.901</i>	<i>1.416.732</i>	<i>756.114</i>	<i>7.345.747</i>
<i>Stroški pokojninskega zavarovanja</i>	<i>557.425</i>	<i>89.668</i>	<i>61.177</i>	<i>708.270</i>
<i>Ostali stroški dela</i>	<i>3.487.111</i>	<i>1.100.070</i>	<i>729.121</i>	<i>5.316.302</i>
Skupaj stroški dela	40.218.912	10.440.309	6.091.334	56.750.555
Amortizacija	7.531.712	2.527.026	2.363.137	12.421.875
Prevred. odhodki pri obr. sredstvih	496.861	179.369	238.586	914.816
Prevred. odhodki pri neop.in op. OS	70.782	12.140	13.488	96.410
Ostali stroški	866.038	542.426	309.375	1.717.839
Skupaj stroški	140.013.542	29.484.417	25.349.962	194.847.921

Drugi stroški dela vključujejo stroške regresa za letni dopust, za prehrano med delom, za prevoz na delo in z dela, jubilejne nagrade in odpravnine nad oblikovano rezervacijo ter nekatera druga izplačila zaposlenim.

Nabave materiala pri povezanih družbah so razkrite v poglavju 17.6.2.

Med ostalimi stroški skupina izkazuje:

(v EUR)	2015	2014
- rezervacije za rente	19.899	21.581
- nadomestilo za stavbno zemljišče	269.566	274.244
- izdatki za varstvo okolja	150.316	165.658
- nagrade dijakom in študentom na praksi	437.854	442.635
- štipendije dijakom in študentom	45.289	65.844
- odškodnine delavcem	78.257	79.126
- finančne pomoči - dotacije	185.893	214.333
- oslabitev naložbenih nepremičnin	0	23.738
- drugi poslovni odhodki	767.868	430.680
Skupaj	1.954.942	1.717.839

Stroški revidiranja letnih poročil podjetij v skupini UNIOR znašajo 85.006 evrov.

17.4.6 Finančni prihodki in finančni odhodki

Finančni prihodki

(v EUR)	2015	2014
Finančni prihodki iz deležev		
Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah	1.231.016	606.986
Finančni prihodki iz deležev v drugih družbah	34.958	63.431
Finančni prihodki iz drugih naložb	452	549
Skupaj	1.266.426	670.966
Finančni prihodki iz danih posojil		
Finančni prihodki iz posojil, danih drugim	154.925	170.405
Skupaj	154.925	170.405
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev		
Finančni prihodki iz poslovnih terjatev do drugih	1.076.122	727.270
Skupaj	1.076.122	727.270
Skupaj finančni prihodki	2.497.473	1.568.641

Finančni prihodki iz deležev v pridruženih družbah vsebujejo pozitiven učinek iz naslova dobičkov in izgub pridruženih podjetij v višini 825.459 EUR. Prav tako vključujejo izplačilo dobička v družbah Unior Teos d.o.o., Unior Tepid s.r.l., Unior Tehna d.o.o. in Štore Steel d.o.o.

Finančni odhodki

(v EUR)	2015	2014
Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	573.023	580.214
Finančni odhodki iz finančnih obveznosti		
Finančni odhodki iz posojil, prejetih od bank	5.873.827	6.515.410
Finančni odhodki iz drugih finančnih obveznosti	83.268	116.109
Skupaj	5.957.095	6.631.519
Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti		
Fin. odhodki iz obveznosti do dobaviteljev in meničnih obv.	422.336	423.491
Finančni odhodki iz drugih poslovnih obveznosti	1.537.909	1.853.882
Skupaj	1.960.245	2.277.373
Skupaj finančni odhodki	8.490.363	9.489.106

Oslabitev finančnih naložb

Oslabljene so bile vrednosti naložb v Rhydcon v znesku 487.153 EUR, v GTC Kope v znesku 48.450 EUR in vrednost naložbe v delnice Dalekovid d.d. Zagreb v znesku 499 EUR, zaradi doplačila kupnine za delež v Unior Tehna pa je bila narejena slabitev za 36.620 EUR.

17.5 Obračun davka od dohodka pravnih oseb in odloženi davki

Davek od dobička je obračunan v skladu z zakonodajami, ki veljajo v različnih državah, v katerih ima skupina svoje odvisne družbe.

(v EUR)	2015	2014
Davek od dobička	1.383.153	1.012.551
Odloženi davki	(861.142)	(77.071)
Skupaj	522.011	935.480

Uskladitev davčnega in računovodskega dobička pomnoženega z davčno stopnjo v Sloveniji:

Poslovni izid obračunskega obdobja pred davki	6.708.860	4.988.922
Davek na dobiček v Sloveniji 17%	1.140.506	848.117
Neobdavčeni prihodki	3.454.578	5.133.419
Davčno nepriznani odhodki	3.402.010	2.202.170
Popravki vrednosti terjatev	214.803	193.509
Oblikovanje rezervacij	(875.893)	(622.506)
Olajšava za vlaganja za raziskave in razvoj	(39.207)	240.498
Olajšava za investiranje	387.143	834.728
Druge olajšave in popravek na davčno priznane odhodke	835.165	192.070
Davčni dobiček	3.661.269	1.686.417
Davek iz dobička	522.011	935.480
Efektivna davčna stopnja v %	7,8	18,8

Odloženi davki

Dobiček ugotovljen po davčni zakonodaji se razlikuje od dobička, ugotovljenega na podlagi računovodskih načel in MSRP. Razmejitev davka se obračunava samo začasne razlike v davčni obremenitvi med poslovnimi in davčnimi računovodskimi izkazi, torej za tiste, ki se v opredeljenem obdobju izenačijo.

Odložena terjatev za davek je izračunana iz naslova začasnih razlik od oblikovanih dolgoročnih rezervacij za odpravnine in jubilejne nagrade, oslabitev terjatev do kupcev, neizkoriščenih davčnih olajšav in davčne izgube ter začasne razlike v davčni obremenitvi, ki izvirajo iz razlik med uradnimi računovodskimi izkazi odvisnega podjetja in njegovimi računovodskimi izkazi.

Vpliv na čisti poslovni izid iz naslova odloženih davkov znaša 861.142 EUR, kar zvišuje čisti poslovni izid tekočega leta.

17.6 Posli s povezanimi podjetji

17.6.1 Prodaja povezanim podjetjem

Prodaja povezanim strankam

(v EUR)	2015	2014
Pridružena podjetja:		
v državi:	378.567	520.023
ŠTORE STEEL d.o.o. Štore	297.002	66.270
RHYDCON d.o.o. Šmarje pri Ješah	52.532	48.158
RC SIMIT d.o.o. Kidričevo	29.033	405.595
v tujini:	3.815.884	3.416.228
UNIOR TEPID S.R.L. Brasov	2.207.604	2.064.772
UNIOR SINGAPORE Pte. Ltd. Singapore	214.219	214.395
UNIOR TEHNA d.o.o. Sarajevo	395.142	395.385
UNIOR TEOS ALATI d.o.o. Beograd	864.118	619.261
SINTER a.d. Užice	134.801	122.415
Skupaj pridružena podjetja	4.194.451	3.936.251

17.6.2 Nabava pri povezanih podjetjih

Nabava pri povezanih strankah

(v EUR)	2015	2014
Pridružena podjetja:		
v državi:	21.057.044	22.540.296
ŠTORE STEEL d.o.o. Štore	21.192.802	21.595.589
RC SIMIT d.o.o. Kidričevo	(137.793)	935.560
USTVARJALEC d.o.o. Zreče	2.035	9.147
v tujini:	886.418	735.068
UNIOR TEPID S.R.L. Brasov	27.853	14.249
UNIOR SINGAPORE Pte. Ltd. Singapore	2.639	11.573
UNIOR TEHNA d.o.o. Sarajevo	1.864	4.896
UNIOR TEOS ALATI d.o.o. Beograd	237.068	265.310
SINTER a.d. Užice	616.994	439.040
Skupaj pridružena podjetja	21.943.462	23.275.364

17.6.3 Poslovne terjatve do povezanih podjetij

(v EUR)	2015	2014
Pridružena podjetja:		
v državi:	197.041	550.922
ŠTORE STEEL d.o.o. Štore	174.354	123.413
RHYDCON d.o.o. Šmarje pri Ješah	21.223	0
RC SIMIT d.o.o. Kidričevo	1.464	427.509
v tujini:	637.900	282.701
UNIOR TEPID S.R.L. Brasov	304.178	(7.872)
UNIOR SINGAPORE Pte. Ltd. Singapore	0	0
UNIOR TEHNA d.o.o. Sarajevo	133.077	192.431
UNIOR TEOS ALATI d.o.o. Beograd	26.547	(25.880)
SINTER a.d. Užice	174.098	124.022
Skupaj pridružena podjetja	834.941	833.623

17.6.4 Poslovne obveznosti do povezanih podjetij

(v EUR)	2015	2014
Pridružena podjetja:		
v državi:	7.426.348	5.485.903
ŠTORE STEEL d.o.o. Štore	6.923.972	4.916.925
RC SIMIT d.o.o. Kidričevo	502.376	559.831
USTVARJALEC d.o.o. Zreče	0	9.147
v tujini:	94.747	151.935
UNIOR TEPID S.R.L. Brasov	3.309	0
UNIOR SINGAPORE Pte. Ltd. Singapore	9.474	0
UNIOR TEHNA d.o.o. Sarajevo	1.865	0
UNIOR TEOS ALATI d.o.o. Beograd	41.960	147.642
SINTER a.d. Užice	38.139	4.293
Skupaj pridružena podjetja	7.521.095	5.637.838

17.6.5 Terjatve in obveznosti iz posojil in obresti do povezanih podjetij

Terjatve iz naslova posojil in obresti do povezanih podjetij

(v EUR)	2015	2014
RHYDCON d.o.o. Šmarje pri Ješah	598.202	580.779
RC SIMIT d.o.o. Kidričevo	0	0
SINTER a.d., Užice	306.648	306.648
Skupaj	904.850	887.427

17.7 Upravljanje s tveganji

Pravočasno prepoznavamo priložnosti in nevarnosti, ki se pojavljajo v okolju in v poslovnem sistemu in tako izboljšujemo poslovanje.

Skupina UNIOR se vsakodnevno srečuje s tveganji v mednarodnem okolju, kar je razlog, da se področju upravljanja s tveganji posveča večja skrb. Aktivnosti, ki jih izvajamo, so usmerjene k zagotavljanju ustrezne izpostavljenosti različnim oblikam tveganj v skladu s sprejetimi politikami ter s tem k povečanju zanesljivosti doseganja načrtovanih poslovnih ciljev. Glede na predhodno leto smo se v letu 2015 usmerili predvsem k priložnostim v gospodarskem okolju. Posvečali smo se uspešnosti poslovanja in zaposlenim, s poudarkom na spodbujanju inovativnosti in projektnem vodenju.

FINANČNA TVEGANJA

Področje tveganja	Opis tveganja	Način obvladovanja	Izpostavljenost
kreditno tveganje	tveganje neplačil kupcev	omejevanje izpostavljenosti do posameznih kupcev, spremljanje bonitetnih ocen kupcev	zmerna
tveganje presežka kratkoročnih obveznosti nad kratkoročnimi sredstvi	pomanjkanje likvidnih sredstev	načrtovanje potreb po likvidnih sredstvih	zmerna
valutno tveganje	možnost izgube zaradi neugodnega gibanja deviznih tečajev	spremljanje finančnih trgov	zmerna
tveganje sprememb obrestnih mer	možnost izgube zaradi neugodnega gibanja obrestnih mer	spremljava gibanja obrestnih mer, pogajanja s kreditnimi institucijami	zmerna
nevarnost škode na premoženju	nevarnost škode na premoženju zaradi nezgodnih primerov	ukrepi v skladu s predpisi varstva pred požari, sklepanje ustreznih zavarovanj pred požari	zmerna
nevarnost odškodninskih zahtevkov in tožb	nevarnost odškodninskih zahtevkov, ki jih družba nehote povzroči s svojo dejavnostjo, posestjo stvari in dajanjem izdelkov in storitev na trg	zavarovanje vseh vrst odgovornosti	zmerna

Izpostavljenost posameznim vrstam finančnih tveganj presojamo na podlagi učinkov na denarne tokove.

Kreditna tveganja

Kreditna tveganja obvladujemo z rednim nadziranjem poslovanja in finančnega stanja vseh novih in obstoječih poslovnih partnerjev, z omejevanjem izpostavljenosti do posameznih poslovnih partnerjev in z aktivnim procesom izterjave terjatev. Z rednim spremljanjem odprtih in zapadlih terjatev do kupcev, starostne strukture terjatev in gibanja povprečnih plačilnih rokov kreditno izpostavljenost družbe ohranjamo v sprejemljivih okvirih. Terjatve matične družbe Unior d.d. do nepovezanih družb pa imamo od 1.10.2014 dalje tudi zavarovane pri zavarovalnici.

Likvidnostno tveganje

Likvidnostno tveganje zajemajo tveganja, povezana s primanjkljajem razpoložljivih finančnih virov in posledično nesposobnostjo podjetja, da v dogovorjenih rokih poravnava svoje obveznosti. Zaradi učinkovitega upravljanja z denarnimi sredstvi preko varčevalnega računa, ter dejstva, da je matična družba Unior d.d. v letu 2013 uspešno zaključila pogajanja z bankami in sklenila Generalno pogodbo o finančnem prestrukturiranju, ki zagotavlja stabilen denarni tok do leta 2019, ocenjujemo, da je izpostavljenost tveganjem plačilne sposobnosti zmerna.

Valutno tveganje

Pretežni del denarnega toka v skupini poteka v evrih. Sprememba tečajev tujih valut v letu 2015 ni pomembno vplivala na rezultate skupine.

Tveganje sprememb obrestnih mer

Veliko pozornost posvečamo tudi obrestnim tveganjem, ki lahko zmanjšajo gospodarske koristi zaradi spremembe obrestnih mer. Podpisana Generalna pogodba o finančnem prestrukturiranju zagotavlja do konca leta 2015 nespremenjene marže pri bančnih kreditih. Ob začetku svetovne gospodarske krize so se začele referenčne obrestne mere, ki jih imamo pri vseh najetih kreditih zniževati in so še vedno na najnižji ravni v zgodovini.

Analiza občutljivosti finančnih obveznosti glede na spremembo variabilnih obrestnih mer

Stanje obveznosti vezanih na posamezno variabilno obrestno mero v letu 2015

v (EUR)	Višina obveznosti	Višina	Hipotetični porast obrestnih mer		
	31.12.2015	obr.mere	za 15%	za 50%	za 100%
Vrsta obrestne mere					
1 mesečni EURIBOR	3.415.216	(0,2020)	1.035	3.450	6.899
3 mesečni EURIBOR	33.752.250	(0,1320)	6.683	22.277	44.553
6 mesečni EURIBOR	71.115.629	(0,0420)	4.480	14.935	29.869
Skupni učinek	108.283.095		12.198	40.662	81.321

Stanje obveznosti vezanih na posamezno variabilno obrestno mero v letu 2014

v (EUR)	Višina obveznosti	Višina	Hipotetični porast obrestnih mer		
	31.12.2014	obr.mere	za 15%	za 50%	za 100%
Vrsta obrestne mere					
1 mesečni EURIBOR	2.866.063	0,0240	103	344	688
3 mesečni EURIBOR	46.031.030	0,0790	5.455	18.182	36.365
6 mesečni EURIBOR	77.186.799	0,1720	19.914	66.381	132.761
1 mesečni LIBOR	706.502	0,1690	179	597	1.194
Skupni učinek	126.790.394		25.651	85.504	171.008

Skupne finančne obveznosti znašajo 131.811.647 EUR, razlika v višini 23.528.552 EUR do prikazanega stanja za občutljivost obrestne mere predstavljajo finančne obveznosti s fiksno obrestno mero.

17.8 Prejemki uprave in nadzornega sveta

Člani uprave in nadzornega sveta so pri skupini Unior isti kot pri matični družbi Unior d.d. Prejemki so razkriti v poglavju 9.5. na strani št. 43 letnega poročila.

17.9 Dogodki po bilanci stanja

Po bilanci stanja ni bilo pomembnejših poslovnih dogodkov.

18 Izjava o odgovornosti članov uprave

Uprava je odgovorna za pripravo letnega poročila tako, da to predstavlja resnično in pošteno podobo premoženjskega stanja skupine in izidov njenega poslovanja za leto 2015.

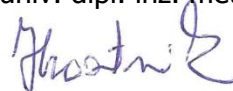
Uprava potrjuje, da so bile dosledno uporabljene ustrezne računovodske usmeritve ter da so bile računovodske ocene izdelane po načelu previdnosti in dobrega gospodarjenja. Potrjuje še, da so računovodski izkazi skupaj s pojasnili izdelani na podlagi predpostavke o nadaljnjem poslovanju skupine povezanih podjetij ter skladno z veljavno zakonodajo in Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja.

Uprava je tudi odgovorna za ustrezno vodeno računovodstvo, sprejetje ustreznih ukrepov za zavarovanje premoženja ter za preprečevanje in odkrivanje prevar in drugih nepravilnosti oziroma nezakonitosti.

Davčne oblasti lahko kadar koli v roku petih let po poteku leta, v katerem je treba davek odmeriti, preverijo poslovanje družb v skupini, kar lahko posledično povzroči nastanek dodatne obveznosti plačila davka, zamudnih obresti in kazni iz naslova DDPO ali drugih davkov ter dajatev. Uprava družbe ni seznanjena z okoliščinami, ki bi lahko povzročile morebitno pomembno obveznost iz tega naslova.

Zreče, 20. april 2016

Predsednik uprave,
Darko Hrastnik, univ. dipl. inž. metal. mater.

Član uprave,
Branko Bračko, univ. dipl. inž. str.

19 Poročilo neodvisnega revizorja

Deloitte Revizija d.o.o.
Dunajska cesta 165
1000 Ljubljana
Slovenija

Tel: + 386 (0)1 3072 800
Fax: + 386 (0)1 3072 900
www.deloitte.si
www.facebook.com/DeloitteSlovenija

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA lastnikom družbe UNIOR d.d.

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene konsolidirane računovodske izkaze gospodarske družbe UNIOR d.d. in njenih odvisnih družb (v nadaljevanju »Skupina UNIOR«), ki vključujejo izkaz finančnega položaja na dan 31. december 2015, izkaz poslovnega izida, izkaz drugega vseobsegajočega donosa, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne opombe.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze

Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU, in za takšen notranji nadzor, ki je po mnenju posloводства potreben za pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost

Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanim in poštenim predstavljanjem konsolidiranih računovodskih izkazov skupine, da bi določil okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja skupine. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve konsolidiranih računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje

Po našem mnenju konsolidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih podajajo resničen in pošten prikaz finančnega položaja Skupine UNIOR d.d. na dan 31. december 2015 ter njenega poslovnega izida, drugega vseobsegajočega donosa in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU.

Ime Deloitte se nanaša na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, pravno osebo, ustanovljeno v skladu z zakonodajo Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske (v izvirniku »UK private company limited by guarantee«), in mrežo njenih članic, od katerih je vsaka ločena in samostojna pravna oseba. Podroben opis pravne organiziranosti združenja Deloitte Touche Tohmatsu Limited in njenih družb članic je na voljo na www.deloitte.si.

Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Deloitte Revizija d.o.o. - Družba vpisana pri Okrožnem sodišču v Ljubljani - Matična številka: 1647105 - ID št. za DDV: SI62560085 - Osnovni kapital: 74.214,30 EUR

Poročilo o drugih zakonskih in regulativnih zahtevah:

Poslovodstvo je odgovorno tudi za pripravo poslovnega poročila v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah (ZGD-1). Naša odgovornost je podati oceno o tem, ali je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi. Naši postopki v zvezi s tem so opravljeni v skladu z mednarodnim standardom revidiranja 720 in omejeni zgolj na oceno skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi računovodskimi izkazi. Po našem mnenju je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

Deloitte.DELOITTE REVIZIJA D.O.O.
Ljubljana, Slovenija 3

DELOITTE REVIZIJA d.o.o.

Barbara Žibret Kralj
Pooblaščenka revizorka

Ljubljana, 20. april 2016